

inuenit: bñ sūt sū illi. Hoc autem
si sciret p̄familiās quā hōa sū ueni-
et nūq̄ et nō sineret p̄fodi tomū suam.
estote parati: quia quā hora nō putatis
dñs ueniet. **Offertorium.**

ca et misericordia mea cū ip̄o et nomine meo
in cornu eius? 108.V

q̄s dñe enūdet nostrā delicta. ⁊ sac-
ram̄tum subditorum tibi corpora mētēs q̄
Per. dñm̄ nostrū. Ihm̄

us ⁊ p̄uens quē cōstituit dñs sup̄ familiam
et illis in tempore tertia mensuram.

in martiris tui atq̄ pontificis dñe inter-
fatus. p̄ta quesimus. ut que temporalis
fatione. p̄etua saluatione capiāmus. P̄
cor̄s d̄s. ut hec salutaris. **Secret.**

nos ⁊ a proprijs reatibz m̄cedente beato
more tuo atq̄ pontifice m̄desinent expediat.
s tuetur. aduersis. Per. d. **Secreta.**

nostris. q̄s dñe p̄abz q̄ susceptis. et celesta
tōa m̄s. teris. et clemēt̄ exaudi. Per. **Com.**
us que cū uenerit dñs tuenerit uigilantem

s super om̄ia bona sua constauerit eum. **Complend.**
d̄s nō. ut quorū festum sūt. uotua sū
a: eoz salutaria nob̄ m̄tessione redant. **Complend.**

rigant. et capillis suis terat. **D**istū m
disti: hec aut ex quo meū nō cessant ost
meos. **O**leo caput meū nō unxisti: hec aut
unxit pedes meos. **P**ropt̄ quod dico tibi
ei pecc̄a multa. quoniam dilexit multū.

Flie regū in honore tuo assint regina a dextris
tu thesaurato circumdata uarietate. **O**fferuntur

Offeruntur regi uirgines post eā prime eius offeruntur

Muiera mā q̄s dñe bte marie magdalen

Maglouolis meritis tibi reddantur accepta

cōnis obsequiū unigenitus filius tuus d

cepit impensum. Lau. te. v. Communio

Iffusa est grā i labijs tuis p̄t̄ca b̄ndixit te d̄s

Sūpto dñe uncto et singulari remedio

Sicut et p̄ciolo sanguine tuo. ab om̄i

bente marie magdalene pat̄t̄inis cruciat

Mchi autem minus honoati s̄. **In die**

Qñe probasti me et cognouisti me. **vi. Ag**

Asto dñe plebi tue sanctificator et auctor

tu Jacobi munica p̄sidijs. et cōsiliā

et securā mente deseruiat. P. Cōse die

Quius nos dñe q̄s b̄i martiris tu

talib̄ semper eripit: q̄ & iocūditate

glouificōnis infundat et uos tibi: re

ra. Sive aucte tribulamur. p. nra exhorta-
salute: sive consolamur. p. nra consolatione q.
tollerantiam caruam passionu quass et
mā et spes nostra firma est p. uobis sa-
oniam sicut loci passionu estis. sic eritis
tonis. In xpo ihu domino nostro: **Br.**
honorati sūt amici tu d's nimis confortatus
cupatus eor. **v.** Gimmurabo eos et super
multiplicabim tur

Per man^{at} aplorū fiebāt signa et poigna
in plebe **S. Macheum.**

Accellit ad ihm mater filioꝝ zebedei cū
suis: atorans et peteus aliquid ab eo
ut ei. Quid vis? At illi. Dic ut scereāt
filij mei: un^o ad dexterā tuā. et vn^o ad
sinistro regno tuo. Respondens at ih̄s: Dixit
eis quod petatis. Potestis bibe' calicē quē
bibit pater et ego? Dicit illi. Possimus. At illi.
Et ego bibetis: scere at ad dexteram
sinistram nō est meū dare uobis. s. q̄bus
pater meo. Et audientes decem: indigna-
mobe fr̄ibus. Ihesus at uocauit eos ad
Satis quia primapes gentiū dāant

Sum

Ling No 108 (Jnk.)

A

Grammatica nova

Ab innumeris fere mendis quibus

bacenus impressor incuria erexit infecta: p[ro]fessoris cu
iusd[em] litterarie artis admodu[m] diligenti studio tand[em] vult
dicata em[en]dataq[ue]. Vigili q[ue] cura tonar[um] artiu[m] magistri
Hartie granary (schürer) In officina Hartini slach
junioris civis argentini. Medu[m] nitide: sed et castigata im
pressa. atq[ue] ex ead[em] deprompta: Anno. 1561. xvi. Kalen
das Martias.

f. p. m[er]ita & fallacia
falsitas ut m[er]ita
et in libris / f. m[er]ita
a d. v. f. d. d. ut
manuscript

officina e[st] locus ut
fuit officina f. v. v. v.
lyris

Quentz. B. M. Hans

(1501)

11

Ling. 108 (Jnk.)

zfl.

V316

UNIVERSITÄT
DUISBURG
ESSEN

LIBRARY

Tabula

Inuentariū dictionū presentis libri

A		L		L	
A	xlj.	Calere	xxxvj.	Luias	xxv.
Ab	ibidē	Calo	xlx	Luius	Ibidez
Abs	ibid	Calx	liij.	Lum	xxvj
Abstinere	xlvi	Campus	xlvi	Lupido	xlj
Acer	lvij	Cancer	ij	Lam	xxxi
Acina	xl	Canopus	lxij	Clarus	xlviij
Accuso.	xxxiij	Castrum	lxv	Cluius	xlvi
Ad	xxxiij	Castellū	Ibi.	D	
Adozioz	xxxi	Catuli	xlx	Dare veniā	xlj
Aduolare.	xlj	Cauco	xxvi	Dare iſe	xlx
Affectio	xlj	Celum	xlvi	De pro et	xl
Afficio	Ibid.	Certū est	xlj	Defatigatus	xlvi
Ager	xl	Cicercula	xl	Defessus	Ibi.
Aggo grās	xlvi.	Cucurare	xl	Deficio	xxvi.
Aggredioz	xxxi	Circiter	xxxi.	Deinde	xlj
Alludere	xlvi.	Cis	ibid	Deprecor	xxxi
Amare mutuo	xl4	Citra	Ibid	Diligo	xxxiij
Amo	xxxiij	Ciuitas	xlviij	Diminutioz	inuen-
Amiculū	xl	Cogo	xxxiij	tio	xl
Apud	xxxi	Colo	Ibid	Do fidem	xlj
Bra	lic	Collis	xlvi.	Dono	xxv
Brea	xlvi	Cōmendo	xxv.	E	
Armenta	xlvi	Cōmeat?	xlj	E	xlviij
Arum	Ibid.	Cōmitto	xlviij	Ecte	xxxi
Atq;	xlj	Cōmodo	xxv	Elatoz	xxviij
Audio	xxv	cōceptio gñm.	xxv.	Emulari	Ibi.
Ausculto	ibid	Conceptio nūero.	Et nō	Et	xlj
Autem	xlj	rum	xxvj	Epistola	xl
Autoz	ij	Conceptio persona	xxvj.	Euocatio	xxvj
		rum	xxvj.	Eremus	lxij
		Consulo	xxxiij	Et	xlvi
		Consulto	Ibi	Excusate	xlvi
B		Continere	xlvi.	Erozare	xxv
Basiuz	xlx	Cōuallis	Ibi.	Explicor	xxxi
Barbarisim?	l	Copie	xi	Et ſnia	xlvi
Bacce	xl.				

Alphabetcaï

Solatis	iij	Pagus	xlv	Plaga	lvij
Soloffus	lxiij	Pallas	vij	Precoz	xxxi
Susculus	xlvi	Pango	xli	ppones q̄ honesti?	
Sust? a um	xlvi	Par est	xlvi	pponunt	xlviij.
Sutuo	xxxv.	Partioz	xxxv	Predia	xlvi
		Pecus	xlvi	Predie	xlviij
		Pedagog?	xlviij	Prolepis	xxviij
M		Penes	xlviij	Proceru	lx
Mec	xlvi	Penus	x	Propago	lx
Meco	xlvi	Per	xxiiij	Proinde	xlviij
Mecesse	xxxi	Per quā	ibidem	promōtoriu	xlvi
Meg	xlvi	Perendie	xlviij	propediem	xlviij
Mibil	xlvi	Perdo	xxviij	proprius	xlviij
Mobilis	xlviij	Pergo	xxviij		
Mon sel'	xlvi	Perendine	xlviij	Q	
Morbis	lx	Pero	lx	Qua	xxviij
Mouacula	xlvi	Peto tibi	xxviij	Qualis	xxv
Muces	xlvi	Peto te	xxviij	Quam	xxviij
Mudusterci?	xlvi	Piget	xxviij	Quando	xxvi
Munciare	xlvi	Pila	xl	Quantus	xxv
Munciare	xlvi	Pistor	xxxi	Quilibet	xlvi
Muto	xxviij	Pitiffare	xxviij	Quin	xlviij
		Polipus	lx	Quinetiā	xlvi
O		Poma	lxv.	Quis	xxi xxv.
O	xxxi	Pomariu	xlvi	Quisqz	xxviij
Occido	xxxiij	Pomeriu	xlvi	Quo	xxvi
Officium	xlvi	Pone	xxxi	Quorsum	xxvi
Om̄is	xxxiij	Populus	lx	Quot	xxv
Ops	xi	Porro	xlviij	Quotenni	xxvi
Oppidū	xlvi.	Postq̄	xlviij	Quotennis	xxvi
Ora	lx	Posteaqz	ibid	Quotuplex	xlvi.
Osculari	xlvi	Postridie	xlviij	Quotus	xxvi
Osculum	ibid	Potis	xlviij	Quousqz	xlviij.
Oscule	xlvi	Pudet	xxviij	Quottidie	xlviij.
		Pulli	xlvi	Quotuplus	xxvi
P		Pungo	xlvi.	Q	
		Putare	xxviij		
		Pus	iiij		

Alphabetica

R					
Rönembie	xlviij	Sollicit ⁹	xlviij	Tenio	xxxviij
Reddo	xxxv	Suauis	xliv	Tesperi	xxxij
Redeo	xlviij	Subinde	xlviij	Tero	xlviij
Refero gras	Ibi.	Suburbana	ibide	Terras	liij
Relatim	xxv	Succedere	lvij	Tesper	r
Repetidaz	xi	Succellus	ibi.	Ticiffi amare.	xlviij
Remigro	xxxviij	Su cū ppo.	xxxvi.	Ticus vrbano?	xlv.
Rus	xxxij	Suppetie	xxviij	Tille	xlv
Reuertoz	xlviij	Supero	xxxiiij	Tinde	xxxviij
		Scilicet	xlvi	Tnio	liij
				Tidelz	xlvi
S				Tis	xi
Sanum	xlviij	T		Tt	xlviij
Saltus	xlvi	Titubo	xxxviij	Tiuo	xxxviij
Salubre	xlviij	timeo te r tibi.	xlviij	Trebs	xlviij
Secus	xlviij	Turto	vi		
Secdm	xlviij	Tumultuoz	xxxix		
Sed	xlviij	Trāsmigro	xxxviij	zeugma	xxxviij
Semis	v				
Securus	lii	V			
Seres	ibid	Vaco	xxxvi		
Sero	xxxviij	Valeas	xliv		
Siler	ij	Vallis	xlvi		
Soloecism ⁹	l	Vbi	xxviij		

Johānis Cassis ciuis vniuersitatis cui pre
fens opusculū ad imprimendū traditū est: prefaciuncula. j

Prefatio.

Utz magis atqz magis animaduerto fulgens atqz pulchrum opusculum artis grāmaticae a m^gro Bernardo perger viro excellētissimo. necnō quibusdā suis sodalib⁹ magistris p̄stātissimis alme vniuersitatis vniuersitatis editū atqz cōpositū: nō possum nō cōmoueri hac mea orōne: licz suis laudib⁹ mēdāna. aliq̄ de huiusce opusculi vtilitate p̄movere atqz manū festare. Est em̄ hic libellus adeo dilucidus: emēdatus: ac enucleatus: castigatus: vt nihil est qd̄ malim p̄ artis grāmaticae fundamento. Ea vero q̄ hinc inde vagāt q̄ritabatis: queqz laboriose iueniebatis: nūc optimo quodā ordine oīa habetis. et paruo (vt aiunt) mōmento. vñ nō immerito inter plimos huiusce discipline m^gros vobis nomē vendicare possūt ac dignitatē. Vultū quippe vobis detentū toti⁹ orb̄ scolares. et marie alemani q̄b⁹ p̄cipue hoc opusculū dedicastis. Nā qd̄ lōgo iam tpe satis laboriose accipiebāt: nūc puo tpe expolite atqz elegāt nāciscunt. Vos itaqz artis grāmaticae scolares n̄ solū hortor: verūctiā moneo vt hūc libellū optie expolitū carū p̄cipuūqz habeatis. eritis: mibi credite: itaqz breui tpe peritissimi puo cū labore. Preterea sciō vs nō latere plimū teneri sūmo viro m^gro Bernardo. necnō suis cōadiutoribus m^gris plimū colēdis: qui eoz cura ac lucubratōe vs integerrime instruxerūt. hocqz vs munere donarūt quibus vt inferuiatis. ac veneremī expostulo plimū ac etiā obsecro.

Prefatio in artis grāmaticae introductorii

Um ispridē ad tradenda prima artis grāmaticae elementa in celebri studio vniuersitatis p̄fecti essem⁹ atqz in eo professione aliq̄ t̄sper desudauerimus: adolescētes ip̄os per lōgas ambages. et modos quosdā magis subtiles q̄ vtilēs seduci. etiā quo cuiqz argumētis et rōnib⁹ occurrenti satis fieret ad qdā p̄cepta sine discrimine pueros maiorisqz etatis adolescētes applicari cōprimus. atqz in his p̄serti iuniores adeo inuolui vt p̄cepta Alexāndri gallici ab ip̄is cunīscib⁹ et etiā cōmētariorū auxilio adhibitiō nō satis p̄te vsqz ad ip̄osfectā etatē nosse fateant. Quo sit vt dñ̄ miorib⁹ iuigilat p̄sciāti donati et aliorū septorū p̄sumatā et oī ex pte rōnib⁹ et auctib⁹ sicutā grāmaticā negligāt necesse ē. Vixis atqz laborātib⁹ vsui eē cupiēs res gl̄as sive introductiōes q̄sdā pueroz etatē ad huc tenellā p̄mouētēs cōes eē statui: q̄b⁹ p̄ donati rudisimā exercitati mor admaiora p̄uebāt. Quā i res si h̄ dubitē fufos eē q̄ honesto labori n̄ro

Præfatio.

Insidiantes quas emittimus lucubracionculas lacerare non de
sinent furem nos cēsentes ⁊ alieni laboris honorem interciperere
nitentē q̄. tūc unq̄ta quedā tanq̄ nostra nec ante hac visa trade
re videamur. tñ utilitas reipublice s̄ publice s̄ nre sedulo nos hortat
et instar quo contentis ⁊ insidiatorū moribus rem omnibus a
dolescentibus litterarū avidis gratissimā emergi sinamus. Nā
et si Nicolai peroti rudimēta: que passim a librarijs venalia cir
cūferunt: adeo docte adeo plane grāmatice vim atq̄ naturam
explicent. vt nihil suppletionē dignū scriptoribus reliq̄rit. tñ et
ob italicorū linguā vernaculā plerisq̄ i locis insertā. ⁊ exēpla p̄
sim pprioz noim nostris prozsus incognita. tum ob mltā alia q̄
solidio re egent etate parū vsui eam doctrinā adolescentibus a
lemanicis obuenire cōperimus. Quo p̄moti traditōes dicti Ni
colai fere transferētes. ac in quibusdā locis penit⁹ inuitētes no
stris quoq̄ adolescentibus quedā p̄cepta scripsimus. quibus im
buti ad queq̄ studia capessenda iter habebūt expeditū. Huc igi
adolēscētes ingenij (quibus grāmaticē studiū est cure) aciē diri
gite. Hic sitientes pocula haurite. Hic om̄is utilitas. om̄is clari
tas. breuitas quoq̄ tanta vt res tulit. Hic breui poteritis ad sū
mū grammatices euadere. Nec multis ambagibus: aut versu
nim intricatoz variis ⁊ dubiis expositiōib⁹ ingenia v̄ia obtun
dent. S̄ dare oīa vti p̄sciam donati: ac reliq̄ p̄ceptorū igenua
volumina docent. hoc breue compendio accipietis v̄io p̄ceptori
nōnunq̄ gratias acturi: qui vt ingenijs v̄ris prodesset curis vi
gilisq̄ non pepercit.

Introductorii in arte grammatice: liber primus incipit.

S

Rammatice que et litteraria dicitur recte scribendi loquendi que scientia omnium artium liberalium origo et fundamentum. Et eius quattuor sunt partes. videlicet. Littera. syllaba. dictio. et oratio. Littera. ut a. Syllaba. ut an. dictio. ut Andreas. Oratio. ut. Andreas incubit virtuti.

Sunt autem littere numero viginti duo. ut. A b c d e f g i k l m n o p q r s t v x y z. Ex quibus quinque sunt vocales. ut a e i o u. Similiter est vocalis. s. greca. Reliquae sedecim sicut dicuntur consonantes. ut b c d f g k l m n p q r s t x z. Ex his personatibus sunt novae quae vocantur mute. ut b c d f g k p q t. Et reliquae septem semivocales dicuntur. ut l m n r s x z. Amplius l m n et r etiam liquidae vocantur. V vero non est littera. sed signum aspirate vocalis vel consonantis. ut hō rictor. Diphthongus est duarum vocalium vim suam retinentium in eadem syllaba coniunctio. Et sunt quattuor. ae oe au ou. Ex quibus due. videlicet ae et oe non pronuntiantur. sed scribuntur.

Diphthongus

Partes orationis sunt octo. Nomen. Verbum. Participium. Pro-nomen. Adverbum. Interiectio. Prepositio. et Coniunctio. Et his prime quattuor sunt declinabiles. ultie vero quattuor indeclinabiles

de nomine

Nomen est personae cum casu corporis aut re proprie coniterue significans. Nomen est duplex. adiectivum et substantivum. Adiectivum est illud quod movetur per tria genera. ut h. doctus. hoc doctus. hoc doctum. Substantivum est illud cui proponitur unum articulare terminum. ut h. magister. vel duo ad summum. ut h. et hoc homo. Accidentia nominis sunt sex. Qualitas. quantitas. genus. numerus. figura. casus. Qualitas nominum est duplex. propria et appellativa. Nomen proprium est quod unum soli rei convenit. ut Bathias. Nomen appellativum est quod commune est multorum. ut homo. leo. Sciendum quod nomen proprium est quod differetie causa proponitur. ut Caius. Istis personis olim utebantur romani. nunc vero pene aboleverunt. nisi quantum illis legedis scriptoribus vetustis opus est. Nomen proprium est quod cuiusque proprium dicitur. ut Iohannes. Cognomen est nomen. est quod aliqua cognatione conuenit. ut scipio. Agnomen est quod ab eventu alicui proponitur. ut iulius dicitur. est cesar. quia cesus ex vtero matris. aut a cesarie quae natus dicitur fuisse

denominatio

pro-nomen

Nomen

Cognomen
nomen
agnomen

A

Liber Primus

Siler fter. s̄ h̄ siler. h̄ rubus. ⁊ hic dum? nō numerāf. infartozes **Siler** q̄z repit in masculio ḡne p̄ palo q̄ substat vitē. **Tercia** regula. **Dia** noia mēsiū sūt mas. ḡnis. vt **Aprilis. marci? scerillis. q̄n** tilis. **sepreter. october.** **Quarta** regula. **Dia** noia fluuioꝝ sūt ge. mas. vt h̄ danubius. renus. viēna. **Quita** regula. **Dia** noia numeralia a q̄rtuoz vsq̄ ad centū sūt ḡnis ois et indeclinabilia. et plis nūeri tm̄. **Cetera** vero ⁊ declinant ⁊ mouent p̄ tria ḡna s̄ter mille. qd̄ est adiectiuū triū genēꝝ ⁊ indeclinabile. **Sexta** regula. **Dia** noia ventoꝝ sunt ḡnis mas. vt **Boreas. aq̄lo. arcus. subsolan? curus. notbus. auifer. fauoni? zepirus. vulturinus. choruz. apbricus.** **Septia** regula. **Dia** noia cuiuscūq̄ terminatiōnis quoz fcatio ad solos mares ptinet sūt ḡnis mas. vt h̄ **pa** pa. si aut̄ fcatio solis mulierib? sit attributa sūt ge. fci. vt **hec** nutritrix. obsterrix. Si vero significatū eoz ad sc̄rū vt r̄ūq̄ ptinet si nō habēt diuersas terminatiōes sūt ge. cōis. vt h̄ ⁊ **hec** conuiua. **iscola. poeta. picerna. heremita. grauigena. paricida.** Si vero diuersas habēt terminatiōes p̄ se genus suū ostēdent. vt h̄ **futoz. hec** sutrix. h̄ d̄ns. **hec** d̄na. **Octaua** regula. **Noia** adiectiuaer eoꝝ q̄ de voce in voce: aut de ḡnē in gen? mouent p̄ se gen? suū ostēdunt. vt h̄ **bonus. hec** bona. h̄ **bonū. h̄ ⁊ hec ⁊ h̄ felix.** Et sciēdū q̄ quedā sūt adiectiua q̄ p̄ter cōem formatōez adiectiuoz f̄cim in is ⁊ neutriū in e faciūt. Et sūt **hec** **decē. Cāpster. volucer. alacer. pedester. eq̄ster. siluester. celester. acer. celer. ⁊ saluber.** **Tria** et his masculina in is faciūt. vt **acris. alacris. ⁊ salubris** **Nona** regula. **Noia** descē dētia a pprijs noibus hoim ⁊ gētilia vel p̄tia i vna voce vt r̄iq̄ serui cōueniētia sūt ḡnis cōis. vt a **Leui** qd̄ ē ppriū nomē viri venit h̄ ⁊ **hec** leuita. ab **israel** h̄ ⁊ **hec** israelita. et hic ⁊ **hec** australis gētile. ⁊ h̄ ⁊ **hec** vicinēsis patriū. **Mā** gētile nomē est qd̄ fcat gentē. vt **lucen?.** **Sz** patriū est qd̄ descēdit a pprio noie ciuitatis vel ville. vt **Spirētis. roman?.** **argētincis.** Si vero h̄mōi noia diuersas habēt terminatiōes: ex terminatiōe eoz sciēm? vt h̄ **venecianus** **hec** veneciana. h̄ **lcom? hec** **lcom** ma. h̄ **romanus** **hec** romana. **Decia** regula. **Noia** auū sūt ge. ephiceni sub eo articlo q̄ finalis nois magis cōis est. vt h̄ **pas** ser. **hec** parix. **Excipiunt** duo masculina. **colūb? ⁊ gallus** que sua scia formāt in a. vt **colūba. gallina.** **Fenit** vero: q̄ vnica auis: ⁊ serus in ea nō artēdit mas. ge. est. **Undecima** regula. **Noia** propria angeloz sūt ḡnis mas. vt **Michaēl. Ehozi** aut̄ angelozū

3ª regula

8^a 2^a

7^a 2^a

6^a 2^a

5^a 2^a

4^a 2^a

3ª noia 2^a

no

Gētile patriuz

2^a 2^a

Fenit

1^a 2^a

sunt nouē. vicz. Seraphin. cherubin. throni. pncipat⁹. dñatōes
ptates. virtutes. archangeli. angeli q̄ in diuersis gnib⁹ repñt.
Nā hec q̄tuor: throni pncipat⁹ archangeli angeli in as. sūt. sed
virtus dñatio ⁊ ptas scia sūt. Ac cherubin seraphin neutra sūt
et sp plalia. Cherub autē ⁊ seraph ma'culia sūt ⁊ signāt āgelos
de sup̄mis ordīnibus. Duodecima regula. Reperiunt duodecim
noia mō sub articulo h. mō sub articulo hec apud autores in dif
ferēter q̄ dubij siue incerti gnīs dicuntur. vt h vel hec dies silex fi
nis talpa grus coxer dama margo buto pāthera clunis. Has
gnāles reglas tenaci memorie cōmēda. nā q̄cquid post h de gnī
bus dicitur has sp ercipiendas esse volo.

ei zta

Regule spēales de generib⁹. Et p̄mū de A

Regle

Unia noia latina in a desinētia scia sūt. vt musa aq̄. Bre
ca vero in a neutra sūt ⁊ tertie declinatōis. vt poema em
blema piloma. Excipiunt māna pasca māmona q̄ neutra
sūt. Polēta vero neutri est ⁊ feim. Sz tñ hec sex. ceta balena mu
stela talpa dama ⁊ pāthera sunt ephicena sub articulo hec. Quis
veterū autoritas ea q̄z sub articulo ma. ge. ptulerit. De e r i
Dia noia in e sūt in i terminata neutra sūt. vt monile gummi.
Excipiunt barbara ⁊ greca i e q̄ sūt scia. vt synechdoche para
scue. Ete q̄z ⁊ temp̄ plalia sūt ⁊ neutra. Quedā vero adiecti
ua in e vel in i finita ois gnīs sūt ⁊ indeclinabilia. vt m. lle bñōi.

nota i a

nota i est in j

De o. Noia in o nō mutātia o in i in grō singlarī mascu
lina sūt. vt fmo. Excipit talio caro ⁊ verbalia in io q̄ scia sūt. vt
lectio opinio religio portio. Excipiunt etiā pseudo ⁊ p̄sto adie
ctiua ois gnīs. sūt pondo neutri q̄ tria indeclinabilia sūt. Unio
vero p margarita vel pūcto tarilli mas. est. sz p p̄iunctōe captū
feim est sic verbalia in io. Noia vero in o vel in go finita mutā
tia o in i in grō singlarī scia sūt. vt hec imago dulcedo. Excipi
unt hic ordo ⁊ cardo. margo autē tam mas. q̄z femininū est

nota i o

Unio

nota i do vti p

De u col m r t Dia noia in u. vel in c. vel in d. vel in l. v'
in m. vel in t desinētia neutra sūt. vt gelu. lac. aliq̄d. anial. tēplū.
caput. Excipit h sal qd ⁊ apud veteres neutri inuenit. h pugil
hic sol. hic psul. h ⁊ hec vigil psul ⁊ erul. h ⁊ hec ⁊ h nequā. ⁊ q̄t
et tot eoꝝ cōpositis. Lotidē sūt ois gnīs est ⁊ plis nūeri tm̄.
Idem quoq̄ masculinū est ⁊ neutri.

nota i vti c d m
v t m / v t m t

De an en in on

Dia noia in an en in ⁊ on. ⁊ sūt illa noia ren pecten splen lien i
men flamē p sacerdote iouis. ⁊ cōposita a cano. liricen tubicen

Flamē, nota i an en m on

Primus liber

sūt gñ is maf. vt hic tytan pcan delphin demō canon. **Excipiūt** ab ista regula localia in on q̄ sūt feia. vt babylō sydon celidō sū don. reliq̄ oia in en syllabā. ⁊ paucula i on p̄posita a dya siue ge ta neutra sunt. vt nomē flamē. p̄ flatu. solamē numes dyatēsse ron dyameron geralodion. **Excipit** hec syren. **De ar.**

noia In ar

Oia noia in ar desinētia neutra sūt. vt h lacunar far infar laq̄ ar. **Excipit** h bokar h lar. h botular. ⁊ h ⁊ hec ⁊ h par cū suis cōpositis. **De er** Oia noia in er desinētia maf. sunt. vt puer ingi. **Excipiunt** noia tertie declinatōis in ver ⁊ in ter terminata. vt sufer vter p̄ māma. ver vter p̄uber cadauer. Silr noia tertie declinatōis fructū terre significātia. vt papauer siler cicer. Si milie ista noia iter vesper spinter ruder iuger ⁊ cācer. p̄ morbo q̄ oia sūt neutri gñis. ymter tñ cū suis p̄positis ⁊ cucumer maf. sūt linther q̄z feim est. Similt ista noia degener vter paup ⁊ p̄uber adiectiua sūt cōis gñis. q̄uis eoz obliq̄ neutris q̄z gñibus p̄iuncti experient.

noia In er

Cācer

De ir In ir desinētia noia maf. sūt. vt h vie leuir treuir abadir. **Excipit** h gaddir ⁊ bocir. ⁊ hz hec martie **De or** Oia noia in or desinētia maf. sūt. vt labor honoz lector. **Excipiunt** p̄p̄atiui q̄ sūt gñis cōis. vt doctior fortior. p̄ter hic senior. **Excipiunt** etiā hec arbor h marmor equoz ador ⁊ cor hic ⁊ hec memoz imemoz. ⁊ a decus eozp̄ ⁊ color p̄posita q̄ cōia sūt. vt dedecoz bicozpoz discolor. autor etiā est cōis gñi hz cū eā signat q̄ auget: tūc est maf. ⁊ facit feim auctrix. **De ur.** Noia desinētia i ur sūt neutra. vt h robur guttur iecur sulphur **Excipiunt** noia deoz vel gētilia vel appellatiua auiū ⁊ vel t vel f ante ur hñtia q̄ maf. sunt. vt arur auster turtur fuffur. Similt illa tria fur ligur ⁊ augur cōia sūt. **De as** In as desinētia noia feia sūt. vt pietas ciuitas. **Excipiunt** gētilia ⁊ patria q̄ cōia sūt. vt archas n̄as v̄ias capenas arpinas rauēnas. Similtiter **excipiunt** hic vas vadis hic as gigas mas et elephas. **Excipiunt** etiā h vas vasis p̄bas ⁊ nepbas nugas q̄z ois ge. est ⁊ i declinabile. **De es correpta.** Oia noia in es correp. desinētia q̄ nullā scatois naturalē p̄iunctōem hñt cū feis masculina sūt. vt gurgēs trames limes poples. Sz q̄ hñt cōem scatois cū feis ex regul̄ gñalib⁹ sup̄ dictis cōia sūt vt miles eq̄s sup̄stes comes diues etes sospes p̄pes teres hospes inq̄es antistes ales. deses tripes loripes q̄drupes. multa tñ et bis ⁊ marie in obliq̄ casib⁹ sūt gñis ois. vt diues. sospes hospes deses bipes. ⁊c. **Excipiunt**

noia In is

noia In or

Autor

De ur. Noia desinētia i ur sūt neutra. vt h robur guttur iecur sulphur **Excipiunt** noia deoz vel gētilia vel appellatiua auiū ⁊ vel t vel f ante ur hñtia q̄ maf. sunt. vt arur auster turtur fuffur. Similt illa tria fur ligur ⁊ augur cōia sūt. **De as** In as desinētia noia feia sūt. vt pietas ciuitas. **Excipiunt** gētilia ⁊ patria q̄ cōia sūt. vt archas n̄as v̄ias capenas arpinas rauēnas. Similtiter **excipiunt** hic vas vadis hic as gigas mas et elephas. **Excipiunt** etiā h vas vasis p̄bas ⁊ nepbas nugas q̄z ois ge. est ⁊ i declinabile. **De es correpta.** Oia noia in es correp. desinētia q̄ nullā scatois naturalē p̄iunctōem hñt cū feis masculina sūt. vt gurgēs trames limes poples. Sz q̄ hñt cōem scatois cū feis ex regul̄ gñalib⁹ sup̄ dictis cōia sūt vt miles eq̄s sup̄stes comes diues etes sospes p̄pes teres hospes inq̄es antistes ales. deses tripes loripes q̄drupes. multa tñ et bis ⁊ marie in obliq̄ casib⁹ sūt gñis ois. vt diues. sospes hospes deses bipes. ⁊c. **Excipiunt**

noia In ur

noia In as

noia in es correpta

liber Primus

Pus
Intere?

noia in us q' desinunt

piunt quinq; neutra monosyllaba. vics rus crus thbus ius r pus
pro sceno. Na pus puris p custodia feim est. Et vnuz masculi
nu bic mus. Et tria coia. bic r hec sus grus ligus. Itē intercus
substatiū p morbo neutz est. s adiectiū p eo qd est intercuta
ncus est gñis ois. De us quarte declinatiōis Noia q'r
te declinatiōis in us desinētia mas. sunt. vt cursus serus fruct?
Excipiunt hec manus idus tom? acus porticus trizb? spec? autē
r penus in mas. r feio indrter plata reperiunt. De aus

noia in aib

noia in acb

noia in e

Duo sunt noia feia in aus. vt laus r fraus. De aes
In aes diphiblō gon vñū masculinū repit. vt praes praedis. Et
vñū neutrū. vt aes aeris. De r Noia in r desinētia feia

Calc

sunt. vt fornax nix nor. Itēz noia polysyllaba terminata in et
mas. sunt. nisi hcarēt fructuz terre. qz subessēt regule pncipali.
vt h verer celer veruer culer aper cimer. Excipiuntur hec peler
ober suppeller vitex forzer forzer. Itē dicim? bic grex rer calit
varix formix fruter nutrit felix mastix r calx p pte pedis postre
ma. nā p cemēto feim est. Coxer quoq; r siler incerti generis.
S; dur r piunt coia sunt. Reliq; noia sunt feia. in obliq; tam
casib? silr r in pli etiā neutris r masculinis iungunt. At Luca
nus. Victrices ppls victricib? obzue telis. De desinēti-

noia monosyllaba
r duob; s' p' r r r
r sonantib;

bus in duas psonātes. Noia monosyllaba in duas desinēt
tia psonātes feia sūt. sup; syllabā vero mas. sūt. Exēplū de p'mis.
vt hec gens forz scopz forz ops frons mors mēs puls trabs. ex
emplū de secūdis. vt bic anceps māceps todrās tozrēs qdrās
decuns adeps forceps oziens occidēs. Excipiunt apma parte
regule h mōs fons mars pons dens. Et a scda pte regule hec
cozozs hycms. r h r hec celebs infans parēs pnceps effrons bi
frōs r silia. Adiectiua hui? terminatōis sunt gñis omnis

De nūc
ro
De figu
ra

De numero nominū
Numeri noim duo sunt. Singularis. vt bō. Plis. vt boies.

De figura nominū
Figure noim sūt tres. Sipler vt ani?. Cōposita vt magnani?
dēcōposita vt magnitas. Sciēdū qñ duo recti itēgrit; decliabilef
sil' pponunt tal' dictio fm vtrūq; rectū decliat. vt republica res
publice. populufroman? ppliromāi iurifrādū iurifrādū. Excipi
tur alteruter r leopard? q solū s; vltimū rectū declinat. Sciē
dū q vigintiū? est plis nūeri tm. r nō declinat fm hāc regu
lā. qz nō amto integra sūt declinabilia. s; sic declinat. Expl' no

minatio hi vigintium? hec vigintiuna. hec vigintiunū. Etō ho-
rū ⁊ baz ⁊ hoz vigintium? Etō his vigintiuni. Actō hos vigi-
tiumū. has vigintiunā. hec vigintiunū ⁊c. Sz si ppositio sit ex
recto ⁊ obliq: dūtaxat rectus declinat. vt legisprit? legisperiti:
mgfciūū mgfciūū. pforatōis pforationis pfamilias patrif
familias. legislator legislatoris. pfectus pforio pfectipforio.

Si vero ppositio fiat ex duobus obliq: tale nomē manet inde-
clinabile. vt hmōi eiusmōi. Sed quot modis noia pponant: vi

De casu noim

de Donatū.

Alus noim sunt sex. vt Ntūs. Stūs. Dtūs. Actūs. Ctūs
et Abltūs. Inter hos casus ntūs ⁊ vtūs recti: reli qui vero
obliq: cāt. Sūt aut sex forme casuales. vics. Adaptota

aptota. Diptota. Triptota. Tetrapptota. Pēptota. Exapptota.
Monapptota sūt q vna terminatiōe p oibus casib? fungū-
tur. vt sūt omīa noia elemētor. vt a b c. Silt oia noia qre de-
clinatiōis in u in singulari nūero. Itē oia noia adiectiua in i. vt
hmōi. Itē oia nūcialia a qrtuor ad centū. Itē oēs dictiōes se-
ipās solū significātes. Itē oia pposita a dya vel biera in on ter-
minata. vt diameron. bieralogodion. Itē oia noia barbara. h
est q nō sunt greca neq: latina. nisi ea flectam? ad declinatiōes
latinā vel ad grecā. vel nisi ab autozib? declinata inueniantur.

Similr ista noia psto pōdo pseudo virus semis p dimidio. a
doz nequā abadir chaos ilio argos mille. Quot ⁊ tot cuz suis
cōpulsis. cete tēpe nugas ⁊c. Multuz vero refert dicere hec di-
ctio est aptote forme. ⁊ hec dictio monapptote forme. Nam que
dictio sit monapptote forme pauloante est. Sz dictio aptota q
solū vñū tenet casum in singulari numero q si est ntūs in eo eti-
am intelligit vtūs. vt iupiter iter. Nā iouis ⁊ itineris nō pprij
hoz noim: sz accōmodati sūt gti. Si aut aliqd neutriū sit aptote
forme: tūc in ntō etiā actm ⁊ vtū tanq: vñū casū intelligimus.
vt pus fas ir nefas. Diptota sūt q duas diuersas terminatio-
nes casuales habent in singulari numero. vt hec forz ab hac for-
te. Triptota sunt q tres terminatiōes hnt in singulari nume-
ro. vt sūt oia noia neutri ge. sede declinatiōis. Tetrapptota sūt
q qrtuor terminatiōes hnt in singulari. vt mgf. Pēptota
sūt q qnc terminatiōes hnt. vt vocē. Exapptota sūt q sex ter-
minatiōes hnt. vt vnus totus solus.

De declinatiōe noim.
Quisq: sūt declinatiōes noim. Pria est cui? gtiūs singularis

de casu casus noiz
vi
nō
noim nōp dictio
monapptota

Semis

dictio aptota

dictio diptota

dictio triptota

dictio tetrapptota

dictio pēptota

dictio exapptota

De de p^{na} declina-
clinatiōe nō noim

nō quūq: sūt declinatiōes

Libet primus

in ae diphtōgon desinit. i. in e longā. vt musa b^o muse. Scōa
est cui⁹ gūs singularis in i desinit. vt her⁹ heri. Tertia ē c⁹ gūs
singularis in is correptā desinit. vt h⁹ p⁹ p⁹is. Quarta est cu-
ius gūs singularis in us vel i u. pductā desinit. vt hic visus hui⁹
visus. h⁹ gelu b⁹ gelu. Quinta est cui⁹ gūs singularis in ei diui-
sas syllabas desinit. vt hec res huius rei

no de pma declinatōe

de prima declinatōe nri singularis

Actūs pme declinatōis bz terminatōes tres. scz as es a. Et ynā
hebreā q̄ est am. vt Encas. anchises. poeta. adā Abraam.

De gō r dō.

Actūs r dūs singulares: r nūs r vtūs plales in ae diphtōgon
desinit. i. in e longā. vt h⁹ muse. De actō.

Actūs noim latinoꝝ terminat i am. vt poetā. Sz nri greci i as
vel in a dñitēs actm suū more greco in an breuē terminat. qñ-
qz r pfercim apd poetas. vt aeneas aenean. eginā eginā. malea
maleā. Sz si nūs grec⁹ terminet i es actūs silr nedā i am: sed
etiā i eu more grecoꝝ qñqz finit vt anchises anchisen. De vtō

Actūs in a finit q̄ r i e terminat more grecoꝝ si su⁹ nūs habue-
rit es. sz i hebreis nūs actūs vtūs r abltūs se siles. De abltō
Abltūs in a desinit q̄ r i e terminat qñ nūs suus bz es. De

Actūs r vtūs plales finiunt in e. p. Cntō r vtō pluralibus.

De gō pli Actūs plalis in ap desinit In qbusdā tñ cōposi-
tis r pñonymicis vꝝ auēte poetaz p p̄cisionē gūs fit i um. vt
troingenū. giugenū. aufomidū: p troiugenaz. celicolum p celi-
colarum. rē. De vtō r ablatiō pluralibus.

Actūs r abltūs plēs in is desinit. pauca tñ feia in a descēdētia
regularit a masculis in us nō būtia neutraz r fcātia aialia q̄ p se
xū discernit faciūt dñm abltm i ab⁹. vt natab⁹ filiabus deab⁹
mulab⁹ eqb⁹ literab⁹. bis ad dñm aiabus ambab⁹ r duab⁹.

De actō pli Actūs plis sp terminat in as pductā.

de ntō secunde declinatōis

Actūs scde declinatōis ser bz terminatōes. Er ir ur um us r euf
Erēplū. vt caper alexāder. vir. satur. platan⁹. regnū. glīceriū. ete
seus. Et nota q̄ oia in eus diphtōgon greca sūt r masculina.

De gō scde declinatōis.

Actūs scde declinatōis i i lōgā fminat. sz i qbusdā pares bz sylla-
bas ntō i qbusdā n. nā in ir ur r eus declinētia gfm būnt excedē
tē i vna syllaba. r penl. eufō gti cor. vt vir vīri. treuir treuirī. sāt

2^a declinatio nom

bz scz fminatōes
sz es: u: v: um: us
et unū

De gō

Liber Primus

De dno z ablatio
pluribus

De artu plurali

3^a Declinatio habet

Emnatioes

Liiiij

Mtus
tertie d.
clinati.

in pro diuoz. super p superoz. De dno z ablatio plalibus.
Dnus z abltus scde declinatiois in is terminant. Sed dicimus
dys pro deis. sicut in nro z vto plurali diij pro dei.

De accusatio plurali.

Ois actus plis scde declinatiois finit in os. pter neutra.

De nominatio singulari tertie declina

tionis z eius terminationibus.

tert Etia declinatio bz. liiiij. terminatioes nti. Desinit em in a
et est terminatio pro solis grecis. vt poema scema.

In e vt cubile	In ur vt turtur	In aps vt daps
In o vt leo	In as vt pallas	In eps vt maceps
In ac vt lac	In es vt comes	In yps vt cinyps
In ec vt allec	In is vt collis	In ops vt ops
In id vt dauit	In os vt copos	In irps vt stirp
In al vt sal	In us vt lepus	In ur vt caput
In el vt mel	In abs vt trabs	In acs vt praes
In il vt pugil	In ebs vt celes	In aus vt laus
In ol vt sol	In ibs vt calibs	In ar vt fornax
In ul vt consul	In obs vt scobs	In er vt fer
In an vt titan	In urbs vt vrbs	In ir vt fenix
In en vt splen	In uls vt puls	In or vt velox
In in vt delphin	In ems vt byems	In ur vt pollux
In on vt sidon	In ans vt rodrans	In alx vt calx
In ar vt cesar	In ens vt dens	In arx vt lanx
In ir vt gadir	In ius vt tirins	In arx vt arx
In oz vt amor	In ons vt fons	In uir vt piume
	In uns vt aruns	

De gtis nois tertie declinatio is in a terminatoz

Moia tertie declinatiois i a finita faciunt tis. vt torzuma atis
In e Moia tertie declinatiois finita e in is ouerticia faciunt
gtm. vt sedile sedil. rixete rixetis. In o Moia tertie declinatio
onis feia in to vel go formant gtm in is. vt dulcedo inis. cartha
go ginis. Alia oia gtm i onis faciunt penl. pdu. vt iuno iunonis
caupo onis. pter qda getilia q corripunt o. vt macedo brito sa
ro. Et cupiunt cardo margo ho nemo virgo appollo turto p vcto
z cupido p deo q bnt inis. In e In c duo sut vt h lac lach
z h allec cis. In l In l desinetia addita is faciunt gtm. ptes
mel z fel q addit lis. vt aial lis. vigil lis. sol lis. pul cosulis

moia

yu e

yu o

ye

yu l

Turbo
cupido

De Nomine Folium vii.

In an et **in in** Oia in an et in in greca sunt. et addita is faciunt genitium penultimae. p.du. ut titan titanis. pan panis. delphin delphis. eleusin eleusinis. **In en** Noia in en desinētia hnt in is. ut flamē flaminis. Excipiunt ren siren splen q̄ hnt enis in gto.

In on In on greca sūt vel barbara quoz multa habēt onis penultimae. cor. ut gorgon. demon. canon. simon. sidon. agamēnō. Etia aliq̄ hnt onis penultimae. p.du. ut gnomō. simeon. samson. nōmula habēt tis. ut demophō. laomedon. laocoos. orizon. pblegetō. egoceron. Sunt et aliq̄ indeclinabilia. ut dyapason. diameron.

In ar Neutra in ar deriuata aris hnt in gto penultimae. p.du. etia. ut laquear deriuatus a laqueo. torcular a torqueo. calcar a calce. Excipiunt nectar. iubar. aspar q̄ corripit penultimam. Alia oia hnt aris penultimae. correpta. ut cesar cesaris. tostar tostaris. par paris. Excipit nar quod pducit penultimam. et far quod geminat in genitiuo. et epar quod facit epatis.

In er Noia tercie desinatōis in er desinētia hnt tris in gto. ut pater patris. vter vteris. Excipit h iupiter hui? iouis. h iter hui? itineris. et later. luter. stater. ether. character q̄ habet eris penultimam. breui. et pater. crater q̄ hnt eris penultimam. longa. Itē noia adiectiua in cer terminata mutāt cer in eris in gto. ut acer acris. alacer alacris.

Reliqua oia in er faciūt genitium in eris. ut aer aeris. celer celeris. verberis. Excipit ymter cū suis pro. qd facit genitium in eris. **In ir** Oia in ir desinētia declinabilia hnt iris in gto penultimae. cor. ut maritir. gadir. h ir. pir. et abadir indeclinabilia sūt.

In or In or desinētia neutra. sūt greca quoz derivant vel proponuntur a primitiuis penultimae. genitium corripientibus. Sūt illa noia rbetoz. memoz. artoz. castoz hnt oris in gto penultimae. cor. Etēpluz de neutris. ut equoz. de grecis ut bectoz. de cōpositis ut bicoroz. Reliqua omnia habent oris penultimam producta. ut soroz. fortioz. coloroz. Preter cor quod habet cordis.

In ur In ur desinētia officia assumūt is in gto penultimae. cor. ut sulphur tur tur. Excipit fur qd pducit penultimam. genitium. Similiter excipiunt robur. secur. edur. et femur q̄ hnt in gto oris penultimae. correpta.

In as Latina in as oia hnt aris in gto. ut pietas ciuitas. Preter tria vtz as affis. vas vasis vel vadis. et mas maris. Greca vero i as breuē desinētia hnt adis vel ados in gto. ut pallas p dea. lampas. archas. cidas. Reliqua greca genitium faciūt in antis. ut adamas. diamas. clephas. gigas. calcas. atblas.

In an et in in

In en

In on

In ar

nō

In er er

nō

nō

In ir

In or

In ur

In as

Pallas

In es cor.

In es correptā

In es correptā maf. vel cōis gñis faciūt gñm in itis penul. breui. vt gurges trames merges diues pedes eques. Excipiūt q̄ fa ciūt penul. in ae dipthēgon. vt praepes. Silr q̄ a verb̄ deriuant hñtib⁹ in penulē. syllaba e breuē. Silr excipiunt q̄ hñt i ante es. Mā oīa ista hñt eris in gō penul. coz. vt ab leteo letes lebetis. a tero teres teretis. ab indigeo indiges indigetis. ab interptor in terpres iterptis paries parietis. abies abietis. aries arictis. In q̄es tñ hz inq̄etis penulti. lōga vt suū simplex q̄es. Silr hec duo feia seges ⁊ tegetis etiā e breuē fuāt. vt segetis. tegetis. Cōposi ta vero a pede gñm faciunt in edis. vt bipes bipedis. sonipes. lozi pes. Preter apes qd̄ h⁹ apis fac̄ Silr p̄posita a sedeo p̄idis gñm efferūt. vt deses desidis. p̄ses p̄sidis. obses obsidis. In es p. In es p̄ductā es in is mutātia faciūt gñm. vt h̄ verres hui⁹ ver ris. hec cedes hui⁹ cedis. Excipiūt pes pedis. ceres cereris. qui es quietis. merces mercedis. heres heredis. locuples locupletis magnes magnetis. agnes agnetis. Multa em̄ greca sūt in hac terminatōe q̄ gōs hñt ancipites. vt h̄ chremes hui⁹ chremis vel chremetis. h̄ rānes hui⁹ rānis vel rānetis. h̄ dares hui⁹ da-

no

no

In es p̄ductā

In is correptā

In is correptā In is correptā latina Cris vel daretis. gñm simlē formāt suo nō. vt collis puppis suavis. Excipiunt lapis lapidis. cassis cassidis. q̄uis etiā cassis habeat in gñio: sed i alia scatiōe. cuspis cuspidis. sanguis sanguis. Cōpositū vero er anguis gñm simlē hz nō. semis semissis p̄ medietate assis. Mā vt significat dimidiū: in declinabile est. Greca vero quedā gōs hñt crescētes in idis. vt egis egidis. aspis aspidis. isis isidis. di plois diploidis. piramis piramidis. Quedā similes vt hic adō nis hui⁹ adonis. hec neapolis hui⁹ neapolis. hec letis hui⁹ letis. Quedā ancipites hñt gños. vt hec t̄betis hui⁹ t̄betidis vel t̄betidos. h̄ paris hui⁹ paris vel paridis. hec ibis hui⁹ ibidis v̄l ibis Sz qñ pp̄tū nomē est sp̄ gñm simlē babz nō. h̄ tybris hui⁹ tybridis h̄ tigris hui⁹ tigridis vel tigris. hec sardis hui⁹ sardis vel sardinis. quiris vero q̄ritis hz ⁊ simois simoentis.

Semis.

In is longā

In is longā In is desinētia longā itis hñt i gō. vt lis litis. vis vitis. Blis vero sim̄ triplicē significatōem glitis glitis et glissis tres hz gōs. Illa q̄z noīa cucumis puluis cinis vomis q̄ in er finita repunt regulā noīm in er terminatoz sequunt q̄ hñt eris in gō. vt vomis vomeris. In os Masculina i os formāt gñm in oris. vt lepos. mos. ros. Excipitur nepos qd̄

In os masculina

habet nepotis. Alia oia in tis formāt grōs penul. lō gā: pter cō-
 pōita a potis. scz impos hpos r ppos q̄ breuiat o añ tis in grō.
 Erapiunt los touis. glos glōris qd̄ glōris r glōssis grōs facit.
 Itē erapiū os ozis r oflis. custos custodis. Sz heros et minos
 greca herois r minois grōs hnt. In us correptā. Moia
 neutra in us correptā dehnētia gtm̄ suū formāt in ozis penulti.
 correpta. vt corp⁹ tps pign⁹. veruz h̄ vltimū etiā pigneris bz.
 Erapiū intercusitercutis. r ac⁹ aceris. Alia vero in lus ius vel
 dus dehnētia vel dehcēdentia a verb̄ in quib⁹ in scda psona pfer-
 tis indicatiui penulti. corripit. genitiuum suum finiūt in eris. vt
 ab operoꝝ opus operis. a vello vellus velleris. ab vl cero vlcus vl
 ceris. venus veneris. olus oleris. scelus leris. Erapiuntur fenus
 fenozis quod antiqui feneris dixerūt. vū r fenero verbuz r fene-
 rator. r facin⁹ ozis. pign⁹ vero r pec⁹ ancipites hnt grōs. vt pi-
 gnus pignozis vel neris. pec⁹ pecozis vel cudis. Cōpatiuū qz neu-
 tri gn̄s declinatōez sequunt̄ ppatiuoꝝ mas. velfei ge. vt h̄ for-
 tius hui⁹ fortiozis. In us pductā In us pductā oia fini-
 unt gtm̄ in utis. vt sal⁹ iunētis. Erapiū inicus cudis penult. p.
 et tell⁹ iuris. rpal⁹ udis. Monasyllaba qz iuris gtm̄ eminat vt
 ius iuris. Erapiū grus gruis. sus suis. In aēs In aēs dipb
 thongō duo repiunt. vt h̄ praes praedis. h̄ aēs aeris In aus
 In aus qz duo sūt. laus laudis. fraus fraudis. In r
 In r vñū est cū compositis itis habens in genitiuo. vt caput ca-
 pitis. occiput occipitis. sinciput sincipitis. In r
 In r dehnētia si dehcēdunt a verbis in go faciūt gtm̄ in cis. vt
 rex regis a rego. grex gregis a grego. frux frugis a verbo greco
 frigo. lz qd̄ nō frux: s̄ fruges utm̄ singlarē velit. remex remigis
 a remigo. piunx cōiugis a piungo. s̄ h̄ vñū amittit n in genitio
 Alia oia latina pferūt gtm̄ in cis. vt fallax lacis. lux lucis. Sed
 q̄ habeāt penul. lō gā et q̄ breuē: sciēdū est h̄ mō. Prio oia q̄ hnt
 e añ x si nō sūt monosyllaba neqz ab illis pposita mutant e in i
 cor. in grō. vt verter verticis. apert apicis. remex remigis. Erapi-
 unt lodex dicis. qd̄ pducit i. r veruer uecis qd̄ seruat e. Similit̄
 masculina in ite sillabā corripit i in grō. vt calix calicis. varix ri-
 cis. Erapiunt fenix mastix r bombix q̄ pducit i. Reliq̄ omnia
 p gtm̄ r reliqs̄ obliquos penul. lō gā hnt. vt fornax acis. felix fe-
 licis exceptis grex gregis. crux crucis. fax facis. nux nucis. pic-
 picis. dux ducis. frux frucis. salix salicis. filix filicis. parix pa-

In us correpta

In us pducta

In aēs

In aus

In r

In r

Libet Primus

ficus. cille cillit. volut volucis. pharnax pharnacis. capadox capadocis. Sunt q̄z nōnulla in r q̄ nec gis nec cis hñt in ḡdō. vt nix niuis. fener senis. nor tis. supplet lectil. Greca vero plerūq̄ suā sequunt̄ declinatōnem. vt sp̄ir gis vel gos. p̄tax acis vel p̄taxos. onit onicis.

In bs ms et ps
desinētia

In bs. ms. vel ps desinētia interposita i faciūt ḡm. vt v̄bs v̄z bis. hyems hyemis. inops inopis. s̄z si e ante ps vel bs sit r non sint monosyllaba mutat e in i. vt p̄nceps p̄ncipis. municeps municipis. celebs celibis. Si vero sint monosyllaba tūc fuāt e. vt plebs plebis. Aucesp̄ ercip̄ qd̄ mutat e in u. vt aucupis. **Lō.** posita q̄z a capite q̄ sūt illi? terminationis ablata s r e in imutata r addita tis faciūt ḡm. vt anceps anap̄itis. p̄ceps precip̄tis.

In ns rs et ls
desinētia

In ns. rs. vel ls desinētia In ns vel ls vel rs desinētia ḡm i tis p̄ferūt. vt sapiēs sapiētis. ps ptis. puls pultis. Et

Frons capiunt frōs frōdis qñ ad artores p̄tinet. Nā frōs frōtis p̄ pre capitis subiacer regle. Et lens lēdis anial. nā lens lētis legumē

est. r glās glādīs. Silr̄ excipiunt p̄posita a cor. vt vecors vecor̄dis. discors discordis. Librip̄s q̄z qd̄ est p̄positū a libra r p̄do librip̄endis facit. Silr̄ ista p̄posita ab v̄ncia q̄ncuns deuns et se uns ḡm in tis termināt. Anū silr̄ p̄cipiū in iens ḡm terminat in eūtis cū suis p̄positis. vt abiens. rediēs. Preter ambiens qd̄ ambiens facit.

De datiuo 3°
declinatōnis et
causatiuo

De datiuo Datiuus tertie declinatōnis terminatur in i.

De actō Actūs singlaris tertie declinatōis finit̄ in em. Greca tñ vel pp̄ria in is desinētia quozū ḡtūs nō crescit acusatiuū finiūt in im. vt tyterim. neapolim. ararim. p̄ terea hec latina in im inueniunt̄. Turrim. tybrim. buri securim. puppim. sicim. restim. vim peluim. tussim. maguderim. Et bistñ hec terminant̄ in em q̄z. vt puppē. restē. securē turrē. In multis quoz̄ grecis hñtib? ḡm crescentē actūs in a terminari repit̄. vt tyrana. lāpada. tozoca. p̄ana. pallāta. crat̄bera.

De v̄tō 3° deri
uatiuo

De v̄tō tertie declinatōis Actūs singlaris tertie declinatōis silis est nō singlaris. nisi v̄tūs gre⁹ suo. more abijcit s a nō singlaris. vt t̄t̄bai. palla. tibzi.

De ablatiō 1°

De ablatiō tertie declinatōis in i. Neutra in e formāt ablat̄m in i. vt mari. moni. Sed hec noia gausape. p̄sepe. p̄nesta. cepe. r foracte s̄z sunt neutra tñ faciūt ablat̄m in e. s̄z sūt indeclinabilia. Silr̄ in or neutra et in al penl. in ḡdō p̄ducētia. Et in erz in is adiectiua formātia neutri in e. r q̄ tñ in im termināt act̄m r noia mensur̄. hec oia in i

faciunt ablatiū. vt tribunali. lupanari celeri vtili tibri apuli se-
ptembri. **Excipiū** far qd facit fare. **De ablatō in e vel in i.**

De ablatō in e et i

Dia q̄ in im̄ et in em̄ faciūt actiū et q̄ om̄is generis sunt et que i
nis ctis ptis in̄nis gn̄is vel in̄ guis in̄ n̄tō terminant̄. et om̄nia q̄
duas ante is cōsonātes h̄nt in eadē syllaba. et om̄es p̄p̄atiui. et
fere oīa verbalia in trix. et gentilia in astam in e q̄ in i faciūt
ablatiū. vt ab hac secure securi. vigile vel vigili. qd̄ q̄dam om̄
nis gn̄is putāt. in ope vel inopi. ancipite vel anapiti. naue vl̄ nauī
recte vel recti. nepte vel nepci. amne vel amni. igne vel igni. an-
gue vel an guī. poste vel postī. minore vl̄ minori. victrice vl̄ victri-
ci. alpinate vel alpinati. hospes tū vl̄ sospes licet teste Prisciano
om̄is gn̄is sine in e t̄m̄ finiūt ablatiū. **Excipiū** vestis testis. p̄stis
paup̄ degener et vter q̄ p̄ e solā faciūt ablatiū. memor vero quā-
uis ablatiū finiāt in e et in i: frequentius t̄m̄ in i repit̄.

De ablatō in e

**De abla-
tuo in e t̄m̄.** **Dia** noīa terciē declinatōis p̄ter sup̄dicta i e t̄m̄
faciūt ablatiū. vt patre p̄emate. **P̄terea** p̄p̄ria filia appellati
uis finiēt̄ ablatiū in i illa p̄ e p̄ferunt eundē. vt iuuenalis iuue-
nale. p̄p̄riū. marcialis marcialē. p̄p̄riū. **Idē** dico de substantiuis
appellatiuis similib⁹ adiectiuis habentib⁹ et i. vt serpens substā-
tiauū e t̄m̄ habet. S; si b̄m̄ōi adiectiua habeāt i in ablatō: tūc sub-
statiua ip̄is similia eandē terminatōem seruāt. vt cardinali voca-
lis vl̄ uocris.

*De n̄tō et v̄tō plura
lib̄ 3° declinatōis*

De n̄tō et v̄tō plib⁹ terciē declinatōis
N̄tūs et v̄tūs plurales oīm noīm terciē declinatōis: p̄ter neu-
tra: in es finiūt. **Neutra** vero si ablatiūs singularis in i t̄m̄ vel in
i vel in e simul finiūt in ia terminant̄. p̄ter p̄p̄atiua et p̄ter ludi-
cre vetus et amplustrē q̄ h̄nt a. vt ludicra vetera amplustra. **Reli-
q̄ q̄ solū** e h̄nt in ablatiūs eā in a cōuertūt in n̄tō pl̄i. vt poemata

*De q̄tō plurali
3° declinatōis*

De q̄tō plurali terciē declinatōis
Stūs pluralis noīm terciē declinatōis in i solā vel in iz e simul
ablatiū terminantiuz fit in iū. vt sedile sedilū. felice vel felici feli-
ciū. **Excipiunt** p̄p̄atiua. **Sillr** illa noīa vetus vigil memor sup-
plet cōplex artifex sacerdos custos locuples q̄ h̄nt um. **In exe-
ro solū** faciētia ablatiū si n̄tūs in duas terminat̄ p̄sonātes geni-
tiuū pl̄alem in ium termināt. vt fons fontū. pars ptium. nisi in
bis sincopa fieret. vt p̄fortū cohortū. legentū parentū. **Excipiū-
tur** in ms ps: si nō sint a capite composita q̄ in ium faciūt ge-
nitiuū pluralē. vt byems byemū. municeps municipiū. **p̄posita**
vero a capite in ium termināt gen̄m̄. nisi sincopa fiat. vt triceps

no

Primus liber

ericipitū. si vero nētūs in vnā psonā tē terminet hñs gēm singulāre sibi silem in ium facit gēm plālem. vt collis collis. cedes cedis. Excipiunt iuuenū panū canū ⁊ q̄ silia sūt q̄ hñt um hoc fit per sincopā. vt vatū p vatiū. Mā in es terminata hñtia gēm si milē frequēt? ḡ regulā habent um in gō plurali p abscissionē litere i. Itē oia sp pluralia q̄ in es desinūt gēm pluralem in iū faciūt. vt gades gadiū. manes maniū. Procerū aut ⁊ penatū dicimus p sincopā. Reliq̄ oia d̄ quib? sup n̄ ē habita mētio faciunt gēm in um. vt poema poematū. pater patrū. Excipiunt in is longā desinētia q̄ hñt iū. vt lis litū. samnis samnitū. Silr excipiunt cor cordū. caro carniū. nox noctū. mix niuiū. supplex litū. et mel mellū. allec alleciū. as assiū. vas vadiū. mas mariū. plus pluriū. os ossū. plebs plebiū. seps sepiū. stirps stirpiū. Ales vero alituū. ⁊ tos tōū facit ḡ regulas sup d̄icras. De datiuo et abltō terciē declinatōis. Dñs ⁊ abltūs terciē declinatōis terminat in ibus. excipit tob? De actō plī terciē de. Dis actūs terciē declinatōis: p̄ter neutra: terminat in es. excipiunt noia in is terminata hñtia gēm silem nō ⁊ q̄ in i solā terminat abltū. ⁊ q̄ sp sūt plālia. ⁊ in ns ⁊ rs desinētia. nā hec apud veteres frequēt p is ⁊ raro p es terminat actū plurālē. vt hos cebas oēs vel ois. alacris vel alacres. penatis vel penates. fōtis vel fontes. ptis vel partes.

de quarta declinatōe

Quarta declinatio hz duas terminatōes nti. Quā in us est q̄ alterā in u. q̄ solū est neutro ⁊ idē declinabilū in singulari numero. vt fruct? cornu. Gēs singularis q̄rte declinatōis silis est nō. Dñs q̄rte declinatōis terminat in vi. Ac satū? in um. Abltūs q̄rte declinatōis silis est nō. Ablatūs finit in u. Mūs ⁊ actūs ⁊ vtūs plurales nois q̄rte declinatōis in us silis sunt nō singulari. neutra vero desinūt in a. vt h cornu hec cornua. Gēs pluralis in uā. Dñs ⁊ abltūs fit in ib? Excipiunt q̄dā hñtia in his duob? casib? u añ bus. vt portub? artub? arcub? ptubus tribub? lacub? ficub? quercub? specub? Et fm quosdā addunt genubus ⁊ verub?

de quinta declinatione.

Quinta declinatio vnā hz terminatōem. viz es. ⁊ est semp̄ feia. p̄ter dies ⁊ suū p̄positū. vt meridies. Gēs ⁊ dñs

nō

de dfo ⁊ ablatō 3^e

de arto

liber Primus

Hic auertus auertit. hec auertita auertioꝝ.
Hic dindimus dindimi. hec dindima dindimoꝝ.
Hic pileus pilei. hec pilea pileoꝝ.
Hic gar ganus gargani. hec gar gana garganoꝝ.
Hic gar garus gargari. hec gar gara oꝝ.
Hic fibulus fibuli. hec fibula fibuloꝝ.
Hic ysmarus ysmari. hec ysmara ysmaroꝝ.
Hic locus loci. hec loca locoꝝ. vel hi loci locoꝝ.
Hic ioc? ioci. hec ioca iocoꝝ. vel hi ioci coꝝ.
Hec altilis h? altilis. hec altilia hoꝝ altiliū.
Hec suppellex? suppellectil. hec suppellectilia hoꝝ suppellectiliū.

Gas.

Gas vasis hñs in gñō est tercie declinatōis in singulari nñe ro. In plurali vero est scōde declinatōis. ⁊ est sp gñis neutri cuius cuiqꝫ declinatōis fuerit. Item qdā sunt noia que in eadē significatōe scōda ⁊ q̄rta declinatōe declinata repiunt. Et si ista **L**aurus quercus pinus cornus specus penus tomus lacus col? byacinctus nardus. ⁊c. Itē p̄posita ex his noibus. cera iugus limus animus colus arma bacillus norma neru? frenū ⁊ cliuus adiectiua sunt. vel in is finita ⁊ tercie declinatōis. vel in us et se. cūde declinatōis. vt hꝫ hec sinceris. vel h sincerus ⁊ hec sincera h sincerū. bijugis vel bijugus. sublimis vel sublim? magnimis vel magnanin? incolumis vel incolum?. inermis vel inermus. imbecillis vel imbecillus. enornis vel enorn?. encreuis vel encreuis. effrenis vel effrenus. pcliuis vel pcliuus.

Penus

Pen? variā hꝫ declinatōes q̄ in his versibus sequitib? declaraf.
Nō declino penū neutrū. penus h penozis dat
Hec penus est q̄rte. penus h fore dico secunde
Atqꝫ penū neutrū. sic q̄nqꝫ modis cadit vñū

Specus declinat eque p oia vt penus. **V**esperus seu vesperus est stella lucida ante noctē in crepusculo apparēs. ⁊ hec quoqꝫ vesper dꝫ. **S**ꝫ hec vespera ⁊ h vesperū ⁊ h vesper vesperis dꝫ extreme ps diei. vel noctis p̄ncipiū. **D**e varia declinatōe in h nomie hos versus signa.

Vesper.

Declinare potes hec noia vespa vesper
Et qd terminat vñū nō flectas vespe solū
Vesper in i sit mas. neutrū dat i is gñm
Vespre plurale recipit vesperqꝫ scōde.

Itē qdam sunt noia q̄ sub diuersis generib? ⁊ terminationib?

bare

no

no

no

in eadē tñ significatōe pferunt. vt h̄ tignus. vel h̄ tignū. h̄ pun-
ctus vel h̄ pūctū. hic tonitr⁹. vel h̄ tonitru. hic corn⁹. vel h̄ cornu
hic vel h̄ spec⁹. vel h̄ specū. h̄ vel h̄ pen⁹. et h̄ peni. h̄c pīsa vel h̄
pīsum. hic glom⁹. glomi. vel h̄ glom⁹. glomeris. hic honos vel hic
honor. hic odos vel hic odoz. hic labos vel hic latoz. hic lepos vel
hic lepoz. h̄c artos vel h̄c artoz. hic et h̄c ligus. vel hic ⁊ h̄c li-
gur. hic ⁊ h̄c arabs. vel hic arab⁹. h̄c araba. hic delphi vel h̄ del-
phinis. hic elephas vel hic elephanz. hic pātker vel h̄c pātbera.
Vulga em̄ noia greca in a in actō singulari h̄ntia in eadē em̄ia
tione sūt feminia ⁊ p̄me declinatōis. vt actō hanc lāpada vel
h̄c lāpada ⁊c. **Ambo** ⁊ duo plālia sūt ⁊ ḡm̄ masculi v̄l neu-
tri sic declinata. **Hi** vel h̄c ambo ⁊ duo. hoz amboz ⁊ duoz. duū
tñ sepe dicim⁹ i neutro. his ⁊ ab his amboz ⁊ duob⁹. hos amboz
⁊ duos ⁊ h̄c ambo duo. o ambo duo. ambo cū ē relatiuū v̄tm̄ nō
habet. s̄z scia s̄z ambe ⁊ due declinant. vt noia p̄me declinatōis
p̄e v̄tm̄ ⁊ ablat̄m̄ q̄ fit in ab⁹. vt ambab⁹ duab⁹. **Moses** decli-
atur s̄m̄ tertiā declinatōem. p̄ter ḡm̄ q̄ fit in i. et actm̄ q̄ magis
fit in en. **Iesus** in obliq̄s oibus terminat in u. p̄ter actm̄ q̄ fit
in um. **De heteroclitis s̄m̄ defectū** Fors nō h̄z nisi abla-
tium forte. **Tabi** ḡm̄ est. ⁊ **tabo** d̄z in drō ⁊ abltō. **Reli-**
qui casus desunt. **Sz** h̄c tales hui⁹ tabis declinat p̄ singlos ca-
sus. **Noia** festa deoz significātia in a desinētia s̄p̄ plālia sunt
et ḡm̄ q̄dem tā s̄m̄ formā scde q̄z t̄rcie declinatōis proferūt.
Dem vero ⁊ ablat̄m̄ s̄m̄ t̄rciā t̄m̄. vt hic vulcanalia hoz vulca-
naliū vel vulcanalioz. his ⁊ ab his vulcanalib⁹. **Vicis** necis
p̄cis ⁊ dapis n̄tō ⁊ v̄tō singulari carēt. anti q̄ tñ eīdē q̄nq̄ sunt
v̄si. **Os** oris h̄ns in ḡtō. ⁊ es far ius thbus rus tres h̄nt casus
in plurali. s̄z n̄tm̄ actm̄ ⁊ v̄tm̄. quib⁹ mel addit. nā soluz mella
repimus. **Spōte** ablt̄s sol⁹ est. vt sponte sua. **Macte** in
in v̄tō t̄m̄ inuenit. d̄z tñ macte virtute esto. **Vistm̄** singula-
re oēs casus h̄z. vt sentit **Priscianus**. vires vero t̄m̄ pl̄e est. ne-
q̄ a vis descēdit. **Ops** est dea terre siue mater deoz. s̄z hui⁹
opis opi opē ⁊ opt̄ auxiliū significat vel facultatē. s̄z h̄c opis hu-
ius opis opi opim̄ nimpha q̄daz fuit. opes vero pl̄e diuitias si-
gnificat. **Supp̄cie** t̄m̄ pl̄aliter declinat ⁊ significat auxilia
et fr̄quentissime s̄struit cū verbo ferto. vt **supp̄cias** tulit. h̄ est p̄-
sidiū attulit **Indoles** nūq̄ fere nisi nūero singulari iuenit. signi-
ficat aut̄ signum future virtutis in pueris. **Copie** copiatuz **Copie**

nō

nō

Ambo

De heteroclitis h7
asfora

nō

nō

Ency. se

Ops

**Suppe-
cie**

indoles

Copie

Primus liber

quę militū multitudinē fecit tñ plāte decliat. repit etis i singu-
lari in hac significatōe: s̄ p raro. **Lues** ⁊ **strues** fere nūq̄ plu-
raliter dicunt. **Liberi** p filijs ⁊ littere p epla carēt singulari
numero. **Repetundar** tñ in gō plurali. ⁊ **repetundis** in abla-
tuo dē. est aut̄ hec dicitio apud legūperitos frequēta **Gemini** ⁊ **pi-**
lces p stellis seu signis in zodiaco plāta sunt sp̄.

Liberi

Gemini

Regule de noibus
r̄arē ab 9 pl̄mali
uno p̄

Regule de noibus carentib? pli numero

Prima regula. **Dia** noia ppria ex natura sua pli nūero ca-
rent. S̄ si ppria noia appellatiue pferant̄ pluralē numerū
habēt. **Uñ** dicit̄? cesares catones fabios aiaces scipides. **Si**
cut etiā ppria quę ppant̄ trāsumpta in aliā significatiōem. vt
Mero **neronior** **neronissimus** p crudeli. **Secda** reglā. **Dia** no-
mina significatiua meralla in spē carēt plurali nūero. p̄ter es ⁊
metallū. vt **aurū** **stannū** **auricalcū** **plumbū** **calbis** **ferrū** **argētū**
cuprū **electrū**. **Tercia** regula. **Dia** noia hēctia in spē liquorē vt
humorē q̄ vēdibil̄ est pondere vel mēsurā carēt pli nūero. vt **pi-**
per **ta** **mulsū**. **Excipit̄** **vinū** ⁊ **mel**. **Quarta** reglā. **Dia** noia si-
gnificatiua i spē semia t̄re carēt pli nūero. vt **riticū** **siligo**. **Excipi-**
unt̄ **ordēū** **fabā** **melo** **citruillus** **far** **pisum** **lupinus**. **Quinta** regu-
la. **Dia** noia interrogatiua. vt **qs**. ⁊ **negatiua**. vt **null**? **neuter**. **ce**
relatiua. vt **tal**? **tātus** **q̄lis** **q̄ne**? **ambo**. ⁊ **distributiua**. vt **ois**. ⁊ **pi-**
tīua. vt **q̄libet**. ⁊ **indefinita**. vt **q̄dam** **aliqs** **villus** **alter** carēt voca-
tīuo tā singulari q̄ pli. **Sexta** reglā. **Dia** noia hēctia ius i gō
carent vō. p̄ter **tria**. vt **vn**? **torus** **solus**. Sūt aut̄ p̄ter sup̄ **dēa**
m̄lta noia vel singulari vel pli nūero carētia. q̄ v̄rlibus sequēti-
bus dinoscuntur.

2^a 2^a

3^a 2^a

4^a 2^a

7^a 2^a

6^a 2^a

nom̄ masculini
genis pluralia
se

oney. vii

nom̄ f̄m̄ ḡnis pluralia
se

Nomina masculini generis pluralia sp̄
Primates **p̄ceresq̄** **sales** **cani** **atq̄** **penates**
Atq̄ **fori** **manes** **liberi** **superiq̄** **q̄rites**
Arus **cū** **trenis** **tolon** **es** **iungimus** **istis**
Et **lemures** **fascēs** **sic** **inferi** **singula** **nunq̄**
Nomina fēi generis pluralia sp̄
Inducie **larebre** **terme** **idus** **atq̄** **kalende**.
Sanubie **none** **ferie** **cum** **nundine** **nuge**.
Excubieq̄ **faceie** ⁊ **opes** **scalēq̄** **mineq̄**
Eruiue **pb** **alere** **illecebre** **p̄micie** **iunges**
Inficiē **insidie** **inferie** **erequeq̄** **notabis**
Reliquie ⁊ **esquile** **blandicie** **quissquileq̄**

Dinitie nuptie value deliciae
 Dic tenebras parcas furiasq; fores q; sentes
 Dire chele bene cume iungit istis
 Gades ⁊ grates nares sup addimus istis.
 Genetie tix be attene sic p simileq;
 Plurali numero tñ declinare iuberis
 Nomina neutri generis sp plalia
 Genia cū pondo p cordia milia ⁊ exta
 Illa cum castris magalia seria tempe
 Et sponsalia sic mapalia iungimus arma
 Festaq; diuoz vt flozalia singula raro
 Noia masculini generis pli numero carentia
 Sumus cū finis singuis cū pulcre limus
 Ter sol potens sal mundus fiscus ⁊ ceter
 Vasula sunt quoz raro plurale videbis
 Noia fei generis semp singularia
 Lux stis ⁊ thabes mors vita fa nes q; lates
 Gloria fama salus huius ⁊ par cū lue tellus
 Et proles sololes raro pluralia cernes
 Adde senecta senectus adde iuuenta iuuentus.
 Noia neutri generis sp singularia
 Hanna solum lectum scenū pus fasq; nephasq;
 Acq; salum virus ver euum adde geluq;
 Neutra facis sine pli vulgus pelagusq;
 Nil mbil ⁊ nihil femū sed plura carebunt

Eney 5

noia neutri gñb
pluraha ff

noia masculini gñb
pluraha mō ratiōna

noia fei gñb ff singularia

noia neutri gñb ff
singularia

de patronymicis
et eozū formatōe

de patronymicis et eozū formatōe

Patronymicum est nomen derivatum a pro prijs nomi
 nibus patrum vel auozum fm grecam formationem
 significans filium vel filiam nepotem vel neptem sui p
 mitiu. vt priamides. id est filius vel nepos priami/pelas. id est
 filia vel neptis peli. Et scias q; huiusmōdi nomibus raro ora
 tores. sed poete frequentissime vtunt. Sunt at terminationes
 patronymicorum quattuor. scilicet des is es as ne. Omnia
 quoq; patronymica sūt generis feminini. preter ea que desinūt
 in des que sunt masculina. ⁊ oia sunt substantiua.

no patroni
micium

X^o fmina
hoc patron
micorum

des
is
es
ne

B 4

ne

Libër Primus

n^o

1^a regula

De patronymicis in des et eorum formatioe.

Prima regula. Patronymica in des que fiunt a nominibus prime declinationis formantur a genitivo singulari mutata et finali in a breui et addita des. vt illa ilie iliades, eneas enee eneades, anchises anchise regulariter anchisades. Sed vsus obtinuit vt dicam anchisiades butes bute butades, corinthes corinthe corintheades, s; magis est in vsu corintides. Secunda regula. Patronymica in des que fiunt a nominibus secunde declinationis formantur a genitivo sui primitiuo corripierunt et addendo des. vt pampus pami pamides, s; si primitiuo corripierit duplex in genitivo: tunc mutata vltima i in a et addita des fit patronymicum. vt laertius laertij laertiades. Si autem primitiuum in ens desinat: tunc plerumque ei terminatio genitivi syneresim conuertit in i longam et addita des. vt pmetheus pmethei pmetheides pele? pelei pelides. Tertia dei titides et non titidis.

2^a regula

3^a regula

Tercia regula. Patronymica in des que fiunt a nominibus tercie declinationis formantur a dative singulari correpta et addita des. vt hectori hectorides. Vltima tamen in terminatioe abusiue pferuntur. vt peliades p pelides, atlantides p atlantiades, deucalides p deucalionides, scipiadides p scipionides, et enides p eneades. a coronis que coronides dicitur penultima producta. Patronymica in des declinationem nominis prae declinationis sequuntur. propter casus scriptos. Actus fit in am vel in en. vt cius fit in em in a vel in as. ablatiuus fit in e vel in a.

n^o

De patronymicis in ab et in is nota

De patronymicis in as et in is. Patronymica in is vel in as desinencia feia sunt, et formantur a patronymicis masculini generis: deposita de syllaba, vt pamides pami, peliades pelias. Virgilius tamen Eneis dicit ab eneades vbi prima regula dicendum erat eneas. Notandum tamen quod si patronymica masculina genibus in longam habuerint autem des pro syneresim, tunc patronymica feia in eis terminantur in n. vt pelides peleis, tithides tithesis, sic et enides facit eneis. Item patronymica in as vel in is sequuntur formam nominis tercie declinationis deprectis paucis casibus. nam genitius terminatur in is vel in os huius clementium super nominis. Actus terminatur in a vel in en. Vltimus fit in no deposita et finali. Actus pluralis fit in es vel in as. In reliquis casibus consule tercia declinationem.

n^o

De patronymicis in ne/ n^o

De patronymicis in ne. Pauca repiuntur in ne: id est de eorum formatioe vanum est lectoribus sollicitare. Sunt autem huiusmodi a nere? nerine, ab acris? acrisine, ab adraite? adraistine, hec que sunt tercie declinationis huiusmodi omnes casus silensint: propter genitium que terminatur in es, et actus que terminatur in em.

n^o

n^o

n^o

n^o

n^o

5

Libet primus

De verbo

de Verbo.

Verbum est participatio declinabilis cum temporibus modis sine casu actioem et passione vel neutrum significans. Sunt autem omnia verba adiectiva propter sum fore et existo que substantiua nuncupant. Duplex est verbum. scilicet personale et impersonale. Verbum personale est illud quod in presenti indicatiui terminatur in o vel io nisi esset defectiuum vel anomalum. ut amo loquor. Verbum impersonale est illud quod in presenti indicatiui terminatur in t vel in tur. si finit in tur: tunc est impersonale passive vocis. Excepit facio quod cum componitur cum dictionibus que non sunt prepositiones format impersonale passive vocis terminatum in t. ut malefit satisfit. Excepit facio quod cum componitur cum dictionibus que non sunt prepositiones format impersonale active vocis. Et sunt viginti tria. videlicet. Interest refert. est pertinet. Contigit. euenit. accidit. placet. libet. liquet. licet. vacat. preterit. suppetit. constat. penitet. te det. miseret. piget. pudet. decet. delectat. oportet. et iuvat. Et sciendum quod impersonalia solum descendunt ab actiuis verbis vel neutralibus. a passiuis vero deponentalibus vel comibus nisi ab vno. videlicet a miseret deponentiale venit miseret impersonale.

De accidētibus verbi.

Verbo accidunt octo. scilicet. Genus. Tempus. Modus. Species. Figura. Coniugatio. Persona. Numerus.

Genera verborum sunt quinque. scilicet actiuum. passiuum. neutrum. deponens et comitum. Actiuum est quod in o desinit facit ex se passiuum in oz. ut amo amor. Passiuum est quod in oz desinit descendit ab actiuo. Et legor lego. Neutrum est quod in o desinit non potest ex se facere passiuum. ut cano. Et sciendum quod quinque sunt verba neutra que neutro passiuo dicunt. ut Audeo soleo fio gaudeo fido. ex eo quod in presenti et temporibus ab eo formatis vocem habeant passiuam. Quis in presenti et temporibus sibi coteretur neutrorum fuerit declinationem. Sicut quatuor sunt verba neutri generis que licet vocem habeant verbi neutri generis tamen significatiuem et constructiuem sequuntur verborum passiuorum. ut exulo vapulo venio fio. ut vapulo a petro. H est genitior a Petro.

Loco est quod in oz desinit non descendit ab actiuo. et significat actionem et passionem. Et sunt pauca que numerantur in his verbis.

Largior experior veneror moror osculor orator

Luminor amplector interptor hospitor adde.

Deponens est quod in oz desinit non descendit ab actiuo. et significat actionem tantum vel passionem vel neutrum. De temporibus verborum

no

no

no

no

de amittendis
verbi

no

no

actiuum/
passiuum/
neutrum/

no

foit

deponens

Tempa verborum sunt tria. Præteritum, et Futurum. Et præteritum est triplex. Nam est præteritum perfectum, præteritum imperfectum, et præteritum plusquamperfectum. Præteritum imperfectum est quod significat tempus non dum plene præteritum, ut legēbam̄ ich las. Præteritum perfectum est verbum quod significat tempus plene præteritum, ut legi ich ban gelesen. Præteritum plusquamperfectum est verbum quod significat tempus dudum præteritum, ut legeram̄ ich het gelesen. Tempus futurum est quod significat actum fiendi in tempore futuro, ut legā ich viro lesen. Sciendum quod tria formantur a presenti indicativo: de presentis præterito plusquamperfecto indicativo, et præterito futuro eiusdem, et præterito perfecto et plusquamperfecto infinitivi.

ma s̄ it̄ ita / nō

nō

nō

Handwritten note with a symbol and numbers.

Nam hæc quæ tria formantur a præterito perfecto indicativi, vñ sunt verba. Præteritum primi desine formabit tria quæ. Nam seminum ro se formabit cetera presentis. De modis verborum. Quinque sunt modi verborum. Indicativus, Imperativus, Optativus, Subiunctivus, et Infinitivus. Indicativus est modus qui in dicamus quod agit, ut lego. Imperativus est qui ut aliquid fiat imperamus, ut lege. Optativus est modus qui eget adverbio optandi ad perfectum sensum, ut vtinam essem doctus. Subiunctivus est modus qui non solum eget ad verbis, vel comitibus, verum etiam altero verbo, ut perfectum sensus significet, ut vtile est tibi, ut legas multa. Infinitivus est qui caret numeris et personis: et eget aliquo aliorum modorum, ut perfecte significet sensum, ut volo legere. Dicit autem infinitivus ab impersonali verbo in eo quod impersonali sine adiumento alterius verbi perfectum sensum importat, infinitivus autem omni altero finito verbo eget.

de modis verborum

nō

de formis aut speciebus verborum

De formis aut speciebus verborum. Species verborum sunt due. Primitiva et derivativa. Primitiva que et forma perfecta dicitur est quæ a nullo alio sua ducit originem. Derivativa est quæ ab alia dictione descendit, ut feruesco a ferueo. Sunt autem quinque species verborum derivativorum. Inchoativa, Frequativa, Meditativa, Considerativa, et Diminutiva. Verbum inchoativum est quod inceptum actus vel passionis sui primitivum fecit, ut rubesco id est incipio rubere. Et formatur a secunda persona sui primitivi addita co, ut areo ares aresco, palleo a palles palleco. Excipit hinc cum compositis quod facit præter regulam bisco debisco farisco. Et omnia inchoativa sunt tercie coniugationis et neutri generis careria præteritis superis. Et sciendum quod inchoativa plerumque a verbis neutralibus derivata reperitur, raro autem vel nunquam ab activis. Frequativa autem sunt frequativa

nō

nō

nō

Liber Primus

actus p̄mitiui significant. vt agito. id est frequenter ago ⁊ formāt
B̄ mō. Si p̄mitiui p̄teritū desinat in gi. frequētiuū formāt a se
cunda p̄sona p̄sentis abiecta s ⁊ addita to. vt agito cogito legi
to qd ⁊ lecto dō. Si vero p̄teritū p̄mitiui nō desinat in gi. tunc
frequētiuū formāt ab vltimo supino mutata u finali in o. vt
curso. mersu. mersu. Et si p̄mitiuiū habuerit a longā in o. vt
ultima supini: a p̄us debet mutari in i breuē ⁊ deinde u in o. vt
amatu amito. impatu impito. Oia frequētiua sūt p̄me coniu
gatiōis seruātia genus suoz p̄mitiuoz. Excipiūt a regula sup̄
dicta hec q̄ alif formāt sua frequētiua. nā a sequoz venit sectoz
sectaris frequētiuū. ⁊ a tucor venit tucor taris. als p̄ter predi
cta duo: raro veniūt frequētiua a verbis in oz terminatis. Itē
et quero p̄ter reglam facit querito. A q̄so venit q̄sito frequēti
uiū. Itē a nosco venit noscito p̄ter regulā. q̄uis ⁊ noto fm re
gulā similt̄ dicat. Itē sciscito ⁊ scitoz frequētiua sūt a scio. et
am p̄ter regulā. Itē egreo licet nō habeat supinū. tñ facit frequē
tatiū egroto egrotas. Sciendū q̄ sunt quedā frequētiua q̄
in aliā q̄ suoz p̄mitiuoz significatōem trāsire vident. vt trabo
tracto cogo cogito dico dicto. Meditatiua sunt que medita
tionē actus sui p̄mitiui significāt. vt lecturio. h̄ est meditor vel
cogito legere ⁊ oia formant̄ ab vltimo supino correpta u ⁊ ad
dita rio. vt lectu lecturio. esu esurio. amatu amaturio. partu p̄
turio. Omnia meditatiua sūt neutri ḡnis ⁊ q̄re piugationis ca
rentia p̄teritis ⁊ supinis. nisi in aliā trāsirēt significatōem. nam
esuriū ⁊ pturiū dicim⁹. s̄z tñ nō significāt meditatōem. De
sideratiua sūt q̄ cū infinitiuo p̄mitiui ⁊ verbo cupio exp̄munt̄. vt
viso. i. cupio videre. Terminant̄ aut̄ in so ⁊ sūt tercię piugatiōis
et repiunt̄ fere ista ⁊ non plā. A video viso. a facio facefso. a ca
pio capesso. a lacero lacefso. ab arceo arcesso. ab actio accerso.

Diminutiua sūt que diminutōem significāt ⁊ desinūt in lo. ⁊
sunt p̄me piugatiōis. vt a sozteo sozbillō. i. partū sozteo. a garrio
garrullo. a caluo cauillo. p̄ caluillo. ⁊ si q̄ sūt filia. Sūt ⁊ alie deri
uatiōes h̄ntes diuersas terminatiōes ⁊ significatiōes tā a noi
bus q̄ a verbis nascētes. vt a p̄re patrisso vl̄ patriso. a greco gre
cisso vel greciso. ab alto has. albico albicas. a vello vellico licas. a
fodio fodico cas. a nutrio nutrico cas. a cornice cornicoz caris
a philospho philosphoz aris. a poeta poctoz taris. a perendje
aduerbio perēdino nas. Et adhuc sūt alia verba q̄ cū sint actia

nō/

nō

nō

nō/

the v
hanc
diff
a
a

nō/

meditatiua

nō/

desideratiua

nō/

diminutiua

nō/

nō/

actus p̄mitiui significant. vt agito. id est frequenter ago ⁊ formāt
B̄ mō. Si p̄mitiui p̄teritū desinat in gi. frequētiuū formāt a se
cunda p̄sona p̄sentis abiecta s ⁊ addita to. vt agito cogito legi
to qd ⁊ lecto dō. Si vero p̄teritū p̄mitiui nō desinat in gi. tunc
frequētiuū formāt ab vltimo supino mutata u finali in o. vt
curso. mersu. mersu. Et si p̄mitiuiū habuerit a longā in o. vt
ultima supini: a p̄us debet mutari in i breuē ⁊ deinde u in o. vt
amatu amito. impatu impito. Oia frequētiua sūt p̄me coniu
gatiōis seruātia genus suoz p̄mitiuoz. Excipiūt a regula sup̄
dicta hec q̄ alif formāt sua frequētiua. nā a sequoz venit sectoz
sectaris frequētiuū. ⁊ a tucor venit tucor taris. als p̄ter predi
cta duo: raro veniūt frequētiua a verbis in oz terminatis. Itē
et quero p̄ter reglam facit querito. A q̄so venit q̄sito frequēti
uiū. Itē a nosco venit noscito p̄ter regulā. q̄uis ⁊ noto fm re
gulā similt̄ dicat. Itē sciscito ⁊ scitoz frequētiua sūt a scio. et
am p̄ter regulā. Itē egreo licet nō habeat supinū. tñ facit frequē
tatiū egroto egrotas. Sciendū q̄ sunt quedā frequētiua q̄
in aliā q̄ suoz p̄mitiuoz significatōem trāsire vident. vt trabo
tracto cogo cogito dico dicto. Meditatiua sunt que medita
tionē actus sui p̄mitiui significāt. vt lecturio. h̄ est meditor vel
cogito legere ⁊ oia formant̄ ab vltimo supino correpta u ⁊ ad
dita rio. vt lectu lecturio. esu esurio. amatu amaturio. partu p̄
turio. Omnia meditatiua sūt neutri ḡnis ⁊ q̄re piugationis ca
rentia p̄teritis ⁊ supinis. nisi in aliā trāsirēt significatōem. nam
esuriū ⁊ pturiū dicim⁹. s̄z tñ nō significāt meditatōem. De
sideratiua sūt q̄ cū infinitiuo p̄mitiui ⁊ verbo cupio exp̄munt̄. vt
viso. i. cupio videre. Terminant̄ aut̄ in so ⁊ sūt tercię piugatiōis
et repiunt̄ fere ista ⁊ non plā. A video viso. a facio facefso. a ca
pio capesso. a lacero lacefso. ab arceo arcesso. ab actio accerso.

prime coniugationis de se faciunt verba secunde coniugationis absoluta seu reciproca. Hec sunt passiva. ut a sordido das. nascitur sordedo sordes. ab albo albas venit albo. a duro duras venit dureo dures. ab humecto humectas venit humeo humes. a liqueo quies liquo quies. a nigro gras nigreo nigres. a lacto ctas lacteo ctes.

De figuris verborum.

Figure verborum sunt tres. Simples ut cupio. taceo. Composita. ut concupio coticco. Decomposita. ut concupisco coticesco. Sciendum autem multa verba esse composita quorum simplicia non sunt in usu ut sunt hec. defendo peutio allicio ppleo aspicio. Item verbum componitur cum quatuor partibus orationis. Cum nomine. ut amplifico. cum verbo. ut calefacio. cum adverbio. ut maledico. cum prepositione. ut iduco

De coniugatione verborum.

Coniugatio est verborum pars que declinatio que vocalibus secunde persone indicatiui prebent. Et sunt quatuor. Prima est que in secunda persona presentis indicatiui habet a aut s vel a aut ris. ut amo amas amoris. potest etiam potaris. Secunda est que in secunda persona presentis indicatiui habet e. p. ducta aut s vel a aut ris. ut doceo doces. reor reris. Et sciendum quod omne verbum in eo finitum est secunde coniugationis. propter meo heo laqueo nauleo enucleo seruo creo caleo que sunt prime coniugationis. Et propter eo et queo cum prepositis que sunt quarte coniugationis. Tertia est que in secunda persona presentis indicatiui habet i correpta aut s. vel e correpta ante ris. ut lego legis. loquor loquor. Alia est que habet e correpta ante re in infinitiuo. Quarta coniugatio est que habet i. p. ducta aut s vel ante ris in secunda persona presentis indicatiui. ut audio audis. bladio bladis. Et omnia verba quarte coniugationis desinit in io. propter eo et queo cum omnibus suis compositis. vno depreto. scilicet ambio. Sciendum quod multa sunt verba que in eadem significacione diuersis subsunt coniugationibus. ut strideo strides. et strido stridis. feruo ferues. et feruo feruis. cieo cies. et cio cis. tueor tueris et tuor tueris. oleo oles. et olo olis. excello excellis. et excello excellis. fulgeo fulges et fulgo fulgis. ozior oziris et ozior oziris. moro moris et morior moris. potior potiris. et potior potiris.

De personis verborum.

Personae verborum sunt tres. Prima. Secunda. et Tercia. Prima persona est cui apponitur pronomen ego vel sui condeclinatio. ut ego lego. nos legimus. Secunda est cui apte adiungitur pronomen tu. ut tu legis. Tercia est cui apponitur dictio tercie persone. ut ille legit. Et sciam.

De figuris verborum
non sunt figuris
verborum sunt
composita

no

De coniugatione verborum

prima

2a

no

Regla

3a

no

4a

no

no

De personis verborum

1a

2a

3a

E

nō

dū q̄ infiniui. Verba impersonalia. gerūdia. ⁊ supina carēt nūme-
ris ⁊ psonis. Itē pluit tonat nūgūt fulminat ⁊ silia quoz act⁹
nō p̄nēt ad hoies in p̄ma ⁊ sc̄da p̄sona p̄ferri nō p̄uenerūt. s̄z
magis in tertia. ⁊ plerūq; sine p̄sona suppositi tāq; impersonalia.

De nōō vborū

De p̄terito p̄f̄to
verborū p̄m
gūgatiōis

De numero verbor.
Numeri verborū duo sunt. Singl̄aris. vt lego. Pl̄s. vt legimus

De p̄terito p̄fecto verborū p̄mep̄iugatiōis.
Erb̄a p̄mep̄iugatiōis sc̄d̄a ap̄sona p̄sentis indicatiui abie-
ct̄a s ⁊ addita ui faciūt p̄teritū. Excipiūt s̄to steri. i uuo in-
ui. lauo lauio: dedi cū trib⁹ suis suppositis p̄mep̄iugatio-
nis. s̄z venūdo circūdo p̄ssūdo. Et sc̄ias q̄ d̄ cū istis suis p̄p-
sitis p̄mep̄iugatiōis. in̄a oia alia sunt tertiae iugatiōis: vbiq;
corripit a in penul. Excipiunt etiā duo deci verba q̄ hūt ui in p̄te-
rito p̄ diuisas syllabas. vt domo domui. crego crepui. frico fricui
seco secui. sono sonui. tono tonui ⁊ t̄to tetui. plico plicui. cubo cu-
bui. neco necui. mico micui. neco necui qñ h̄cat p̄m̄ere ferro. Itē sc̄iēdū q̄ p̄positū
a mico qd̄ est dimico facit p̄teritū suū in aui vel in ui. Itē plico
cōpositū cū noie facit p̄teritū in aui. vt duplicaui. S̄z p̄positū cū
p̄positione tūc plerūq; facit p̄teritū in ui diuisas syllabas.

nō
nō

Meco.
nō

De p̄terito p̄f̄to
vborū ⁊ gūgatiōis

De p̄terito p̄fecto verborū sc̄d̄e iugatiōis

o Om̄ia verba sc̄d̄e iugatiōis in deo hūt ui i p̄terito. vt cā-
deo candui. splēdeo ui. excipiūt ardeo arsi. suadeo suasi. ri-
deo risi. video vidi. sedeo sedi. strideo stridi. p̄deco p̄pendi. mor-
deo momordi. spondeo spopōdi. tōdeo totōdi. p̄adeo p̄adi vel
p̄ai? sū. gaudeo gauis? sū. audeo aus? sū. Sc̄iēdū etiā p̄ regula
gñalit̄ ob̄suādū q̄ p̄posita sp̄ sequūt̄ declinatōz suoz simpliciatū
nisi singulariter excipiunt. Cū in verbis geminatib⁹ aliqua syl-

nō

Regla.

nō

labā p̄teriti ⁊ suis p̄positis h̄c̄c̄ regulā signa. Dē verbū cuiuscūq;
q̄ iugatiōis fuerit geminās in p̄terito aliquā syllabā eād̄ suo
p̄posito geminare nō pmittit. vt sp̄deco spopōdi: ac respōdeco
nō respōpōdi. s̄z respōdi h̄c̄c̄ pmittit. Excipiūt a s̄to p̄sco d̄o cō-
posita q̄ s̄lt̄ vt sua simplicia p̄teriti syllabā geminat. s̄z p̄posita
a curro vtroq; mō plata repiunt. Repūgo q̄z repupugi p̄teri-
tū facit.

nō

Geo

In geo verba l vel r antecedente faciūt p̄teri-
tū in si. vt turgeo turfi. algeo alsi. Reliū oia hūt ui p̄ diuisas syl-
labas. vt egeo egui. vigeo vigui. Excipiunt angeo auri ⁊ frigeo
frici. lugeo luri.

nō

Leo

Oia verba in leo h̄nt̄ia aliā p̄sonā
teim̄ in eadē syllaba an l. ⁊ p̄posita ab oleo ⁊ leo faciūt eui in p̄te

De ptis verborū tertie cōiugatiōis rvi

rito. vt fleo fleui. cleo cleui. impleo impleui. adoleo adoleui. aboleo aboleui. deleo deleui. eroleo eroleui. Alia oīa in leo faciūt pteritū i ui diuisas syllabas. vt toleo toleui. caleo calui. palleo palui. Excipiunt oleo redoleo adoleo aboleo q̄ tā in eui q̄ in ui diuisas syllabas faciūt pteritū. **Quo** Duo sūt verba i q̄o cū suis ppositis. vt tozq̄ tozsi. z liqueo licui. **Ueo** Verba finita in uo hnt ut in pterito pfecto. vt moueo moui. faueo faui. Excipit cōiueo qd̄ hz cōiui vel cōitri. ferueo silt quādo qz hz ferui. sz tūc magis terminat in teo.

no
Quo
Ueo
de pteritis aliorū verborū z qm̄ gant

De pteritis aliorū verborū scde p uagatiōis.

Alia omnia verba scde p uagatiōis habent ut in pterito pfecto p diuisas syllabas. vt habeo habui. doceo docui. taceo tacui. liceo licui qd̄ z a liq̄o uenit. Excipiunt iubeo iussi. sordeo sorpsi vel sorbui mulceo mulsi. uico ueni. tereo tesci. luceo luxi. poluceo poluxi. manco māsi. Sciēdū qz pposita a manco a in i mutatō nō sequunt suū simplex. sz hnt ut in pterito. vt emineo emiui.

no
pposita
amāco.
de pteritis uerborū z qm̄ gant

De pteritis verborū tertie p uagatiōis

O Omnia verba tertie p uagatiōis in cio formāt pteritū in eri vt aspicio aspexi. inspicio inspexi. illi. io illeri. pellicio pellexi allicio alleri. Excipiunt facio z facio cū ppositis q̄ hnt eci. z elicio qd̄ hz eliciui. **Dio.** Unū est verbū in dio cuz ppositis faciēs pteritū in di z supinū in sum sz gemiata. vt fodio fodi fosum. z unū est iu gio cū ppositis pteritū in gi z supinū in itū terminās penultima correpta. vt fugio fugi fugitū

no
Dio
Pio
Lio
Uo

Pio z tio. **Lapio** facit in pterito cepi. capio pui vel pui. rapio hz rapui. sapio sapui. z nō sūt plā i bac emiatōe. In rio unū est pario qd̄ pepi facit z pitū vel pti i supio. In tio mutatō e in t i se cū da plōa duo sūt cū ppositis. q̄tio z cutio q̄ faciūt quassi z cussi

Uo Verba tertie p uagatiōis in uo desinētia diuisas syllabas faciūt ut i pterito pfecto. vt suo sui. spuo spui. Excipit struo xi. suo xi. pluo ui l'ui **Ho** in ho desinētia p bi formāt pti. vt bito bi. tāto bi. excipit scribo pti. nubo pti. z pposita a cubo q̄ hnt ut i se pzie p uagatiōis si h̄ assumūt m. v' tertie p uagatiōis cū assumūt m. vt accūto bis. lacūto bas accubui. icūto bis. icūto bas icubui. decūto bis. vel decūto bas cubui **Lo** In co desinētia p pcedēte ea abiecta faciūt pti i ei. vt uico uici. Si vero emiēt i sco abiecta s faciūt pti i ui syllabā. vt cresco creui. pulesco cōsueui. affulesco afflucui. pascuo pascui. quiesco quiesceui. affulesco afflucui. Excipiunt compesco cōpesceui. depesco depesceui. discuo disciui. posco popo

no
Ho
Lo

*la caritatem
la uita
p uagatiōis
is. vt legio
a.
a caritatem
la uita
p uagatiōis
is. vt legio
a.
a caritatem
la uita
p uagatiōis
is. vt legio
a.*

liber Primis

no / In do

no

no

no

no

In go

Pungo
Dango

ho
lo

mo

sci. conquisco p̄queri. Sz glisco ⁊ oia verba ichuatiue forme ca-
rent p̄terito. Preterea dico ⁊ duco cū p̄positis faciūt ri in p̄-
terito. ico facit ico. ⁊ parco facit parsi vel peperci. **Do In do**
desinētia verba tercie coniugatiōis lōga vocali p̄cedēte: do vertūt i
fi. vt ledo lesi. trudo trusi. rado rasi. vado vasi. **Exciipiunt** cedo
cessi vel cecidi. p̄do pep̄di. cudo cudi. strido stridi. ⁊ s̄do qd̄ non
bz p̄teritū. Reliq̄ oia de quib⁹ nō est dictum mutāt do in di. vt
mādo mādi. p̄ado p̄adi. rudo rudi. scādo scandi. **Exciipiunt** clan-
do clausi. plaudio plausi. diuido diuisi. scindo scidi. findo fidi. fun-
do fudi. **Exciipiunt** q̄z q̄ gemināt p̄ncipalē. i. p̄mā syllabā. vt sūt
p̄posita a do. vt cōdo cōdidi. a q̄ venit v̄lteri? abscondo h̄ns ab-
scondi vel abscondidi. reddo reddidi. credo credidi. v̄do vendidi.
Silt ista excipiunt q̄ etiā gemināt p̄ncipalē syllabā. cado cecidi
tēdo tetendi. p̄do pep̄di. p̄endo p̄edidi. tundo tutidi. **Bo** et
guo. **In go** desinētia r̄ aīcedēte: nisi essent p̄posita a rego: fa-
ciūt si in p̄terito. vt mergo mersi. tergo terri. vergo versi. **Et**era
oia siue terminēt in go siue in guo h̄nt ri. vt rego reri. surgo sur-
reci. p̄stinguo p̄stinxi. vngo vnxi. **Exciipiunt** tāgo tetigi. frāgo
fregi. ago egi. lego legi cū oibus p̄positis: p̄ter tria p̄posita a le-
go. intelligo negligo diligo q̄ faciūt ri. Itē cogo ⁊ dego cōposi-
ta ab ago coegi ⁊ degi faciūt. **Exciipiunt** s̄l̄r p̄ngo qd̄ fac̄ pupugi:
cū si significat stimulare. ⁊ p̄nxi cū h̄cat nūerabiles facere p̄ictos
a q̄ tūc venit exp̄ngo exp̄nxi. **Exciipiunt** quoq; p̄ago qd̄ facit p̄gi:
cū h̄cat iūgere. a q̄ impigo imp̄gi. depigo depegi. cōpingo cōpegi.
exp̄pingo exp̄pegi Itē facit panxi q̄n̄ significat canere. tertio facit
pepegi q̄n̄ h̄cat facere fedus. **Ho Duo** sūt verba in ho faciē-
tia cū p̄positis ri in p̄terito. vt traho traxi. veho veri. attraho at̄-
xi. **Lo In lo** desinētia faciūt p̄teritū i ui diuisas syllabas:
vt colo colui. alo alui. malo malui. v̄lo v̄lui. p̄sulo p̄sului. **Sive**
ro h̄mōi verba incipiūt a muta ⁊ duplicēt l̄ faciūt p̄teritū i li syl-
laba p̄ma geminata. ⁊ vocali eiusdē plerūq; variata. vt fallo fe-
felli. p̄sello p̄sului. tollo tetuli. qd̄ p̄teritū abolitū ē ⁊ p̄co vtimur
sustuli. **Tulo** etiā qd̄ nō est in vsu facit tetuli. Preterea fac̄ psal-
lo psalli. fallo falli. vello velli vel v̄l̄si. **Precello ⁊ excello:** q̄z sim-
plex in vsu nō est. p̄culz ⁊ exculi faciūt **Mo In mo** desinētia
lōga vocali aīcedēte p̄si faciūt in p̄terito. vt como cōpsi. promo
p̄ropsi. demo dempsi. Reliq̄ faciūt p̄teritū in ui diuisas syllabas
vt gemo gemui. v̄mo v̄m̄ui. **Exciipiunt** p̄mo p̄si. em̄o em̄i.

de pris verborū q̄rte cōiugatiōis Fo. xvii

No In no desinētia faciūt p̄teritū i ui. vt cerno creui. sper
no sperui. sterno stravi. lino lini vel liui. vel leui. Præterea cō
posita a cano hñt ui. vt succino succinui. oceno occinui concino
cōcinui. **po** In po desinētia q̄ hñt e bzeuē ante po formāt
p̄teritū in ui. vt strepo strepui. Dia alia faciūt p̄teritū in psi. vt
carpo carpsi. sculpo sculpsi. scalpo scalpsi. p̄ter rūpo z sua p̄posi
ta qd̄ hz rupi in p̄terito. **Ro** In ro desinētia formāt p̄teri
tū in ui. vt tero triui q̄ro q̄siui. sero seui vel serui. Exciipiunt cur
ro cucurri faciēs cursuz in supino. vzo vsi. vsū. gero gessi gestū
verro verri vel versū versū. Et sciendū qz p̄posita a sero qñ hñt
simplicis affiñē significatōem cui faciūt in p̄terito z itū in supi
no. vt infeni infiti. pleui psiti. assero asserui assertū
mutāt simplicis significatōem faciūt p̄teritū in ui diuisas syllā
et supinū in ertū. vt desero deserui desertū. assero asserui assertū
differo differui differitū. **So** Verba in so faciūt p̄teritū in si
ui. vt arcesso arcessui. lacecco laceccui. Exciipiūt viso visi. capesso
capessi. facecco facecui. z p̄nso p̄nsui. q̄so quesui. qd̄ z q̄siui faciūt
vt suū p̄mitium. **To** Hec verba sunt in to hñtia p̄terita sua
B nō. pecto hz p̄ctui vel p̄cti. necto neri vel nerui. flecto flecti. ple
cto p̄cti. sterto stertui. verto verti. p̄cto p̄ctui. meto messui. mitto
missi. sisto vero qñ actū est. Prisciano teste: caret p̄terito. q̄muis
quidā a statuo accommodari velint hz qñ absolutū est hz cōe p̄te
ritū cū sto. vt sisto steti. cōsto vel cōsisto cōstiti. resto vel resisto re
stiti. **Uo** In uo desinētia faciūt ui in p̄terito. vt caluo calui.
soluo solui. Exciipiūt viuo vixi **To** In ro duo sunt verba. vt
nero nexui tero texui.

no
po
Ro
Regla.
So
To
Sisto
Uo
To

De p̄teritis verborū q̄rte coniugationis.

O Omnia verba q̄rte coniugationis terminant p̄teritū in iui. vt
audio audiui. Exciipiunt haurio hauri. sentio sensi. sepio
sepsi. venio veni. saluo salui vel salui. cābio cāpsi vel cābui. Itē ex
cipiunt p̄posita a pario q̄ hñt rui. vt apio aperui. p̄ter repio repe
ri. cōperio cōperi. Itē silt̄ excipiunt verba q̄rte coniugationis in cio
q̄ nō vult c in t in scda p̄sona hñt tan an cio. qz formāt p̄te
ritū in ri. vt vincio vixi: sancio sanxi. Si vero nō aſcedat n. fa
ciūt p̄teritū in si. vt sartio sarsi. sarsio sarsi. p̄ter cio ciui: scio sci
ui cū p̄positis: z amicio amiciui. fulcio qz et sancio duplicāt p̄te
ritū. nā z fulsi vel fulxi. z sanxi vel sancui faciunt.

Liber primus

De supinis verborum prime coniugationis.

Omnia verba prime coniugationis hinc ut in preterito mutantur in eum in supino. Excipiunt laui lotum vel lautum. potavi potum. Sed quae hinc ut in preterito hinc itum in supino. ut crepui crepitu. domui domitu. Excipiunt fricui frictum. necui necitu. quod et necatu facit cum preteritu terminat in aui. et secui sectum. nexui nexum. et mico quod caret supino. Item dimico hinc aui facit supinum dimicatu. Item iplico hinc implicatu vel iplicatu. Item eo cum propositis hinc datu. Ero hinc statum. sed est proposita hinc itum. propter obsequium et prosequium quae hinc atus. prosequo vero format prosequitu vel prosequatu. Regulae generales de supinis aliorum verborum.

Omnia verba neutra secundae coniugationis hinc ut in preterito caerunt supinis. propter placitum nocitum valitum caritum vel cassum paritum solitum tacitum olitum tostum licitum et passum quod est supinum trinum verborum. sed patet patior et pado. Secunda regula. De verbis hinc ut in preterito mutantur in eum in supino. Excipiunt laui lotus vel lautum. potavi potum. caui cautum. faui fautum. solui solutus. volui volutum. paui passum. amicitui amictum. sepelivi sepultum. agnovi agnitum. cogovi cognitum. sevi satum. Sciendum quod omnia quae mutantur in eum in trinum pro ducunt penultima supini. Excipiunt ser cum suis propositis. qui quoniam. sui cuius penultima supini. Excipiunt ser cum suis propositis. qui quoniam. sui cuius. cuius citum a cieo. nam a cieo citum pro ducunt penultima. seu satum a sero. livi litum. iui itum. Tercia regula. Verba secundae coniugationis habentia ut in preterito faciunt itum in supino. ut habui habitum. Excipiunt docui doctum tenui tentum. torruu tostum. carui caritum vel cassum. patui passum adolcui adultum. miscui mixtum. merui mestum. Quarta regula. Verba tertiae coniugationis hinc ut in divinis syllabis in preterito faciunt itum in supino ut posui positum. Excipiunt quae in eo divinis desinunt. nam illa plerumque carerent supino l' hinc utum. ut induo indutum. ruo tum ruitum hinc vel rutum. Item excipiunt quae fiunt in lo. nam illa hinc l' autum. ut consului consultum. Alo tum alitum vel altum facit. Sicut excipitur sero quod hinc duplex supinum hinc duplex preteritum. satum. sed a serui et fertum a ferui. Et proposita a sero. nam hinc et autum. ut desero desertum. desertum. Composita a cano quae hinc et autum. ut succedet peccatum. Si multi haec supina excipiunt. raptum pistum excelsu nexu textu perum. Quinta regula. Omnia verba in deo secundae coniugationis si hinc supra mutantur deo in su. Excipit gavisu et sessu. Sexta regula. Omnia verba in deo tertiae coniugationis quae non sunt proposita a deo mutantur in su faciunt supinum. ut ludo lusum. rado rasum. Et sciendum quod hinc et autum quae non autum in pro amictum: eadem amictum in supino geminat hinc penultima

pti corripiaf. vt finto fiffum. feido faiffu. fi vero pducit penl' pti:
 tūc fupinū bz fimpler f. vt fūdo fufū. tūdo tufum. Excipit cedo
 cefū cefū. nā cedo cecidi cefū faē. 7 pādo paffū. tēdo tentū vel ten
 fū. ondo ofentū vl' oftefūm. edo efum vel efcū. comedo comesuz
 vl' comefū. Sz pofita a to faciūt itā i fupino. vt reddo reddi
 tū. Abfcōdo tū hñs abfcōdi faē abfcōfum. fz hñs abfcōdidi faē
 abfcōditū. Septima regla. Dia verba in fi faciētia ptiñ: fi fue
 rint fede vl' tercie piugatiōis: fi i fum puertūt. Si vero q̄rte fi in
 tum mutāt vt rideo rifū. ledo leffū. fulcio fi tū. farrio fi tū. Excipi
 tur idulgeo qd̄ indultū vl' indulfū faē. torq̄o to rfi q̄z torfū 7 tor
 tū. 7 mulceo mulfū vl' mulctū. mulgeo aut̄ fm regulā bz mulfū.
 baurio hauktū. vro vffū. gero gefū fentio fenfū. audeo aufum.
 et excipit micto miffū. eo q̄ duplicat ff i fupio. Octaua regula
 Dia verba faciētia ptiñ i xi: puerfa xi i ctū faciūt fupinū. vt lu
 geo xi ctū. vngo xi ctū. 7 fixo xi ctū. Excipiūt fictū pictū strictuz.
 mictū 7 fluxū 7 fixū a figo. Nonā regla. Dia verba i mi p̄vl'
 in pfi terminātia ptiñ faciūt fupinū in pti. vt adimo ademi ad
 emprū. capio cepi captū. fcribo fcripfi fcriptū. Decia regla. oia
 verba hñtia bī in p̄to: affū p̄ta tū faciūt fupinū. vt bibo bibi tuz.
 Undecia regla. Dia verba tercie piugatiōis hñtia i p̄to a vel
 q̄: faciūt fupinū puerfa a vel q̄ in ctū. vt ico ici ictū. vico ci cruz
 linq̄ li q̄ licitū. Feci aut̄ ptiñ nō format fupinū vt dic̄ regla. fz ali
 ter. nā factū nō fecitū dicim'. Est em̄ regla. in oi verbo fimplicis
 figure fūe in vltia fūe in penultia indicatiui fit a ead̄ fuatur in
 fupino: q̄ms mutet in p̄terito. In p̄pofitis vero fi mutāt a i tūc
 in fupino i vertit in e. nifi b̄mōi p̄pofiti definat in to vel in go.
 Na tūc fupinū fp̄ feruat a. vt redigo redactū. occido occafum.
 A regula aut̄ p̄ncipali excipiunt p̄fco p̄fcitū. difco difci tū. par
 fum q̄z ē fupinū a p̄co in q̄tū bz parfi. nā p̄p̄ci d̄ fe nullū format
 fupinū. Duodecima regula. Verba i go definetia tercie piuga
 tiōis nifi bateāt fi i p̄to faciūt fupina in ctū. vt lego lectū. pāgo
 pactū. ago actū. Si vero bateāt a vl' i an go mediāte n̄ tūc itez
 bñt ctū. fz pus n̄ dz remoueri. vt fingo fictū. frāgo fractū. tāgo
 tactū. Excipiunt tingo tinctū. cigo cinctū. plāgo plāctuz. ango
 ctuz. fingo ctū. Tredecia regla. Verba definetia i lo q̄ dupli
 cāt i in p̄nti faciūt fupina in fum. vt fallo falum. pello pulum
 excello excelsum. pcello pculsum. Excipit p̄fallo qd̄ non bz fupī
 num. 7 tollo qd̄ bz fupinum accōmodatum. fcz fublatum.

L iij

Regla

liber Primus

De supinis verborum deponētaliū.

v Erba deponētis generis faciūt supina sū regulas suozū actiōz. q̄ q̄ nō sūnt: fingēda sūnt. Sz sūnt multa deponētalia q̄ nō sūnt in vōcē actiōnā faciūt sua supina. sz aliē. vt infra videbis. Ratū a recer eris. Usūm ab vtoz vteris. Vifertū a misereris. Quēstū a q̄roz eris. Bressūm a gradior eris. Cōpletū a ppletor eris. Cōmentū a cōminiscor eris. Misūm vel nixū a mitor eris. Fructū fructū vel frētū a fruoz eris. Experctū ab expgiscor eris. Profectū a pficiscor eris. Locutū a loq̄z eris. Lapsūm a laboz eris. Profectū a pficiscor eris. Locutū a loq̄z eris. Pactū a paciscor eris. Luitū a tuoz tueris. Adeptūm ab adipiscor eris. Natū a nascor nasceris. Altūm ab vlciscor eris. Vesūm a met. oz tiris. Fratū ab irascor eris. Osūm ab ordior iris. Oblitū ab obliniscor eris. Passūm a patior pateris. Potitū a potior eris. Fessūm a fateoz fateris. Ortū 7 ozitū ab ozioz sz p̄cipiū futuri t̄pis dūmtarat est oziturus. 7 nō oziturus. Sic q̄z morioz facit moritū a q̄ moriturus p̄cipiū futuri temporis: sz p̄cipiū p̄teriti t̄pis s̄ regulā mortū. Tria sūnt deponētalia declinata sūm terciā 7 quartā piugatōem. vt ozioz morioz 7 potioz. Sz morioz facit infinitiūm mori in vtraq; piugatiōe. Et orioz 7 potioz faciūt i vtraq; piugatiōe oziri 7 potiri i infinitiūo.

De verbis carentibus supinis.

c Arent supinis oīa neutra secunde coniugationis. vt dicit supra in prima regula. Item carent supinis omnia verba meditative vel inchoatiue forme. Item pleraq; verba in uo diuisas syllabas. vt metuo. Item omnia impersonalia p̄ter aliqua scz tedet qd̄ habet tesum. nā reperimus p̄tertesum. vt Virgilius. Si non p̄tertesum thalami tedeq; fuiss̄. Et placet qd̄ habet placitum. 7 licet licitum. 7 delectat delectatum 7 miseret miserum. Carent supinis similr verba sequētia. Sterto sterctis. Sido sidis. Nolo nōuis. Rudo rudis. Parco p̄perabis. Sisso sissis neutrale. Strido stridis. Vtuo metuis. Liquor liquoris. Psallo psallis. Spuo spuis. Vescor vesceris. Lonquisco cōquiscis. Remuo renuis. Vedeor mederis. Glisco gli scis. Pluo pluis. Reminiscor reminisceris. Vando mādīs. Vego degis. Scando scandis. Pado pedis. Lango clangis. Vico vides. Timeo times. Valo mauis. Vergo vergis.

iii. eney

De verbis defectivis.

Defectiva verba q̄ carent q̄busdā psonis aut modis q̄s regularit̄ deberēt h̄re. Anormala sūt q̄ nulli⁹ coniugationis regulā sequunt̄. Et iō anormala vel ineql̄ia dicunt̄. Anormalū em̄ ineql̄e latine significat. Et sūt q̄tuor anormala verba

Sum volo fero ⁊ edo. Sum et volo Donat⁹ declinat. Sed vbi alia duo a pmulgata declinatōe recedāt inferi⁹ videbimus. Et primū declinem⁹ hoc verbū fero in suis t̄pibus ⁊ modis irregularibus

Fero in p̄senti indicatiui modi irregularit̄ habet fers fert et pl̄ fertis. In p̄senti ipatiui fer. ⁊ in pl̄i ferte. In futuro eiusd̄ fertō. ⁊ in pl̄i fertote. In p̄senti optatiui ⁊ p̄terito imperfecto cōfunctiui modi ferrē ferres ferret. ⁊c. Et in infinitiui ferre. Similiter eadē t̄pa in passiuo ineql̄iter dicunt̄. vt in p̄senti indicatiui modi ferris ferre fert. In p̄senti impatiui modi ferre. In futuro eiusdē modi fertor. In p̄nti optatiui modi ferrer ferreris ferrere ferret. Et in infinitiui mō h̄z ferri.

Edo hec t̄pa q̄ sequunt̄ habet ineql̄ia. vtz e s est in p̄senti indicatiui. esse vel edite in secūda p̄sona impatiui in plurali. ⁊ in futuro eiusdē esto. ⁊ in pl̄i ⁊ ali estote. Et in p̄senti optatiui essem esses esset ⁊c. In in infinitiui esse.

Molo p̄positū anō ⁊ volo sequit̄ coniugatōem sui primitiui. p̄ter impatiui vbi h̄z nolī ⁊ nolite. ⁊ in futuro nolito nolite. Volo silr sequit̄ coniugatōem sui primitiui. scz volo. p̄ter futurū indicatiui in q̄ nihil h̄z. Sio in p̄nti optatiui ⁊ regulaz

Sio h̄z accōmodat sibi futurū optatiui. ⁊ declinabit sias fiat. Hec q̄tuor defectiua. odi noui cepi ⁊ memini in p̄nti indicatiui ⁊ in t̄pibus ab eo formatis deficiūt. s̄z in p̄terito ⁊ in t̄pib⁹ ab eo formatis suā suāt coniugatōez. nihilomin⁹ retinētia scātū t̄pis p̄sentis ⁊ p̄teriti. vt odi. i. odio habeo vel odio habui. noui. i. nosco vel noui. ⁊c. Silr ab his nō descendūt aliq̄ p̄cipia. Memini tamen in futuro impatiui in singulari h̄z memēto. in pl̄i mementote.

Do nō format primā p̄sonā in p̄senti indicatiui verbi passiuī Dico duco facio cū p̄positis q̄ nō mutāt a in i p̄ferūt scdam per sonā impatiui singularē p̄ abscissionē vltie vocal. vt dic duc fac. benefac pduc ⁊ pdic. Sūt aliq̄ verba q̄ qm̄ p̄p̄is p̄teritis ⁊ supinis carēt. aliena sibi assumūt. vt aio dixi dictū. sisto steti vel stitui statutū. fero tuli latū. tollo sustuli sublatū. ferio p̄cussi p̄cussū furio insanīui insanitū.

Aio in t̄pibus a p̄senti descēdētib⁹ pl̄i Aio

Aio in t̄pibus a p̄senti descēdētib⁹ pl̄i Aio

regulariter
in milia temp
ver infra vob
Diferenti
adloceris Li
rie. Memi
ris. Exprimi
uū a loqu
uū a tuoc
Daprom
b. vlticor
sum ab od
atena. Poi
oziti ab cu
iō curvus.
ū futuri tem
ria sunt dep
i. vlticor
verag. p̄p̄
zini ⁊ p̄nti

ationis. vlti
p̄ntis omne
pl̄erag. vob
imp̄sonali p̄
p̄teritū. vlti
Et placitū
tum ⁊ m̄ber
ia. Sere
arce p̄p̄
metus. L
refertis. L
cederis. S
Dando m̄
ngo d̄mp
go verag.

mū deficit. Nā ai solū bz in pñti impatiui. z ais ait aiūt in pre
senti indicatiui. z aiebā aiebaszē. in pterito impfecto eiusdem.

Aue Fore in pñti optatiui z pterito ipfecto pñctiui forez fores fo
Salve ret z foret. z in infinitiui forez repit hie. **Aue** aucte. sal.
Vale ue saluete. vale valere verba saluatoris bas tñi scdas personas
Infit hie repiunt. **Infit** z inq; bas tercias psonas nec pl? pfitent
Inquit Inquo declinat in bis tpiis? inquo inqs inq; inqimus z inq;
Ausim unt. Futuro inqua inqes. Et scias q; h futurū etiā pñs temp? si
gnat. In impatiui inque. z nihil ampli?. **Ausim** futuri tpiis
optatiui mōi z pñtis cōiunctiui. **Ausis** ausit z ausint. neq; plus
de se format. **Faro** faris farit. bas tres psonas solū admittit
Ledo Ledo verbū comici solā sua scda psona pñtis impatiui singu
laris numeri pñctē. z fcat idē qd dic.

de Participio

Participiū est psozonis declinabil' q; p verbo ponit et q; z
deriuat gen? z casū hñs ad similitudinē nois. z tps z signi
ficatōem ad similitudinē verbi. **Accidētia** picipij.

Participio accidūt sex. **Gen?** **Casus.** **Tps.** **Significatio.** **Nu-**
mer? z **Figura.** **De gñe** picipioz. **Gñā** picipioz qtu
oz sūt. **Basculinū.** vt amat?. **Scim** vt amata. **Meurū** vt ama
tū. **Dē** vt h z hec z h amās. **De casu** picipioz. **Las** nūc
rus z figura in picipijs quēadmodū in noie pñderant. **De**
tpe picipioz. **Tpa** picipioz sūt tria. **Pñs.** **Pñm.** z **Futurū.**
Nā oē picipiū in aus vel in ens ē pñtis tpiis. z nascit a pma p
sona pteriti impfecti tpiis indicatiui mōi p mutatōem bā in no.
vt amabā amās. **Excipiūt** eo z qo cū ppositis q; mutat bā i ens
vt ibā tens. **Silt** oē picipiū i rus. vel i dus ē futuri tpiis. **Et** pti
cipiū i rus format ab vltio supio addita rus. vt amatu amatu
rus. **Sz** picipiū i dus format a gto singlari sui picipij pñtis
tpiis tisi dus mutata. vt amātis amād?. **Silt** oē picipiū i sus
rus z tus ē pteriti tpiis. **Et** format ab extremo supio addita s
vt amatu amat?. **lectu** lect?. **Sz** sūt qdā picipia q; fm formā
iā dictā nō vident formari. vt oz? z ozitur?. z mortu? z mori
tur?. ptus z pitur?. nat? z nascitur?. ruit? z ruitur?. igtus z ig
turus.

De significatiōe picipioz.
Significatiōes picipioz sūt quq;. **Actiua.** **Passiua.** **Neutra.**
Deponens. z **Lois.** **Actiua** ē picipij descēdētis a verbo actio

a q̄ bñō p̄ticipia descēdēt. p̄ns r̄ futurū in rus. vt amās amatur
 rus qñ verbū nō caret supino. Mā om̄e verbū carēs supino etiā Regla:
 caret p̄ticipijs ab eo descēdētib⁹. Passiua est p̄ticipioꝝ descē-
 dentū a verbis passiuis a quib⁹ duo p̄ticipia descēdūt. p̄teritum
 vt amat⁹. futurū vt amādus. Neutra est p̄ticipioꝝ descēdētū
 a verbis neutri generis. a quibus duo p̄ticipia veniūt. p̄fēs vt
 stans. futurū i rus. vt statur⁹. Si tñ bñōi verba neutra sint tran-
 sitiu: tūc ab eis descēdūt q̄tuor p̄ticipia sic a verb⁹ cōis⁹. vt a
 rās arat⁹. aratur⁹. r arād⁹. Ex his tñ neutralib⁹ verb⁹ r alijs e-
 tiā absolūtis q̄dā sūt q̄ solū tria bñt p̄ticipia i vsu. s. p̄ns p̄m̄ et
 futur⁹ i rus. vt cenās cenat⁹. cenatur⁹. p̄rādēs placēs vultēs af-
 fucēs q̄fēs carēs t̄tubās patēs merēs licēs tacēs iurās. rē.
 Sillr q̄ neutropassiua tria de se faciūt p̄ticipia. vt gaudeo uis⁹
 surus. audens fidēs solēs r fiēs. fact⁹ r futur⁹ nō factur⁹. ne po-
 ti⁹ a facio videat⁹ descendere. Deponēs h̄catio ē p̄ticipioꝝ d̄scē-
 dētū a verb⁹ deponētis gñis. a q̄b⁹ sē tria p̄ticipia. p̄ns vt loq̄ns
 p̄m̄ vt locut⁹. futur⁹ i rus vt locutur⁹. Cōis h̄catio ē p̄ticipio
 tū descēdētū a verb⁹ cōis gñis. a q̄ q̄tuor veniūt p̄ticipia. P̄ns
 qd̄ h̄cat actioꝝ. vt largiēs. p̄teritū qd̄ h̄cat actioꝝ r passiōē.
 vt largit⁹. futur⁹ i rus qd̄ h̄cat actioꝝ. vt largitur⁹. r futurū in
 rus qd̄ h̄cat passiōē. vt largiēd⁹. Quot mōis p̄ticipia fi-
 unt noia. Itē p̄ticipia fiūt noia q̄nq; mōis. P̄rio p̄positōe. vt
 si dictiōi adiūgit q̄ cū verbo suo nō p̄ponit. vt inoēs. Sedo con-
 structōe. vt si p̄ticipiū p̄struit cū casu quē verbū nō exigit. vt A-
 mās iusticie. h̄ amās ē nomē. s; cū dico. amās iusticia p̄ticipiū ē
 Tertio p̄parōe. vt cū p̄ticipiū p̄pat. vt sapiēs sapiētior sapiē-
 tissim⁹. Quarto amissioe t̄pis. vt cū dico amās⁹. h̄ ē dign⁹ a
 mari. iā cū nō p̄portat t̄pis. Itē nisi sūt oēs amātes. Aliud ex ē
 plū. docti hoies solēt laudari. Sciēdū q; mltē sūt dictioēs bñ-
 tes v̄cē p̄ticipialē r nō sūt p̄ticipia. vt galcat⁹. scutat⁹. palliat⁹
 tunicat⁹. caligat⁹. manicat⁹. bracat⁹. p̄nulat⁹. paludat⁹. p̄ter-
 tat⁹. trahat⁹. comat⁹. soleat⁹. cristat⁹. ocreat⁹. hastat⁹. lunatus
 stellat⁹. lfatus. turrit⁹. politus. cornut⁹. astut⁹. b̄rfutus.

de pronomine

p Pronomē ē p̄soionis decliabil q̄ p̄ noie p̄prio vniūscu-
 iusq; accipit p̄sōasq; finitas recipit. i. capit̄ relatiōe v̄l de
 mōstratiōe. r sē quideci p̄noia simplicis figure ab ātiq; frequata

Liber Primus

Accidētia pnois

Pronomi accidūt ser. Spēs. Persona. Gen⁹. Numer⁹. Figu-
ra. 7. Casus. De spē. pnoim. Spēs. pnoim due sūt. Primitia.
et deriuatiua. Pnoia pmitiua sūt octo. Ego tu sui ille ipse iste
hic 7 is. Deriuatiua uerofūt septē. Deus tu⁹ suus nos⁹ter 7
ster n⁹as 7 uias. De pnoibus relatiuis 7 demōstratiuis. Pno-
noia relatiua sunt septē. Is suus ipse sui ille idē 7 q̄. Reli⁹ om-
nia sunt demōstratiua. Verū q̄dem ille q̄z demōstratiū est.

De genere pnoim.

Genera pnoim sunt q̄nqz. Masculinū. vt meus. Feim. vt mea
Neutrū. vt meū. Lōe. vt n⁹as uias. Omne. vt ego tu sui.

De numero pnoim.

Numeri pnoim sūt duo. Singularis. vt ego. Pluralis. vt nos
Sui autem primitiū est utriusqz numeri. De psona pnoim.
Personae pnoim sunt tres. Prima. vt ego. Scda vt tu. Tercia.
vt ille. Sūal^r oia noia pnoia 7 pncipia sē scie psonē: ip̄. ego qd
ē pme psonē. 7 tu qd est secūde psonē. Et pter uocatiuos quos
cunqz qui similiter sunt secūde psonē.

De figura pnoim.

Figure pnoim sunt due. Simplex. vt ego. Cōposita. vt idem.
Duo nāqz sunt pnoia p nōs figure pposite. vt idē istec. Idē cō-
pōit ab is^r aduer. demū. s; istec pōit ab ister hēc. 7 deliat i nō-
accusatiuo 7 ablatiua singulari in omni genere. In plurali uo-
ro in nominatiuo 7 accusatiuo solū in neutro genere. Quinqz uo-
ro sunt pnoia pposita p obliqz. vt memet. tete sese ecclū. ecclū
em pponit ab ecce 7 cū. ellū ab ecce 7 illū. Et declinat in mascu-
lino actō singulari ecclū. in actō plī ecclōs. In scio ecclā ecclōs. sic
ellū ellos. ellam ellas. 7 nihil plus. Sciendū qz sunt syllabē q̄
daz q̄ solēt pnoibus adijci. vt met adijcēt pnoi ego. 7 obliquis
pnois tu. 7 qbusdā pnoib⁹ tercie psonē. vt egomet meimet. mi
bimet memet nosmet nobismet. tuimet teimet uosmet uobismet.
s; pnomē tu in recto nō assumit syllabā met. s; syllabā te. vt tu
te fecisti. Adijcitur qz met syllaba pnoi sui. vt suimet sibimet se
met. Itē ipse silt iungit pnoi pme uel scde psonē. vt ego ipse tu
ipse: Itē hēc syllaba pte addit q̄nqz ablatiis pnoialib⁹ deriuatis
vt meapte suapte uestrapte nostrapte tuapte. Itē ce syllaba si-
militer consueuit adijci his casibus pnois hic qui in s desin-
unt. vt hīsce hōsce hāsce huiusce. In oibus autē hmoi pnoib⁹

De Aduerbio Fo. lxi

vbi est syllabar adiectio ppositio proprie nõ dicitur. Sit aut̃ huiusmodi syllabar appositio qua rem p̃cisius significare intelligamur vt egomet. intelligo me ⁊ non alium.

De casu pronominum.

Casus pronomin ser sunt quoadmodũ ⁊ noim. Vex om̃ia pronomina vtõ carent p̃ter q̃tuor. viz. Tu meus noster ⁊ ñas. De declinationes pronomin sunt q̃tuor. In p̃ma declinatõẽ sunt tria pronomia. Ego tu sui. In sc̃da sunt q̃nq̃. Ille ip̃e iste h̃ et is. In tercia sunt q̃nq̃. Deus tuus su⁹ ñ ⁊ ṽ. In q̃rta sunt duo g̃tilia nostras ⁊ ṽas q̃ declinant s̃m regulã noim tercie declinatõis in as terminatoz. Quõ aut̃ reliq̃ pronomina declinentur: Donatus suffic̃ter exponit.

De quis et quid.

Sciendũ q̃ q̃s ⁊ quid nunq̃ pronomia sunt. s̃z semp noia. Et q̃nq̃ capiunt̃ interrogatiue. vt quis fecit. q̃d fecisti. vel infinite. vel dubitatiue. vt nescio quis fecit. nescio q̃d egisti. si q̃s me q̃rit. Quis etiã ponit̃ pro qualis. vt q̃s videoz tibi. Itẽ ponit̃ pro quãto. vt quo magis. i. q̃nto magis. S̃z qui cũ accipit̃ relatiue. pronome est vt. S̃z plus eneus reptes q̃ ex hoste penates. Classe ṽho meũ. Accipit̃ q̃s questitiue. vt q̃ estis. Vel indefinite p̃ q̃cuq̃. ⁊ sic capum semp est nomẽ. Sunt aut̃ quedã syllabe q̃ apponũt̃ ad q̃s et quedã q̃ apponũt̃ ad q̃: q̃ numerant̃ in his metris. Cũ quis nãq̃ piam sine qui piunge putas q̃. Dam vis cũq̃ libet q̃ sine quis retinet.

Quis

(Ency)

de Aduerbio

Aduerbiũ est pars orationis in declinabilis q̃ adiecta verbo significatõẽ eius explanat atq̃ implet. Et vocat̃ aduerbiũ. qz in p̃structione stat ad vel iuxta verbũ.

Accidentia aduerbii.

Aduerbio accidunt tria. Significatio. Cõpatio. ⁊ Figura. Significatio aduerbioz nota est ex Donato. S̃z vt abundãti⁹ intelligant̃ q̃ aduerbia illius vel alteri⁹ significatiõis sint: dõca Donati ⁊ Prisciani etiã hic recensẽbim⁹. Sũt igit̃ aduerbia temporis hec. Hodie heri nup̃ aliq̃ũ iam cum dum mō sero s̃p dudũ nu diuſtercius pendie postridie tamdudum p̃die antea ⁊ postea.

Aduerbia localia q̃dã significant in loco. vt h̃ic illic istẽ intus foris ibi ibidẽ vbiq̃z alicubi necubi vbiuis vbiq̃z ⁊ nusq̃z hec h̃nc suum q̃stiuũ. scz vbi. Aduerbia localia de loco sunt hec. Hinc illinc istinc intus foras inde aliunde sicunde necunde hec

D

Primus liber

- Similiter habent suum q̄sitivū. scz vñ.
- A**dverbia localia p̄ locuz sunt hec. **H**ac illac istac alia aliqua illa
ea. **E**t p̄posita a qua. vt siqua nequa quacūq; z quis. hec habēt
p̄p̄rium q̄sitivū. scz qua.
- A**dverbia localia versus locū sunt horzum illozsum istoꝝsum sur-
sum deozsum deꝛozsum sinistroꝝsum alioꝝsum neq̄z
sum. z hñt suum q̄sitivū. scz quozsum
- A**dverbia localia vsq; ad locū vel vsq; ad tps sunt hec. **b**acten?
hucusq; q̄nāsq; quousq; z hñt suū q̄sitivū. scz quousq;. **S**ūt
et adhuc q̄daz adverbia localia q̄ indzñter referri p̄nt siue ad
locū. siue de loco. siue in loco. siue p̄ locū. vt **p**egre pone sup̄ in-
fra sup̄ extra vltra citra. vt **p**egre tráscō. **p**egre venio. sū infra
- A**dverbia nūeralia sunt. **s**el' bis ter quater rociēs tráscō infra
quociens decies centies millics biduo triduo.
- A**dverbia negatiua sūt. **h**aud nō neq; neuquaq; neutiq;.
- A**dverbia affirmatiua. vt. **p**fecto scz quippe vics q̄dē nēpe certe
- A**dverbia demonstratiua. vt en ecce
- A**dverbia optatiua. vt vtinā osy.
- A**dverbia ordinatiua. vt deinde deinceps postea p̄terea p̄tin?
- A**dverbia interrogatiua. vt cur q̄re q̄obrem. p̄tinue.
- A**dverbia similitudinis. vt q̄si ceu velut veluti sicut sicuti tanq; vt
vti. hec etiā hñt vim p̄iunctionū causaliū.
- A**dverbia q̄litas. vt bñ male docte p̄zud ēter fortiter.
- A**dverbia q̄ntitatis. vt multū parū minimū. **E**t sciendū q̄ ple-
rūq; adverbia q̄litas s̄l'r q̄ntitatis descēdūt a noib' adiectif
- A**dverbia dubitatiua. vt forsan fortassis fortasse fors forte.
- A**dverbia p̄sonalia. vt mecū tecū secū nobiscū z vobiscū
- A**dverbia vocandi. vt o z heus
- A**dverbia respondendi. vt hem o he
- A**dverbia sep̄andi. vt seozsum secus secreto sigillatim bifariāz
trifariā om̄ifariā vtrinq; diuisim.
- A**dverbia p̄gregādi. vt simul vna pariter cōiunctim
- A**dverbia iurandi. vt edepol castoz hercle meiusfidius.
- A**dverbia eligendi. vt potius immo.
- A**dverbia dehortatiua vel p̄bitendi. vt ne.
- A**dverbia euentus. vt forte fortune casu fortuitus
- A**dverbia hortandi. vt eya age agite.
- A**dverbia remittēdi. vt sensim paulatim pedetentim.

Aduerbia intēdendi. vt valde nimīū prozsus p̄nit⁹ oīdō.
 Aduerbia p̄patīua. vt magis min⁹ celerius tardius.
 Aduerbia suplatīua vt maxie minime ocissime qd̄ descēdit a p̄
 sitiuo greco. scz ocis. vū ocī⁹ ocissime. i. veloci⁹ ⁊ velocissime.

De p̄patōe aduerbioꝝ. Cōpatio frēq̄ntissime solū accidit
 aduerbīs descēdētib⁹ a noīe p̄pabili. vt doct⁹ doctre. bon⁹ ne. ma
 lus le. Sūt tñ nōnllā alīa aduerbia q̄ cōpant. lz non descēdāt a
 noīb⁹ adiectis. vt sepe sepi⁹ sepissimū vel sepissime. Silt̄ diuī⁹
 diuissimū vl̄ diuissime. Silt̄ satis format p̄patm̄ satī⁹. i. meli⁹.

De figura aduerbioꝝ. Figure aduerbioꝝ trēs sūt. simplex
 vt prudēter. p̄posita. vt imprudēter. deō p̄posita. vt efficacit. nā
 descēdit a dictōe p̄positē figure q̄ est efficac. Scādū q̄ aduer
 bia deriuatiue sp̄i q̄da descēdunt ab alijs. vt a clā venit clancu
 lū. q̄dā a noīb⁹. vt a latin⁹ latine. ab vterq̄ vtrūq̄. q̄dā a ver
 bo. vt a sentio sensim. a singulatio singulri. q̄dā a noīe ⁊ vt bo. vt
 a pede ⁊ tēto p̄detenti. q̄dā a p̄noīe. vt ab ille illic. q̄dā a p̄positi
 one. vt ab ex extra. ab in intra. Et scias cū p̄positiōes sine suis
 casu alib⁹ ponunt. vt sepe videm⁹ in p̄positiōib⁹ bisyllabis. mor
 trāsent in aduerbiū. Sciendū q̄z q̄ mltā sunt aduerbia q̄rum
 terminatio est silis nōīb⁹ ori vel ablti cas⁹. vt forte falso p̄sulto
 p̄rio postremo sedulo auspicato auguriato māifesto p̄uato qd̄ ⁊
 p̄uatum dī p̄carīo merito eo illo necessario qd̄ ⁊ n. cē dī. sic q̄z
 sunt aduerbia q̄ terminatōem accusatiuoꝝ scdē declinatōis re
 tinēt. vt multū minimūz parū modicum paulum verum.

de p̄positiōe

P̄positiō est p̄lozōnis indecliabilis q̄ p̄pōit alijs p̄tib⁹
 oīōnis p̄ appositōem vel p̄ p̄positōem. Per appositōez
 aut̄ p̄pōit. qñ ex p̄positōe ⁊ dictōe cui p̄pōit nō fit vna p̄lozōnis
 vt vado ad scolas. Per p̄positōez vero p̄positiō p̄ponit. qñ ex p̄
 positōe ⁊ dictōe cui p̄pōit facit vnā dictōez. vt idoc⁹ imprudēs i
 felix. De accidētib⁹ p̄positiōis. P̄positiōi accidit vnū. s.
 casus actūs ⁊ abltūs. h̄ ē tñ dicere. q̄ oīs p̄positiō vel actō vel
 abltō p̄pōit. Due tñ sunt p̄positiōes q̄ plerūq̄ suis casib⁹ sibi
 gunē. versus ⁊ ten⁹. vt vado romā versus. ⁊ putetenus rure te
 nus. mentetenus. Tringinta sunt p̄positiōes que a accusatiuo
 p̄poni p̄nt. ⁊ quindecim que ablatiue p̄ponuntur. qual̄ cōmēs
 vide in Donato. Item quattuor sunt p̄positiōes q̄ p̄ varia
 significatiōe modo accusatiuo modo ablatiuo iunguntur. vīcz

In sub super & subter. Itē sunt aliq̄ p̄positiōes q̄ nunq̄ p̄pōd
nunt̄ p̄ p̄positōem. vt apud erga circa extra infra iuxta po
ne p̄p̄ fin̄ vltra supra & penes. Itē rursus alie sūt p̄positiōes
que nunq̄ p̄ponunt̄ p̄ app̄positōem. & sunt ser. di. dis. re. se. an. con.
Ille em̄ solū in p̄positōe inueniunt̄. vñ inseparabiles nominātur.
vt diduco discurro reuerto secedo amplector p̄gredior.

de Coniunctione.

Coniunctio est parforatiōis indeclinabilis piungēs ali-
as p̄foratiōis vi vel ordine. Coniunctio d̄r piungere vt
qñ res aliq̄s simul esse significat. Coniungere ordine
d̄r. qñ piunctio denotat vnum sequi ex altero. vt si igit̄ q̄re. Et
sciendū q̄ solam due potestates coniunctionū piungūt ordine.
Causalis & rationalis. Relique omnes coniungunt vi.

De accidentibus piunctionū.

Coniunctiōi accidūt tria. Prās q̄ significatio d̄r. figura. & ordo.

De potestate piunctionū.

Potestas piunctionū h̄z. xvij. spēs q̄s Donat⁹ reducit ad ānḡ
ser̄ copulatiuā. disiunctiuā. & expletiuā. calē & rōnalez. Vide Do

De figura piunctionū.

(natum.

Figure piunctionū due sūt. simplex. vt et. p̄posita. vt atq̄. sedem.

De ordine piunctionum.

Ordo piunctionū triplex est. Quedā em̄ in orōne naturalit̄ p̄pō
nunt̄: & vocant̄ ordinis p̄positiue. vt at. aut. ac. vel. nec. neq̄. si
quin. q̄tinus. sin. seu. siue. nī. Alie sunt q̄ sp̄ subiungūtur. & dicunt̄
ordinis subiunctiui. vt q̄. ne. ve. quoq̄. aut̄. q̄dem. Alie sunt indif
ferētes q̄ p̄ponunt̄ & postponunt̄. & vocant̄ ordinis cōis. vt et. go
igitur. itaq̄. q̄propter. & alie pene omnes piunctiones.

de Interiectione

Interiectio est p̄foratiōis indeclinabilis passiōē aut af
fectū animi significās voce incognita. Sciendū q̄ inter
iectiōes debent verbis adiūgi in p̄structiōe naz & greci i
teriectōem inter aduerbia numerauerūt. Etā sepe verba in ipsa
interiectiōe intelligunt̄. vt cū dico pape qd̄ video. etiā si non ad
do miror. nihilomin⁹ interiectio pape h̄z. bui⁹ verbi miroz in se
significatiōem. In ip̄is h̄z interiectiōibus accentus pfundunt̄ p̄
qualitate cōmoti affect⁹. idō Donat⁹ dicit eas. p̄ferri voce inco
gnita. h̄ est voce nō regulata accētū. Interiectiōi accidūt vñ

Prologus in librū secundū Fo. lxxiii

tm. vix significatio. Significationes aut̄ interfectionū diuerſe ſunt. Aut em̄ volentis ſunt. vt beu le ab. Aut gaudentis. vt euar io euge. Aut metuentis. vt tatar. Aut admirantis. vt pape. Aut clamantis. vt prob. Aut irridentis. vt vab. Aut ridentis vt habz: 7 ſimiles.

Finit liber primus.

Prologus in librū ſcđm.

Artheus moretus baxianus arti

m um 7 medicine doctor: magistro Johāni caſſi vici
nenſi ſalutem plurimā dicit. Rogaſti me vir pſtā
tiſſime in h̄ grāmatice opusculū diligēter videre
vellem. Cupiſq; pſiliū meū intelligere: an opuscu
lū iſtud ſit dignū vt in lucē veniat: 7 an impſſoribus ſic p̄mittē
dum. Ego itaq; vt tue moregererē voluntati: ac etiā vt rogatu
tuo ceteris p̄deſſe poſſem q̄ in hac grāmatice arte ſe exercere cu
piunt: hoc onus libentiſſime ſuſcepi. Eognoui itaq; hui⁹ opuscu
lū mirabilē eſſe vtilitatē: ac diligētiffime oia fere q̄ ad hui⁹ diſci
pline introductōem p̄tinēt fuiſſe in hoc opusculo breuiter ac di
lucidē collecta opus certe ſumma cōmēdatiōe dignū in quo fe
re om̄ia q̄ de octo partibus ſoſonis a Prūſciano 7 alijs iunioribus
7 doctiſſimis q̄dam grāmaticis diſſuſe p̄tracta ſunt: breui
certe compēdio p̄tinēt. nec obſcura q̄dem. ſed clara ac dilucida
breuitate om̄ia q̄ ad grāmatice artē p̄tinere videbantur: in vnū
ſunt collecta: ita vt Prūſciani regulis ampli⁹ non indigeamus.
Et licet ex modernis q̄dam grāmatice regulas ornatiffime ſcri
pſerint. quidā tñ adco inepte illas ſcribere conati ſunt: vt adole
ſcentes vir poſſint erudiri q̄n potius totū fere adoleſcentie tem
pus p̄ſumunt. Erit itaq; hoc grāmatice opusculū adoleſcētibus⁹
et eius diſcipline ſtudioſis maxime accōmodatuz. Et p̄ſertim
bis qui in florentiſſimo viciennēſi gymnāſio pbie ac ſacre theo
logie cupiūt incūbere: qui relictis folijs ac verbis ſupfluis ſuauiſ
ſimos colligent fructus. Illius itaq; ampliffimi gymnāſij ſcola
ſtici nō mō huius operis auctori gr̄as agere: verum 7 tibi ſum
mas referri debebūt: q̄ opus illud vt in publicū veniret p̄curāſti
Immo 7 pecunijs tuis ip̄m apud italos vt q̄ emēdatiffime imp̄
mereſ ſūma diligētia laboraſti vt plib⁹ poſſit cōicari: q̄ fit vt ei⁹
āplioz exiſtat vtilitas. Honū em̄ q̄nto plibus cōicaf. tāto exiſtit

Primus liber

laudabilis. Et quod zviennense gymnasium amplissimum existat: ac celesterrimis doctoribus in vnoque scientiarum genere peritissimis floret: non dedignabitur ut opinor: hoc munusculum benigne suscipere. non modo trunculis: ut ita loquar: utile. sed etiam veteranis iucundissimum. Bene vale. *Explicit prologus.*

Liber secundus de constructione incipit.

Constructio est debita partiuoratio

nis in ipsa oratione dispositio. Hac ei dispositio ut felicitatem habeamus respiciende sunt regule sequentes. quibus cognitio queque oratio faciliter congrue fabricari poterit.

Prima regula. Omne adiectivum et suum substantivum tanquam per vna dictione in oratione habeant: id est inter se in genere numero et in casu convenire debet. ut docet vir. honesta mulier. cru-

dele animal. Sciendum si post verbum ponatur adiectivum quod respiciat substantivum prius positum sicut in accidentibus cum eo convenire debet. ut apte dicimus mulier est alba. inepte vero mulier est albus. Sed forte oppones has et similes esse congruas. mulier est cocus. Johannes est obstetrix. et tamen adiectivum non convenit cum substantivo. Respondet deo. huiusmodi nomina officialia vel dignitatum non esse adiectiva. id est post verbum collocata non egent ea convenientia quam in regula affirmamus.

Dico etiam in notabili. quod adiectivum post verbum collocatum respiciens substantivum prius positum tenet. quod si respiceret. aliud substantivum cum illo alio daret in dictis accidentibus hanc convenientiam. ut congrue dicimus. Johannes est masculini incipit. Sicut. Maria est pulcherrima florem. nam pulcherrimum respicit nomen masculini generis quod est flos. ac si diceret. Maria est pulcherrimum flos florem. Plerumque enim in regimine petitionis adiectivum respicit nomen illius generis quod regit ex vi petitionis cum quo debet hanc convenientiam. ut. vna sororum. vnus fratrum.

Sciendum secundo. quod quicumque adiectivum respiciens plura substantiva diversorum generum cum vno duntaxat sese in genere conformat. et oratio non dicitur congrua simpliciter sed figurative. vix per exceptio generum. ut. petrus et dorotea. pater studet. Tamen exceptio generum est constructio adiectiva in qua adiectivum existens pluris numeri respicit substantiva diversorum generum secum posita et coniuncta per coniunctionem copulativam. quod quidem adiectivum conformat se in genere cum substantivo digniori. siue cum dictioe precipiente. ut. Jobes et helena. pater studet. Est autem substantivum masculini generis dignum ad seipsum et neutrum. Omnisque etiam seipsum substantivum tanquam dicitur participes dignum reputat quod neutrum. Tamen et adiectivum non

Prima Regula
de constructione

no

no

Exceptio
generum.

Porz d3 se pformare cū digniori. vt in hac o3one Lucani in pzo libro de bello civili. Hinc leges ⁊ plebiscita coacte.

Ecū da regula. Si in eadē o3one ponunt duo vel plā noia substātiua ad diuersas res ptinētia i codē casu: tūc cōiunctio copulatiua vel disiuctiua d3 iterpōi. Sēpe tñ breuitatis grā iter plā substātiua vir vltio vna iterpōit cōiunctio. vt rex armis eqs viris ⁊ machis pziāz iuadit. ⁊ sp obfua. cū plēs res sub codē casu enumeras: ne pziāctio mltiplicet. s3 satis erit si pōstremo pziāctōem adijcias. q̄ in pcedētib⁹ sibi itelligi dat. Sciē dū etiā q̄ pziāctio iterpōnēda ē diuers⁹ casib⁹: cū illos eadez dco ex eadē cā requir. vt ego panis ⁊ vino sum plen⁹ panis ⁊ vino. Nā dōcōnes fcantes carētiā aut abūdātiā sine discretōne grōs aut abltōs p⁹ se erigūt. Dico i regula ad diuersas res ptinentia. Nā si binōi substātia ad eādē rē ptineāt: qd̄ scies: si interposito pziāctio eris o3o reb⁹ p̄cordet pziāctio neq̄q̄ debet mediari. vt mare? tull? cicero fuit p̄sul roman⁹. Aggr Alexander scripsit libz de grāmatica. Sixt⁹ papa p̄sudet p̄plo xpiano. Fredericus impator gubernat imp̄iū romanū. hō iohes scribit. hō aial labo

Ercia regula. Cōpātiū grad⁹ erigit p⁹ se abltm̄. rat. casū. vt Achilles fuit fortior hextoze. Cesar fuit felicioz pōp̄yo. S3 cū sit p̄pātiū inf duos tm̄. tūc regit gr̄m plālē p⁹ se. ⁊ d3 accipi p̄titiue. vt manū melioz ē dextera. Duoꝝ fratū maior est petr⁹. Aiacū fortioz fuit telamoni⁹. Cū aut fit cōpātiū inf plēs q̄ inf duos: tūc suplatiū op⁹ ē. vt habeo duos digitos i manu ceteroz lōgissimos. Ich hab 32vē finger in der hānd die die lenggē synt vnd dē anderē. Nec diuersitas p̄pātiū qū capis p̄pātiue et qū p̄titiue etiā vulgari nro discernit. Maz cū dico. Iohes est doctioz petro. Intelligo. Iohes ist gelerter dan petr⁹. S3 cū dico. dextera ē melioz manū. Ander dē 32vy en benden ist die recht hand die besser. Et p̄ h̄ nota differentia inf p̄pātiū cū regit gr̄m ⁊ suplatm̄. Nā p̄ p̄pātiū cū regit gr̄m p̄pātiū fit inf duos. s3 p̄ suplatm̄ fit inf plēs. Itē p̄pātiū etiā regit p⁹ se eūdē casū quē su⁹ positi⁹. vt dign⁹ laude. dignioz laude. nā ē regla. quēcūq̄ casū regit utās eūd̄ vlt̄ oēs obliq̄. Itē quēcūq̄ regit positi⁹ qd̄ eūdē ⁊ p̄pātiū et suplatiū ab eo de- scēdētēs. Ex p̄dictis itaq; hēs q̄ p̄pātiū p̄t regere tres cas⁹ p⁹ se. vna virtute positi. alter ex nafa p̄pā. tertiū cū capis p̄titiue. Sciendū q̄ cū aduerbiū multo p̄pātiū iungitur. plus vide- tur significare comparatiuus q̄ superlatiuis. Et. Eade igitur

2^a regula
de constructōe

no

119

Regla
bin vzi

Nota.

2

mī iohes: tibi q̄ psuadeas te mibi eē charissimū. s̄z mltō fore cariorē si talib⁹ p̄ceptis monumētisq̄ animū addideris. Scien dū etiā p̄patriū septenūmero diminutiūorū formā accipe ⁊ regimē seruare p̄patriū. Et Thais q̄ ego maiuscula est. Die thais ist eynzwenig groffer dan ich.

Quarta regula. Suplatiuus gradus virtute p̄pria vlt p̄ se h̄re ḡm pluralē vel singularē noīs collectiui. vt Virgilius fuit doctissimus p̄etay. Der Virgili⁹ ist ger vesen d̄ gelertest vnder den p̄eten. Et Virgili⁹ fuit optimus pleb. Dico in regula. p̄pria virtute. Nā suplatiuus illos casus regit q̄s videlz suus positiuus regit. vt. Diues auro. ditissimus auro.

Quam

Quā captū p̄ valde semp iungit suplatiuo. vt q̄ doctissim⁹ qm̄ vero accipit p̄ q̄ntū nūq̄ iungit suplatiuo. nisi addat verbū pos sū vel q̄o l' sile. vt dicā q̄ breuissime p̄terero. Fac q̄ celerrime potes. Thu es als betendest du magst.

Per

Per vero nūq̄ iungitur suplatiuo. s̄z positiuo. vt nō dicim⁹ p̄doctissim⁹. s̄z p̄doctus. per pulcher. Per q̄ silr solet positiuo iungi. vt p̄q̄ bonus. h̄ est. val de bon⁹. p̄q̄ doctus. i. val de doct⁹.

Perq̄

Lū itaq̄ dico p̄doct⁹. cōpatriuus erit mltō doctior: ⁊ suplatiu⁹ multo doctissim⁹. vel q̄ doctissim⁹.

Quisq̄

Nā multo tā suplatiuo q̄ p̄patriuo adiungi p̄t Quisq̄ cū

Omnis

suplatiuo iungit sp. Dis vero nūq̄. Neq̄ em̄ dicendū est. omnis optim⁹. ois pessim⁹. s̄z optim⁹ quisq̄. pessim⁹ quisq̄. vt maxima quisq̄ diligentia det opraz lris. Es sol eyn ieglicher mit synem grofsten flyß studieren. Debet fortissim⁹ quisq̄ magno anio su perare eas voluptates q̄ sūt ceteris fediores oibus. Es sol eyn ieglicher starcker mit gerzaltigē gemüte vterzwindē die zvol lusten die sebedlicher synt dan die andern alle. Itē quisq̄ etiā am̄ pueniēter iungit noib⁹ nūeralib⁹. vt. Quartus quisq̄ anus est bisertilis. Allz veg das vierd iar ist eyn sebalte iar. Nūc vige simo q̄nto q̄zāno facim⁹ iubileū. Nun ist allz veg das fūnfst vñ zvenzigiste iar das iibel iar.

Quinta regula. Relatiuū p̄terūq̄ vult sibi assimilare suū

q̄ antecedens i ḡner in numero. vt Iohes deū colit ⁊ ip̄ete ne facit bonis. Ego deū colo ⁊ illū cupio videre. Dico in regula. p̄terūq̄. Nā sepe relatiuū pueniēt ḡne cū dictōe sequit⁹ ⁊ nō cū suo antecedēte. vt Salusti⁹. Est locus in carcere qd̄ tullia

In cati

nū appellat. Cicero tusculanay q̄stionū. Studiū sapie q̄ philo lvaria sepbia d̄. Sepe etiā relatiuū nō respicit antecedēs. s̄z si significatū

suum. vt Thebe ceciderūt q̄ fuit p̄ clara ciuitas. Et multa h̄mōi s̄t
 in quibus vel ornatus vel necessitatis gr̄a relatiuū alif̄ refert su-
 um āncedēs ⁊ cū eodē in accidētis? gr̄amaticilib? nō eo modo
 p̄gruit vt vlgares regle iſe tradū. h̄mōi aut̄ ōiones i factis lit-
 teris aut poetis aut oratorib? repte tpe suo cum bi libri in ma-
 nus veniēt notari poterūt. Ad intelligentiā hui? regule vterio
 rē nota. Q̄ relatiuū est ān late rei recordatiuū. Hoc est. q̄ rela-
 tiuū facit secundā mentōem de aliq̄ p̄us dicto. Et est duplex. scz
 substātie ⁊ accidētis. Relatiuū substātie est qd̄ refert āncedēs s̄b
 stantiuū. vt is suus ille ip̄e idē qui. S̄z relatiuū accidētis est illd̄
 qd̄ refert āncedens adiectiuū. vt q̄lis q̄ntus q̄ntus. vt Ego sum
 magn? q̄ntus es tu. Sūt aut̄ h̄mōi relatiua accidētis varia s̄m
 q̄ diuersa sunt genera accidentiū q̄ p̄ noia adiectiua significant
 Sed q̄m h̄mōi relatiua etiā interrogatiua capi solēt. de his i se-
 quenti regula dicendū erit. De relatiuoz̄ igit̄ substātie signi-
 i carōe paucula diferenda sunt. Duo sunt relatiua reciproca. s.
 sui p̄mitiuū ⁊ suus deriuatiuū. Sui est relatiuū reciproū. qz de
 notat actū verbi redire in p̄sonā āncedentis. vt cū dico Jobes
 videt s̄. intelligo actū videndi redire in Jobem. S̄z suus deri-
 uatiuū q̄uis sit etiā relatiuū reciproū: tñ nō denotat h̄ qd̄ diri-
 mus de sui. s̄z actū verbi trāsire in rē significatā p̄ substantiuū
 secū positū. vt Jobānes amat filiū suū. Quāciq̄ itaq̄ sit sermo
 de alio q̄ de re significata p̄ supposituz̄: relatiuo reciproco neq̄-
 q̄ vtaris. barbare itaq̄ ⁊ incōgrue loquunt̄ indocti scolares di-
 cētes. Ego dedi tibi. ego fui secū. dixisti tibi. fuisisti secū. S̄z dicē-
 dum est. Ego dedi ei. ego fui cum eo. Silr̄ cū lingua vernacula
 dicis. Der meister bidet vch ir zvollent kōmmē zu im. Hoc lati-
 nū respōdeat. Magister petit vs venire ad se. Et nō istud vul-
 gare ⁊ barbarū. Magister petit q̄ veniat̄ ad eum. Is duo-
 bus mōis accipit̄. Vno mō relatiue. vt. de? diligit bonos: ⁊ ego
 eum colo. Secdo capif̄ redditue. hoc est q̄ p̄ponit̄ relatiuo q̄ tā
 q̄ loco āncedentis ponit̄. vt. is q̄ colit̄ deū est bonus Ille capi-
 tur tripliciter. Primo mō relatiue. vt. ego deū colo ⁊ illū cupio
 videre. Secdo capif̄ demonstratiue. vt. vides ne illū. Tercio capif̄
 redditue. vt. ille q̄ legit̄ discit. Et supaddit̄ quartus mod? quā
 d̄ figurate i ōione ponit̄ denotans quandā excellentiā vel di-
 gnitatē. vt. Ille Latho censorinus. Ille magnus Alexāder. Vir
 i. Eney.

Relatiuū

Sui

Suus

Nota

Is

Ille

i. Eney.

is mlti...
 ideris. Quo
 nā accedens
 la est. Domus
 ut ppia vlt
 eam. vt Gog
 in geredō
 imus p̄lo. De
 calus rogi q̄
 sumus auro.
 q̄ dectōm
 ddat vtrū p̄
 celerrime po
 ūq̄ iungit
 doctus p̄r
 is. h̄ est. val
 doc? cogit
 q̄ vltō dō
 Quāq̄ cū
 endū est dō
 ūq̄ vt mātū
 dōr m̄t̄ sp̄o
 i magno mō
 us. Et h̄
 v̄mō dō
 Itē quō
 rrus quō
 ūt iat. M̄t̄
 ego dō f̄m̄t̄

Liber Secundus

Ipse Venus phisigij genuit simoentis adyndā. Ipse capit duplicif
Prio relative. vt. ego deū colo: et ipse bene facit tonis. Secdo ca
pit demonstratiue. qm̄ scz a. iūgū alijs. pnoib? demonstratiuis eo
rū significatōz accipiēs: et maiore certitudine siue discretionēz
dās significare. vt. ego ipse. ich selbs. tūpse. du selbs. h̄ est ego et
nulla alia psona. vel tu et null? ali? **Capit etia** isto secdo mō non
exp̄so aliq? pnoie vel noie. vt Virgili? **Quēq; ipse** misria vidi.
Idē ipse ratē cōto subigit. velisq; ministrat. **Hic** iste et ille dif
ferūt. **Hic** em̄ sc̄at rem vel hoīem ppinquū loq̄nti. **Sz** iste signi
ficat rē vel hoīem ppinquū audiēti. **Ille** vero significat remotū
ab utroq; ita qz eoz aduerbia sc̄ant h̄ illic. **Hic** sc̄at locū ppi
quū loq̄nti p̄scribenti. **Istic** locū ppiquū ei ad quē s̄mo dirigit
Illic locū remotū ab utroq; sepe tñ ista p̄fundunt: ita vt vnuz
pro reliq; ponat.

Etia regula est. Interrogatiuum et suum responsiuum
detent conuenire in casu. vt si interrogo per gēm: fiat rñ
sio p gēm. et ita de alijs casib?. **Sciēdū** interrogatio pōt
fieri p noia et per aduerbia. **Sz** qm̄ per noia de varijs et diuersis
rebus sit questio: ideo p̄mū de diuersis signis q̄titiuis noialib?
et eorum congruis responis suis subijcienda est doctrina. Deinde

Qualis de aduerbialibus etia nōnulla dicent. **Qualis** q̄rit q̄litate.

Quis **Lui** respondet. bonus. malus. doctus. ignar?. iners. versutus. cal
lidus. &c. **Quis** etia q̄nq; q̄rit q̄litate. vñ et p qualis pōit. **Ut**
Terenti? **Quis** tibi videoz. **Als** frēq̄nter q̄rit de substantia rei
vt. **Quis** bonus est aratro. **Rñde**. bos. aut bubal?. **Lū** itaq; que
rit. **quis** fortis est. **Rñde**. vir. femina. doctor. frater &c. **Et** nō sic
dicas. vnuz vir. vn? magister. **Mā** q̄s nunq; q̄rit de numero. et
go nec respōde p numeralia.

Quāt? **Quātus** querit q̄ntitatē cōtinuam. **Lui** rñdet. magnus parvus longus lat? altus profundus.

Quot q̄rit q̄ntitatē discretā. **Lui** rñdetur p numeralia car
dinalia. vt duo tres quattuor q̄nq; sex septē octo nouē decē vn
decim duodecim tredecim q̄ttuordecim q̄ndecim sedecim decē
et septē decē et octo. vel duo de viginti decē et nouē. vel vnuz de
viginti. viginti. triginta q̄dragita. q̄nquagita. **Sunt** alia car
dinalia q̄ ipm̄ numerū p se sumptū significāt. vt vnitas. binari?
ternarius q̄ternari? q̄narius senarius septenarius octenarius.
nouenarius denarius vndenarius. &c. **Et** hec nō h̄nt ppriū que
sitūū. pōt tñ de ipis queri p q̄s. vt q̄s ē iste nūer?. rñde binari?.

Quot? querit ordinē. Cui rñdet p numeralia ordinalia. vt p Quot?
 mus secundus tercius quartus quintus sextus septimus octauus
 nonus decimus vndecimus duodecimus terciusdecimus quar-
 tusdecimus quintusdecimus sextusdecimus. septimusdecimus.
 octauusdecimus vel duodeuigesimalis nonusdecimus vel vndeuigesimalis
 vigesimalis vigesimalisprimus trigesimalis quadragesimalis
 quinquagesimalis centesimalis ducentesimalis millesimalis.

Quotenni pluralis numeri querit de numero in ptes equales Quot-
 distributo. Cui respondeē per numeralia partitiua vel diuisiua. enni
 vt singuli bini trini quaterni quini seni septeni. octeni. noueni.
 deni vndeni duodeni terdeni quaternideni quindenī senidenī de-
 nasepteni deniocteni deninoueni vigeni trigeni quadrageni quinq-
 uageni sexageni septuageni octuageni nonageni centeni duce-
 teni milleni &c. Et quotenni vadunt pueri. Responde. bini va-
 dunt. hoc est. Es geent 32 ven vnd 32 ven mitcynander. Isti va-
 dunt singuli. Die geent yeder besunder. Ita habes q singuli di-
 citur ad minus de duobus. Et bini ad minus de quatuor & ita
 de reliquis. Scias etiam hic q hec numeralia partitiua in sin-
 gulari numero nō significant numerum diuisum. sed cardinalē.
 vt septenari tonum. hoc est septem tona. septeno gurgite. id ē. se-
 ptem gurgitibus Quotennis querit numerū annoꝝ. Cui re-
 spondetur per hec nomina. vniennis biennis triennis quadrien-
 nis quinquennis sexennis septennis octennis nouennis decen-
 nis vndecennis duodecennis. Reliqua in vsu non reperiunt.

Et quotennis es. & vie viij iaren bast du. Responde. sum quiti-
 quennis vel sexennis &c. Ab istis descendūt substantiua. s. bienni-
 um trienniū septenniū decenniū Quottupl? querit de quantitate pō-
 deris vel mensure. Cui respondetur p numeralia pōderalia. vt Quotus-
 plus
 simplex duplex triplus quadruplus quintuplus sextuplus se-
 ptuplus octuplus nonuplus decuplus centuplus ducentuplus mil-
 lecuplus. Et Quottuplus est fructus agri. & vie viijfaltig ist
 die fructes dynes arekers. Responde. centuplus. Teutonice.
 hundertfaltig.

Quottuplex querit de multiplicatiua quantitate. Cui respon-
 detur per nomina multiplicatiua. Et. Simplex duplex triplex Quottus-
 plex
 quadruplex quintuplex sextuplex septuplex octuplex nouuplex
 decuplex vigecuplex trigecuplex quinquagecuplex sexagecuplex
 septuagecuplex cēduplex millecuplex &c. vt quuplicē vñ ē habes

Liber Secundus

Cuius 2vie vijsfaltig oder 2vie manifaltig ger vand hast du. rñde tri-
 plicē. cyn trifaltiges **Cuius** cuiatis qrit de pria vel gēte. Cui
 rñdet p noia gētilia nras r vias. silt p noia significātia priaz
 vel gentē. vt australis. alfaric⁹. pānonus tarētū⁹. 2viēnēsis ro-
 manus rauēnas alpinas. rē. vt cuius es tu. 2ves lāds bist du. rñ
 de. sum austrā^l gentē. sum nras gentē. i. de nra gēte. vfas gentē
Cuius id ē. de vza gēte. Cui⁹ qrit possessionē. cui rñdet p noia vel p
 noia possessiua. vt cuiū est mācipiū. 2vē gebort der kouff knecht
 an. Rñde. euandriū vel petriū. Et sciēdū q h qstitiū cuius i
 ntō actō r abltō singulari tm̄ declinat. vt ntō. cui⁹ cuiā cuium.
 actō cuiū cuiā. abltō cuiā.

De qstitiuis aduerbialib⁹

Quotiens aduerbiū qrit de nūmero mltiplicatiuo nūcro-
 q rñ cardinaliū. Cui rñdet p aduerbia nūeralia. vt sel⁹ bis
 ter qter octies nonies decies vndecies sexdecies deciesse-
 pties deciesocties deciesnonies vigesies vigesiessemel. vigesies
 bis vigesiesqter vigesiessest. rē Trigiesies trigiesiessest. qdragies.
 qnquagies. seragies. septuagies. octagies. nonagies. centies.
 ducēties. tricēties. qdringētesies. qngenties. sexcēties. octingē-
 ties. noningēties. millies. Et sciēdū q supdicta signa qstitiua
 etiā capi pnt relatiue. vt ego sum alb⁹ qlis es tu. ego sū magn⁹
 qntus es tu. Ectuplo maior est ager me⁹ q socratis qctuplus
 nō est tu⁹. Ego habeo triplicē vestē qctuplicē tu habes. Ego suz
 qnquēnis qctrennis es tu. Nos vadimus bini qctrenni vos. ego
 fui secund⁹ qctus fuisti tu. Ego bibi bis qctiens tu. Silt r talia
 signa qñqz capiunt indefinite. vt. nescio qntus sis. nescio qualis
 sis. Sciēdū etiā q ista signa tal⁹ tant⁹ r tot capiunt ad huc tri-
 pliciter. Prio relatiue mediāte pñctōe copulatiua. vt ego sum
 alb⁹ r tal⁹ es tu. Ego sum magn⁹ r tant⁹ ē plato. Habeo mltos
 discipulos r tot bz⁹ pet⁹. Secdo capiunt redditie. vt ego suz tal⁹
 et tant⁹ qlis r qntus est pet⁹. Tercio capiunt indefinite qñ se-
 quit⁹ q vel vt. Exēplū. vt ego sum tātus r tal⁹ vt nō egeam opa
 tua. Ego cupio talis esse vt felix videar. Quando hoc aduer-
 biū querit de tempore. Cui rñdet per aduerbiū temporis. vt
 hodie heri cras pridie postriedie rē. Quo aduerbiū qstitiuz ad
 locum. Cui rñdet p aduerbia significātia ad locum. vt huc
 illuc intro foras vsqz nusqz eo eodē siquo nequo alio aliquo su-
 pra infra rē. Itē ad hoc interrogatiuum etiā rñdet per noia
 propria vbiū aut villarū in actō casu p aduerb⁹ bjs posita. vt q

Quando

Quo

vadis. rñdeo. **Eo** romā. tarentū. **Et** simlir rñdet p hec appellati-
 ua. tomū bumū rus militia bellū. **Qua** aduerbiū p locū. cui re
 spondez p aduerbia significātia p locū. vt hac illac istac ea si qua
 nequa aliq̄ quacūq; rē. **Et** p noia ppzia vrbū in ablatiuo casu
 loco aduerbioꝝ posita. Silr p hec appellatiua. rure domo humo.
 militia bello. **Et** q̄ vadit regina: durch zvelchs end zucht die ku-
 nigin: Rñde zviēna. vel hac: da durch. **Ubi** aduerbiū questio. **Ubi**
 unū in loco. **Cui** rñdetur p aduerbia significātia in loco. vt h̄ illic
 istic intus foris ibi ibidē alibi vsq; nusq; sicubi necubi nūcubi fu-
 perius inferius vbiq; z vbiq̄q;. **Et** p noia ppzia vrbūz in grō
 casu p̄me vl scde decliatōis singularis nūeri loco aduerbioꝝ posi-
 ta. **Si** aut̄ essent plis nūcri: p ea rñdet̄ ad p̄ns q̄stiuū in ablatio.
 Silr p grōs hoz noim hum? militia domus bellū. z p d̄m̄ hui?
 nois rus. vt vbi fuisti. Rñde zviēne. t̄hete. venetis. tarenti ruri
 h̄. illic. supius rē. **Uū** aduerbiū q̄stiuū de loco. **Cui** rñdetur
 per aduerbia significātia de loco. vt hinc illinc istinc intus foris
 aliunde sicūde necūde alicūde supne inferne vtrinq; vnde cūq;
Et p noia ppzia vrbū in abltō casu. Similit̄ p hec appellatiua.
 humo domo bello rure militia. **Et** vñ venis. Rñde. venio hic. ve-
 nio argētina. venio rure. venio militia. **Quozsum** est aduerbi-
 um q̄stiuū vers? locū. **Cui** rñdet̄ p hec z silia aduerbia. dextroz
 sum sinistrozsum. venetias. versus spirā. hozsum illozsum sursum
 deorsum. **Quozsq;** aduerbiū q̄stiuū vsq; ad locū. **Cui** respon-
 det̄ p hec z similia aduerbia. bucuscq; illucuscq; isticuscq;. vsq; Au-
 gustā. vsq; Cracouia. **Sciēdūz** q; cuad sup̄dicta interrogati-
 ua locoꝝ p noia appellatia alia a p̄dictis rñdet̄: sic debet fieri re-
 sponsio solū in actō vel in abltō. z mediāte p̄positiōe. vt sum i v2
 te. in agro. cū socrate. eo ad v2tem. ad agrū. venio ab v2te. ab a-
 gro. trāseo p v2bē. p agrū. p locum istū. eo vsq; ad agrū. vsq; ad
 socratē. vsq; ad v2tem.

Optima regula. **Verbi** psonale vult añ se b̄ie n̄m̄ p sup-
 f̄ posito cum q̄ puenire debet in numero z psona. vt Virgili-
 us studet. **Sciēdū** q; q̄nq; sup̄positū est aggregatū ex
 diuersis psonis aut alias ex dictiōib? plurib?. neq; verbū p̄r cō-
 uenire oibus i numero vel i psona: z nibisomin? oīo est cōgrua
 sz eius pgruitas saluatur: vel p figurā euocatiōis: vel pceptōis
 psonaz: vel pceptōis numeroꝝ. **De** quarū vi atq; natura iam **Euoca**
 dicendū est. **Euocatio** est p̄structio in q̄. p̄nomē p̄me vel scde tio

Qua

Ubi

Unde

Quozsum

quousq;

Euoca

Libet Secundus

persone sibi copulat nomē tercie psonē tāq̄ suū subſtātiū reſpe-
 ctu verbi pſonal qd̄ puenit cū pnoie in pſona ⁊ numero. vt ego
 ꝑceptio diligens ſtudeo. tu piger ſtertis. Cōceptio pſonaz eſt oratio
 pſonaz in q̄ verbū plis numeri reſpicit dictiōes diuerſaz pſonaz copu-
 latue pūctas ⁊ puenit cū dictiōe ꝑcipiēte in pſona: ⁊ nō conce-
 pta. vt ego ⁊ tu legim⁹. Tu ⁊ iohes ſtudetis. Eſt aut̄ dictio ꝑ-
 ꝑceptio nūcroꝝ eōz oīo i q̄ verbū plis nūeri reſpicit ſuppoſita plā ſingularis
 nūeri copulatiue pūcta. ⁊ diſcōnēnit in numero ad minus cum
 vno eoz. vt. Petrus ⁊ Iohes ſtudet. Nota ꝑceptio numero
 rū etiā locū habet in ꝑſtructiōe adiectiuali. vt. Petr⁹ ⁊ margare-
 tha albi laborāt. Cū vbiq̄q̄ eſt ꝑceptio genēꝝ illic eſt conce-
 ptio numeroꝝ. Silt plerūq̄ vbi eſt ꝑceptio pſonarū ibi eſt cō-
 ceptio numeroꝝ. Nota q̄ ꝑpoſitio cū q̄nq̄ bz vim diuictōis
Cum. copulatiue. ⁊ tūc facit ꝑceptiōem. vt. Ego cū petro currim⁹. q̄n-
 q̄ vero ſolū dicit quandā appoſitiōem ſiue aſſociatiōē. ⁊ nō fa-
 cit ꝑceptiōem. vt. ego curro cū petro. Sciendū q̄ ſup̄dicta de
 ꝑceptiōe numeroꝝ ⁊ pſonaz ſp̄ referēda ſunt ad diuictiōem copu-
 latiuā q̄ diungere debet ſuppoſita diuerſaz pſonaz vel alteri
 us numeri q̄ ſit verbū. ſi aut̄ fieret diuictio ſuppoſitoꝝ diuerſaz
 pſonaz ꝑ diuictiōem diſiunctiuā: tūc verbū ſiſt debet eſſe diſiū-
 ctum ex eiſdē pſonīs. vt. ego vel tu curro vel curris. Sciendum
Regl'a. ruruſ ⁊ ꝑ regl'a obſeruandū. q̄ verbū poſitū poſt ſuppoſita diuer-
 ſoꝝ numeroꝝ diuictiōem ſumpta: debet nō dēre in accidētib⁹ ſup-
i. Enēy. poſito viciniori. vt. Illic illi⁹ arma hic curruſ fuit. troiani hexto-
zeuma rem: grecia achillē laudat. zeuma eſt oīo in q̄ ꝑmiſſa conſtru-
 ctiōe adiectiuali vel ſuppoſitoriāli ſubiūgit aliud ſuppoſitū vel ſb-
 ſtantiū reſpicit verbū vel adiectiū ꝑꝑoſitū. cū q̄ ſi puenit i ac-
 cidētib⁹ eſt zeuma locutiōis. Si vero diſcordat eſt zeuma con-
 ſtructiōis. Exēplū ꝑmī. Iohes ſtudet ⁊ Petr⁹. Iohānes eſt al-
plepſis b⁹ ⁊ pauluſ. Exēplū ſecūdi. Iohes ſtudet ⁊ ego. Iohes eſt alb⁹
 et kata rima ꝑolepſis eſt oīo in q̄ ꝑmittit regimē ſignificāſ
 mulatudinē aliquā. ⁊ poſtea ſine diuictibili aliq̄ ſubiungunt di-
 ctiones ipſatētes ꝑtes mltitudinis ꝑiecte reſpicitētes verbū vel
 adiectiuū ꝑꝑoſitū. cū quo ſi cōueniat in accidētibus grāmari-
 calibus eſt plepſis locutiōis. vt boies ſtudet. illi grāmaticā. il-
 li logicā. Si vero diſcordant eſt plepſis ꝑſtructiōis. vt hominēſ
 ſtudent. ille i betoricā. ille mathematicā.

Et tertia regula. Verba impersonalia passivae vocis ad perfectionem significatiōis suae nō egent ante se aliq̄ casu. Idem enī intelligi cū dico. Legit lectōem, et ab aliq̄ legit lectionem. Post se vero volūt eū casū quē requirunt sua verba a quib⁹ desce-
dūt. S; qd̄ dicitur: quod debent ante se hīe casū ablativū cū p̄ se hōi: urio-
si magis q̄ vitales gramatici induxerūt. Sciēdū et p̄ reglā ob-
servandū. quēcūq; lingua vernacula aliq̄d dicitur p̄ dōez mā: tūc latine
itidē p̄ verbū impersonale elegāt iterp̄tabimur. Hāc singt in der
kyrchen. dicas latine. Latine in ecclia. et nō canūt in ecclia. Han-
list. legit. et nō dicas legunt. Han zwirt ietz essen. Iā comedet.
nō iā comedent. Han lūt die glocken. Pulsat campanā. et vas
tbut man in der schule. Quid fit in scolis. et nō dicas. qd̄ faciunt
in scolis. Hāc fit vicem verbū impersonal supplet. Hec de verbū im-
personalibus passivae vocis sufficiant. S; verba impersonalia activae
vocis vt varia sūt ita varios requirūt cas⁹. d̄ qd̄ i sequitur? dicit

Regla

Quarta regula. Tria sunt verba impersonalia activae vocis q̄ ante
se requirunt genitivū et post se infinitivū. vt. interest et refert et est
quā significat p̄terit. vt. discipuli interest obedire. Jobānis
refert labozare. Excipiunt quōq; gēti. p̄noiales. scz. mei tui sui no-
stri et vestri. quoz loco regūt ablatōs p̄noiales fci generis deri-
vativae sp̄ci. vt. mea interest legere. tua interest vigilare. Sciē-
dum q̄ hōi oīones a studiosis discipulis nō sunt negligende.
Quid mea interest. et vas gat es mich an. Quid tua refert. et vas
gat es dich an. Quid sua refert. et vas gat es yn an. Tua nihil re-
fert. es gat dich nit an. Quid mea interest quātulibet s. ribas. Es
gat mich nit an vie vyl du scribest. Et vidē q̄ in his p̄dictis oīo-
nib⁹ interest et refert capiunt p̄sonali. Et sciēdū q̄ interest quā
doq; significat distātis. vt. ex illo loco ad p̄torū mille passus in-
terfuit. Itē quōq; hōat p̄sentia. vt. interfuiti nuprijs meis. Item
significat dēam. vt. multū interest bene an male q̄s agat. et p̄u-
dēs interest a stulto. et oib⁹ his tr. b⁹ mōis acceptū ē p̄onale.

Interest

Quinta regula. Quattuordecim sunt verba impersonalia ac-
tivae vocis hōtia ante se dēam et post se infinitivū. vt. p̄tigit acci-
dit evenit p̄venit p̄petit placet libet licet expedit liquet pa-
tet p̄stat vacat sufficit. vt. mihi p̄tigit quiescere. Et scias q̄ hec
verba si nō hō bāt ante se et dēam post se p̄sonalia sunt. vt. Ego
placoo p̄ceptozī meo.

est Johānis. Item gūis regit ab istis verbis a parte post. vt obliuiscor. memini. memoror recordor misereor. ⁊ sibiſus ex vi vel causa transitionis. Nā actus p̄dictorū verborū denotat transire in rem significatā p̄ ḡm sequentē. Itē vt dixi in regula nona gūis etiā p̄struif ante tria verba impersonalia. scz inter referet et est Itē iste oꝛones elegat p̄ferūt p̄ ḡm. vt. qd toni affers rvas bringst du gūtz. Nihil toni dico. Ich sag nichts gutz. q̄n tum honozis nactus es ex officio tuo. rvas er hast du v̄ dyuez ampt erlāgt. q̄ntū pecuniaz acq̄suisi. r vie vijl hast du geltz zu rvegen bracht. Tu nullius es momēti. du bist nichts rverdt

Quarta decima regula. Quasi oē verbū natū est regere p̄ se d̄m casum ex vi acq̄sitiōis vel vtilitatis. vt cū dico lego tibi. intelligo me legere ad vtilitatē tuā. Similr datus regit a quibusdā noibus. vt similis sum Johāni. sum vici peto tibi. Scienđū q̄ multū interest dicere. peto tibi ⁊ peto te. peto te Consulo tibi. ⁊ consulo te. Nā peto tibi. ⁊ psulo tibi intelligo ad vtilitatem tuā. H̄ est. Ich bitt für dich. Ich rat dir. Sed peto te et consulo te. intelligo actū petendi vel psulendi trāsire in te. H̄ est. Ich bitt dich. Ich frag dich rats. Similr ex vsu dicimus. Supplico tibi. v̄lētēs intelligere actū supplicādi trāsire in te. et sic regit ex vi trāsitiōis. vel supplicatōem fieri ad vtilitatē tuam. ⁊ sic regit ex vi acq̄sitiōis. Et sic p̄z q̄ d̄m; etiā regit ex vi trāsitiōis. Similr ablatiūs regit ex vi trāsitiōis a verbo. vt vescor pane. fungor honore.

Quinta decima regula. Quāq̄ gūis d̄m ⁊ ablatiuus casus q̄nq̄ regant a verbo ex vi transitionis. tñ actūs tanq̄ pro p̄zius casus verbi trāsitiui frequentissime a verbo transitiuo regit ex vi trāsitiōis. vt amo deū. lego librū. Pro illius regule intellectu sciendum. q̄ omne verbum cuiuscunq̄ sit generis. vel est trāsitiuū qd ⁊ actiuū d̄. vel absolutū qd ⁊ neutrum dicat.

Transitiua siue actiua sunt offiia verba cuiuscunq̄ sint generis que mor cū d̄: ad p̄fectōem sui sensus req̄runt obliquū in quez actus eoz transeat. vt amo lego curro ceno p̄adeo loquor. Et hec transitiua duplicia sunt. Nā quedā sūt sic transitiua q̄ eoz actus intelligit posse transire in hominē. ⁊ regūt post se quecunq̄ accusatiuū vel obliquū ex vi trāsitiōis. Et si talia verba desinunt in o possunt accipi r sup o ⁊ facere ex se passiuā. Alia sūt transitiua quoz actus nō apte intelligit transire in hominē. et

Primus liber

hmoi Verba solū eum accusatiū regunt et vi transitōis circa
quē actus taliū verborū versat. vt loquor solū eum regit accusati
uū circa quē versat actus loquendi. Similiter p̄ādeo solū regit
actū circa quē versatur actus p̄ādedi. Et ita intellige de reliq̄s
Et si talia verba desinūt in o nō p̄nt accipere sup o. v̄rū q̄dē de
clinant in tercijs p̄sonis singularib⁹ ⁊ pluribus more passiuorū. et
eorundē p̄structōem seruāt. vt cāpana pulsata a petro. via currit
a Jobāne. vie currunt a cursorib⁹. Hymni cantant a scolarib⁹
terra arat a colonis. olus comedit a nobis. vīna bibunt a pota
toribus. S̄z verba absoluta ⁊ neutra sunt illa q̄ ad p̄plemendā
sententiā suā nō egēt dictis casib⁹ et vi transitōis. s̄z se prola
ta plenā sententiā mōstrāt. Quis veteres his verbis quōq̄ p̄ tras
sumptōem figurate actū iūterūt. vt Virgili⁹ in bucol. Formo
sum pastor coridon ardebat alexim. p̄ amabat alexim. Et si bu
iūsmōi absoluta verba desināt in o nō p̄nt accipere sup o neq̄ de
clinant in tercijs p̄sonis more passiuorū. vt rubeo caleo viuo spi
ro egroto ferueo. Et his dictis sequit q̄ verba deponētalia sūt
actiua. seq̄z p̄plector loq̄z. Quedā deponētalia sunt neutra. vt
morior letor labor vaticior. Et q̄daz deponētalia sūt passiuua vel
passiua hūitā significatōem ⁊ p̄structōem. vt nascor a te orior
a te. Secdo sequit ex his q̄ refert dicere. H̄ verbū ē. actiū et hoc
verbū est actiui generis. Similr h̄ verbū est passiuū. ⁊ h̄ verbum
est passiuū generis. Silt h̄ verbū est neutrū vel neutri ḡnis. H̄az
verbū esse actiū vel passiuū vel neutrū p̄siderat iuxta significari
onē. Sed verbū esse actiui vel passiuū vel neutri generis attendi
tur penes terminatōem. H̄ tñ aliq̄n p̄miset. vīcz actiū p̄ actio
genere ponēdo. aut ecōtra. vñ illa verba metuo timeo ⁊ silia sūt
acti generis ⁊ tñ h̄cat passidē. Sciēdū q̄ actūs quōq̄ etiā regi
tur a noie adiectiuo. s̄z figuratie p̄ synecdochē. vt nuda genu
alb⁹ faciē. Itē a verb̄ absolutis. vt alteo pedes. voleo caput. fri
geo man⁹. Itē a verb̄ passiuis. vt trūcat caput. et uis oculos. Itē
a noib⁹ gētilib⁹. vt vīas gētē. austral⁹ gentē. Virgili⁹. Astra ge
nus tota p̄uaz testate figura. Singularē vero de hmoi oionib⁹
facere regulā opis est inanis. cū hmoi oiones raro ab oratozi
bus. s̄z magis a poetis frequant tāq̄ pl⁹ carmina q̄ oionē so
luta ornātes. in h̄ itaq̄ eoz auctoritatib⁹ iterendū cēleo.

In mo
reto

Edicima regla. Dis infiniu⁹ vult añ se h̄z obliquis. ⁊
p̄ se eū casū quē regit suū verbū a q̄ d̄scēdit. Itaq̄ si infini
tiu⁹ ē verbū p̄sonal⁹ actiue vel passiue v̄cis añ se vult actū

vt me incūtere lris ē tonū. me amari a disciplo ē cōmēdandum. Si vero est infinitiu⁹ verbi ipsosal⁹ actiue vocis vult añ se casus sui verbi ipsosal⁹. ⁊ post se aliū. infinitiuū vel casū quē vlt suū verbū p⁹ se. si saltē requit aliqūē. Exēplū. gaudeo tibi accidisse erudiri. Doleo te nō penitere victor. Si vero fuerit infinitiu⁹ verbi ipsosal⁹ passiue vocis si añ se casū bz. is debet esse abltūs cū ppositiōe a vel ab. vt a petro legilectōem est tonū. De gerundiorū pstructōe. Sciendū vt qdā volūt oia q̄ sup̄dicta sūt de infinitiuis intelligi debere etiā de gerūdijs ppter qd⁹ ⁊ infinitiuos secundarios appellāt. s; nō obstātib⁹ his p̄dictis abduc regio gerūdiā ⁊ pstructōem ⁊ significatōem multū variare. Nā gerūdiā in di terminata frēq̄nter añ se volūt hīc bāc dictiōem causa vel silē. ⁊ post se casū sui verbi. vt venio cā colēdi agrū. venio causa studēdi grāmaticā. Eadē q̄s gerūdiā in di tāq̄ adiectiua constructū cū noib⁹ substantiuis. vt tenet me occupatio iuris dicendi vbi dicendi significat administrationem rei. hoc est occupatio tenet me in iure dicendo sine p̄sideratiōe t̄pis futuri. alioqui esset p̄cipiū. Itē p̄struunt q̄s hec gerūdiā cū dictōe mod⁹ vel simili. vt iste est mod⁹ instruēdi rudes. S; gerūdiā in to q̄nq; ante se habent p̄positiōem in vel de. q̄nq; nihil habēt añ se. q̄nq; cōstruunt cū verbo vt infinitiu⁹. s; post se hnt casum sui verbi vt legendo sū tonū. in disputādo sum p̄mpt⁹. currēdo loq̄r. Audiendo p̄ceptore ero doctior. S; gerūdiā in dū q̄nq; p̄struunt cū in ē q̄nq; cū verbū substantiuis sine p̄positiōe. vel cū alijs verbis importātib⁹ motū ad locū mediāte p̄positiōe ad. Exēplū. Vado ad dicēdū. legendū ē. Inter cenādū Jobes venit ad me. H est dū cenārē. Hoc etiā p̄ regula notādū est. q̄ cū lingua vernacula dicim⁹ **Regla.** Van sol. latine apte dicim⁹ p̄ gerundiu in dū cū verbo substantiuo. vt man sol esen. Comedendū est. man sol lernē. Incumbendū est litteris. Van sol seblaffen. Dormiēdū est. Sciendum est q̄ gerūdiā q̄ a verbū actiui ḡnis ⁊ neutri ḡnis nō absolutis et cōibus descēdūt tā actiua q̄ passiua p̄nt hīc f̄catiōem. maxime tñ hnt passiua significatōem cū sociāt substantiuis noib⁹. vt hec delectat i vidēdo. H est dū vidē. Et tom⁹ ē apta ad videndū. i. vt videat. Ego legēdo discō. H est dū lego. Eptādo rumpit anguis. i. dum cantat. Itē gerundia potius fiunt verba q̄ noia vel p̄cipia censenda. eo q̄ pla accidāt eis q̄ p̄pā sūt verborū q̄ sūt in buco. noim. Nā regūt q̄nq; cas⁹ ante se. ⁊ frēq̄nt p⁹ se quod solū ver-

liber Secundus

bis cōuenit licet autē p̄positiones per appositōem sibi p̄poni p̄
tīāt. ⁊ terminatiōes casuales seruet: ex eo solo argumēto nō de
bent noia dici. nā ⁊ infinitiū q̄q̄ p̄positōem sibi p̄ appositōez
p̄poni nō dedignat. ⁊ vicē tenet sepe suppositi nihilominus ma
nens verbū. Itē gerūdia nedū terminatiōes gēi datiu ⁊ accu
satiui singulari seruat. sed etiā alioꝝ casuū alterius numeri. vt
In legēdis libris tps p̄sumo. h̄ legendis gerundiū est. ac si dice
rem. legēdo libros ꝛc. In euoluēdis ac p̄legendis libris mltā dī

Ecima septima regula. p̄mū supinū p̄struit cū verbo scū.
o plerūq̄ motū ad locū importate. vt vado amatus. vado
venatū. Sz vltimū supinū cū nullo verbo p̄struit nec casū
regit. sed tm̄ cum adiectiuo iungi se p̄mittit. vt miserabile visu.

Sciendū q̄ p̄mū supinū nō differt a gerūdio nisi q̄ supinū se
re nunq̄ est sine verbo importante expresse vel latenter motū ad
locū. sz gerūdia nō sic. sz p̄ter hec equalent. Nā idem dico. vado
amatus. ⁊ vado amandū. Vltimū autē supinū nō regit casum ali
quē. nec regit a verbo neq̄ significat tps p̄teritū quēadmoduz
vulg⁹ imperitoꝝ abutiē. sz p̄struit solū cū noie adiectiuo. vt hec
res est miserabilis visu. id ē cum videat. Das ding ist erbermb
lich zu sehen. Facili visu. id est vt videat. Ist leich zu sehen. Op
timū factu. hoc est vt fiat. Ist das best zu thun. Difficile factu. es
ist hart zu thun.

Ecima octaua regula. Quēcūq̄ casum regit post se ver
bū eundē ⁊ suū p̄cipiū si seruat significatiōem verbi re
gere habet. vt colū deū. colens deū. amor a deo. amatus
a deo. Sciendū q̄ p̄cipia inuenta sunt vt breuior lucidior sit
oratio. ⁊ euitent p̄iunctiōes aduerbia vel relatiua. vt legens di
sce. breuius ⁊ ornatus est q̄ lege ⁊ disce. homo currēs mouet.
Singulariter tm̄ scias p̄ abltm̄ p̄cipiale q̄ apud dialecticos dici
tur positus in designatiōe p̄sequētie multos circuitus euitari et
orationē elegantiōꝝ reddi que alioq̄n fierent p̄ hmōi p̄iunctio
nes. si qz quoniā donec q̄q̄ q̄ postq̄ dum cum ꝛc. Exempluz
dicis postq̄ cenatus suz vado dormitū. melius dices sic. De ce
nato vado dormitū. Itē quia interfectus fuit p̄ me? male me
habui. Itē. si docet p̄ceptor discipuli celeriter student melius di
ces. docente p̄ceptore. Itē postq̄ cognita sunt p̄cipia: reliqua
sine labore discunt. melius dices. cognitīs p̄cipijs. Item duz
q̄ vel cū vult discipulus discere parū laborat ing⁹. meli⁹ dices

discipulo volente discere. Itē quāq̄ mortu⁹ sit hō: eius tñ ania
 viuit. melius dices mortuo hoīe. Ita age de sil: b⁹. Scias etiam
 q̄ hīndi ablti loco: poni sepe abltm̄ noialē. vt me iudice bñ agis.
 id est me iudicāte. deo teste vey diri. i. deo testāte. Has oratōes
 in linguā vernaculā nram plerūq; ita resolues. me legente tu di
 scis. vñ ich lese so lernest du. Factis fundamētis edifica. So
 du hast die grundfeste gemacht so buzve. Hoc factō psequeris
 desiderii tuū. so das geschehen ist so vürst du erlangen dyn be
 girde. Nota q̄ picipijs futuri tps in dus nō vtuntur in ab
 latino casu absolute: quēadmodū diximus iā supra. s; tñ pstru
 unt cū verbo substantiū. vñ quasi noia esse vident. vt Virgilius
 audiend⁹ ē diligēter. legend⁹ est virgili⁹ ab adoleſcētib⁹. cū abs
 te mlta sunt audiēda: potiora sūt eligēda illisq; inherendū. Si
 Virgilius esset mihi discendus maiori vterer diligētia. Item p
 ticipia futuri tps in rus loco verboꝝ suozū. silt futuri tps cum
 verbo substantiū ponunt. vt Lectur⁹ sum virgiliū. i. legā Virgi
 liū. Nauigaturus sum in Asiā. cū sis pfecturus in diuersas regi
 ones. i. cū pificaris in diuersas regiones. cū tu cōmoratur⁹ sis
 in colonia viue moribus colonientū. i. cū cōmoreris. Itē pti
 piū pñtis tps verbi cōis generis solū significat actionē. ideoq;
 actm̄ solū erigit. S; picipiū pteriti tps verbi cōis gñis vtrāq;
 significatōem ⁊ vtrāq; casuū pstructōem retinet. Participiū
 vero futuri tps in rus actōem solū: ⁊ picipiū in dus passionem
 solū significat: ideoq; hoc actō tñ: illud vero tñ ablti cum ppo
 sitione eget.

Ecim anona regula. Aduerbia. silt interiectōes in debi
 ta orōnis pstructōe verbis vel eoz picipijs plerūq; pre
 poni solent. Exēplū. Petr⁹ dū agit Thomas diligēter
 studet. pape qd video. Sciendū q̄ qdā sunt aduerbia tps q̄
 nō cōueniēter sociant oib⁹ tpsib⁹ verbi. s; bis dūtarat cū quib⁹
 in tps significatōe pueniūt. vt hodie facio. heri feci. cras faciam
 nūc intelligo. antea itelleri. Sic q; vtrā ⁊ ofy aduerbia optan
 di solū optatio pū. sunt. Silt ne aduerbiū phibitiū indicati
 uo nūq; iungit. nō em̄ dicim⁹. ne facis. s; alijs mōis oib⁹ iūgi p̄t
 vt ne fac. ne dici op⁹ est. vtrā ne suaderē Bohi. ne dicam volo.

Neccesse aduerbiū sp̄ verbo substantiū eget. neq; alteri adiu
 gi p̄suevit. suū synonimū necario sine discretiōe cuiq; verbo iun
 git. Quēdā aduerbia etiā casus qdā. vics nrm̄ gñm̄ vrm̄ actm̄ ⁊

Secundus liber

vñ regit. De nō. vt ecce dñs. De gō. vt vbiq; q; fraz. mufq;
 loq; nullibi gētū. tñc ep̄is. De dtō: labo; dñs; petro. Vado
 obuiā regi. De actō. vt ecce p̄ceptorem. De vō. vt o petre. Im
 mo p̄babile est vñ nūq; a vō: s; sp̄ ab aduerbio vocādi cr̄p̄
 se vel ip̄licite regi. Aduertēdum t̄ in memoriā reducēdū id qd̄ i
 sc̄ta regula dicit̄ ē. q; p̄p̄a noia villaz vel ciuitatū si sint p̄me vel
 sc̄de declinatōis t̄ singlaris nūeri in gō quidē casu accipiūtur
 p̄ aduerbijs i loco significatib; vt rome sum tarētī sum. In ac
 cusatiuo vero casu cuius. nūq; sint declinatōis vel nūeri ponūt p̄
 aduerbijs ad locū. vt eo romā. vado venetias. S; in ablatō ca
 su si sint p̄me vel sc̄de declinatōis t̄ singlaris nūeri ponunt p̄ ad
 uerbijs de loco vel p̄ locū. vt roma ereo. trāseo spira. i. p̄ spiram.
 Si aut̄ sint terciē declinatōis vel pl̄alis nūeri t̄m̄t̄c ponunt p̄
 aduerbijs tā in loco q̄ de loco vel per locū. vt cartbagine sum.
 cartbagine trāseo. i. p̄ cartbaginē trāseo. athe
 nis trāseo. atthenis venio. Inueniunt̄ qd̄ā appellatiua fm̄ iā di
 ctū modū p̄ aduerbijs poni. vtz illa. rus militia tom? hum? hel
 lū. Rus tñ nō in gō: s; dtō vidz poni p̄ aduerbio in loco. vt ru
 ri sum dicim?. nō ruris sum. Ita q; vespi p̄ aduerbio ponit. Vñ
 Tereñ. sic dic. Quē ne ego heri vidi ad vs afferrī vespi. S; s̄
 gr̄matici miores dicētes p̄dicta noia nō esse aduerbia. nec eoz
 loco substituissē. S; esse noia carētia dictōe a q̄ debeāt regi: hu
 ius siue fuit Alexander gallus. vt in sc̄da pte sui doctrinal vide
 re lz. Interiectōes q; casus regit t̄ p̄sertim dtm̄ t̄ actm̄. vt ve
 miseris. heu mihi. o virū acerrimū. o diē letū t̄ iucundū. heu me
 miserū. prob deū atq; hoim̄ fidē. **D** diuersas bz fcatōes. naz
 ē aduerbiū vocādi. vt o petre. est etiā aduerbiū optādi. vt assis o
 tandē. est q; interiectio indignādi. vt o mores inepti. Est quo
 q; interiectio ammiratiōis. vt o qualis faciem.

Tertima regula. Trigita sūt p̄positiōes actō. t̄ quidē
 abltō. t̄ quoz vtriq; casui fūietes. q̄ t̄ fere oēs suis ca
 sualib; p̄ponunt. Nota q; ex his p̄positiōib; qd̄ā sepe si
 ne suis casualib; p̄ferunt t̄ statī aduerbia sūt. vt palā p̄ circuz
 pone añ aduersū in itro. .rē. vt Virgili? Pone subit p̄iunt. idē
 iuncta seq̄ p̄iunt. facio hāc rē clā. vñ t̄ clāculū diminiutiū de
 scēdit. ex q̄ sine dubio clā aduerbiū eē ostēdit. cū h̄ m̄lla alia p̄po
 sitio faciat. Et de reliq; exēpla iuenies q̄ h̄ breuitatis gr̄a relin
 quo. Sciēdū p̄positiōes dici a p̄ponēdo. qz casualib; suis p̄po

ij. eney.
 Clam

nūc. et i pōne pōres sūt ptes pōnētes. *Uex* versus ten? ma
gis postpōni suis casualib? p̄suecēt. vt romā vers? p̄te tenu
mēte ten? Silt i ill' p̄noibus me te se nob? z vob' p̄pō p̄ anastro
phā postpōit. vt meū tecū secū nobiscū vobiscū. z fac' accētū ca
dere sup' vltimā syllabā dēois pōris cui postpōit. vñ eadetice
vice sūgīf. *Uex* dēa p̄pō cū suo casuali vñā dēoz p̄sitūes trā
sit in aduerbiū. sic z ille dēones hacten? q̄ten? caten? aduerbia
sūt vel p̄iūctōes q̄ oli segate p̄pōnē cū suo casuali ostēdebant.

Ad z apud differūt. nā ad vult oꝛones in q̄ denotaf' mor? ad
locū. apud vero motū i loco vel q̄etē denotaf'. vt vado ad scolas
sum apud p̄ceptozē. *Cis* z *citra* idē scāt. s; cis magis cōsuevit
iūgi actō scātī. p̄p̄iū fluminū vel mōtiū. citra vero reliq̄s. vt cis
renū. *Uer* dylert' des ryns. cis alpes. Apud iuxta circa circū
pōne. p̄p̄e pen? z sec? q̄h p̄ueniūt i scātōe. *Citra* tū p̄p̄e foitū ad
tps p̄inet. vt circū vigiti ānos. *H; z ventz* z iaru circū kl. ia
nuarias. *H; vē* estē tag des gēners. Silt a ab abs z ex eādē
vīm scātōis hūt. *P̄dicie* aduerbiū q̄nq; more p̄p̄ositionis actō
iūgīf. vt p̄dicie nonas. p̄dicie idus. *Trē* q̄tuoz sūt p̄pōnes q̄ pro
varia scātōe mō actō mō abltō iūgunt. vt in sub sup? z subē. *In*
vero q̄h scāt ad locū vl' s̄ vel p̄oif' p̄ ad actō iūgīf. vt in vrbem
vado. loq̄z in adulterū. *Virgili?* in ulit in lat? a. ad lat? q̄h vero
in loco scāt abltō iūgīf. vt sū in vrbē. in ciuitate studeo. *Sub* q̄z
q̄h bz scātōem ad locū vel pōnit' p̄ p̄ vel añ actō iūgīf. vt *Virgi*
li? postestq; s̄b ip̄os *Matūf* q̄ib? *H ē* añ ip̄os postes. *Idē* s̄b no
ctē cura recur sat. i. p̄ noctē. q̄h vero in loco scāt abltō p̄pōit. vt
Virgili? *Ibāt* obsuri sola sub nocte p̄ vmbzā. *Sup* z subē s̄
rias hūt scātōes. z vtraq; tā actō q̄ abltō iūgīf. Et p̄sertim
quādo super significat de sine dubio abltō iūgīf. vt *Virgi*. *U. l.*

Trē p̄tia re *Cta* sup' p̄amo. rogītās sup' tectorē multa.
v' gl'a. *Cōiunctio* p̄iūgēs dēoesbz p̄iūgere eadē i sili casu z ad
res diuersas vl' tāq; diuersas p̄tinetēs. *Hec* regula vera ē: ni
si coniunctio cōiungeret dīctōnes rectas ab aliquo regente et
eadem v̄tunc ei non oporteret casus tales esse similes. *Mā* cō
grue dicimus. plenum gratia et veritatis. plenus vini z pane. i
mo nisi int' illos diuersos casus mediar' cōiunctio: oratio ef
set refutanda. *Mā* quādo cūq; plura substantiua diuersas res
respicientia que non regunt' ex diuersis viribus ab eodē regē
te in oratōne pōnunt' in eodē vel ex diuersis casibus: sp̄ int' talia

Apud
Cis
Cura
Circiter
P̄dicie
ij. euey.
ij. eney.
i. Erey.

Ulex versus ten? ma
gis postpōni suis casualib?
p̄suecēt. vt romā vers?
p̄te tenu mēte ten?
Silt i ill' p̄noibus me te se nob?
z vob' p̄pō p̄ anastro
phā postpōit. vt meū tecū
secū nobiscū vobiscū. z fac'
accētū ca dēre sup' vltimā
syllabā dēois pōris cui
postpōit. vñ eadetice vice
sūgīf. Uex dēa p̄pō cū suo
casuali vñā dēoz p̄sitūes
trā sit in aduerbiū. sic z
ille dēones hacten? q̄ten?
caten? aduerbia sūt vel
p̄iūctōes q̄ oli segate
p̄pōnē cū suo casuali
ostēdebant. Ad z apud
differūt. nā ad vult
oꝛones in q̄ denotaf' mor?
ad locū. apud vero motū
i loco vel q̄etē denotaf'.
vt vado ad scolas sum
apud p̄ceptozē. Cis z
citra idē scāt. s; cis
magis cōsuevit iūgi actō
scātī. p̄p̄iū fluminū vel
mōtiū. citra vero reliq̄s.
vt cis renū. Uer dylert'
des ryns. cis alpes. Apud
iuxta circa circū pōne.
p̄p̄e pen? z sec? q̄h
p̄ueniūt i scātōe. Citra
tū p̄p̄e foitū ad tps p̄inet.
vt circū vigiti ānos.
H; z ventz z iaru circū
kl. ianuarias. H; vē
estē tag des gēners.
Silt a ab abs z ex eādē
vīm scātōis hūt. P̄dicie
aduerbiū q̄nq; more
p̄p̄ositionis actō iūgīf.
vt p̄dicie nonas. p̄dicie
idus. Trē q̄tuoz sūt
p̄pōnes q̄ pro varia
scātōe mō actō mō
abltō iūgunt. vt in sub
sup? z subē. In vero
q̄h scāt ad locū vl' s̄
vel p̄oif' p̄ ad actō
iūgīf. vt in vrbem
vado. loq̄z in adulterū.
Virgili? in ulit in lat?
a. ad lat? q̄h vero in
loco scāt abltō iūgīf.
vt sū in vrbē. in
ciuitate studeo. Sub
q̄z q̄h bz scātōem ad
locū vel pōnit' p̄ p̄
vel añ actō iūgīf. vt
Virgili? postestq; s̄b
ip̄os Matūf q̄ib? H ē
añ ip̄os postes. Idē
s̄b noctē cura recur
sat. i. p̄ noctē. q̄h
vero in loco scāt
abltō p̄pōit. vt
Virgili? Ibāt obsuri
sola sub nocte p̄
vmbzā. Sup z subē
s̄ rias hūt scātōes.
z vtraq; tā actō q̄
abltō iūgīf. Et
p̄sertim quādo
super significat de
sine dubio abltō
iūgīf. vt Virgi. U. l.
Trē p̄tia re Cta
sup' p̄amo. rogītās
sup' tectorē multa.
v' gl'a. Cōiunctio
p̄iūgēs dēoesbz
p̄iūgere eadē i sili
casu z ad res
diuersas vl' tāq;
diuersas p̄tinetēs.
Hec regula vera ē:
ni si coniunctio
cōiungeret dīctōnes
rectas ab aliquo
regente et eadem
v̄tunc ei non
oporteret casus
tales esse similes.
Mā congrue
dicimus. plenum
gratia et veritatis.
plenus vini z
pane. i mo nisi
int' illos diuersos
casus mediar'
cōiunctio: oratio
efset refutanda.
Mā quādo cūq;
plura substantiua
diuersas res
respicientia que
non regunt' ex
diuersis viribus
ab eodē regēte
in oratōne
pōnunt' in eodē
vel ex diuersis
casibus: sp̄ int'
talia

Libri Secundus

substantiua debet intelligi punctio. Hoc idē de verb finiti modi q̄ etiā p̄ punctōem p̄iūgi volūt: nisi alicui eoz adderet q̄ vel suoz cōdeclinū. vel eoz alterū esset infinitiui mōi. vt *Iohes* q̄ stertit dormit. vlt legere lectioes. *Lex* cū loq̄mur p̄ impatiūū r̄ verbū subiectiui mōi horzantes vel impantes aliquid eleganter sine cōiunctōe interposita p̄stituem⁹ orōnē. vt fac venias ad me. *Lura* rē meā diligēt a gas. caue sis laborios⁹. age res n̄ras diligēt custodia. *Fac* fugias malas societates. Ita q̄z plēs orōnes sine cōiunctōis exp̄sio vel tacito auxilio sese mutuo seq̄ nō debent.

Nota punctio p̄iūgi vel dictōem dicit. s̄i: vel orōnē orōni. *Exēplū* sc̄di. *Andre* as r̄ *Ignaci⁹* studēt r̄ regūt. *Et* pene oēs cōiunctōes p̄iungunt orōnē orōni. copulatiue tñ r̄ disiunctiue p̄iungunt v̄cōem dictioni et orōnē orōni. Si adiectiue tñ capta cū vt dū q̄tin⁹ r̄ s̄iles cōiunctōes solēt adiūgi p̄grue solū verb subiectiui mōi. vt si venias faciā. De significatōe punctōis **Sciēdū** q̄ *P̄iscian⁹* ponit. xvij. p̄tates punctōnū q̄s hic explicare erit vtile: vt natura r̄ vim eaz cognoscām⁹. **P̄tates** sūt copulatiua. cōtinuatiua. subcōtinuatiua. adiectiua. causal. appbatiua. disiunctiua. subdisiunctiua. dubitatiua. electiua vel differtiuua. aduersatiua. abnegatiua collectiua vel illatiua. inērogatiua. p̄lectiua. distributiua. diminutiua. r̄ rōnal. Copulatiua ē q̄ tā sensū q̄ dictōnes copulat. vt r̄ q̄ ac atq̄ q̄dem q̄z at atq̄ s̄z aut. Cōtinuatiue que r̄ cōditionates vocant̄ subcōtinuatiue causales effectiue r̄ adiunctiue q̄si idē fecant. qz veniāt p̄seq̄ntiā rez. vt si qm̄ qz cū dum nā rē. vt si *Stephan⁹* stertit dormit. qz sol ē sup̄ terrā dies est. legi nā docet⁹ sum. Appbatiue sūt q̄ appbāt. vt q̄dē equidē. vt equidē merui nec dep̄cor inq̄t. Disiunctiue sūt q̄ quis dictōes vel orōnes p̄iūgāt: sensū tñ disiūgūt r̄ alterā rē esse alterā n̄ esse fecāt. vt rē vel aut seu sine. vt aut lux ē aut tenebre. Subdisiunctiue sūt q̄ sub voce disiunctiuar̄ vtrūq̄z tñ eē fecāt vel sil⁹ v̄l discrete *Sil⁹*. vt *Theren⁹*. vel rex sp̄ mibi gr̄as agebat. ibi v̄l p̄ etiā accipit *Ite* paris sine alexāder. i. paris q̄ r̄ alexāder d̄r. Discrete. tota die v̄l legit iste v̄l cogitat. h̄ ē q̄ r̄ legit r̄ cogitat. Electiue sūt q̄ diuers⁹ p̄positē aliq̄d ex eis nos eligere ostēdim⁹. vt q̄. *exēplū* *Dives* eē malo q̄ paup. Aduersatiue sūt q̄ p̄rias s̄inas p̄iūgūt vt tñ q̄ q̄ et si tamen licz q̄uis. *exemplum*. q̄ q̄ te atquam tamē verba mea non curas. Abnegatiue sunt que posse aliquid

facere ostendunt. s; ppter aliquā causam impediri. vt venissem nisi diluuiū me impediuisset. Rōnales vel collectiue sunt q̄ rōne confirmāt aliqd̄ p̄us dictū. vt ergo igiē itaq; q̄n alioquin imo. vtiq; atqui. vocant etiā illatiue vel p̄sequitionales. Interrogatiue vel dubitatiue sunt q̄ dubitatioem cū interrogatōe significāt. vt an ne nec. vt ne silia. an eloquar. dicā ne de bello an de pace. Cōpletive vel expletive sunt q̄ nō ppter significatōis necessitatē. s; ornatus vel metri cā in oratiōe ponunt. vt vero aut̄ quidē equidē quoq; em̄ nā nāq;. Exemplū. vt ille quidē loquit̄. idē intelligo ac si dicerē. ille loquit̄. vñ nec in lingua nr̄am alemanicā bene verri possunt. Distributiue sūt q̄ diuersis diuersa distribuūt vt ego scito. tu vero toromis. Diminutiue sunt q̄ diminutionez significāt. vt si nō potes totā rem p̄cedere saltē p̄cede partem. Et nota q; q̄nq; eadē p̄iunctio p̄ varia sua significatōe modo illius mō alterius est p̄tatis. vt qdem est p̄tatis copulatiue et expletive.

Regula secūda. Quelibet dictio possessiua cū ḡo sui p̄mitiui aliqd̄ significat ex his q̄ possident vel q̄si possident. vt euādrus ensis. i. ensis euādr̄i. regius honoz. i. regis honoz. Sciendū q; possessiua nō solū ea dicimus q̄ significant possessionē. s; q̄ habēt formā siue terminatōem similit̄ cum possessiuis. Sūt em̄ ḡtalia et patria q̄ formā silem hñt cū possessiuis et q̄nq; possessionē significātia. vt romanus latinus et viennēsis patavinus et italicus alsaticus libicus alemanicus p̄anonius gallicus lauerinus et racouinus herbiopolitanus magūtinus argētinus. basilienis. Itē q̄dā p̄pria. vt Lucanus. q̄ntilianus. Itē quedā agnoia. vt africanus. Cū itaq; dicis. ciuis romanus? gentile nomen habes. Si vero dicis. romanus? ager? possessionez intelligis. ita de alijs. vt Iulianus cesar? et iulianus? celsus. apbricanus Scipio et apbricanus? fluius. et viennēsis ciuis et viennēsis ager. Sūt et in hac significatōe possessiuoz noia ad materiā p̄tinentia. vt plūteus aureus argēteus ligneus lapideus quercinus colurnus. iligius abiegus ficulnus. Itē noia significātia imitatores p̄bioloptoz. vt Platonius aristotelicus p̄paticus academicus p̄ythagoricus vel pythagoreus. Itē noia p̄tinentia ad officia. vt tabellarius mercenarius cerarius sagittarius tabernarius hostiarius argentarius erarius. Itē noia p̄tinentia ad dignitates. p̄fectorius questorius censorius. Et ita itelligede in finē

Libet Secundus

tis alijs que omnia possessiua significacōem habere possunt. atq̄
elegantius p̄ ea loquemur q̄ p̄ signa sua p̄mitiua. vt elegantius
dices argētīnēsis ager: q̄ ager argētīnēsiū. apulus equus: q̄ e
quus apule. hungaricus bos: q̄ bos hungarie. regia dignitas: q̄
dignitas regis.

Quoniam in regula quādecima de verbis dicere incepimus:
que vt varia sunt: ita ad p̄fectōem sensus varijs cum ca-
sibus p̄structiones sortiunt. quas ordine explicabim⁹: in-
cipiētes a verbis actiui generis. q̄ in septē ordines distribuam⁹.

Sciendū autē q̄ in his ordinib⁹ verbo 1. de casu añ verbuz cō-
structo nihil dicem⁹: tanq̄ notū relinq̄ntes ex regula septia. Quia
ne verbū p̄sonale possit ante se ntī, Primus itaqz ordo ver-
boz actiui generis est eoz que ad p̄fectōez sensus solo accusati-
uo post se locato sunt p̄tenta. vt amo iohem. lego libzū. De hoc
ordine sūt oia verba subscripta ⁊ eis silia.

Diligo	<i>hessit</i>	Expecto	Trucido
Amo		Fallo	Obtrunco
Colo		Decipio	Terreo
Audio	<i>loquy</i>	Lapio	Timeo
Eraudio	<i>elogy</i>	Surno	Detuo
Fastidio		Intelligo	Formido
Lango		Consulo	Facio
Fero		voco	Ago
Verbero		Appello	Frigefacio
Percutio		Nomino	Calefacio
Video		Rego	Parufacio
Aspicio		Guberno	Mobilifacio
Respicio		Admistro	Floctifacio
Despicio		Perficio	Paruipendo
Contemno		Compleo	Mobilipendo
Sperno		Absoluo	Floctipendo
Desidero		Finio	Promobilibeo
Lupio		Torqueo	Perdo
Opto		Occido	Amitto
Appeto		interficio	Quero
Mosco		Perimo	Inquiro
Cognosco		Interimo	Erquiro
Agnosco		Reco	Uctigo

Inuenio	Comoueo	Dimuo
Reperio	Certo	Diminuo
Coperio	Couerto	Extenuo
Inuestigo	Laudo	Facio
Aequiro	Citupero	Projicio
Lucrifacio	Vulnero	Decicio
Pario	Saucio	Precepto
Signo	Fugio	Vergero
Genero	Fugo	Submergo
Pono	Expello	Recreo
Litro	Repello	Foueo
Recipio	Expello	Hordeo
Suscipio	Logo	Paro
Diuiuo	Vinco	Apparo
Duco	Supero	Extollo
Docuo	Augeo	

Diligio Amo ⁊ Colo differūt. Diligimus enī leuiter. Amam⁹ Diligo
 vehementer. Colimus cū ueneratione. Fero quādoq; significat Amo
 portare dicere optare. vt fert animus. id est optat animus. pdu
 cere. vt arbor fert bonos fruct⁹. i. pduē. ⁊ pati. vt ferre si possū tu Fero
 am maliciā. Consulo cum accusatiuo significat p̄siliū petere. vt Cōsulo
 consulo iurisperitos. Ich frag die geleertē in dem rechtē. Sed
 cuz datiuo quādoq; significat dare consiliū. vt cōsulāt tibi iu
 risperiti. quādoq; significat iuuare ⁊ presidīū ferre. vt consule
 honori tuo. consule calamitati hominum. Inde consultor q̄ ab Consul
 lum consiliū querit et etiā qui consulit. vt est in prouerbio. ma tor
 generis actiui ⁊ significat interficere. ⁊ est compositum ab obr
 cedo. sed quādo habet penultimā breuem: unc est neutru ⁊ ab
 solutum et significat mori. quāuis dicatur etiam de sole q̄ occi
 dat cum a conspectu nostro per interpositionem terre aufertur
 Et dicitur occasus solis quasi sit mors. ita etiam potest dici or
 tus hominis ⁊ occasus hominis. sicut ortus solis et occasus so
 lis. Perdo quādo habet accusatiuus nō significatē rē q̄ est aial Perdo
 idē est q̄ amitto. vt p̄do pecuniā. Sz qñ bz actiui significatē aial
 itoz significat amittere. vt pdidi p̄zem. ⁊ etiā significat destrue
 re. vt p̄dā inimicos meos. id est. destrua. Logere significat ali
 qñ cōpellere. aliqñ p̄tingere ⁊ coadunare. zusalem thon. vt coge Logo
 pecus. coge capellas. H est coaduna. Sugare significat uicere. ⁊ Supero

Liber Secundus

sic est actiuū. aliqñ est neutrum et significat supesse. vt mibi supant pecunie. i. supsunt.

v Erba actiua secūdi ordinis sunt que erigūt post se accusatiuum cum genitiuo vel ablatiuo. vt impleuisti domus tritico. et consulo te remedij.

Emo	Culpo	Condemno
Comparo	Arguo	Castigo
Vendo	Reptendo	Punio
Venūdo	Accuso	Dulcto
Reuendo	Inculso	Impleo
Estimo	Increpo	Euacuo
Redimo	Damno.	

Accusare. Inculcare

Inter accusare et inculcare hec est differentia. quia inculcamus maioribus: accusamus pares atque minores. Et ista duo verba pñt habere genitium deum ablatum cum coram. vel actum cum apud vel ante vt Petrus accusat Iohannem superbie coram patre suo. vel apud patrem suum vel ante patrem suum. Nota in verbis significatib⁹ emptorem vel venditorem dicitio significans precium ponat in ablatio. vt. Equum emi decem ducatis. vel equum emi magno precio. Nota hec adiectiua. tanti quanti et sua opposita. vt tantidem. quatiuis quatiuncumque qualiter. et ille dictiones pluris et minoris sine substantiio sepe ponunt in genitiuo cum illis verbis. emo vendo estimo redimo lucroꝝ cōduco loco et alijs huiusmodi. vt quanti emisti hanc rem. et wie thür hast du das gekoufft. quanti vendidisti librum tuum. Si autem addant eis substantiua: tunc pferunt in ablatio. vt quanto precio emisti. Non curo quantiuis precio emas.

v Erba actiua tertiij ordinis erigunt post se deum et accusatiuum. vt trado te studijs phie. dedo me tibi.

Do	Dico as	Oppono
Trado	Dico is	Obijcio
Dedo	Subiugo	Predico
Tribuo	Subigo	Preuocio
Pretereo	Subijcio	Edico
Impedo	Subdo	Indico
Prepono	Suppono	Fulco
Antepono	Victo	Impero
Prefero	Destino	Precipio
Premitto	Lego	Nuncio

Secundus liber

Ozare. Ozare et erozare differunt. Nam ozare est peccari. Erozare est i
erozare petrarare. Celo pro eodē significato quatuor modis constructur
 cū casib⁹. vt sic. Celo te vel tibi hāc rē. celo te hac re. et celo te de
 hac re. Item illa verba Cingo Calceo exuo Vestio induo lo
 co secundi accusatiui possunt habere post se ablatiuū. vt. Induo
 te vestem. vel induo te veste. Exuo te tunicam. vel exuo te tunica
 Accingo me gladium. vel accigo me gladio. Calceo me coturno
 vel coturnū. Item peto et postulo plerūq; ablatiuū habēt cū
 prepositione a vel ab. vt ego peto vel postulo h a te

Erba actiua quinti ordinis volunt post se accusatiuū cū
 v ablatō sine ppositōe. vt pascite te liberalibus studijs. Et il
 le ablatiuus plerūq; significat instrumentum.

Spolio	Imbuo	Inquino
Prūo	Euacuo	Vacuō
Onero	Infacio	Lego
Aggrauo	Factio	Cooperio
Præmo	Omo	Impertio
Eronero	Eroeno	Pasco
Dilectio	Allo	Lito
Leuo	Nutrio	Educo
Impleo	Lacto	Unio

Lactere et lactare differunt. Nā lactare est lacte nutrire. vt ma
lactare. tres lactant pueros. Lactere vero est lac sugere. vt infantes la
impertio ctent. id est lac sugunt. Nota impertioz varios post se erigit
 casus. et varias facit casuū constructiones. Nam dicimus imp
 tior tibi bona mea. et impertioz te bonis meis. et impertio tibi bo
 na mea. et impertio te bonis meis. Nam reperitur etiam in ac
 tiua significatione. Item illa septem verba Onero Ero
 nero spargo fundo figo sterno leuo etiam pstruunt cuz datiuo
 vt onero te labore. vel onero tibi labores. Figo terram basta. et
 figo bastam terre. fundo tibi aquam. et fundo te a qua. Leuo te
 h onere. vel leuo tibi hoc onus.

Erba actiua sexti ordinis erigūt post se actiū cū ablatiuo
 v mediāte ppositōe a vel ab. vt audiui h a pceptore. et ques
 ui hoc abs te. Nota q; audio et ausculto inūgnūt etiā da

Audio.	Audio	Querto	Abigo
ausculto.	Ausculto	Amoueo	Intelligo
	Alieno	Remoueo	Diuido

Separo
Recipio

Recipio
Quero

Eripio.

Erba actiua septimi ordinis sunt q̄ erigunt post se datiuꝝ
sine alio obliquo: et quibus potius neutra videntur

Inuido
Recipio
Audio
Ausulto

Impero
Benedico
Maledico
Timeo

Detuo
Interdico
Officio
Supplico

Erba passiuua añ se erigūt n̄tm̄. p̄ se vero volūt illū casuz
in abltō mediāte p̄positōe a vel ab quē actiua sua regunt
et vi trāsitionis reliq̄s vero cal? h̄nt vt eoz actia. vt ego
amo deū. ego amor a dō. doceo te artē grāmaticā. doceor a te tē

De varia verborum neutri generis
p̄structione diuisa in septem ordines

Erba neutri p̄mi ordinis est: Sum cū suis cōpositis q̄
copulat ante se et post se similes casus. vt Ego suꝝ fortis
Cōstruif etiā cū ḡtō. vt hic liter est Georgy. Et cuz d̄tō.
vt est mihi p̄. Et cū abltō. vt Ego sum magno anio. Et duob?
dtis. vt sum tibi cure. sum tibi impedimēto. Et cū abltō median
te p̄positōe. vt sum in foro. sum sub tecto. Cōposita autē a Sum
frequent̄ iungunt̄ d̄tō. vt Inter sum lectioni. Illi inest virt? ml?
ta mihi desunt.

Sum
Inter sum
Ob sum
Pro sum

Presum
Ad sum
Ab sum
Desum

In sum
Sub sum
Super sum

Erba neutrasc̄di ordis erigūt p̄ se abltm̄ sine p̄positōe. sūt
et fere oīa verba abūdātie et defect? vt petr? abūdāt diuinitꝝ

Egeo
Indigeo
Lareo

Abundo
Affluo
Erubero

Satago.
Demini

Egeo Indigeo et Satago etiam iunguntur genitiuo. vt Tere
tius. Hic satagit rerum suarum. id est anxius est et curiosus re
rum suarum. Demini quando significat recordari iungitur
genitiuo vel accusatiuo. vt. Non memini huius rei vel hāc rem
Lum autē significat mentionem facere: tunc iungitur ablatiui.
sed cū p̄positōe de. vel interdum genitiui. vt Priscian? nō me
minit de hac re vel h? rei. h̄ est mentionē nō facit. Deficio etiā deficio.

liber Secundus

est neutrū hui⁹ ordinis. vt ego deficio pecunia. Pōt etiā habere
dñm. vt pecunia deficit mihi: ⁊ pōt esse actiuū pimi ordinis. vt in
opem deficiūt omnes amici. i. deserūt.

¶ **Erba neutra terciij ordinis volunt post se habere dñm. vt
ego indulgeo amori.**

Seruis	Succurro	Soluo
Inseruis	Subuenio	Laueo
Fauco	Prouideo	Obsto
Aspiro	Placeo	Repugno
Benefacio	Displiceo	Eedo
Derogo	Proficio	Consulo
Detraho	Parco	Deleo
Studeo	Indulgeo	Satisfacio
Merco	Pareo	Incumbo
Intereo	Obedio	Vaco
Adterco	Obtempo	Sapio
Obuis	Annuo	Acquiesco
Ocurro	Abnuo	

Merco significat duo. vno mō significat adherere. aubangē. vt
berco parieti. aliqñ significat dubitare. et tūc est absolutū aq̄ sit
hesito frequēta. **Laueo** p̄struit cū dñō abltō ⁊ actō. vt caue ti

Laueo. bi. caue ab illo. ⁊ caue illū. Itē elegās ⁊ ornata est illa oīo. caue
ne cadas. ⁊ est eadē significatio cū negatiōe. nā caue cadas. ⁊ ca
ue ne cadas idē significāt. **Cōsulo** deleo sapio etiā possunt ef

Cōsulo se actiuo ⁊ regere actm̄. vt deleo tibi talentū. ⁊ cōsulo comoduz
tuū. ⁊ sapit mel. tñ hec vltia p̄structio figurata ē. nā sapit mel. i.
bz sapore mellis. sic etiā i alijs verbis. vt ille viuit bachanalia. i.
viuendo ereret bachanalia. ⁊ epla redolet antiq̄tatē. i. rep̄sen

Sapio. tat antiq̄tatē **Vaco** cū significat operā dare regit dñm. vt va
co litteris. sed cū iūgī ablatiuo significat carere. vt vaco curis
id est careo curis. **Interdū** ponit absolute sine casu seq̄nte. ⁊ tūc
significat sup̄flūū esse. vt isti versus vacant. i. sup̄flui sunt. **Inter
dū** etiā significat comodū esse vel ocūū esse. vt. si vacat n̄fos au
dire latdres. i. si comodum aut ocūū est.

¶ **Erba neutra q̄rti ordinis q̄ ⁊ trāsitiua dicunt̄ erigūt p̄
se actm̄. Et hñt passiū in tercijs p̄sonis in vtroq̄ nūc
ro: de quibus dixim⁹ in regula q̄ntadecima. vt sero agz
et ager serit. ⁊ agri ferunt a villano.**

Arro
 Solo
 Semino
 Sero
 Insero
 Consero
 Planto
 Poto
 Bibo
 Edo
 Comedo
 Lenio
 Loquo
 Decoquo
 Digero
 Sorbeo
 Absorbeo
 Dingo
 Suo
 Dissuo

Meo
 Blomero
 Tero
 Voluo
 Euoluo
 Inuerto
 Implico
 Impedio
 Explico
 Disceco
 Frango
 Scindo
 Fando
 Diuido
 Incido
 Seco
 Amputo
 Edifico
 Dolo
 Ponso
 Contundo

Pingo
 Terebro
 Perforo
 Vello
 Condio
 Puro
 Veto
 Repastino
 Tero
 Vindemio
 Nauigo
 Pitisso
 Pregusto
 Crituro
 Ventilo
 Pulso

Sero

Sero seui satū. i. semino. qū
 tñ in supino bz fertū: tūc si
 gnificat plātare. vt colon?
 serit arbores. Significat eti
 am ordinare. a quo descen-

dit series. i. ordo. Significat interdū inferere ⁊ p ordinē misce-
 re ⁊ pterere. vñ dicit fertū. Conserere etiā significat sil' seminare et
 plantare. Et nota q' possumus dicere idifferēter. Seui triticū i
 agro. ⁊ seui agrū tritico. cōseui ortos arborib' ⁊ p seui arbores i
 orto. In seui malū ramuscūlo piri. ⁊ in seui ramuscūlo piri i ma-
 lū. Putare pprie est secare q' supflua sunt. vt putamus vites.
 hinc fit amputare. i. refecare. Et ppterea dicim' putare. i. cogi-
 tare. qz cogitādo q̄si refecam' q' supflua sūt. ⁊ qd meli' fit i mē-
 te pcpim'. Pitissare significat pcevini gustare q̄si tnetandi
 gratia. Sūt alia verba hui' ordinis q' raro in p̄mis ⁊ secūdis per-
 sonis in vsu sunt. In tercijs vero psonis frequēter pferunt. ⁊ se
 illa. Pluo Mingo Corusco Fulmino Grandino. In illis emz
 verbis q' et exempte actiōis noiant p supposito subandit deus
 v' natura. vt hodie pluit. i. de' v' nat'a pluit. de' pluit hodie ma-
 gnos ymbres.

Putare

pitissare

Erba neutra quinti ordinis volūt post se hēre ablatiuum
 vel accusatiuū mediāte p̄psitōe ob vel propter. vt ego ca

Liber Secundus

leo igni vel caleo ob ignē vel propter ignem.

Caleo
Frigeo
Gaudeo
Pinguo
Palleo
Aereo
Aireo

Lepo
Alteo
Migreo
Ruteo
Floreo
Turgeo
Serueo

Stupreo
Doreo
Dereco
Calleo
Splendo
Polleo
Liqueo

Caleo!

Dereco

mereo2.

Calere p simplex l significat calefieri. s3 p duplex l significat a-
stutū esse ⁊ optime aliquid scire. ⁊ tūc est quarti ordinis. qz regit
post se actm. vt calleo hāc rem. **Dereco** pma longa ⁊ p dipht-
ctongō significat mestū esse ⁊ anio egrū siue tristē. s3 mereo pzi
ma breui ⁊ sine diphtctongō idē est qd mereoz. licz mereoz deponē-
nētale magis sit vstiatū. Et quo fit vt iuniores dicāt grāmāti-
ci q mereoz deponētale habeat meritus sum vel merui in pteri-
to. Quāuis merui sit pteritū hui⁹ verbi mereo quod verbū licet
vsu frequēti nō habeat. s3 eius pteritū. qz plurimū frequētat. ido
translatū est in deponētale verbū qd est mereoz. Itē mereo idē
est qd milito sub stipēdio. vt iste meret sub cesare. i. militat. et in
bac significatōe est sexti ordinis neutrozū. In dicti sūt milites
emeriti q ob ingrauescentē etatē ab onere militādi liberant. nec
ampli⁹ merēt. **Dereco** etiā ⁊ mereoz deponētale qn post se abla-
tiū hnt cū ppositōe de significāt tractare. vt ego hū mereoz de
te. et Anthoni⁹ male merit⁹ est de militib⁹ suis. siue male merui
it de militibus suis.

Erba neutra sexti ordinis q ⁊ absoluta dicunt sūt illa q
nō indigent aliq casu post se. vt ego viuo. deus est. Aerus
hū oī verba qnqz pstruunt cū abltō mediāte ppositione.
vt. **Viuius** sub romanoꝝ impatore. **Deus** est in celo.

Viuo
Occumbo
Oleo
Perio
Intereo
Occido
Dormio
Emergo
Volo

Deficio
Quiesco
Jaceo
Sedeo
Sto
Surgo
Vaneo
Salto
Labro

Remaneo
Resto
Lado
Ruo
Mō
Mato
Mauigo
Sudo
Ludo

Vigilo
Titubo
Muto

Vio
Visco
Luado

Sum
Vesperasco
Lucesco

Lato as.

Vulga ex p̄dictis h̄nt n̄m̄ post se p̄ quē significata eorū specifi-
cant. vt avis volat velox. ego sum bonus. ego viuo felix. Itē **Viuo**
illud verbū viuo quōq; habet post se actm̄. sed figurate. vt ego vi-
uo vitā. et etiā dicimus. ille obiit mortē. dicimus etiā. ille viuuit
asimū. iste viuuit bachanalīa. vir bonus viuuit decum. i. viuendo se-
quitur decum. Titubare est eius qui nō pōt insistere pedibus. titubare
vt faciunt ebrii atq; egroti. transferitq; ad animuz. vt ille dicat
titubare q̄ mō negat aliqd̄ et id rursū affirmat et nescit qd̄ lo-
quat. Mutare p̄tinet ad aliquā magnā molā q̄ minat ruinā. Mutare
et transferri ad animū. Labare est repete ruere. vt labat tur. Labare
ris. et trāssert ad animū. Sz laboz laberis deponētale ē leuiter et
sensim deorsū ire. Sz elaboz elaberis significat piculuz effuge-
re. vt ille est elapsus. i. piculū effugit instar angulī q̄ elabēs et
manibus fugit. Viare et viscere differūt. Naz biare est aliqd̄ **Diare**
sua sponte apire. vt biat tellus. Sz viscere est apire os t̄m̄. et so- **Viscere**
lū p̄tinet ad boies. Etia capis p̄ loq. vt viscere ne verbū q̄dem
audeo Sum multis modis habet post se genitiuum casū. **Pri** **Sum.**
mo genitiuum et vi possessionis. vt hic liter est Petri. Secūdo
quando notat laudem vel vituperiū. vt hoc pecus est magne
vtilitatis. vel magni detrimenti. cuius loco quandoq; ponit ab-
latiu⁹. vt. Catilina fuit magna vi corporis et animi. Tertio quō
capitur pro valer. vt quanti est hec tunica. Habet et post se alios
casus de quibus supra dictum est. Item capitur et impersonaliter
multis modis. Primo modo quando significat p̄tinet. vt di-
scipuli est honorare magist̄. Secūdo quādo significat cōtigit. vt
est quando omnes homines de factis suis rationē reddent. Ter-
tio quando significat statū. vt mibi est bene. Quarto quando iū-
gitur cū gerundio infinitiuo vel participio presentis temporis.
vt eundem est domum. Dominem possibile est mori. A petro le-
ctum est lectionē. Item in illa oratione etiam capitur impersona-
liter. Ita est de Socrate quemadmodum de eo fertur. et in qui-
busdam alijs.

Erba neutra septimi ordinis sunt que post se habent ob-
liquū cū p̄positione. vel eundem siue p̄positione loco ad

§ iij

liber Secundus

uerbij positum: si fuerit a nomine proprio uille vel ciuitate, ut vado in ythm, vado argentinam.

Abco	Pergo	Transeo
Discedo	Venio	Transmigro
Recedo	Redeo	Contendo
Eo	Remigo	Pugno
Vado	Introco	Certo
Incedo	Ereo	Curro

Pergo: Pergere est ire aut aliam rem inceptam prosequi. **Venio** solet iungi etiam datiuo, ut hostes veniunt ex cidio i. ad excidendum. **Transmigro** migrare est domicilium mutare et alio se ad habitandum transferre. **Remigrare** migrare est oppositum. Hest ad primum domicilium pueri, et ideo bo- mines qui moriuntur migrare ex hac vita dicuntur. **Transmigrare** migrare est longius ad habitandum ire.

De varia verborum deponentialis
constructioe diuisa in septem ordines

Verba deponentia primi ordinis exiguunt post se genitiuum vel ablatiuum sine prepositione, ut diu vescuntur ambrosia. Ego vtoz hac re.

	Vtoz	Potioz	Obluiscosz
	Abutoz	Vescoz	Disereoz
mifcoz.	Fruoz	Recordoz	Disereoz est huius ordinis
	Fungoz	Remiscoz	ut Virgilius. Miserere la-

hij Enclitici tantorum et miserere animi non digna ferentis, sed iungit etiam datiuo, ut miserere nobis. Sed miseror: aris significat flere et lamentari, et iungitur accusatiuo, ut Virgil. Ignaros quie mecum miseratus agrestes

Verba deponentia secundi ordinis que acquisitiua dicuntur exiguunt post se datiuum, ut ego auxilior tibi

	Auxilior	Dinor	Obsequoz
	Admniculoz	Dinitoz	moderoz
	Opituloz	Aduloz	Feneroz
	Suffragoz	Assentoz	Gratuloz
	Iniurioz	Assentioz	Congratuloz
	Emuloz	Decedoz	Insidioz
	Blandioz	Aduersoz	Dominoz

medicoz Inmitoz **Medicoz** aris huius ordinis est, et sic medecoziungitur quibus actio: ut medicat? sum tibi, et medicat? sum te, et inuenio me

dico medicas. Virgilius. Semina vidi equidē multos medicare serētes. Hoderos etiaz iuuenit iūgi actō. vt Terenci⁹. Qui ex sua libidine moderant nos. Vno ⁊ minitoz hnt p⁹ se da tuū. ⁊ qñq; cū h actū. vt tu minaris mibi mortez. Iniuriōz verbū ē cui⁹ significatū multis modis p̄t expr̄mi. vt tu es mibi cō. trarius. tu inferis mibi iniuriā. tu nō es mibi equ⁹. tu mibi iniuri am facis. tu afficis me iniuria. Emulari ē inuidere ⁊ etiaz est sequi vel imitari. vt emuloz platonē. vñ emuli dicunt nō solū in uidi. sed etiā imitatores.

Wode-
roz
Vino;
Vitoz;
iniuriōz
emulari
Emuli.

Erba deponētia tercij ordinis q̄ ⁊ transitiva dicūt regūt post se actū ⁊ vi transitiois. vt ego sequoz petrū

Sequoz	Percontoz	Contemploz
Prosequoz	Suscitor	Operoz
Insequoz	Ulcisor	Imitor
Persequoz	Fateoz	Emuloz.
Aggredioz	Adipiscioz	Mitor
Adozioz	Consequoz	Conoz.
Furoz	Assequoz	Dignoz
Predoz	Soloz	De dignoz
Populoz	Consoloz	fatis vel fare
Opioz	Oppcrioz	Lequoz
Arbitroz	Prestoloz	Testoz
Reoz	Speculoz	Precoz

Aggredioz ⁊ adozioz in h differūt. q̄ aggre-
dioz est aperte hominē vel rem aliquā inuade-
re. adoziri aut̄ est d̄ improuiso ⁊ repēte ⁊ q̄si ex
insidijs inuadere. Precoz ⁊ dep̄coz illo mo-
do inter se differunt. q̄ precari est rogare. sed
d̄p̄cari est p̄cādo auertere. vt Quidi⁹. Sepe p̄
coz mortē: mortem quoq; dep̄coz idem. Me
mea farmaticū p̄tegat ossa solum

Deprecoz
Lucroz
Viroz
Rimoz
Scrutoz
Suspicioz
Aucupoz
Weditoz

Aggre-
dioz
adozioz
Precoz
Dep̄coz
In de
ponto.

Erba deponētia q̄rti ordinis erigūt post se abtēn̄ sine p̄-
positioe. vel accusatiū cū ob vel p̄pter. vt ego letoz tua se
licitate. Ich froz mich von wegen dyner glückseligkeit.

Letoz	Indignoz	Lamentoz.
Tristoz	Uerecundoz	Glorioz
Trascoz	Queroz	Stroz

Letoz.

dis
no vult
Ludo
Ludo
Ludo
Pugna
Ludo
Ludo
no sequi
io i ad excidendi
abitandū p̄tere
illū p̄uēri. ⁊ idē
dicunt. Ludo
taliū
adines
p̄m p̄t se genitū
⁊ uelocitate amoz
Dilectoz
Dilectoz
feroz est bonis
Virgilius. Dilectoz
ferentis sed impo-
aris significatū
gl. ⁊ amat res p̄uē
is que accipiunt
go auxiliariū
Dilectoz
moder
feroz
Ludo
Ludo
Dilectoz
nō est. ⁊ sic
lica? (om te d̄)

Liber Secundus

Letari Letari et gaudere differunt. Nam gaudemus animo. letamur
Gaudere signis exterioribus

re Erba deponētia quinti ordinis que absoluta dicunt sūt il-
 la que post se nullo indigent casu. vt ego philosophor.

Exurgiscoz	Uenoz	Perclitor
Dorior	Piscor	Ratiocinor
Philosophor	Spacior	Luctor
Rusticoz	Vagor	Crapulor
Jocor	Labor	Pergrecoz
Mugor	Peregrinoz	Ducupor p aues cape

Piscor. Piscor et expiscor ita differunt. piscari est pisces querere. Expi-
Expiscor scari est piscando pisces capere.

v Erba deponētia sexti ordinis erigunt post se obliquz
 cū ppositiōe. vel noia loco p ppria posita loco aduerbii.
 vt egredior de templo. et phiscor ad urbē. et egredior ar-

gentina	Regredior	Tumultuor
Gradioz	Reuertoz	Delioz
Proficiscoz	Castramētoz	Grassor.
Ingredior	Longredior	Queroz
Egredior	Altercoz	Lamentoz

gradioz Gradioz et grassari differunt in hoc. q gradus est ire. sed grassari
Grassor est cum impetu et animo malefaciendi ire. vt facit latrones cū-
Tumultuor. tumul- tes aduersus viatores. Tumultuor dicitur a tumultu. est aut tu-
 multus quasi timor multus.

v Erba deponētia septimi ordinis regūt post se ablatiuum
 cū ppositione a vel ab. et significant passionem. vt sum or-
 tus a bono patre. Et de ordine sunt illa verba orioz na-
 scoz patioz renascoz. Nota patioz facit de se ppositū perpti-
 or. et regit ablatiuū cū actō. vt ego patioz a te magnā iniuriā

De Cō Nunc tandē ex his q̄ supius dicta sunt facit erit pgnitio
structiōe quō vnaqueq; oratio sit pstruēda. Cū itaq; ozo ordināda
 tibi offerēt: sū omnia hec duo sūt p̄renda. Primo inuenias ver-
 bū talis pstruētiōis. nā pprie nulla meret dici pstruētiō que ver-
 bū nō habet. Secō postq; verbū reperisti qd̄ in tali constructiōe
 pncipalē obtinet locū reqras sibi casum quē vult ante se q̄ et sup
 positū suū dicit. His habitis relique ptesozationis et reliqui ca-
 sus supdicis tanq̄ ductozib; adherēt. Quid vero pponendum
 quid vt subiūgendum hoc ordine cognosces. Primū: si vīs ca

sus in ordine habet: is ponendus est in capite. Deinde si est aliq̄ dicitio q̄ naturaliter vult p̄ire: vt sunt quedā diuisiones vel aduerbia aut interiectiones. vt cum quia dum donec si q̄n ergo &c. aut si b̄ ablatiuus positus in designatione cōsequētie. de quo dicitur sup̄ in regula. xviij. quod cūq; hōz se ingerat iure in cōstructione p̄locef. Deinde subiunget suppositū suū cum ḡto vel ablatiuo vel alio casu quē regit. Post hec apponat verbū cum suis casibus quos regit post se. vel cū suo infinitiuo si q̄s in oratione fuerit. vel cū suo aduerbio vel interiectione. Et breuiter cuiq; dictioni regenti apponēda est sua dicitio recta. Prepositiones quoq; cū suis casibus verbis addi debent. Aduerbia vero & interiectiones nō solā verbis: sed q̄busuis dictionibus q̄s determinant apponi solent. Hoc facto ordinatā inuenias orōnē. Signa questiuā & si quedā sint casualia & regant a p̄te postinbilomin⁹ p̄cedere volūt. vt quē q̄ris. quis es tu. Aduertendū q̄z q̄ quis es qui orōnem lucidā & intellectu cōmodā habere velis: cura in primis eius partes p̄ctis distinguere. Hoc habito nihil est qd cuiuscūq; orōnis contextū te latere possit. Hanc autē orōnem distinguēdū p̄ puncta infra sp̄cialit̄ subiiciamus.

Explicit liber secundus.

Liber tertius in Nicolaum Perotum de ep̄lis cōficiendis breuis explanatio feliciter incipit.

Epistola est nuncius fidelis eorū

quibus absentes siue nostra siue illoz causa certiores facimus. Epistola sane vocabulū grecum est Ep̄la
dictum a mittendo. eo q̄ ad absentes mittat. L̄ra.
Mā quod grece epistola dicit: latine litteras in plurali numero vocamus. Fugiend⁹ est itaq; iste error ne dicam⁹ recepi vnam l̄ram hodie ex nuncio genitoris mei. sed recepi vnas litteras. binas litteras. ternas l̄ras &c. dicere debes. Nam littera in singulari numero elementū vocat. vt ab eo &c.

Liber Tertius

De generibus epistolarum.

Pistolay duo sunt g^{na}. scz missiva et resp^{si}va. Et he qui
dem duo multiplici^{ter} dicunt. Nam q^{da} s^{nt} d^{ta}rat de rebus
divinis. vt epla b^{ti} Petri Jacobi Pauli. Alie s^{nt} de mo
ribus. vt eple Senecae. eple b^{ti} Augustini. Hieronymi. Ambro
sii. Cipiani. et alior^{um}. Alie sunt de rebus seueris et grauib^{us}. et que
belli aut pacis tpe: aut ex castris ad urb^e: aut ex urb^e ad exercitū
scribunt. Alie s^{nt} q^{ae} de reb^{us} nouis q^{le} sc^{ilicet} accidierint certiores
faciūt absentes. Alie s^{nt} p^{ro}solatorie. vt si p^{ro}p^{ri}iqui alicui^{us} vel amici
mors vel calamitas intrerit. Alie cōmendatiue. vt cū nos p^{ro}sol
aut aliquē amicū aut familiarē s^{er}uomēdam^{us}. Alie hortatorie.
vt cū filios familiares affines discipulos aut quosuis alios ad
mores: ad studia: ad laudem: ad decus: ad gloriā cōhortamur
Alie amatorie. q^{ae} magis p^{ro}teray sunt. vt eple Quidij et aliorum.
Alie de rebus familiarib^{us} atq^{ue} domesticis. vt p^{ro} d^{omi}no p^{ro}core vino
frumēto seruis et alijs hmōi. Alie postremo iocose q^{ae} d^{ta}rat a
nimi grā scribunt. vt cū deficiēte etiā materia scribit^{ur} q^{uod} quid oc
currit In his oib^{us} istud suādū est moneo: vt epla stilū familia
rē habeat. nō gradiloquū. nec verbis nouis aut inusitatis sit con
texta. Datat p^{ro}structōes faciles: planas et minime implicitas.
Raro etiā: si recte scribere cupis: periphraases. i. circūlocutiones
et obscuras sinas admittere sinas.

De quinque partibus epistole.

Partes eple: vt de his reb^{us} vulgarē traditōez imitemini:
sunt quinque. Saluatio. Exordij. Narratio. Petitio. cō
clusio. Verū nō est ex necessitate: vt q^{uod} epla has ptes ha
beat. Nam eple familiares quib^{us} amicus amico scribit nō a salu
tatione aut exordio: s^{ed} ab ipa narratōe sumūt incijz. Silt vbi
materia talis est q^{uod} nō eget his q^{uod} in exordio dicunt. vt cū d reb^{us}
familiaribus aut domesticis et alijs hmōi scribim^{us}: exordio salu
tatiōe aut petitiōe nō vtimur. Itē cū hōstib^{us} aut etr^{an}is a fide ca
tholica scribimus: saluatiōe omittim^{us}. licz q^{uod} aliqd loco sa
lutatiōis ponamus. Silt cū ad maiores et digniores scribere
cōtingat nō a saluatiōe: s^{ed} a cōmendatiōe exordicda erit epla.
Maiores eni nros nō salutare: s^{ed} nos n^{ost}ra q^{uod} op^{er}a illis cōmē
dare debem^{us}. Quibus autē verb^{is} ipa saluatio debeat p^{ro}fici: g^{ra}u
lis doctrina dari neq^{ue}. S^{ed} nōnullē saluatiōes et cōmendatiōes
inferius sunt annotate. eo q^{uod} quis p^{ro} exercitiū assidū p^{ro} arbitrio

suo quas voluerit cōmendatiōes aut salutationes sibi fabricare poterit.

Commendationes ad papam. Beatissime p̄ post deuota teatorꝝ pedū oscula. Beatissime p̄ post humilē pedū sanctoꝝ osculatōem. Beatissime p̄ post humilem ad sacros pedes puolutionē. Sanctissimo in x̄po p̄i r̄ d̄no: d̄no Sixto sc̄te romane r̄ vniuersal' ecclie pontifici mario Iohānes pānonus post teatorꝝ pedū oscula subiectōem tam humilē q̄ deuotā.

Ad cardinales r̄ p̄iarchas Reuerēdissime in x̄po p̄i r̄ d̄ne d̄ne colēdissime post sacrarū manuū oscula. Reuerēdissime in x̄po p̄i r̄ d̄ne: d̄ne obseruatissime post humilē sacrarū manuū osculatōez.

Ad archiepos Reuerēdissime in x̄po p̄i r̄ d̄ne: d̄ne colēdissime post deuotā sui seruitoris cōmendatiōnē.

Ad episcopos r̄ p̄latos. Reuerēde in x̄po pater et d̄ne: d̄ne gratiose post humilē cōmendatōem. Reuerēde in x̄po p̄i r̄ d̄ne: d̄ne colēdissime post condignā cōmendatiōnem.

Hic scias q̄ iā fere vbiq̄ vel adulatio vel qd aliud obtinuit: vt et ep̄os reuerēdissimos appellare oporteat: qd te haud ignorare velim: ne dū p̄ceptis insistas reliq̄ temeritatis te arguant.

Salutationes p̄ religiosis. Salutem r̄ semp̄ in d̄no p̄solari. Salutē in eo q̄ vera est salus. salutē r̄ versutias inimici superare

Pro reliq̄s Si vales bene est. ego qdē valeo. Scipulum pro salute offert Iohānes Hieronymo c̄q̄ti aurato. Salutē plurimā dicit Obedientiā debitā cū humili p̄mēdatione.

Scripta siue tituli diuersis p̄sonis attributi.

Ad archiepos r̄ p̄latos Reuerēdissime p̄i. B̄ose pater.

Ad abbates r̄ p̄elatos Reuerēde pater. B̄ose pater

Ad monachos r̄ fr̄es Honorabil' p̄i. Religiose frat̄

Ad sacerdotes simplices Honorabilis vir **Ad doctores et magistros** Egregie d̄ne doctoz. Clarissime d̄ne doctoz

Honorabilis m̄gr. Venerabilis m̄gr. **Ad doctores vel ad alios p̄stātes viros.** Insignis d̄ne doctoz. Clarissime iuriscōsulte. Doctissime vir. Dumāissime vir. Excellentissime vir. Prestantissime vir. Eruditissime vir. Facūdistissime vir. Dissertissime vir. Integerrime vir. Iucūdistissime m̄gr. Dignissime d̄ne doctoz

Spectabilis vir. **Ad cesarē.** Sacratissime cesar. Gloriosissime cesar. Sacratissime impator.

Ad regē. Serenissime rex. Illustrissime p̄nceps.

Ad p̄ncipē. Illustrissime p̄nceps. Illustris p̄nceps.

Ad comitem. Magnifice co-

8

liber Tertius

mes. Ad baronē Generose dñe. Ad militē Strēnue miles. Ad nobilē Mobil' vir. Ad eum q̄ regie magistratū Spectabil' vir. Prestatissime vir. Clarissime vir. Ad populare. Bone amice. Ad p̄rem Carissime genitor. Dulcissime p̄r. Amātissime vel metuēdissime pater. Ad p̄ceptorē P̄ceptor dilectissime. P̄ceptor metuēde. Vḡr honorāde. Ad p̄ronū. Promotor singularis. Dñe observāde. Dñe r̄ fautor charissime. Ex his oib' hēs q̄ nā mō in eplis erodendi te erbitere debeas. nā ḡnalē de his doctrinā dare nō possum? cū ei' rei' studiū p̄deat ex p̄gnitōe m' tarū: r̄ scia titulor̄ aut meritor̄: q̄ cuiq; vt homo est assignari debent. Curab' igit' in quis salutatiōe p̄siderare q̄s sit cui scribas: et q̄re scribas. an vicz sit maior eq̄lis vel mior te. Et an aliqd' in lris petēdū sit: an aliquid arduū notificandum. aut narrādum. suadendū. aut p̄bitendū sit aliqd'. Et s̄m h' facies salutationes: et alias eplē pres. Lauenāū ne dictionē dñs honoris cā p̄p̄ris noib' an p̄nam? dicētes. dño Nicolao. dño Petro. Veruz nō mē dignitatis aut m̄ḡatus p̄t addi post p̄p̄riū nomē. vt si ita scripserim? Sixto pontifici maxio. Friderico romano impatori. Ladislo tolximoz regi. Johi ep̄o lauētino: Johi m̄ḡrociū u in cracouien. Est etiā frēq̄ns in eplis scribendis p̄suetudo: vt i salutatiōe nomē dignioris p̄ponat. tñ h' vsu Cicronis r̄ aliorū doctoz viroz euenire nō videm'. q̄n poti' sp̄ nomē scribētis an p̄ponat. esto quis cui scribis dignitate scribētē ancellat. vt sic. Bernard' p̄rger Johi ep̄o Lauenēsi plimū sese cōmēdat. De et Cordio in eplis tūc est vtendū cū absentū p̄sua Cordio dēdere nitimur qd̄ cupim'. aut cū animū legētis nob' reddere fauorabilē intēdū? r̄ ad h' efficiendū vtēmur artificio qd̄ Tulli' in sua r̄torica tractat. vicz. reddēdo nobis lectores s̄raz n̄raz tenuolos tales vel attētos. Vtēmur etiā si op' fuerit p̄firmatiōe. p̄futatōe. diuisiō e: r̄ reliq̄s q̄ etiā oīo erigeret. s̄ h' nō in oibus eplis faciēdū ē. Et hec oīa eo artificio cōponēda sūt: vt nullū in his artificis studiūz notef: s̄ oīa et tempore scripta esse videant. Ordinab' igit' eplam tuā h' mō. P̄mū a salutatiōe aut cōmēdatōe eplē tue incīūz dabis. Dēinde si materia erp̄sūt erodēdū subijcies. Tertio loco q̄ narrāda sunt narraab'. Quarto petitiōem si quā habes cū quadā modestia r̄ vt bis ad eā rē p̄gruis ordinabis Tandē p̄cludēdo eplam breuif' i tēdēdē tuā ex dictis p̄orib' explanab'. S̄z qm̄ p̄ucros incīari

Intēdim? mafia nra nō erit q̄ pacto artificiose single hē ptes cō
 rituat. nā h̄ solidiorē exposcit etatē. Et i his ciceronis incubra-
 tiones s̄ p̄sulēde. Nūc aut̄ fingēda erit aliq̄ epla 7 ei? sine et ter
 mini occurrētes: vt poterim? exponēdi q̄ iuuenes ibuti q̄si p̄ lu
 dū iocūq̄ maiora capescere p̄nt. Ioh̄ hab empfangē dyn brieff
 Accepi lras tuas. Accepi abs te lras. Reddite mihi fuerunt lre
 tue. Reddidit mihi Caspar ciuis Spirensis lras tuas. Accepi
 q̄s ad me Jobi dedisti lras. Accepi eplam quā ad me scripsisti.
 Attulit mihi Thomas eplam tuā. Notaq̄ v̄rūt. to tibi lras. 7
 to ad te lras. Naz to tibi lras itelligit qz trado tibi lras vt eas
 alteri p̄signes. Sz to ad te lras. h̄ ē. dedi Petro tabellario ad te
 lras. i. dedi petro lras q̄s ad te sc̄psi. Itē dicim? poti? abs te q̄
 ab te. qz iūgit cū liq̄dis l 7 r. 7 cū i q̄n̄ ē p̄sona. Abs vero cū t̄ so
 lū 7 q̄n̄q̄ cū q. vt Thren̄. Abs quis hōie b̄ficiū accipe q̄tuz est
 Eū ceteris vero p̄sonatib? iūgit a. vt a domo. a nob. Dyn brieff
 habem mich fast exfreut. Lre tue magnā mihi voluptatē attulerūt
 Lre tue mihi gratissime fuerūt. Lre tue nō mediocri voluptate
 me affecerūt. Lre tue mihi i modū mihi iucūde fuerūt. Et lris tu
 is nō mediocrē leticiam p̄cepi. Quātū voluptatis mihi lre tue
 attulerūt vix expr̄mere possū. Lris tuis nil mihi iucūdi? accidere
 potuiss̄. Lris tuis nil mihi poterat Gr̄i? afferri. Lre tue singlari
 me leticia affecēt. Lre tue Gr̄issime mihi ac iucūdistie fuerūt. Dif
 fert Gr̄i 7 iucūdi. Gratiū em̄ p̄pe ē in reb? ex qb? sp̄am? cōmo
 dū. vt aspect? mell' oleaz vineaz q̄t? est. Iucūdum vero ē que
 dā gr̄a delectatōis t̄m. vt flumia fontes nemoza rose flores iu
 cūda sūt. Insup hō afferēs alteri leticiā iucūdi? d̄z etiā si ipse sit
 tristis. Afficere f̄cat q̄ndā affectōez siue dispositōez iducere. 7
 frequē bz actm̄ cū abltō p̄ se. vt h̄ negociū affic̄ me dolore. i. in
 duc̄ i me dolozē. affic̄ me molestia. i. iduc̄ mihi molestiā. affic̄ me
 leticia. affic̄ me iūria. affic̄ me gaudio. afficio te voluptate. Est
 at affectio: vt ciceroni placz: ani 7 corpis ex tpe aliq̄ de cā mu
 tatio. vt doloz leticia gaudiū 7 silia. Sūt 7 alia p̄posita a facio
 vt officio. i. noceo. Et deficio qd̄ iterdū f̄cat deesse regit actm̄
 vt tps defic̄ me. h̄ ē. tps t̄ ecst mihi. Intēdū f̄cat recedere d̄ vno
 ad aliū. 7 tē bz actm̄ mediāte p̄pōe ad. vt ille d̄fic̄ a cesare ad re
 gem. Der tritvwn keyser zum künig. Et efficio. id est facio. Et
 proficio. id est fructum vel profectum facio. vt. ip̄si iuuenes di
 scendo proficiunt. Et proficio. id est. p̄pono alicui rei agen
 B 2

Ab
AbsGratus
iucūdi.

Afficio.

affectio.

A facio
p̄posita.

liber Tertius

sufficio de. vt ille p̄ficiat̄ scolarib⁹. Et sufficio qđ interdū significat satis esse. interdū. i. substituo in locū alterius. vt iohānes est sufficit̄ i locū petri. 7 conficio qđ p̄ facio interdū p̄ p̄ficio ponit̄. vt cōfeci negociū tuum. Ich han dyn sach vñ geri. bt. **Officiū** est vir tutis actio. vñ agens qđ debet agere fecisse dicitur sūi officiū. sicut dicimus. Eo obuiā legat̄ officij gratia: qz sic deuo. **Dignat̄** quozq; officiū dicit̄. Et artes bone suum habent officiū. vt dicimus. hoc est officiū grāmatici. officiū medici. officiū architecti. 2van vñ dynen brieffen vershon ich das du gesunt bist vñ mich nit 2venig sund fast lieb hast **Et** litteris ei tuis facile p̄speri ter. valere 7 nō modo me diligere: s; 7 vehemēter amare. **Quāquidē** ex litteris tuis intellexi 7 tibi bene esse 7 me abs te nō solum diligi. sed etiā vehemēter amari. Cū et litteris tuis facile p̄gnoue rim te 7 incolumē esse 7 me nō vulgariter s; etiā mirifice amare

Nota hic qñ lingua vernacula nra dicim⁹. 2van. tūc latine ei? loco potes ponere vnā ex his dictionib⁹. em̄ qñ qđdem cū qñ qđ p̄ nā nāq; qz. **S; hęc** qđdem signa in orōne diuerso ordine locat̄. Nam illa dicitio em̄ nūq; p̄ponit̄. s; sp̄ in secūdo vel tercio orādie locat̄. vt ego em̄. ex his em̄. **S; nā** qñquidē 7 qñ p̄ponunt̄. Sed neq; qñq; p̄ponit̄ qñq; postponitur. In p̄mis p̄siderāda ē hęc regula. q; ea que p̄ verbum p̄iunctiuū vel alteri⁹ mōdi 7 p̄iunctiōne

Regla. q; vel vt dicunt̄ lōge elegātius sine q; p̄ infinitiuū dicunt̄. vt scio te legere. Ich 2weib das du lifest. 7 nō scio q; tu legas. scio magistrū venisse. 7 nō scio q; maḡt̄ venit. **Certū** est te dñm sequi non posse. 7 nō certū est q; tu nō poteris seq; dñm tuuz. **Es** ist ger vñ

Certū ē das du dynē harrē nit folgē magst. **Nota** q; certū est idem si significat qđ manifestū est. aut exploratū est. **Es** ist ger vñ. vt hic cepim⁹. Aliqñ. i. deliteratū 7 p̄stitutū est. Ich hab myrs rür ge setz. **Et** tūc p̄struitur cū dicit̄. vt certū est mibi poti⁹ mori q̄ hęc ignimā subire. Ich hab mir für gesetz ee zu sterken dann dyffe schmachbeit zelyden.

Facile p̄speri. **Nota** facile significat nō dubie 7 manifeste. **Et** nota q; tā facile q; lōge volunt p̄patiuium **Longe.** aut dicitio es significātes diuersitatē. vt alie sec⁹ aut p̄posita a p̄ et gñalr q̄scūq; dicitioes q; qñdam eminētia vel suplatōem significānt. vt plato lōge doctior est Aristotele. lōge supat. longe p̄stat. lōge vicit. lōge dissilis. lōge alien⁹. lōge diuersus. **Irem** lōge et facile iūgit̄ etiā noi p̄nceps eo q; suplatōem feat. lōge p̄nceps. **Cicero** inter oratores fuit facile p̄nceps. **S; aut** vero

et porro eandē inter se hnt significatōem. dnt tñ in B q̄ sed sp̄ i
 principio clausule ponit. Veror aut ponunt antecedente aliq̄ dicti
 one ⁊ p̄iun gūt sensum sensui. vt ego scribo. tu aut legis. ego vi-
 gilo. tu vero dormis. Porro nūq̄ postponit. nisi cū dicim⁹. age
 porro aut qd̄ simile. s̄ apud quosdā ⁊ p̄ser tim potas fcat lōge
 vel certe vel postea vel vltra. iōq̄ sepe in medio: nō in principio po-
 nit. Quinetiā aliqñ idē fcat qd̄ s̄ etiā. aliqñ imo etiā qñ. id ē.
 quinetiā. vt Virgī. Quin asp̄ a iuno. Que mare nūc frascq̄ me-
 tu celūq̄ fatigat ⁊c. significat. vt nō. Virgil. Hec tibi neq̄ more
 fuerint dispēdia tāti. Quin varē in sanā aspicias. Aliqñ fcat cur
 nō. vt qñ potius inus ꝑcubitū. Atq̄ qñq̄ ponit ꝑ q̄. vt. aliter
 ego feci atq̄ tu. Et p̄iunctio sepe ponit bis vbi sel̄ posita sufficeret
 s̄ h̄ qdē sit ad maiorē rei expressionē. vt Ego q̄ttidie ⁊ lego et
 studeo aliqd̄. Ego te ⁊ diligo ⁊ amo. ego ⁊ dilexi te ⁊ bñ feci tibi
 Ich versprich das du mir vnd ich dyr vergeten ⁊ will. Do ti-
 bi fidē ⁊ te mihi veniā daturū. vel sic. Do tibi fidē q̄ tu mihi et
 ego tibi veniā dabo. Et iste est elegās mod⁹ loq̄ndi. s̄ verbū dab
 videat deficere. Nā vidē sic dici debere. q̄ tu mihi veniā dabis.
 s̄ nō requirit. Nā est regl̄a. Cū in orōne aliq̄ pla sūt supposita
 verbū seq̄ debet vltimū suppositū. ⁊ cū eodē bñ pueniētā in
 cidētib⁹. vt. ego te de grāmatica ⁊ tu me de loyca ꝑcōtat is. sub
 intelligit em̄ i p̄ma pte ꝑcōtoꝝ. Sic etiā ibi. tu me de eplis. ego
 te de grāmatica ꝑcōtoꝝ. Doc tñ fallit cū sermo sit ꝑꝑationez
 aut similitudinē. vt ego lōge meli⁹ q̄ tu illud dixissim. Cicero ita
 elegāter h̄ vt tu dixiss̄. tu meli⁹ q̄ ego diceret. In his orōnib⁹
 et silibus verbū nō debet bñe pueniētā cū scdo supposito. s̄ cum
 primo. Do tibi fidē. ⁊ habeo tibi fidē dnt. Nā dare fidē est ali-
 quid sc̄te ꝑmittere. quē admodū ligua vernacula dicim⁹. Ich
 versprichs dyr by mynē trutzvē. S̄ habeo fidē est qd̄ dicimus
 lingua vernacula. Ich getruzvē dyr. Et a fides venit ꝑfidus ꝑ
 nul. breui. h̄ est is q̄ fidē violat. A fido verbū venit infidus ꝑnl.
 lōga. ⁊ est is cui nō est fidendū. Dem nit zu getruzven ist
 veniā nō idē ē qd̄ indulgere. nā ꝑꝑrie indulgere ē ꝑcedere ⁊ cū q̄
 dā quā suauitate aut facilitate ꝑmittere. vt indulgēt gulosi vē.
 tri. Quintilian⁹. Hollis illa educatio quā indulgētiā vocam⁹.
 Nō itaq̄ latine dicis. Lo romā ꝑ indulgētiā. s̄ dicere debes. eo
 romā ad ipetrādā veniā. At ex aduerso bñ fit vt veniā ꝑ indulgē
 gētiā ponat. vt da mihi hāc veniā. h̄ est indulge aut ꝑmitte mi⁹

Veror
 Aurem
 Porro
 Quinetias
 i. Eney.
 3 Eney
 Quin
 Atq̄
 Et.
 Regl̄a
 to fidē
 hēo fidē
 Dare ve
 niam
 indulgē

bi. Et cum venia tua isto hoc est. dabis venia si isto. Ich will gen
mit dynem erlöten. Est ergo dare venia ignoscere vel pmittere
7 quasi indulgere. Der schulmeister hat erlobt syen schulern
bynweg zu geen. Ludinggr dimisit discipulo s suos. Ludinggr
indulfit discipulis suis vt abirent. Ludinggr dedit discipulis suis
venia abeundi. Ludinggr dedit discipulis comeatu. Scias q in
epte dicis. Ludinggr dedit discipulis licentia Licentia em est li
bertas qda poti⁹ ad male agedu. Et dz a verbo licet. h est. cum li
cet qcquid licet. Comeat⁹ tria fecat. Annona. locu in q anona
custodit. 7 facultate abeundi. Et in h tercio fecato hic supra i li
teris scribendis accipimus. Regule generales.

Licentia

Comeat⁹

E punctiones cu si 7 siles Et he ppositoes in sub ad apud
b ppter p p e r ob. Ire nonnulla aduerbia. vt hinc deinceps
de deinceps interim interea ppter ea ite 7 cetera. debent

Que p-
pones
bonest⁹
postpo-
nunt

postponi dictibus qbus cõter pponi pauerunt. vt oes cum ho
nesta facim⁹ nihil est qd vereamur. Ad nos si in tpe venisses oia
tibi p vto accessissent. Tibus in rebus honestas pfereda est. ne
mo est q nõ diuina sub pte pstituit⁹ sit. Verica ad vltim post-
q accessi. Molana apud menia banibal a marcello in fuga ver-
sus est. Tuã ppter causam oes carem⁹ pzia. Tullius oes cõtra
hostes rempublicã defendit. Nris ex agris pecus omne abactiust
Tua dehinc erit cura ne qd detrimeti accipia. Ad huc modum

Regla

facias in reliquis. Et hac regla nascit alia. 7 tal. q inter adie
ctinu 7 substantiu interdũ aliqd interponat. dũmodo ex hac inf
positoe oratio nõ fiat obscura. aut bona amittat psonantia. Et

Regla

nulla apud aulicos est religionis obfuaratio. Alia regla. Verbũ
in fine clausule locadu est crebro. vt. Ego te comedare nõ cesso
h venustius e q dicere. ego nõ cesso te comedare. Ich hab dich
vast lieb. Amo te valde. Amo te plimũ. Amo te marie. erime
amo te. Amo te vehementer. Amo te summe. Amo te mirifice. a
mo te magnopere. Amo te sup modũ. Amo te plus equo. amo
te sup q dici põt. Incredibil est me⁹ erga te amor. Incredibi
li te benignolentia pplector. Ardētissimo amore te psequor. Non
possum mei erga te amoris magnitudinẽ expmere. Ich habe
dich ou ch viderumb lieb. Ego qz mi bernarde amo te mutuo
Ego qz reamo te. Ego qz nõ minori amore te pplector. Ego
tibi in amore respond eo. Ego qz nõ sino in amore me abs te su
perare. Nota hunc modum alloquedi absentes cu quadam

suauitate cum dicimus. **Si** Jobes. **Si** Georgi. **D**utuo a mare est amare te amare. Sed vicissim amare vel vicissim a-
 liqd facere pprie est per vices amare vel aliqd facere. Et. canta vicissim
 mus vicissim. id est. qm̄ ego canto tu files. ⁊ qm̄ ego fileo tu cātas amare
 Legimus vicissim. id est. quādo ego lego tu nō legis. et cū legis
 tu ego nō lego. Idem intellige in hac dictione. inuicē. q̄uis non
 adeo exacte hec apud oēs scriptores obseruent. **L**ave diligenti
 ne dicas. hac vice tm̄ volo tibi morē gerere. s; dic: nunc tm̄. **H**ac vi-
 vna vice tm̄. sed semel tm̄. **N**ec duabus trib⁹ vel quatuor vicib⁹. **H**ac vi-
 sed bis ter q̄ter. **N**ec da veniā hac vice. s; da veniā nūc tm̄.

Ich hab dich lieb als myn eygen leten. **E**que te vt vitā meaz
 carū bateo. **I**nstar vite me apud me es. **N**ō secus ac vitā meā
 propriā te carū bateo. **N**aud aliter te amo q̄ ppriā vitā. **I**ta te
 amo vt vitā meā. **P**erinde te vt vitā meā carū bateo. **N**ota **P**ropus
 pprius fcat idē qd me⁹ tuus suus. vt pprio cōmodo h̄ facio. i.
 meo cōmodo. pprio p̄modo h̄ facis. h̄ est. tuo cōmodo. proprio
 cōmodo ille facit. i. suo cōmodo. **P**roinde fcat q̄propter vel **proinde**
 ergo vel ideo. **S**ubinde fcat statim post. vt **O**rati⁹ si dic recte
 primū gaudere subinde. p̄ceptū auriculis h̄ instillare memento **subinde**.

Lapis etiā p̄ frequenter cū qdam intervallo. vt si sepe retro respi-
 ciā an aliqs me sequat dicā subinde respicio. **D**einde vero fcat **Deinde**
 hinc vel deinceps. **P**erinde qm̄ significat ita: tūc vult post se.
 acsi vel atq; vt lege perinde ac si p̄ceptor adesset. **S**z qm̄ negatio **Peride**
 precedit: erigit etiā q̄. vt **S**uetoni⁹. **N**ulla tm̄ re p̄inde motus
 q̄responso mathematici. **N**ota p̄ sec⁹ semp debet sequi a vel **Secus**
 q̄. vt longe secus ac ego fecit. ⁊ longe secus q̄ ego fecit. ⁊ van
 ich on dich byn so duncker mich ich hab verloren myn halb le-
 bē. **E**t cum sine te sum dimidio anime mee carere videoz. **D**imi-
 dio anime mee mancus esse videoz quādo tu non es apud me.
Nec dimidiū anime mee habere videoz qm̄ te careo. **E**ū tu me-
 cuznō es. deesse mihi dimidium anime mee videt. **D**istinctio no-
 stra facit vt me dimidiū anime quidem mee videar habere.

Nota iste mod⁹ loquēdi. videt mihi q̄ sis bonus vir. vidz tibi
 q̄ ego sum doct⁹. vidz illi q̄ tu legas. vidz nob q̄ malefaciatis.
 ⁊c. est plane rustic⁹ ⁊ puenl. **Q**uare sic dōm ē. **V**ideris mihi bo-
 nus esse vir. videoz esse doctus. videris illi legere. videmini nob
 malefacere. **E**ū aliqñ est adverbium ⁊ fcat qm̄. vt cū ad te ve-
 nio sp̄ iuenio te scribētē. aliqñ fcat p̄ti. qd lingua vulgari dicim⁹

eynthalb. 7 tuc semp seqtur tu. vt amo te cu ppter necessitudinē
 nram. tu ppter ingeniu tuu. Hoc est ptim ppter necessitudines
 parti ppter ingeniu tuu. Et qu cu 7 tu hant ptim sp verbo indi
 catiuo iungit. Repit etiā tu p parti aliqn duplicatū. ita q non
 pcedat cu. vt tu ingenio meo tu studio tu diligētia factū est. Ali
 qn cu est ppositio. Vbi nota qnūq est iūgēda abltō hēati instru
 mētū. s; cū abltm sine ppositōe verbo iūgas. vt pculsi cū gladio.
 7 nō dicas cū gladio. Ocul te pterrui. nō cū oculis. Calamo lit
 teras scripsi. nō cū calamo. S; qn ablti pinctōem quādā signi
 ficat 7 nō instrumētū. tūc reqrūt ppositōem cū. vt cū labore scri
 bo. cū etate crescit prudētia. cū morigeratis viris ambula. cū sa
 cilitate disco. cū tpe oia fiūt. Aliqn cū est pinctio subiūctiuā. vt
 cū in argētina venissem. Apud 7 penes in h differūt. q; apud
 min⁹ est q; penes. Nā apud te res est q; teneat. Penes
 te autē est quādo qdāmo possidet. And solt ich nit eyn vff
 mercken haben vff myne staet zu band ylet ich zu dyr in dynez
 hoff: vnd lert mir eynen lust in dyner maierhofen bomgartē vñ
 schefflin

Apud
 Penes

Q;

nisi dignitatis mee rōnem haberē: aduolarē mor
 in suburbanū tuū. neq; vna tecū cū prediolis pomariolisz ou
 culis oblectarē. Al sic. Nisi dignitatis mee ratio me traheret q
 primū ad te in suburbanū tuū venire 7 in pdiolis pomariolis et
 ouiculis tuis oblectarer. Q; aliqn significat vtz vel s; vt h
 et tūc ponit in pncipio clausule q cū supiori clausula nullam ha
 bet cōnexionē. nisi in pncipio sentētie indicatiuo iungit. vt Lice
 ro. Nisi forte putam⁹ dementē. P. scipionē apbricanū fuisse ali
 qn vt hic iungit cū pinctiuo. qn s; nō est in pncipio sentētie.

Ratiōz
 habere

Rōnem hēe qn iungit gto hēat respectū hēe. qd dicimus lin
 gua vernacula. Eyn vffstehen haben. 7 capif in tonā ptez. vt ha
 benda est rō salutis 7 rō dignitatis. i. respect⁹ hñdus ē ad digni
 tatē 7 ad salutē. S; qn iūgit abltō cū ppositōe cū: tūc hēat nego
 cū 7 qñ cōmercū hēe. vt ille h; rōnem cū hostib⁹. Der hat ge
 meinschafft mit den fündē.

Aduola
 re

Aduolarē p metaphorā dicitū est. h
 est q; elerit venire sine pperarē. Et dfr a maturare. Nā matura
 rare d; cū neq; citi⁹ neq; seri⁹ aliqd fit. s; media qdā via 7 tpa
 ta teneat. vt etiā poma dicunt matura quādo neq; cruda sūt neq;
 caduca neq; squalentia. sed tpe debito adulta ac maturata.

Maturare
 Subur
 bana

Est ergo mature sine impetu 7 cū moderatōe aliqd agere.
 Suburbana pluralis numeri tm 7 suburbū dicunt domus con

iuncte instar vrbis et vrbis propinque extra muros. tñ suburbium vero significat pdiū in suburbanis. et habet pluralē numerū suburbanā. id est pdia in suburbanis. Frequēs vero tom? i b? urbis dicunt vicus q? sunt instar vici vrbani. Eyn dozff. **Vic?** vero vrbani pars vrbis est. Eyn gasse. vt Roma diuisa fuit i vicos sup mille. Inde venit vicin? quasi ex eodē vico. Et vicus extra vrbē q? pagus dicitur muris caret. q? si muros habeat castellū dicitur. qd est diminutiū a castro. Castrū autē significat locum muris munitū instar vrbis. S3 castra in plurali sūt loca in quibus milites tētozia fixerūt vt illic maneat exercitus. Oppidiū est omnis vrbis pter Romā q? primū vrbis dicta est. Fecitq; vt cetera oppida eodē noie appellarent. Velle dicunt tom? extra vrbē et suburbia q? pstituta sunt habitādā cā. Prædia nō solū dicunt ea que sūt in oppidis. s3 etiā stabula et alia meritoria in villis et vicis. Ager si iungit cū noie vrbis significat territorium vt ager cracouiensis. Significat et locū in rure quē colim? siue arando siue serēdo arbores. Et differt ab aruo. nā aruū intelligimus terrā in q? fruges serunt. Eyn burvacker. Prædiolū ē diminutiū a prædiū. Ponunt autē diminutiua qñq; necessitatis causa. vt velim dicere paruū puerū: dicā puerulū. Interdū humilitatis causa. vt si velim dicere res meas esse pvas. dicā reculas. Wyn dingslich. Interdū eā pceptus. vt cū hoīem vocamus hōmuntionē. Interdū causa blandiēdi vt supius diximus prædiolis. pomariolis. et ouiculis. p prædijs pomarijs et ouibus. Sci? as etiā aliqua esse noia q? vocē vident habere diminutiū et significatiōne diminutiua nō sūt. vt sūt ista. auūculus frater matris. anniculus anial. eyn küniglin. muscul? nō paruus mus. sed offis genus in iuncturis. Luculus auis. cicercula nomen leguminis. nouacula culter tōsozis. eyn schermesser. annicul? la lum. id est viii? anni. vt annicul? puer. sic bimus trimus qdrimus. i. duoz trium vel qrtuoz annoz. Ridicul? la lū. i. dign? risu. Vernaculus la lum. i. domi nre natū. vmbzaculū. cenaculū. crepusculū. Amiculū gen? vestis instar pallij. curriculū cursus et loc? i quo currit. cubiculū. cōnenticulū. Baculus silt nō est diminutiū. sed habet diminutiū bacillus. Pomariolā est diminutiū a pomariū. Est autē pomariū loc? pomis pstitus. Eyn bongart siue loc? in q? poma reponunt. Eyn eppelkast. Pomerium autē vt Titus liui? scribit: est locus apud muros vrbis tam intra q̄

Vicus
vrbani?

Pagus
Castruz

oppidiū.

Ville
Prædia

Ager

Aruum

diminu-
tiua

Nota B

muscul?

nouacula

amiculū

pomariū

pomeriū

Liber tercius

- ouicula.** ex in q̄ edificare nō licet. **Ouicula** est diminutiū r̄ dicunt p̄
Pecus. ue oues. Et aduerte q̄ pecus dis nō solū fcat ouē q̄ dat nob̄
 agnos lanā r̄ lac. nec est dñā inter pecus dis. r̄ pecus ris. s; hoc
Armeta nomē pecus p̄ vtroq; ḡtō fcat oē anial qd̄ sub impio hoīs e pa-
Fere bulo terre pascif. vt los. equ. asinus. r̄c. **Armeta** aut̄ dicunt
 multa peccora sil. **Fere** aut̄ sūt testie q̄drupes q̄ nō sunt man-
cicurare suface. q̄ aut̄ sūt māsuface dicunt cicures. vt canis capr leo
 et q̄quid cicurari p̄t. **Cicurare** aut̄ est mansuface. teste
 Ich wolt mit dir zusamē cluben die kruter ablesen. **Carrōe**
 die druben abbrechen die opffel mit syn in den zwin lesen. vñnd
 beleben die p̄sch. vñd wolt b̄zieffen den most vñ dem grunt. vñd
 wolt nicht vnderzegen lassen das mañ zu der selbē zyt brucht
 zu thon. **Legerē** tecū oluscula. decerperē vuas. colligerem po-
Legere. ma. adēsez vindemie. inuiserē tozular. mustū de lacu degustarē
Ligare nec a ceteris q̄ agere fere oēs h̄ tpe p̄suerūt abstinerē. **Le-**
gere ptinet ad s̄ra. etiā fcat colligere. vt b̄. **S; legare** ē mit-
 tere vel testamento relinq̄re. vñ legati. i. oratores. r̄ legati qd̄
 testamēto relicti est. **Qua** qd̄ significet notū est. **S; inter** poma
 acina baccas r̄ nuces hoc interest. **Acina** inf̄ fructus mi ores
Acina arbor fructuū q̄ densius nascunt. vt vne grana malipunci mo-
 rarubzi. mozacelli grana sambuci grana ebuli. r̄ q̄quid est sile.
Bacce **Bacce** aut̄ sūt fructus lauri oliue miri lētisci r̄ siliū. **Fru-**
Poma ctus aut̄ bis maiores q̄bus v̄scimur poma dicunt. vt cerusū pu-
Nuces. nū mespilū **Fruct?** vero inclusi corticib? duris nuces dicunt. vt
Dust? castanea glans amigdal? auellana. r̄c. **Dustus** sta stū. i. nou?
 vñ dictū est vinū mustū. i. vinū nouū. obtinnit tandē p̄suetudo
 vt mustū substātīue p̄ vino nouo accipef. sic etiā mer? ra r̄ū. i. pu-
 rus ra r̄ū. r̄ merū vinū. i. purū vinū. **Tādē** obtinnit cōsuetudo:
 vt cū merū dicim? vinū intelligam?. **Etiā** dicim? meraci? vinū
Lacus. id ē puri? vinū. **De lacu.** i. er lacu. vt in sili. de via te sū allocu-
 tus. i. er via. **Dī** aut̄ lac? loc? ille in quē toztis vuīs vinū dicit
Lyn grunt. **Nec** r̄ neq; ille p̄iuctōnes fcat r̄ nō. vt ego nō
Nec scribo nec tu scribis. i. r̄ tu nō scrib. **Quintilian?** accepit nec p
 nō etiā. cū dic̄ **Perfolui** gr̄a nō p̄t nec malo p̄i. i. nō etiāz malo
 p̄i. **Itē** nec r̄ neq; qñ seq̄ ei vel vero solū p̄ nō accipiunt. vt n̄
 em̄ lego. **H̄** est. nō em̄ lego. neq; vero diti. i. nō at̄ diti. **Fere** oēs
fere oēs **Bemeinlich** alle. **Nec** dicas. cōiter oēs. **Mā** cōiter nō fcat fe-
 re. s; parī oēs. vt cōiter in b̄ac̄rē cucurrerūt. i. parī oēs i. bauc

rē currest. Et fere sciat q̄si. et sciat q̄ndā vniuersitatē rei t̄pis
 ꝑ loci. vt fere oēs ita loquūt. i. fere oēs hoies ita loquūt. fere vtoz
 bac vete. i. q̄si oitpe. rōanifere ozbē subegeſt. Ois 7 q̄libet d̄it. Omnis
 nā ois dictio diſtributiuā eſt. q̄libet autē ē dco ſcans vni ex ml̄. quilibet
 t̄is indeterminate. vt ſi mlti ſunt meū pugnaturi: dicā. ꝑdeat
 q̄libet 7 meū certet. H eſt. ꝑdeat vn̄ q̄cūq̄ ille ſit. Hieronymus
 Ad vniū quēlibet filioꝝ aaron. Abſtinere 7 ꝑtinere d̄it. qz cō abſtinere
 labore 7 difficultate. ſic nouiciū in monaſterijs ꝑtinēt. ꝑfecti autē
 et ſeniores abſtinere dicunt. hec tñ ꝑfundunt ſepe.

Die zwiel ouch so ſpylet ich mit dir kurtz vilige ſpyl nit mit
 ſpringē oder balſchlaichn vff der zveyt. ouch nit mit fechtē od̄
 andre ſpyl die do mit machen den lib. ſunder ich gieng mit dyr
 durch die zwelo vnd kolezer vnd vter die büxel: vnd trüge mit
 mir den poeten dar ynn ich mich zwelt lx zwen zu dichten. do
 ſelbſt zver nyemantz d̄vñſ der lichtfertigkeit bezrichē mocht
 vnd ob etzwer do weere ſo mochten zvir die cynigkeit habē zu

Ludum etiā interī tecū ludis nō iniucūdis. nō ſez i vzech
 cāꝑ ſaltu. aut pila. aut gladiatoꝝ iudis. ſiue alijs q̄ laſſum ac
 defatigatū corpꝑ reddere ꝑſuerūt. ſzꝑ ſiluas colles ſaltus et
 nemora tecū deambulans. ac luſus tuos ſinu gerēs. ipas etiā
 camenas ad ludū exercitārē. vbi nemo eſſet q̄ nos licētie accuſarꝑ
 et ſi q̄s eēt: facile ipam ſolitudinē excuſaremꝑ. Ludre 7 iocari
 d̄nt. Ludimꝑ eſſi i re. iocamur verb. vñ ludꝑ i facto eſt iocꝑ
 in verb. 3o dicimꝑ. ioco ne an ſerio loq̄ris. Redeſt du in ſchertz
 oder ernſt. Interdū tñ ꝑfunduntur. Itē ludre etiā dicimꝑ verſi
 bus ſcribere. vñ 7 opuſcula ꝑetaz ſiue alioꝝ verſus ſcribentiuꝝ
 ludi dicunt. Alludere autē eſt cū aliq̄d dicimꝑ 7 illud latenter
 ad aliud referre ſtudemꝑ. Itē ludū etiā appellamꝑ ſcolā. vnde
 d̄z ludimꝑ. et ludꝑ ſfariꝑ. i. ſcola grāmaticē. etiā aliaz artū d̄z
 ludus. vt muſice. Et iā dicimꝑ ludos gladiatorios. ſic ludos cir
 cenſes 7 appollinares 7 reliquos. Nō iniucūdis. id eſt iocundis
 Vnde diligenter aduerte qz cum poſituum exprimere volumꝑ
 longe elegantius eius ſignificatum cum poſituo ſibi contrario
 ꝑꝑoſita negatione exprimimus. vt non male ſcribit. id eſt bene
 ſcribit. Non iuſuſus homo eſt. id eſt. prudens homo eſt. Nō in
 doctus iuuenis eſt. id eſt. bene doctus iuuenis eſt. Non ſe
 mel. id eſt. ſepius. quamuis non ſemel etiā ſignificet nūq̄. vt nō

Ludere.
 Jocari.

alludere
 Ludus

Nō ſel.

Liber tercius

fel ad me venit. **Uic** etiā nota vna z eandem suam expmī posse
 orōnibus fr̄ijs. vt cuz dicim? lingua vernacula. Ich kan mich
 syn nit gnug verzunderen. **Hec** orō interpretat duob? modis si
 bi aduersantib?. scz. **Mō** possum satis nō mirari. z nō possum sa-
 tis mirari. Sic etiā dicim?. **Mō** possuz satis deflere casū reipub-
 lice nre. z nō possum non satis deflere casum reipublice nre. z nō
 possum satis queri. z non possum non satis queri. i. lamenta-
 ri. z ita in alijs. **Scz** vidz esse ppositū et scire z licz. fcat autē
 vno mō certe. vt h loco. **Et** sepe ponit yronice vt dicit Seruius.
Unde Terentius. **Id** populus curat scilicet. **Alio** modo scz. id
 est. vel hoc est. vt hoc est animal scilz mortale. **Das** easdē signifi-
 cationes habet vicz. quod ppositum est ex videre z licet. **Lāp?**
Camp? est grande atqz amplū spaciū terre que plana sit. **Unde** aliquā
 do spacio sas plateas cāpos vocamus. vt **Rome** campus marci-
 us dicitur. **Spaciū** autem h mōi cū fuerit angustū area noiat.
Lassus **Lassus** laxus z lapsus differunt. **Nam** lassum dicimus tā cor-
Laxus pore q̄ animo defatigatū. **Laxus** vero nō significat largum. sed
Lapsus lentū molle flexibile nullā rigiditatē habens. **Et** magis ad ina-
 nimata pertinet. vt lani rudentes. lani funes. late vestes. **Lapsus**
 autē a latendo dz. vt lapsus in errozē. **H** est qui cecidit in errozē
Fessus **Fessus** idem est qd fatigatus siue corpe siue animo. **Defes-**
Collis sus z defatigat? dz is q̄ ita fessus est q̄ ab ope desistat qd istitu-
 erat. **Collis** est mons minor. z q̄si mōticul? quidā **Juguz** est
Jugum summitas mōtis aut ipius collis. **Liuis** vero est paru? collis
Liuis. et facilis. eyn anbeck. **Promōtorizū** est mōs in mari pminens.
pmōto- **Saltus** dicunt parui colles z sparsi interpositis vallicul. **Val-**
rium **lis** dz q̄ introitū ab vna pre z ab altera habet eritū latū z paten-
Salt? tē. **Eduallis** vero q̄ introitū dūtarat bz artū z difficilē. **Accu-**
Uallis. sare est reū arguere vel reprehendere. et sp vult post se actm cuz ge-
accusare nitino. vt accuso te insolētie. accuso te parricidij **Excusare** ve-
excusar ro significat in excusatōem adducere. z vult hēre actm casuz. vt
 excuso morbz. excuso ymbzē. id est in excusatiōz adduco morbz
 velymbzē. **Itē** excusare ē aliqū purgare. v̄f reden oder sich ent-
 schuldigen. vt **Excusem?** crimē obiectū. **Ater** syt ich nit
 zu dyr kōmē magist es billich dz du zu yn̄f komest. **yn̄** ist das
 du das thust so zverdē yn̄f alle ding nach yn̄serē willē nachfol-
 gē: **vā** ich mag es nit lassen od ich mus̄ ym dich i dym abzwele
 forgsā syn yn̄ dyn nit als eyns kints sund als eyns iūnglings

zu fürchten. Sz postq̄ venire ip̄e ad te nō possum par est vt tu ad nos reuertaris. qđ si feceris oīa nobis ex sentētia succedent. Meq̄ em̄ posū d̄ te absente post hac nō esse sollicit? ⁊ tibi ad huc adoleſcēti ne dicā puero aliqui nō timere. Postq̄ añq̄ ⁊ postea q̄ ⁊ anteaq̄ dicim? ⁊ iungūtur plerūq̄ cū indicatiuo. vt antea q̄ ad rē venio. posteaq̄ ad h̄ veni. Par est p̄ decēs est elegātis sime d̄. ponit etiā p̄ sufficere alicui operi. vt alibi videre possis.

Postq̄.
antēq̄
posteaq̄
antēq̄
Par est
fuerio.
Er snia

Reuertor significat redire. inter dū etiaz significat venire. sic reddo qñq̄ capis p̄ dare. vt reddite mihi sunt lfe tue. i. date vel p̄sentate. Et sententia significat p̄ desiderio nro. ⁊ aliqui ad dī animi. ⁊ dicimus. ex ani snia. Vbi notādū q̄ aliud est dicere. Est mihi in animo. ⁊ est mihi ani. Mā est mihi in animo. i. volo vt p̄stituo vt est mihi in animo te velle mecū balnari. Sz est mihi a nini. vel est mihi cordi: significat placet ⁊ delectat. Lū ergo dicimus. ex animi sentētia duxi vxorē. intelligo. quia p̄ desiderio meo duxi vxorē. Et ex p̄positiones magnā hñt elegantia si re cte in orōne collocētur. Dicim? em̄. E republica. i. ex republica ere regione. i. ex opposito. E diuerso. i. ex p̄rio. E re tua ex re nostra. i. ad tuā ⁊ ad nr̄am vtilitatē. Et tpe dicit. i. impuiss⁹ ⁊ imp̄ meditat? dicit. vt Cesar ex tpe oīa scripsit. Succedere significat euenire. ⁊ capis tā in malāq̄ in bonā partē. vt bñ successerit male successit. Vñc nomē q̄rte declinatiōis. h̄ successus. i. reruz euentus. Nota plurimū elegātie bz h̄ mod? loq̄ndi. Mō posū nō esse sollicit? .i. nō possum facere quin sum sollicit?. Non posū nō legere. i. nō possum facere qñ legā. Ich mag es nit lossen. od ich mus lesen. nō possum nō admirari. nō possum nō dolere.

Succe-
dere
Sollicit?
Timere

Sollicit? hō pprie d̄ inquietus. anxi? curis plen? .inter spem metūq̄ p̄stitutus. Timere te ⁊ timere tibi multū differūt. naz timere te est formidare te. vt timeo p̄cem. Ich fürchte mynen vatter. sed timere tibi est metuere ne qđ tibi mali p̄tingat. vt ti meo patri. Ich sorg myns vatters. Nota h̄ frequentissimū esse in genere scribēdi qđ sub p̄ma ⁊ scda p̄sona ad vniuersos loqua mur. vt si dicā. Stultū est laborare dū nihil p̄ficiūt. ac si dicerem stultū est hoies laborare dū nihil p̄ficiūt. tu si h̄ sis alr̄ sentias. i. si alij tales essent sic ego alit̄ sentirēt. Das du dich mer alle tag mic ernst vnderz vñdest der lernung d̄ kunst des frozy ich mich vñ danck got das er dyr von iugēt vff eyn solichs furnemē hat yngebē vñ hoff du ⁊ vcrdest nit lassen dar zu kōmē das du dich

Liber tercius

- vniuersi gest der erkeren vnd hochgelobte mannen dynes vat
 tern vnd anherrē. Quid indies magis optimarū artiuꝝ studijs in
 cūbas gaudio mirū in modū. ⁊ tibi gratulor ac deo grās ago q̄
 talē tibi ab inēnte etate animū p̄stiterit teq; sp̄o nō cōmissurū
 vt patre atq; auo tuo optimis ac clarissimis viris indignū esse
 videare.
- Indies.** Indies q̄si h̄cat q̄ q̄ttidie. sed in hoc d̄nt q̄ indies
 cū quodā incremēto d̄nt q̄ plerūq; cum p̄pauo vel aduerbio
 magis vel alia dicitōe incremētū significāte iūgit. vt cuz indies
 malū illud latū serperet. So das v̄tel w̄n tag zu tag ⁊ v̄ter v̄
 breyter. Indies magis te amo. Titus liui⁹ crescēte indies mlti-
 tudine. Quotidie autē ind̄nter ponit. vt q̄ttidie lego. q̄ttidie
 magis te amo. Indiem autē ⁊ indies multū differūt. Nā indi-
 em aliq̄d agere est p̄sentis diei h̄c rōnem nihil cogitādo de cra-
 stino. ⁊ q̄si sp̄ iungit cū verbo iuuo. vt ego instar ferarū ⁊ volucrū
 indiem viuo. P̄peditē vero eo mō d̄r q̄ dicim⁹ p̄p modū qd̄
 significat p̄ne vel q̄si. Zucūtere ē toto p̄ctore alicui rei faciē
 de insistere. vt Virgili⁹. Validis incūbite remis. Quē admodū
 ecōtrario sup̄ini dicunt q̄ negligēter aliq̄d agūt. Gratulari ē
 verbis ostēdere gaudiū q̄ ex alicui⁹ cōmodo suscipias apud eū
 ip̄m q̄ cōmodo siue felicitate effect⁹ est. vt q̄tulor tibi obi cōsula-
 tū adeprū. Gratulor tibi q̄ sub tali p̄ncipe educat⁹ sū. Gra-
 tulari idē h̄cat qd̄ q̄tulori. s̄ illud verbū d̄ntarat poetis ⁊ histo-
 cis p̄mittit. Gratificor vero q̄si idē h̄cat qd̄ gratū facere.
- Gratificor** Grās agere grās habere ⁊ grās referre differūt. Nam agi-
Grās mus grās verbo. Datem⁹ grās anio. vt cū memores sumus ac-
 cepti b̄nificij. Referim⁹ siue reddim⁹ grās facto. Nāc d̄ntam Li-
 cero nūq; neglexit ab iēute etate h̄ ē a p̄ncipio etatis vel a pue-
 ricia. w̄n iugēt v̄t. Et nota q̄ h̄ verbū in eo a q̄ est p̄ncipium
Inco iniens d̄r fere semp de aliq̄ re graui vel magna. vt in eo pacē. in-
 eo societate. Inco bellū. Inco viā. i. incipio viā. Nō dicim⁹. In
 eo libzū. s̄ dicim⁹. Inco grām. i. p̄ho vel p̄paro grām. Sed re-
Redeo. deo in grām d̄r cū sum recōaliat⁹ inimico. Irē redire in gratiā
 d̄r cū inaiatis. vt cū ager me⁹ itez fructus refert. dicere possum.
 cū agro meo redeo in grām. Prestare aliq̄n est dare vel p̄e-
prestare dere. vt p̄sta mihi auxiliū. Aliq̄n p̄stare est exhibere. vt presta te
 virū tonū. i. exhibe te virū tonū. Erzeyge dich eyn gutē man.
 presta te forte virū. Interdū p̄stare est ancillere. vt Terren⁹
 Domi bō qd̄ prestat. i. boi homo q̄ntū ancellit. Et tūc q̄ntū b̄r

tet post se etiā abltm. vt p̄sto te doctrina. i. añcello te doctria. In
 venit h̄ nomē p̄stans. i. excellens. Et p̄stantia. excellētia. Cō. Cōmis-
 missurū a cōmitto qd̄ aliqñ significat inūgere aliqd̄ facienduz. surum
 vt cōmissi tibi h̄ negociū. aliqñ cōmittere qñ p̄cedit negatio ⁊ se
 quit vt vel q̄obzē significat p̄mittere. Et tūc sp̄ capis in malas
 partē. vt nō cōmittā vt aliqñ me laceret. Cicero. Nihil tibi esse
 cōmittendū p̄siderare debes: q̄obzē eoz̄ quos laudas te nō sili
 um p̄bas. Et capis multis modis. Nā est p̄uicio causal. vt Et
 Cōgrego mihi diuitias vt familiā alere possim. Aliqñ ponit so-
 lum ornatus gr̄a. vt Quintilian⁹. Quis credat me fecisse vt sti-
 pem filio negare. i. quis credat me filio negasse stipē. Itē vt nō
 uūq̄ h̄cat post q̄ vt Virgi. Et vidi vt perij. i. post q̄ vidi. Etiam in buco.
 significat quomodo. vt apud eundē vt vidi. vt perij. id est post-
 q̄ vidi quomō perij. vt vales. id est quomō vales. Aliqñ signi-
 ficat sicut vt ego incedo vt rex. id est sicut rex. Aliqñ significat
 q̄. vt nō est opus vt fugias. id est q̄ fugias. Clarus splendidus
 luculentus sunt adiectiua significatiō merita p̄ Bethaphoras
 p̄sonis attributa. vt clarus poeta. Splendia⁹ eques. P̄clar⁹
 orator. Luculent⁹ hō. Mobilis autē ⁊ clarus d̄nt. Nā clar⁹ Mobil⁹
 sp̄ in bonā p̄tē accipit. Mobil⁹ vero aliqñ in malā. vt nobile scōz Clarus
 tū. ⁊ nobil⁹ meretricē d̄. Sic etiā famosus aliqñ accipit in to- Famo⁹
 nā p̄tē. vt Iuuenal⁹. Famosus equitū cū dictatore magistrōs. Sa. viij
 Idē. Famosi ad menia lagi. Sepe vero accipit in malā p̄tem p̄ Sa. vi.
 infam⁹ ⁊ turpi. vt Famosa mulier ⁊ turpis. Et in legib⁹ est titu-
 lus de accusatiōe famosa. Ad hūc moduz gloriofus h̄cat ple-
 nū glorie. vt apud Terentiū. d̄. Gloriosus miles. ⁊ ita i multis alijs.
 Videare pot⁹ dicimus q̄ videaris. ad euitādū nimia frequēti-
 am littere. Nā si dixissem⁹. optimis ⁊ clarissimis viris indign⁹
 videaris. nimia esset h⁹ littere s̄ inculcatio. idō videare pot⁹
 dicēdū fuit. Sepe tñ nll'a cā cogēte pot⁹ doceare q̄ docearis di-
 cimus. Et ita in alijs in quo standū est soli aurium iudicio.
 Der lustt ist bye zviderumb heylsam zworden. ⁊ an yetz in dy-
 en monaten ist nyemant an der pestilenz gestorben. Anser mit
 zwoner synt sebyer alle zvider in die statte kommen. v̄genom-
 men Marcus den ich am forderstem noch dyr liebe hab. Der
 zwonet noch zu Venedig. Alter zwir zwarten sym morgē oder
 vbermorgenn. Also hat myr syn schulzweyser den forgersten
 tage entbotten. Do er syn iunges sūbe bey me sendt.

Liber tercius

Ater das gat dich nit an. **D**ic iam aer saluberrim⁹ est: nemo ei in trib⁹ mētib⁹ pestilētia perit. ciues fere oēs in ciuitate redie. rūt: dūtarat **D**arcus quē ego fm te diligo. adhuc **V**enetias i colit: cum cras aut perēdie expectam⁹. ita mihi nudiustert⁹: pēda gogus ei⁹ nūciauit: cū eo dic catulos ei⁹ et pullos tomū misisset sed h⁹ nihil ad te. **D**ic illic et istic differūt. de quo vidē in regu la quinta scđi libri. vt h⁹ est salubre celū. **N**ayē ist⁹ eyn heylsamer lufft. **E**ū autē loquor de loco vbi tu habitas dico. **I**stic sūt amēnissima prata. **E**ū vero incidit sermo de loco in q̄ neq; tu es neq; ego. dico. **I**llic sp̄ magna multitudo auisū est. **D**o selbs ist alzveg eyn grof̄ menige der vogel. **C**iuitas et vrb̄s dicit. **M**ax ciuitas ciuiū est vuitas. vrb̄s vero locū significat. **D**ic s̄. **V**isi famulū ad vrbē meensem. **E**t ciuitas nra nūq̄ defecit a cesare. **I**nter salubre et sanū h⁹ interest salubre est qd̄ dat sanitatem. vt aer cibus et hīdī. sanū vero est cui inest salus. vt hō et animalia dicunt. pprie sana aer aut salubris. **T**ñ hec vocabula pfundunt nā solem⁹ dicere. sanus cibus. san⁹ potus. **E**t norādū q̄ sepe celū accipit p̄ aere. vt bñ dicimus. h⁹ saluberrimū est celū. i. saluberrimus est aer. h⁹ celū est clemētius solito. **D**er lufft ist bye miltsamer dan er gewonlich ist. **S**cđm significat multa. **P**rimo bz notissimū illū sensum. vt fm **P**latonē loqz. fm **P**ythagoram disputo. **A**liqñ fecit iurta. vt **A**irgili⁹. **D**ulcib⁹ illa qđem illecebris et plena fm flumina. i. iurta. aliqñ significat post. vt h⁹ quē fm te diligo. **Q**ñq; significat pro. vt fm te litē do. i. do litē pro te. **I**ncolē. i. habitat et de ceteris dūtarat dicit. hinc inquilini et incolē. **S**unt autem incolē et inquilini qui in alieno habitant oppido. **O**ppidani vero q̄ habitāt in suo. **P**erēdie significat illud qd̄ vulgares dicūt postcras. d̄z em̄ perēdie de die sequenti post crastinū diē. hinc d̄z dies perēdius. i. dies ab hinc tercius. **P**ridie. **P**ridie vero nō significat diē ante besternā vt vulgo d̄z. s; p̄ die d̄z de p̄ozi aliq̄ diē nō referēdo ad p̄ns in q̄ sum⁹. s; ad aliū quēndā diē. **I**ta etiam postridie d̄z de posteriori die nō a die presentī: sed ab altero quodā diē. vñ p̄die nō solū d̄z de tpe p̄terito: s; etiā de futuro. **E**t postridie nō solū de futuro s; etiam de p̄terito. **E**xēplū de p̄terito sic tale. **P**ridie q̄ cesar vrbem intraret p̄fecti sunt ei obuiā p̄res. i. die p̄cedēti quo cesar vrbem intrauit. **D**e futuro exēplū. **P**ridie q̄ iter ingrediamur petam⁹ a cesare comēatū. i. die p̄cedenti q̄. **T**ē. **D**e postridie de p̄terito dicas

hoc mō. **Postridie** q̄ cesar vitem intravit oēs legati discesserūt
Et de futuro sic. **Postridie** q̄ cesar decesserit mihi quo q̄ ab eū
dñ erit. **Et nota** q̄ illa aduerbia p̄die ⁊ postridie post se frequē
ter habent aduerbiū q̄. v̄l. ḡm̄. vt p̄die eius dici. **Ūñ.** Qui p̄ri
die q̄ pateret. **Nudiusfertis?** d̄r de die p̄cedēte die testernū. **Den**
wordern tag. Ita nudiusfertis d̄r de die āncedēte die terciū. **Et nō lege frā**
procedim? v̄ltra. **Nā n̄ dicim?** nudiusfertus vel nudiusfert? .rē. cis. p̄bi.
Sic etiā dicim? biduo. triduo. q̄riduo. ⁊ nō v̄ltra. **Etiā nō dici in eplis.**
mus nudiusfertus. q̄z p̄ illo habem? heri. **Pedagog?** nō d̄r **Peda-**
ludim ḡr. s̄z is quē domi tenem? ad seq̄ndos atq̄z erudiēdos pue go gus
ros nostros. **Nunciare** est verbis alicuius absentis aliquid si nunciare
significare. **Inde nomē nūci?** **Et fm̄ Scruii.** **Nunciuz** neutri **Nunciū**
generis significat id qd̄ nunciat. vt attulisti mihi tonā nunciū. **Catuli**
Du hast mir gut bottschafft bracht. **Catuli** licz videat nomē
dicitur a cane. tñ catuli nō sūt solū filij canū. s̄z omniū feraz sp̄n
tū ⁊ murū. **Pulli** vero pecoz dicunt. vt pulli equoz asinozū. **Pulli**
muloz ac auū ⁊ pisciū. ac magnoz pisciū nati etiā catuli vocant̄
Dinnuli vero sunt ceruoz capreaz damarū lepoz ⁊ similia. **Dinnuli.**
Nihil ad te. i. nihil ad te p̄tinet. **Aliqñ** significat nihil in p̄pa
tione tui. vt **Johes est doct?** s̄z nihil ad te. i. nihil in cōpatione
tui. **Basilina** est pulchra. s̄z nihil ad hāc n̄am filiā. i. nihil ad cō
paratōem filie nostre. **Da mit sey frelich vnd seick dich zu dy-**
ner zwickunft. **O eyn seliger vnd frolicher tag der zwirt so**
zwir vnfaken vnd küschten mogē dich. **Cura** vt valeas: tēp̄ ad
reditū para. **O felicē ⁊ vere iucundū diem** quo te amplecti oſcu
lariq̄ poterimus. **Vale.** **Cura** vt valeas. i. da opam vt vale.
as. **dicim?** etiā. **Cura** valitudinē tuā. cure sit tibi valitudo tua.
Curā habeas valitudinis tue. **Pōit** etiā cura p̄ studio ⁊ diligē
tia. vt studijs literaz omni cura atq̄z industria incūbo. **Ich thun**
allen myn flyß zu der lernung. **O iungit** quāz n̄tō. vt o for
tunati quoz menia surgūt. **Aliqñ** cū accusatiu o. vt b. **O felicēz i. Eney.**
illū ⁊ iucundū diem. **Aliqñ** o p̄mittit ⁊ tñ oratio eandez v̄m
babet. vt. indignū facimus. i. o. indignū facimus. **Et i b̄mōi** ozo
nibus nō est aduerbiū vocādi. s̄z poti⁹ interiectio indignādi vel
alterius significatōis. **Nā** cū est aduerbiū soli vtō casui adiūgi
solet. **Osculari** d̄r verbū cōmune. qd̄ venit a noie osculū. quā
doq̄ significat parū os. **Aliqñ** significat basiū. eo q̄ osculari. **Osculari.**
Basiuz
tes restringunt labia ⁊ faciūt parū os. **Ūec tñ** inter se differūt.

liber Tertius

Osculū Osculū p̄ij amoris est ⁊ charitatis. vt patris in filium. ⁊ filij in
Hasiuz parentes. Hasiūm vero lasciuū est ⁊ inter amātes. Sed sua
Suauū unū accipit in vtrāq; partē. Beten zu Viterbia. Am nuzven
 iare nach cristi geburt. **D.**cccc.lxxix. **Date** Viterbij Anno sa
 lutiſſimo q̄dringētesimoſeptuagesimonono **Date.**i.ſſe
 iſte date ſunt. Pōt tñ dictio date p̄termitti ⁊ ſic ſcribi. Viterbij
 tercio nonas marcij. ⁊ tñc ſubintelligit̄ date vel ſcripte vel aliq̄d
 ſile. Aut ſic ſcribe. **Ex caſtris.** ex vrb̄. ex nāpſlania. ex Argētina
 tercia die Ianuarij. Anno dñi. **D.**cccc.lxxix. **Kalende** dicun
 tur ſp̄ p̄ma die mēſis q̄ ⁊ iō i vno q̄z mēſe appellat̄ kalēde. q̄ oli
 apud Romanos cōuocata plebe q̄t dies a kalēdis ad nonas ſu
 perreſſent p̄nunciabaf. **Et** d̄z a kalo verbo greco qd̄ eſt uco. **Et**
 declinat̄ dūtarat in pl̄i numero. vt etiā none ⁊ idus pl̄alis nūe
 ri ſunt tñ. **H**abet aut̄ q̄ſq; mēſis certos dies q̄ idus aut none
 dicunt̄. **D**e q̄bus ſunt verſus. **H**ar. mai. iul. oc. ſer. alijs dato bis
 duo nonas. **O**cto tenet idus mēſis ḡnāl̄ om̄is. **V**etūſā itaq; **q̄z**
 diez mēſiū p̄ut̄atōem ſi vōles ſcire. in p̄mo p̄ſidera p̄mūz diē
 em cuiuſq; mēſis kalendas talis mēſis appellari. **D**einde ſcda
 dies mēſis d̄z quarto vel ſexto nonas ſm̄ q̄ tal̄ mēſis quattuor
 aut ſer nonas bz. **P**oſt nonas incip̄e p̄ut̄atōem ab idib⁹ ſez p̄
 ximā diem poſt nonas appellab̄ octauo idus. ⁊ ita p̄tinuab̄ ad fi
 nen iduum. poſt idus. xix. vel xvij. vel xvi. kalendas ſm̄ q̄ men
 ſis tot̄ vel tot̄ kalendas habeat. **D**ēs aut̄ kalende nō denoſant̄
 a mēſe in quo ponunt̄. ſed a mēſe ſeq̄nti. **Q**uot aut̄ kl̄as idus
 et nonas quiſq; mēſis habeat. vide in tabula ſubſcripta.

Kalende

	I dus	N onas	K alendas
J anuarius	octo	quattuor	xix.
F ebruarius	octo	quattuor	xvi.
M arcius	octo	ſer	xvij.
A prilis	octo	quattuor	xvij.
M aius	octo	ſer	xvij.
J unius	octo	quattuor	xvij.
J ulius	octo	ſer	xvij.
A ugustus	octo	quattuor	xix.
S eptēter	octo	quattuor	xvij.
O ctober	octo	ſer	xvij.
N ouember	octo	quattuor	xvij.
D ecember	octo	quattuor	xix.

Nec istud p̄mittendū est q̄ dicim⁹ klas Januarij ⁊ Janu-
arias. Februarij ⁊ februanias. Marcij ⁊ marcias. Aplis dūta-
tat aut aples. ⁊ nō aplias. Maij ⁊ maias. Junij ⁊ Junias. Ju-
lij ⁊ iulias. ⁊ q̄ntilis. Nā iuli⁹ olim appellat⁹ fuit q̄ntilis. Angu-
sti ⁊ augustas. ⁊ fertil. qz h̄ noie etiā august⁹ vocabat⁹ q̄ntis. Se-
ptēbris ⁊ septēbrias ⁊ septembres. Octobris octobrias ⁊ octo-
bres. Nouēber nouēbrias ⁊ nouēbres. Decēb decēbrias ⁊ decē-
bres. Quare q̄ntilis dicitur iuli⁹. ⁊ fertil⁹ dicitur august⁹. Rūdeo. qz ve-
teres incipiētes annū a marcio eundē solū in decē mēses diuise-
runt. Et sic mēsis q̄ mō iuli⁹ ē dicebat⁹ q̄ntil. qz q̄ntus ī numero
mēsiū. ⁊ fertil. qz fert⁹. postea septēber october nouēber decēber
dicti sunt. qz septim⁹ octau⁹ non⁹ decim⁹ ab ymbre. i. marcio in
quo fuit ymbres

Icolaus peror⁹ p̄tifer simpontin⁹ Iohi peroti fris filio
S. p. dic. Reddite mihi fuerūt lfe tue q̄ magnā nob w-
luptatē attulerūt. Et bis em̄ intelletim⁹ ⁊ tibi bene esse ⁊
me abs te nō modo diligis: s; etiā vehementer amari. Ego q̄z mi
Iohes amo te mutuo. teq; nō sec⁹ ac vitā ppriā catū habeo. ⁊
cū sine te sum dimidiō anie mee carere videoz. q̄ nisi dignitatē
mee rōnem habere aduolare mori in suburbanū tuuz meq; vna
tecū cū p̄dō l' tuis ⁊ pomariol' ⁊ ouicul' oblectarē. Legerē tecum
oluscula. decerpere vvas. colligerē poma. nō dessem vindemie.
mustū delacu degustarē. nec ab his q̄ fere oēs h̄ tpe psueuerūt
abstinerē. Luderē etiā tecū interim ludis nō iniucūdis. non scz
in cāpō saltu vel pila aut gladiatozys ludis siue alijs q̄ lassum ac
defatigatū corp⁹ reddere psueuerūt. s; p siluas ⁊ colles ⁊ salt⁹
nemoza tecū deambulās ac lusus tuos simu gerens. ipas etiā ca-
menas ad ludū ex citare vbi nemo esset q̄ nos licētie accusaret. ⁊
si q̄s esset: facile ip̄am solitudinē excusarem⁹. S; postq̄ venire
ip̄e ad te nō possū par est vt tu ad nos reuertaris. qd si feceris:
oia nob ex fētētia succedēt. Neq; em̄ possū d te absente possū
nō esse sollicit⁹: ⁊ tibi adhuc adolescētī: ne dicā puero: aliqui nō
timere q̄ indices magis optimaz artū studijs incūbas gaudio
mirū imodū ⁊ tibi ḡtuloz. ac deo gr̄as ago q̄ talē tibi mētē pre-
stiterit. Teq; spero nō pmissurū vt p̄eac auo tuo optis ac claris
simis viris indignus esse videare. Hic iā aer saluberrim⁹ est. ne-
mo iā trib⁹ mēsiū pestilētia p̄t. ciues fere oēs in vrbē redierūt:
marcus dūtatat quē ego s̄m te diligo: adhuc Venetias incolit

eum tñ cras aut p̄fendie expectamus. ita mibi nudius tertius p̄dagogus eius nūciavit. cum eo die catulos eius ⁊ pullos tomū misisset. sed h̄ nihil ad te. Cura vt vales. teq; ad reditū para. Q̄ felicēē vere iucundū diem quo te amplecti osculariq; poterim? Vale. Date Viterbū q̄rto k̄las Nouēbris. Anno salutis. D. lxxix.

De figuris s̄m Donati traditōem.

Figura que grece scema d̄r est vicium ratōe necessitatis ornatusue gratia permissum. Diuidit̄ aut̄ figura i scemata lexeos ⁊ scemata bianecas. Rursus figure v̄l scemata lexeos vel sunt locutiōis vel p̄structōis. Figure locutiōis sunt vicia q̄ peccant in vulgari mō loq̄ndi. vt cū dicā. reliq̄as duplici cū vsus dūtatat vnū req̄rat. Sed figure p̄structōis sunt q̄ peccant p̄tra cōem orōnis contextū. Dis item figura locutiōis est scema. vel tropus. vel metaplasmus.

De barbarismo ⁊ soloecismo.

De sunt figure prozsius abijciende. neq; in vsu quouis pacto habende. vicz barbarism⁹ ⁊ soloecism⁹. Sz quia aliquādo excusant̄ hec vicia vel consuetudine vel auctoritate vel venustate vel vicinitate virtutū. It̄ de his aliq̄d dicendū erit

Barbarismus Barbarismus est p̄sōzōnis viciosa ex corruptōe l̄re v̄l syllate. Hoc aut̄ viciū vel fit scribendo vel p̄nūciādo. Scribēdo q̄dem fit p̄ additōem. detractōem. vel trāsmutatōem l̄re vel syllate. per additōz. vt reliq̄as. dicēdo cū duplici ll. cū vnū l̄ dicere d̄xam⁹

i. Eney. Per detractōem. vt Virgili⁹ dixit. Immitis acbilli. p̄ acbillis. It̄e alio in loco dixit. Danet alta mēte repostū. p̄ repostū.

i. Eney. Per immutatōem. vt Virgili⁹ dixit. ollip illi. Per trāspōitiōnē littere vel syllate. vt euādre. p̄ euāder. ⁊ displicina pro disciplina. Pronūciādo barbarismus s̄lt̄ fit q̄ttuoz mōis. scilz in tempe. in tono. aspatione. biatu. In tpe fit barbarismus. cū longa syllaba p̄ breui. aut vice versa breuis p̄ longa ponit̄. In tono fit. si accēt⁹ p̄dominās cadat sup̄ syllabā aliā q̄ iure debeat. In aspiratōe fit. q̄n̄ adijc̄t̄ h̄ littera vbi non debet. vel detrah̄t̄ vbi debet adesse. Per biatū fit barbarismus quotiēs vocal̄ sequitur vocalē. aut post vocalē sequit̄ m. aut vbi nimius est vocaliū p̄cur sus. aut vbi finis p̄cedētis dictiōis dat̄ inīcium seq̄nti. Et gnali ter q̄cunq; plus vel minus equo sonātia ab eruditis respūuntur Et sciendū q̄ barbarismus in orōne soluta solū rep̄t̄. h̄ mōi em̄ viciū in metro: Metaplasim⁹ appellat̄. Est ⁊ alia figura buic cō

numeranda. q̄ barbaralexis d̄r: bñs fieri cū barbarā verba lati-
no eloquio miscēt. vt si quis dicat mastruca qd sardoneū ē w
cabulū significās vestem ex pelib⁹ anialiū. Aut si dicat magale
qd lingua aphroz d̄r domus pastoris. Aut marcbio qd alema
noz vsu ⁊ lingua nomē dignitatis est. Soloeicismus est vi-

mastru-
ca.
magale.
Bar-
cbio.

Et differt soloeicismus a barbarismo in hoc. q̄ soloeicimus fit i-
ter plures dictiones inter se nō iuste ordinatas. barbarism⁹ au-
tē in singulis dictionib⁹ fieri p̄t. Et sciendū q̄ soloeicimus ē in
ip̄a ozone absoluta. In metro quotiēs necessitatis gr̄a inueni-
tur sebema appellatur.

b Onnumerant cū barbarismo ⁊ soloeicismo decē vicia. f
acyrologia. cacēphatō. pleonasmos. perissologia. ma. ro.
logia. tautologia. eclipsis. tapinosis. cacofynthetō. ampli-

tologia.
Acyrologia est dictio improp̄e posita. vt Virgilius. Hūc ego si
potui tū spare volozē. spare dixit. p̄ timere.

Cacēphaton est dictio turpis sonus. aut in dictōe. aut in ozone
vt Terēcius. Arrige aures Pamphile. Et Virgil⁹ numeruz i. Eney.
cū nauibus equat.

Pleonasmos est adiectio sup̄uacua dictōis ad plenū sensum. vt
Virgilius. Sic ore locuta est. i. Eney.

Perissologia est sup̄flua ozone additio sine necessitate rerū. vt
Ibant q̄ poterant ⁊ quo nō pote rāt ibi stabant.

Cacrologia est lōga sentētia res nō necessarias p̄stendēs. vt i
perator cū exercitu re infecta retro vñ veniat regressus est.

Tautologia est eiusdē sine viciosa repetitio. vt redeo lectus ⁊ re
uertoz gaudens. id ē idē.

Eclipsis est defectus alicuius dictōis quā tū snia requirit. Ut
Virgilius in p̄mo loquēs de Junone irata. Hec secum: deest ei
loquebatur.

Tapinosis est alicui⁹ magne rei extenuatio. vt Ut virgil⁹. pe.
nituscq; cauernas. Ingentes vterūq; armato milite oplēt. B est
q̄ multe legiones armatoz militū implere cauernas mltas.
et Dulichias verasse rates in gurgite vasto.

Cacofyntheton est inordinata ⁊ indebita dictionū p̄iunctio. vt
Virgil⁹. Versaq; iuuenū terga fatigamus basta.

Amphitologia est ambigua ozo. Et hoc fit aliqñ p̄ actm. Aio se
l̄ 3

ij. Eney
ix. eney.

Libet tercius

ea cida romanos vincere posse. Item. Tertū est Antoninu pre
cedere eloq̄tia crasum. Aliqu p verbū cōis gūis. vt Catto cri
minat inuiste. z n̄ exp̄mat quē v̄l a q̄. Aliqū vero p indistinctōes
vt vidi statuā aureā bastā tenēre. vbi dubiū est an statua vel ba
sta aurea sit. aliq̄n p homonyma. i. per equoca. vt si q̄s dicat acie
nec exp̄mat oculi vel gladij vel exercitus. Et sic de alijs modis
quos oēs recēdere est inane.

De metaplasmo z eius sp̄bus.

Etaplasmus est s̄cē syllate vel ep̄is trāsmutatio metri oz
m natus vel necessitatis cā. z h̄z q̄ttuoz deci sp̄s. Et sunt he
Prosthesis. Aphaeresis. Epenthesis. Paragoge. Synco
pe. apocope. Ecclasis. Systole. Dieresis. Episyndaloepha. Eccl
lipsis. Synaloepha. Antitthesis. Metathesis.

Prosthesis est appositio s̄cē vel syllate ad p̄ncipiū d̄cōis. vt gna
tus p natus attulit p tulit. astat p stat.

Epenthesis est appositio littere vel syllate ad mediū d̄cōis. vt
indupator p impator.

Paragoge est appositio s̄cē vel syllate ad finem d̄cōis. vt dici
er p dici. z d̄nariet pro d̄nari.

Aphaeresis est ablatio s̄cē vel syllate de p̄ncipio d̄cōis. vt temno
pro ptemno. mitte p dimitte.

Syncope ē ablatio s̄cē vel syllate de medio d̄cōis. vt audacter p
audaciter. z cōmorat p cōmouerat. z glutisse p glutiuisse.

i. Eney. Apocope est ablatio s̄cē vel syllate a fine d̄cōis. vt acbillis pro
acbillis. z sat p satis.

i. Eney. Ecclasis est pductio vocalis q̄ naturalr ē breuis. vt Virgi. Ita
liā fato pfug. zc. vbi p̄ia syllaba illi d̄cōis italiā ē breuis na
turalr z pducit. Hec figura h̄z q̄ttuoz sp̄s q̄ vocant cesure.
scz. P̄ctbimemerim. Antip̄ctimemerim. Ep̄ctimemerim et post
ep̄ctimemerim. P̄ctbimemerim est cū p̄ima syllaba terciū pe
dis naturaliter breuis pducit. Antip̄ctimemerim est produ
ctio syllate p̄ime naturalr breuis sc̄di pedis. Ep̄ctimemerim est cū
p̄ma syllaba quarti pedis naturalr breuis pducit. Postep̄cti
memerim est cum p̄ima syllaba quinti pedis naturaliter breuis
producitur.

i. Eney. Systole est correptio syllate naturalr longe. vt Virgi. Nimito
sus orion. vbi ozion habet p̄mā naturaliter longā que ibi bre
Dieresis est vnius in duas syllabas facta diuisio. vt uiatur.

Virgi. *Aulai in medio libabāt pocula bachi. p. aulei*
 Syncrefis vel epysynaloepha est duarū syllabarū i vnā facta cō
 iunctio. vt *Virgili?* *Fixerat eripidem ceruam. pro acripedem.* 3. *Eney.*
 et *pteton. p. pbaeton.*

Synaloephe est per interemptōem cōcurrentiū inter se vocaliū
 lubrica quedam leuifq; collisio. vt *Virgi.* *Atq; ea diuersa peni* it. *ene*
tus dum parte gerunt.

Eclipsis siue ellipsis est psonantiū cū vocalibus aspre concur
 rentiū quedā difficilis collisio ⁊ dura. ⁊ qm̄ post m̄ si sequat̄ vo
 calis bimōi aspa prolatio causat̄. It̄ pro vitanda bimōi aspitare
 dicit̄ p̄ ellipsim necari m̄. vt *Virgili?* *Vultū ille ⁊ terris iacta* i. *Eney.*
tus ⁊ alto.

Antitethesis est lre p̄ lra positio. vt *olli. p. illi.*
Diathesis est littere vel syllabe trāpositio. vt *thexere. p. theucer*
euandere pro euāder.

De schemate ⁊ eius sp̄ibus.

Schema est figura p̄ quā debita ⁊ inusitata dictionum in
 orōne positio variat̄. Et est duplex. scz. **Schema lexeos.** ⁊
Schema dianoeas. **Schema dianoeas** vt p̄us dictū est per
 tinet ad oratores. Itaq; solū de schema lexeos dicendū est.

Schema lexeos habet sp̄s. xvij. *Est sic lex. Prolepsis. zeugma.*
Hypozentis. **Syllepsis.** **Anadiplosis.** **Anaphora.** **Epanalepsis.**
Epizeulis. **Paranomasia.** **Schelsionomaton.** **Paromoed.** **ho-**
moeteleuton. **Domocoptoton.** **Polyptoton.** **Polisyndetō.** **bir-**
mos. **Dyaliton** seu **asyniteton.**

Prolepsis est p̄sumptio alicuius multitudineis postea p̄ ptes diui
 se. vt *video hoies. hos bonos. alios malos.*

zeugma est vnius verbi p̄clusi diuersis clausulis apte p̄iuncta. vt
Virgili? *Troingena interpres diuū qui numina p̄boebi* Qui
trifodas clarū lauros q̄ sidera sentis.

Hypozentis est figura per quam diuersa verba singulis clausu
 lis adiungūt. vt *regē adit ⁊ regi memorat. nomēq; genuifq;* x. *Eney*

Syllepsis est figura p̄ quā dissimiles clausule in vno verbo iun
 gunt. vt *h̄ illi? arma: hic currus fuit.* Et alibi *Vir.* *Sūt nob̄ mi-* i. *Eney.*
tia poma. Castance molles ⁊ p̄essi copia lactis

Anadiplosis est geminatio dictiōis ex vltimo loco p̄cedētis ver
 sus et p̄ncipio sequētis. vt sequitur *pulcherrimus astur. Astur* x. *Eney.*
equo fidens

Liber tercius

Anaphora est repetitio dictiōis p̄ p̄ncipia plurimū versuū. vt. *Mate mee vires: mea magna potētia solus. Mate patris sumi q̄ tela typhoea temnis.*

Epanalepsis est dictionis in p̄ncipio versus posite in eiusdē fine repetitio. vt. *Ante etiā sceptrū dictaei regis ⁊ ante. Itē. pau per amet caute timeat maledicere paup.*

Epizeusis est eiusdem dictiōis immediata geminatio. ⁊ in eodē versu. vt. *Heme adsum q̄ feci in me p̄uertite tela. Itēz Heme pete hextore dignam.*

Paranomasia est quotiēs dictiōes diuerse p̄pter silitudinez tā q̄ vna ⁊ geminata in orōne ponunt. vt nam inceptio est amētiū haud amantū. Itē nō p̄torē te s̄z p̄donē dicimus.

Schelisonomaton est multitudo dictionū simul p̄iunctarū sine copula. vt nubila nix. grando. p̄celle. fulmina. venti Itē *Harfa manus. peligna coloris. festina virum vis.*

Paromocon est cū ab eisdē litteris diuerse dictiōes incipiunt vt. *Orite tute tati tibi tanta tirāne tulisti. Itē machia mlta minax minax maxima muris.*

Homoeoteleuton est cū simili modo diuerse verba finiunt. Et sunt ista. *Abijt excessit euasit erupit.* hac etiā figura p̄p̄tenduntur carmina q̄ in medio ⁊ in fine eandē hnt terminatōnem q̄ apud quosdā leonina vocant.

Homoeoptoton est cū dictiōes in siles casus terminant. vt *merentes flentes lacrimātes cōmis crātes.*

iii. eney **Polyptoton** est eiusdē dictiōis in diuersis casib⁹ repetitio. Et *Virgilius. Littora littorib⁹ p̄ria fluctib⁹ vindas. Imprecor arma armis pugnēt ip̄iqz nepotes*

vi. eney. **Hyrmos** est series orōnis lōge tenorē suū vsqz ad vltimū seruatis. vt *virgili⁹. Principio celū ac terrā camposqz liq̄ntes. Lucentēqz globū lune titaniaqz astra. Sp̄s intus alit.*

ij. eney. **Polisyndeton** est qñ fit p̄iunctionū nimia accumulatio. vt *atba masqz thvasqz. Pelidesqz neoptolemus p̄musqz machaon*

iiij. eney **Dyaliton** seu asyntheton est quotiēs oratio coniunctōe caret ne cessaria. vt *ite ferte citi flāmas. date tela. impellite remos.*

De tropo ⁊ sp̄ebus eius.

t **Tropus** est figura quociens dictio transfert a p̄pria f̄catione ad impropria aut silitudinaria necessitatis aut ornatu causa. Et sūt tredecī sp̄s. s. metap̄phora. catachresis. me

talespis. **Detonymia.** **Antonomasia.** **Epitheton.** **Synecdoche**
Onomatopœia. **Periphrasis.** **Hyperbaton.** **Hyperbole.** **Allego-**
ria. **Homœofis.**

Detbaptora est dictiois vel orationis in alia significatōem trāsita
 tio pp̄ similitudinē vtriusq; agruā. vt dicēdo simplicē esse agnum
Virgi. **Atlantis** cinctū aliūdue: cui nubib⁹ aris. **Puniferūq;** ca-
 put v̄eto pulsat ⁊ ymbzi. ecce hic p̄ metaphorā moti **Virgi.** ascri-
 bit mēbra hūana.

Catachresis est vsurpationis alieni nois. vt parricidā sexnumero
 dicimus q̄ p̄zem nō occidit. s; matrē aut fratrē. et piscinā q̄ nō
 habet pisces.

Detalepsis est dictio gradatim p̄gens ad id qd ostēdit. ⁊ ab eo
 qd p̄cedit id qd sequit̄ insinuās. vt. Post aliq̄t mea regna vidēs in buco?
 mirabar aristas. qz p̄ aristas segetes. p̄segetes estates. p̄ estates
 annos intelligere debem⁹. ita p̄ aristas lōgo mediō estates itel-
 ligimus.

Detonymia fit mltiplr. Primo cū ponit̄ p̄ticens. p̄ p̄tento. vt
 nūc pateras libate ioui. Aut ecōtra. vt. Erateras magnos statu vij. eney
 unt ⁊ vina coronāt. Scdo cū ponit̄ inētor. p̄ eo qd iuuentū est.
 vt. sine cerere ⁊ bacho friget venus. aut ecōtra. vt vinūq; precat̄
Terē ⁊
Tercio cū ponit̄ causa p̄ effectu. vt pigrū frigus. pallida mors. andria
 aut ecōtra. cū ponit̄ effectus p̄ causa. vt frena spuant.

Antonomasia est quādo p̄ excellētia appellatiūū ponit̄ pro pro-
 prio. vt. p̄beta p̄ dauid. poeta. p̄ virgilio. apls p̄ paulo. ⁊ vrbs
 pro roma.

Epitheton est dictio certā pprietatē significās dictioi alteri ad-
 iecta. vt dira celeno. dira camilla. dicax pica. lanigere oues. Al-
 ma ceres. pulchra venus.

Synecdoche est cū a pte accipit̄ significatio totius. aut viceuer-
 sa. vt pupes tue pubesq; tuoz. Itē fontēq; ignēq; ferebant.

Onomatopœia est nomē a sono fictū. vt tinnit⁹ aeris ⁊ clāgoz
Periphrasis est circūlocutio q̄ fit aut ornādi rei cā q̄ tubaz.
 pulchra est. aut vitāde q̄ turpis. vt **Virgi.** in primo. Et iā pria
 nouo spargebat lumie terras. **Titani** crocēū linq̄ns auroza cu-
 bile. Jā lucefcebat vel lux erat orta notat̄.

Hyperbaton est trāsgressio quedā ver toz ordinē turbās. Et⁹
 vero sunt quinq; spēs. **Hysterologia.** **Anastrophe.** **Parentthesis**
Emelisis. ⁊ **Syneresis.**

liber tertius

Hysterologia vel **hysteronproteron** est sententia cum verbis ordo mutatus. vt Virgili. ij. **Eney.** **Doziamur** ⁊ in media arma ruamus.

i. Eney. **Anastrophe** est dictionis tñ ordo p̄p̄terus. vt italiã contra. **H** est contra italiã.

Parentesis est alteri⁹ sententiæ interposita oratio. vt **Enecas**: ne q̄ em̄ patrius p̄sistere mentē. **P**assus amor. rapidū: ad naues p̄mittit achatem.

Emesis est sectio dictionis vna dictione vel pluribus interiectis. vt septēq; subiecta trioni. Et scias q̄ h̄mōi sectio plerūq; sit in dictione solū p̄p̄sitate figure ⁊ metri necessitatis gr̄a.

i. Eney. **Syneresis** est ex omni vt e p̄fusa locutio. Virgi. **Tris** noth⁹ arreptas in saxa latētia torquet. **S**axa vocāt itali medijs q̄ in fluctibus solū p̄p̄sitate figure ⁊ metri necessitatis gr̄a.

Hyphole vero est suplatio quedā fidē excedēs augēdi minūēdiue causa. vt it clamor celo. **I**tē testudine tardior.

Allegoria est figura qua aliud significat quā dicitur. vt. Et iā tempus equū fumātia soluere colla. hoc est carnē finire. **Qui**⁹ septē sunt spēs. s. **Ironia.** **Antiphrasis.** **Benigma.** **Charietimos.** **parodia.** **Sarcasmos.** **Asteismos.**

Ironia est sermo dicti p̄rius ostēdēs. Virgi. **Egregiā** vero laudem ⁊ spolia ampla refertis. **Tuq;** puerq; tuus. **Mā** nisi grauitas p̄nūciatiōis esset adiūmēto p̄fiteri videret qd̄ negare irēdit.

Antiphrasis est vni⁹ dictionis ironia. vt bellū. qz̄ mine bellum. ⁊ parce qz̄ minime parant.

Benigma est obscura sūa p̄ occultā similitudinē reꝝ transiens. vt Et que me genuit mater mor̄ gignit ex me. Significat ei aq̄m in glaciē cōverti ⁊ ex eadē rursus effluere.

Charietimos ē figura q̄ dura dictu grati⁹ p̄ferunt vel ex p̄mūit vt cū interro gātib⁹ nobis: nunq̄d nos q̄sierit aliq̄s. **Rūdem**⁹ bona fortuna. vt ex **H** intelligat neminē nos q̄sisse.

Parodia est accommodata tñ rebus tp̄ibusq; p̄ouerbū. vt lup⁹ est in fabula.

Sarcasmos est sermo plen⁹ odio hostilitq; derisio. Virgi. **En** agros ⁊ quā bello troiane petisti: **Desperā** metire iacēs.

Asteismos est sermo iocosus ⁊ faceta satis vrb̄anitate exposit⁹ vt cū vane quē conari intelligēt es. dicimus. laterē lauas. **I**tē ē

Vir. in buco. Qui baviū nō odit amet tua carminia mei. Atqz idem iūgat vulpes ⁊ mulgeat bīrcos.

Domocolis est min⁹ rei note demonstratio p̄ aliā magis notaz et habet tres spēs. q̄ sunt Icon. Paratole. ⁊ Paradigma

Icon est p̄sonaz inter se vel alioz q̄ accidūt p̄sonis p̄patio. vt **Virgi.** Os humicofqz deo similis. i. Eney.

Paratole est iter dissimiles res p̄patio. **Virgi.** Qualis mugit⁹ fugit cum saucius aram. **Taurus** ⁊ incertam excussit ceruice se currim. ii. Eney

Paradigma est narratio exēpli hortantis aut dehortantis. hortantis. vt **Antenor** potuit medijs elapsus achivis. **Illiricos** p̄netrare sinus. dehortantis. vt **Et** nō sic phrygius penetrat lacedemona pastor **Ledeāqz** helenā troyanā verit ad vrtē. i. Eney.

Sequētes igitur nō sūt i **Donato.** s; ex alijs autozib⁹ colligūt.

Liptote est cū minus dicētes lōge plus affirmare intendim⁹. vt **Virgilius.** Nec munera sp̄no. **H** est libēs accipio. in buco.

Endiadis est cū diuisim plata iunctim itelligi debeant. vt **molēqz** ⁊ **montes** insup̄ altos. **Imposuit.** i. molē altoz mōrtiū impo- i. Eney.

suit. **Item** pateris libanus ⁊ auro. i. aureis pateris. **Itēz** arma virūqz. id est armatum virū. i. Eney.

Hypallage est agentis pro paciēte aut ecōverso positio. vt **dare** classibus austruos. hoc est classēs austris. **Itē** nōdū illis labza admouī. **H** est. nōdum illa labzis admouī. in buco.

Emphasis est cū ponimus substantiū p̄ adiectiuo significans qualitatem abstractiuā ipsius adiectiuī. **Therē.** Ubi est scelus q̄ me perdidit. i. sceleratus.

Prosopopeia est sermo personis fictis attributus. vt **Darexi** p̄s. cxiij. dit et fugit.

Topographia est descriptio loci nō ficti. vt **lucus** in vrte fuit me dia letissimus vmbza.

Topotesia est locus fictus s̄m licentiā poeticā. **Virgi.** Est in se. i. Eney.

Topotesia est locus fictus s̄m licentiā poeticā. **Virgi.** Est in se. i. Eney.

Topotesia est locus fictus s̄m licentiā poeticā. **Virgi.** Est in se. i. Eney.

Chronographia est t̄pis descriptio. **Virgi.** Mor erat ⁊ placidū carpebant festā soporem.

Antipophora est tacite obiectōi responsio.

Ephregeſis vel epregeſis est sine prius dicte expositio. **Quidi** us. **Legerat** huius amor titulū nomēqz libelli. in reme.

Allcotheta est accidētium grammaticalsum diuersa positio. vt

casus p̄dō casu, vel p̄sone p̄ p̄sona, vel cū diuersi casus v̄l p̄sone
 construunt̄ intrāsitīue, vt ego miser ego, et filia. Et quāq̄ sūt si
 gure p̄structōis q̄ sūt sp̄s allecortete, scz Prolepsis, silleps̄, zeug
 ma, Anriptosis, et Sictesis. Quid sit p̄lepsis silleps̄is et zeugma
 dictū est. S̄z antiptosis est v̄m̄ casus p̄ altero positio, vt sermo
 i. Eney. nē quē audistis nō est me? Itē, vrbē quā statuo v̄ra est. Et tbe
 reuci? Quas credis esse has nō sunt vere nuptie, et p̄plo vt pla
 cerent q̄s fecisset fabulas. Synthesis etiā est sp̄s allecortete, et bz
 sub se euocatōem. Appositōem, et Synecdochen. Capit̄ etiā sūt
 thesis p̄ figura p̄ quā aliq̄ ptes in p̄structōe iūgunt̄: nō gr̄a vo

i. Eney.

i. Eney.

cas: s̄z significati, vt Vir gi. Pars i frustra secāt, turba ruūt. Vene
 tie est insignis et maritima v̄rbs.

De materia et natura punctoꝝ.

Et materia distinguēdi oꝛōne fm̄ s̄nias dicitur. Prīmū sūt
 b q̄rem? qd̄ sit p̄ct̄, deide q̄t sūt p̄ct̄a et q̄ vis eoz, tercio
 quō p̄ct̄ada sit q̄q̄ oꝛō. p̄tio dico q̄ positura siue p̄ct̄? ē
 signū segregās et sp̄m̄ recreās. Hoc ē sic itelligēdū. P̄ct̄us ē si
 gnū diuidēs it̄lectū in s̄nias et p̄ct̄ulas distinguēdo et sp̄m̄ recre
 ans platoris. Et hac diffinitōe elicere potes duas vtilitates p̄ci
 pual̄ q̄s materia p̄ctoꝝ affert. P̄ria, qz̄ distinguit s̄nias q̄ als̄ es
 sent p̄fuse, sc̄da, qz̄ recreat et q̄scere fac̄ sp̄m̄ siue halitū p̄ferētis
 Sūt aut̄ p̄ct̄a p̄ oꝛōne distinguēda q̄bus mō v̄timur h̄c. Virgu
 la, Cōma, Colon, Period?. P̄ct̄us interrogatiuus, Virgula
 curua, Virgula est signū lōgū factū hac rōne, hoc signūz deno
 tat animā auditoris vel p̄ferētis ad huc esse susp̄sum, et oꝛōne ac
 sensum esse imp̄fectū. De hac virgula pauci scriptozes dixerūt,
 qz̄ sub p̄cto susp̄siuo cui? fere naturā gerit p̄stenderūt. Com
 ma mēbrū susp̄siu? p̄ct̄? siue media distinctio est p̄ct̄? cum vir
 gula sup̄ius eleuata, vt sic, aut cū altero p̄cto sup̄posito, vt sic:
 Et ponit̄ ad notādū p̄structōem p̄fectā, et iō bz p̄ctū planū et
 sententiā imp̄fectā cui necesse sit aliq̄d addi ad p̄stitutōez sensū
 p̄fecti. Idēq̄ bz virgulā p̄cto sup̄positā, q̄ etiā lector admoneri
 debet vt cū huiuscemōi signū occurrat: in alto sermōne suspen
 dat. Pr̄iū vero fieri debet circa colon vbi vox dep̄mēda crit q̄si
 it̄lectui p̄ p̄lectōem s̄nie satis sit. Colō subdistinctio vel p̄ct̄? vi
 usū? est punct̄? puus siue virgula h̄ mō, et fecat p̄fectōem orati
 onis q̄tū ad p̄structōem et gr̄amaticale s̄niam. s̄z ad huc om̄ino
 oratio nō sit clausa. Vocat̄ aut̄ subdistinctio, i. pua distinctio respe

ctu periodi. Periodus punctus diffinitiu⁹ siue plena distinctio est punct⁹ planus cū virgula inferi⁹ reflexa. hoc mō; hoc punctū denotat tā auditoris q̄ dictatoris animū esse quietū oīnoꝝ omnia esse clausa ⁊ pfecta in oꝛone: ita vt nihil sequat. Punctus interrogatiuus est punct⁹ cū virgula sursum reuoluta. vt sic. Tu mihi lauas pedes? Sub illo etiā p̄tenduntur oꝛones admiratiue

Virgula curuata ad modū dimidię circūferētie. vt sic. ponit i principio ⁊ fine oꝛonis interposite p parenthesi. Exemplū. princeps (qz hostes minant bella) iussit munire vias. Tāta autē est vis punctoꝝ vt vna eadēq; oꝛo punctis alio ⁊ alio modo distincta distinet. Regē vestrū interficere bonū est timere nolite. et si omnes p̄senseritis: ego nō negabo. vidz rex non interfici debere. Et mutata illa distinctōe: apparebit regem occidi debere. vt sic. Regē v̄m interficere bonū est. timere nolite. ⁊ si oēs p̄senseritis ego nō negabo. Quō punctis p̄dictis sentētie sine distinguendo. Virgula solet poni inter substantiua plura vel adiectiua inōiunctim posita. Itē in verba finiti vel infiniti mōi. Itē inter orationes inōiunctim sup̄tas ⁊ sentētia coherētes. Et generaliter in omnib⁹ locis in quibus oꝛo suspēdit ⁊ nō ponit cōma: virgula est p̄nēda. Cōma fit per oꝛonē q̄ se p̄fecta esse potest quantum ad constructōem. lz nō quo ad finem. Signa autē faciētia huiusmodi p̄structōez cū finia imp̄fecta sūt hec silia. Qui infinitū q̄ cūq; quisquis siquis qn̄ quoties quociēscūq; quous q̄q; licet p̄ q̄ dum cū aduerbiū. vt pro postq̄ quō pro sicut si nisi qm̄ quia sicut ex quo ne prout non tē. Etiam ablatiui positi absolute in designatione p̄sequētie ⁊ p̄cipia. Itē p̄structōis prima pars in qua cōmittit zengma. Vnde ⁊ silēs dictiones cū in oratione ponunt animū auditoris aut p̄ferētis suspēdūt. signāda igitur erit aut virgula aut cōmate huiusmodi oratio: ad denotandū sensum ad huc minie patere. esto etiā q̄ oratio q̄ntū ad p̄structōez grāmaticalē sit p̄fecta. Colon autē ponēdū est post oēm p̄structōez ex q̄ accipe licet sensum p̄fectū. lz adhuc de eadē re dicēda sequant̄ Itē caueas ḡnāliter facere cōma vel colō inter verbuz ⁊ casum quē a pte post regit. aut inter verbū ⁊ suū suppositū. aut int̄ verbū vel p̄cipiū ⁊ suā determinatōem. Itē qn̄ negatio referē ad p̄sēs p̄ticularē sequentes non pone cōma vel colon donec oēs particule p̄reerāt ad q̄s negatio referē. Exēplū. App̄hēdite discipli-

nā neqñ irascat dñs ⁊ precatís de via iusta.

P Rosodia qđā spēs grammaticē ē dicta a pros qđ ē ad ⁊
 odoſ cāt⁹. qz tractat de accētū dēonuz. ⁊ de qñtitate ſyl-
 labaz. qz noticia ad dñte pñū cīādū grāmatico putill' ē. Turpe
 ei ē ſyllabas naſa breues ꝑ ꝑſodie leges ꝑducē. aut lōgas corri.
barēga Quisq̄s vero hac arte caret: balbutiēs ſꝑ **W**arenega latinū ē ē
 ⁊ trepid⁹ oōnes barēgas ⁊ hās qñlitet gallico de ꝑmptum.
 legit i ceru doctiſſimoz. **N**oticia qñtitaſ nā dicere ſolēt. **E**ſt
 mēſureꝑ ſyllabaz ⁊ cudēdoꝝ verſū q̄ ꝑa vne telle harenge. i.
 cto ſ. ribi ſoleāt voces erudit. **R**arus em̄ pulchra eſt oō ſine
 ſeꝑtoꝝ h⁹ ſce artis ignar⁹. qz nō oberret i ānotādis his cōtio.
 noīb⁹ ꝑecunia tolerabil' acur⁹ tolero bacul⁹ appollo ⁊ cetis ꝑne
 innumerabilib⁹. **Q**uoties ꝑter itelligētiā ſenſ⁹ qñtitaſ diſcretio.
 multa em̄ i ꝑetis iuenim⁹ noīa diuerſ' qđē caſib⁹. ſz eodē ſine ꝑ.
 nūciata. q̄ qñtitaſ ſyllabaz ignar⁹ nllō ꝑacto diſcernet. **Q**uid
 ſi aliq̄ ſint diuerſe ꝑenit⁹ ꝑcatōis ſola vni⁹ ſyllabe vl' ꝑlicitate vl'
 corꝑeꝑtōe diuoſcēda vt ara equ⁹ mala ꝑꝑſ' labor ⁊ ſilia. **P**oſtre
 mo ſine qñtitaſ ſyllabaz expiſito metri ſuauis vtilitas q̄ nō
 puula ē: ad ꝑiſci neq̄ꝑ ꝑt. **M**ōnūꝑ em̄ ꝑgnātiſſima latiffimaꝑ
 ſua ſiue iuriſcōſultis aut theologis ſpectata bzēui claudū metro
 quā vbi memorie haud facile mādare poſſis. aut vbi et mēoria
 lapſa fuerit remiſcēdi facultatē n̄ puulā ꝑſtabit carmē. vñ. **H**e-
 tra iuuāt anſos ꝑꝑndūt ꝑlīma ꝑaucis. **P**riſtina cōmōzāt ſc
 oi q̄ra legēti. **A**n fruſtra diui qñdā ꝑꝑhe carmib⁹ vñ ſūt q̄ con-
 ſeꝑſerūt ꝑſalteriū. lamēratioēs **W**ierem. totā fere **J**ob hystoria
 et oīa ferme ſeꝑture ſacre cātica. **D**is em̄ nra grāmatica ꝑeta-
 rū carmib⁹ ꝑꝑrobat. **W**irabiles admodū ⁊ marie ꝑhoꝝ ſiue ꝑ
 ꝑe taz carmia nob inoteſcūt q̄ſeꝑe. **W**uiſce ꝑ rei iꝑgrātia tur-
 pis a nob ꝑꝑulſabit ſi ſeꝑntia h⁹ artis rudimta diligēt iſꝑereri⁹

Mter latias vnā ⁊ viginti ſꝑ. vocales qñꝑ **D**e lris.
i ꝑſonātel. xvi. ſꝑiñē **f** tñ qñtū ad ſonū ē ſemiuocal' q̄ꝑꝑ
At de eiſdē ꝑſonā **v**ero ad ꝑrātē poti⁹ ē muta. **ſ**ꝑā. **M**i-
 tib⁹ ſeꝑtē dicunt ſemi- **g**er. **W** qz iterdū ꝑſonās: iterdū aſꝑi-
 uocales. **f l m n r s x.** **S**z **r**atiōis credit nota. **D**yome. **E**ſt tñ
 adiecta ⁊ octo fiūt. **H**ec **q̄**ꝑꝑ ſonans ⁊ ꝑoſitionem facit. vt
Dione. **E**ſe nouē mu- **a**ꝑud **U**irgi. **T**erga fatigam⁹ baſta.
 te. **b c d g h k p q t y** aut ſeꝑta **v**ocalē grecā. ⁊ **z. xvij.** conſonātē
 ꝑꝑꝑ greca verba q̄b⁹ ꝑſuete vtūt aſſumpſere latinū. neꝑ em̄ alr
 typū vel ꝑclun vl' ceta hmoſ quō ſcriberēt habebāt. **H**oc inter ſe

Nota

mivocales et mutas distat. quoniam he a vocalibus incipiunt et se finiuntur
 he aut a seipsis ictu at et erant i vocales. Sed vero h negat a versu
 caronibus? Ita. quoniam non e ca positiois. vt nihil mihi arboros. neq; dat
 impedimentu ne due mor sese vocales sequit. vt traho pbiteo. De i
 stis vocalibus i et u plerq; i psonatiu prate redeunt. cu aut ipe iter **Et v**
 se geminat. vt iumentu vinu. aut cu alijs vocalibus iungit. vt ianua
 iecur ioc? vanitas veritas volat? **U** q; nonnuq; sibipri pponit. vt
 vult? recipit ee v vi psonatis cu inf psonate et altera vocali co
 stituit. vt qter suadco suavis ad ligua. q; q; donat? et sui exposito
 res? **P**opsi? et **S**ergi? dicunt ea psonate ee no posse. qz an se alte
 ra psonate hz. vocali ee no posse. qz sequit illa vocal. qd qde nihil
 refert. nuqd ei qn scribim? natura: dicendum e t psonate ee si posse
 qz an se heat altera psonate. s. s. imo et vocali ee no posse. qa illa
 vocal sequit. Sic tñ u nonnuq; vocal s pposita. vt insuavis. Iuxta a
 leradrū. **H**osq; modern? hz qm q s pumte. Syllaba diuidit
 tuc u vocal bz. Snt et liqntes sre due. vics l et r nonnuq; breues na
 tura syllabas adiuictis sibi mutis inueniunt reddere logas. vt co
 clear repleo assecla tenebre cerebrū cathedra. Due q; psonates
 et h. et vocal i iter duas inserta vocales virtute hnt psonantiū
 duar. vt par aris gaza thesaur? maior peior maiestas ei? huius
 aio ieiuno. **U**ez in ppositis no sic. vt huius baiulo. **De tri-**

Illaba e pphesio lraz aut vni? vocal enū. pluri syllaba.
 ciatio tpm capat. qz ois syllaba aut breuis est et tps reci
 pit vnu. vt pz. aut loga e: et duo recipit tpa. vt mr. Sunt
 igit loge syllabe. snt breues. snt coes. Loge et breues snt natura et
 ex sequit. Natura loge se bifaria. aut pductoe vics singlarū vo
 caliu. vt nauis finis omē vn? aut duar puctioe qua dyphthon
 gon veat. vt acuu poena august? curus. Snt ite syllabe pme
 medie. atq; vltie. Pumarū qntitas pgnoscit positoe. dyphtho
 go. positoe. ex eplo. regla. **V**edias positoe accetu et regla. **U**lti
 mas positoe et regla iuestigam? **R**egle qntitatu monosil

Onis vocalis p se loga e. lz u scatia carcat. tñ labar.
 in ea erentes pductif. **A** adverbū qñ anpōit vtis a vo
 cali incipit? breuis e. **V**irgili? **T**ecoridon o alexi tra. in buco.
 bit sua queq; voluptas. **D**ictio monosyllaba in vocali eries p
 ducit. vt stana flate se pre dij si mi qui do no fio sto q. **D**emif q
 nti et acti casus. **S**ilr q; ve ne. q; et ve copulatiua et disunctiua co
 iunctiones. na ve interiectio loga est. **H**e adverbū affirmantis

aut p̄hibētis p̄ducit̄. s̄z interrogantis breuiat̄. Dcō monosyllaba
erics in p̄sonatē b̄ d̄ l̄ m̄ t̄ corripit̄. Sal masculinū sol il z nū p̄
ducunt̄. q̄ vero sim̄ in cr s̄ lōga ē. exceptis h̄q̄ ē cōis neclac an i
vir cor fer p̄ ter es verbū bis q̄s is p̄noib⁹ os offis. Singla i as
et us lōga sunt. vt vas mas pus plus rus. Sicq; de monosyllab
vniuersa q̄ntitas satis explorata est. Regle cōes.

Q̄ntitas p̄ lōga ē. Fitq; dū p̄ vnā vocalē due sequunt̄ p̄so
nates aut vna repetita. aut vna duplex. hoc adiecto q̄ al
tera saltē i eadē vocalē syllaba collocet̄. vt arma pestis ad
uena adiuuofallo mallē reddo ecce dux gaza maior troya q̄ posi
tio nō nūq̄ in metris in tres diuidit̄ syllabas. vt est illd̄. i. eney.

Arma virū tabuleq; z troya gazap vndas. s̄z in perizoma z za
cynthos neq; vim duar̄ p̄sonatiū neq; p̄tate efficiēde positiois
vsurpat̄. Adiectū ē dū saltē altera p̄sonasiūta sit vocali. nā si se
cus euenerit positio nō est. vt agri tenebre. Ad positōnez crebri
oz h̄i debet̄ intuit⁹. p̄currit̄ em̄ fere oib⁹ in vocalib⁹. z p̄ neduz
in p̄mis: veruetā in medijs z vltimis syllabis repiri. vt armiger
robust⁹ amabūt̄.

De dypthongo.

Dypthong⁹ sp̄ lōga ē. vt aula euge. Sūt em̄ due q̄ scribūt̄
et legūt̄ au. f. z eu. Altere vero due. s. ae z oe scribi q̄s p̄nt̄
s̄z ne legi q̄dē p̄cessū ē. vt aes aedes foelix coelū solocis
m⁹. Est p̄tea i oi grō dtō ntō deīn z vtō p̄labib⁹ p̄me declinatōis
locāda dypthong⁹ ae p̄ quā z eadē syllaba p̄ducta ē i alijs w
calib⁹ elōgis freq̄nt̄ apd̄ veteres videm⁹ dypthongon. naz ve
teres o z a cidē vocali e añposuerāt. i plerisq; tñ locis vetustissi
moz voluminū figurā b̄mōi loco dypthōgi videm⁹ assignataz
Q̄n vtra debeat̄ baz adiūgi vocaliū satis elegās fecit̄ Suarin⁹
veronēsis opusculū.

De vocali natura.

Vocalis natura breuis seq̄nte muta cū liquida lōgari p̄ret
theatrū aratrū p̄ris p̄patris agri colubri ludicra lugubris
funebz̄is celebz̄is celebzo penetro lucro clepsedra integri
Et si vocal̄ de se foret lōga p̄ nullā mute z liquide seq̄lā poterit̄
breuiari. vt febz̄is egrī matris fratris. Sic obliq̄ sic p̄posita salu
ter sic salubz̄is salubre medijs lōgis libra bilibz̄is podogra ciro
gra.

De compositis.

Syllaba dictionis simplicis transfert̄ secū suā q̄ntitatē ad
oia p̄posita. vt lego terciē p̄ma breuis māet̄ ead̄ i cōposito
plego relego. Lego p̄me bz̄ e lōgā. sic in p̄positis. vt dele

ij. eney.
Fā me.
dio ap.
parz flu
ctu nēo.
rosa za
cynthos

go sublego. etiam si vocal' parti fuerit imutata. vt facio cū p̄mā
 brenē habeat p̄ficio reficio alteras sil' breuis huāt. Lado p̄ma
 lōga. sic allido collido illido. Lado p̄ma breuis in p̄positis a in
 i mutata sil' corripit. vt decido p̄cido. Lado p̄ma lōga a i i mu
 tādō in p̄positis est eiusdē q̄ntitatis. vt decido cōcido recido oc
 cido medijs lōgis. Sum? p̄ma breuis. sic i p̄positis affum? p̄
 sumus. Sono tegeo amo doceo ligo bibo cuto duco ⁊ dico p̄me
 colo vino video faueo nepos cano pol? morior neco mod? mo
 uco rudis venio p̄mas suas breues traducūt ad oia p̄posita. Cla
 uis glutio scrutoꝝ ceco trudo ludo trico vito primus p̄mas hāt
 lōgas itidē in p̄positis. Quinq; demas ab hac regla. zima lesio
 nubo fugo iuro. q̄ cū p̄mas habeāt lōgas. tñ in p̄positis breuiant
 vt asinus paralisis sanguisuga p̄mulo deiero. qd̄ a de ⁊ iuro ve
 nics u in e mutata nō p̄ducit. Itaq; q̄ntitatē p̄positi ex simplici
 et ecōtrario simplici ex p̄posito sepe p̄cessum est venari.

De I in dictione p̄posita.

Ocalis i i dictione p̄posita dū medio loco interuerit cor
 repta est. vt omnipotēs lamificiū armiger celicola tubicē
 fidicē. Excipiunt tria tubicē nomē ibidē ⁊ vbiq; aduer.

De re e de pre se di bi pro.

Composita a re inseparabili h̄positiōe corripiūt eandē. vt re
 cuto recipio reprobo. Excipitur reicio ⁊ refert imp̄sona
 le. p̄ interest distat vel differt. Retuli tñ a refero inueniē i
 Quidio longū. Si etiā syllabā re due mor p̄sonātes seq̄nt pro
 duci solet. vt respicio respuo respiro restauo. E de p̄ se pro
 ducunt sp̄ in p̄positis. nisi mor altera vocal' adueniat. vt dealbo
 puro. P̄ntz iste syllabe in p̄positis scribi p̄ dyp̄thongō ac. vt ac
 duco. daemiroꝝ p̄raedico faeducō saecerno Di p̄ponēs lō
 ga est. vt diligo dirigo digero. disert? tñ d̄dirimo breuiat. Ora
 ti? Secūdi calices quē nō fecere desertū. Quid. Dac de? ⁊ me
 lioz litē natura diremit Hi corripit. vt bilignis bipatēs bifoz
 mis. nisi due p̄sonātes seq̄nt. vt bisfert?. Pro in se ⁊ in p̄posi
 tis p̄ducit. nisi mor vocal' assit. vt p̄bitro pau?. Excipiūt etiā p̄
 teru? p̄pero p̄nepos p̄cella p̄pha p̄phan? p̄for p̄fug? p̄fiteoz p̄
 ficiscoꝝ p̄fecto p̄pino p̄curo. tñ plima ex istis a p̄cul poti? q̄ a
 pro esse p̄posita sciendū est

i. meta
 morpho

De derivatis.

Erivate voces sequūt fere sp̄ leges fontū et qb? nascūt.
 iō q̄nta fuerit vocal' sede p̄sone idicati singularis: tāta ma
 nebit i t̄p̄ib? in formatis. Mā cū p̄me sedet q̄rte iugati

Libet quartus

omnū vocal' vltia scde psonē lōgā ē. parē vniuersa deinde tpa i ea dē syllaba q̄ntitatē hnt. vt amas i as lōgā eries de se facit longā amam? amatis amabā amauī amauerā amabo ama amato amatore amare amari amatum. voces vocem? vocetis. audis audim? auditis rē. E diuerso tercie p̄iugatōis indicatiō? secū. dā psonā corripit. sic cetera q̄s tpa. vt legis legim? legitis. Attū est vnicū verbū p̄me hñs a breuē in vniuersis mōis r̄ t̄pibus suoꝝ etiā p̄positōꝝ. vt do circūdo p̄ssundo venūdo. Cōsiderā dū est tñ q̄ p̄teritū imp̄fectū tercie nō p̄cordat cū scda indicatiōni p̄sona. qm̄ illic vocal' mutat. vt legebā legebas. Quātitas modōꝝ oim̄ referē ad indicatiō p̄ns. s̄z p̄teriti perfecti q̄ntitas disseminat in singla tpa inde succedētia. Vocal' itaq; ē eadē i deriuato r̄ in riuo. si saltē eadē p̄sonās in vtraq; vocali subijciat. naz et si moueo sit p̄ma breuis: mobile tam̄ r̄ mot? p̄mas hñt lōgas i moueo em̄ i sequit̄ o. in ill' vero b r̄ t. excipiunt dicat a dico. lu cerna a luceo. latna a lateo. vadū a vado. arista ab areo. sopoz a sopio. nato a no. fides a fido. titul' a titan. iocūd' a ioco. buma nus ab bumo. obliq' b? nois dur a duco. oia em̄ fere ista p̄mitia q̄uis p̄mas habeat lōgas: deriuata tñ corripunt. Lateo tñ buma nus r̄ ioc' p̄marū breuiū deriuāt ex se laterna būan? iocuna? q̄ p̄mas p̄ducūt.

P Reteritū dissillabū p̄mā p̄ducit. sex dēptis. s. bibi steti de di. fidi a fundo. scidi a scido. tuli. nisi mor p̄mā vocalē altera sequat. vt fui lui rui. q̄ vt añea meminim? ebibi institi circum dedi p̄cidi medijs b̄zcuib? dicēt.

P Reteritū p̄ncipiū duplicātis vtraq; p̄ria cor. vt didici p̄terterat positio sp̄ excipit. vt poposci momoz di rē. De supis Epina dissillaba cū suis descēdētib? p̄mas dissillabis p̄ducūt. vt flatū fletū tritū scitū. Excipiunt decē. quitū sitū citū satū litū itū datū statū ratū rutū. staturus a statū veniēs p̄mā p̄ducit. r̄ ambit? veniēs ab itū mediā p̄ducit. noia verbalia oia q̄s q̄ a supis formāt hñt ei? q̄ntitatē in syllaba prima. p̄ter hec. verbū q̄dlibet vi huās in p̄terito simplr̄ mutās vi i tū penultimā in supino h̄z syllabā lōgā.

V Vocal' alteri p̄posita in latis vocabul' cor. vt p̄tro posita. uersa in dies inuius. Excipiūt diuisum r̄ fio qm̄ mact dissillabū. r̄ gti r̄ dti q̄nte declinatōis in q̄b? e ante i longā ē. si saltē vocalē e: tercia vocal' añcessit. vt sp̄i. Nā si p̄sonās

interueniret: breuis est e. vt spei fidei rei. Trōis gñs siue nois siue puois in ius eries in vocali i est cōis ⁊ anceps. Alteri? ⁊ alius excipiunt. nā ille sp corripit. iste sp. pducit. Aer ⁊ cōus lōga sūt. platea ⁊ chorea sūt ad nutū locāda in versu. Breca frequēter pducunt. hebraica itidē. p̄serti vbi vocali vocalē a p̄cesserit.

De proprijs.

Propria in vltimis syllabis subiaccēt q̄ntitatib? appellati uoz. At in medijs put ad spectatū vsus exercitium deueniunt. In p̄mis sūt cōia. nisi solita poetaz celebratio cōeraceret ad vnā q̄ntitatē. sic iupiter ⁊ saturn? apud oēs pducūt. Venus apud oēs corripit. Mā q̄ pbata sunt sel' autoritate digne scripta sūt ea pprio arbitrio inuocare vicio dat. In his tñ velut in alijs oib? opepreciū est p̄siderare positōem. dyphthongon et vocales iuicē sese excipietes. vt **Var?** **Ballus** **Paul?** **Augusti** **Ius** **Iohes** ⁊ **Trobaldu**. De vocalib? in cremento.

Nota.

Vocalis a e o exerescētēs in nūero plali lōge sūt. exerescentes autē in singulari nōnūq̄ lōge sūt. vt ciuitatis. locupletis coloris. nōnūq̄ breues sūt. vt palladis ebetis artoris **Vocales** vero due i ⁊ u in plī exuperātes breues sūt. vt manib? verub?. In singulari iā breuiant. vt supellectil' murmuris. iā longant. vt litis virtutis.

De pedibus.

Vsyllabaz q̄ntitates sequitibus et regul' siue etiā carminib? intellectu sit facilior ⁊ meli? possit inq̄ri. ⁊ quemadmodū versui sit accommodata dictio. aut inepta iā fini. iaz medio. iā capiti naturā versuū atq; pedū q̄ eos p̄stitunt breuiter **Eroz** genera solitoz duo sūt. **Exametrū** . examinabim? qd̄ sex. **Pēthametrū** qd̄ q̄nq; pedib? fabricat. **Pes** ē certa tpm ⁊ syllabaz mēsuratio siue dimēsiō.

Pes.

Amer? pedū i tres dissyllabos: tres deñ trissyllabos sci dii. **Spōdeus** ei troche? ⁊ iāb? duaz sūt syllabaz. **dactil?** tribzch? ⁊ anapest? triū. **Dactil?** p̄stat et pria lōgar

Dactil?

vltis duab? breuib?. vt arbit' oīa barbar?. ⁊ poni poterit i oibus exametri locis: vltio dēpto. quē solū occupāt spōde? ⁊ troche? **Dactil?** etiā pōit i prio ⁊ scdo pēthametri. q̄ntū āt exametri ita freq̄t obtinet vt nūq; vl' rarissime ali? pes illic videat' recept? eē. **Air**. licēt iā fret? recepit spōdeū i q̄nto. cū dic. **Prori?** huic lōgo. s; prim? interuallo. prim? dactilus. huic lon' spōdeus. go sed spōdeus. prim? dactilus inter in penultimo sez q̄nto loco facit spondeū cū dactilus esse deberet. Sic **Iuuenal**. Sp ⁊ i infirmi

Liber quartus

est ani eriguiq; voluptas. Ultio: cōtinuo sic collige q; vindicta nemo magis gaudet q; feia. In scōo versu q; vin. in loco quito nō dactilū. s; spōdeū faciūt. Spōdeus cōstat ex duab; lōgis vt fulgēs audis. poni pōt in om̄ib; exametri locis p̄ter quintuz qui pprius est dactilo. Tria aut p̄tbametri loca prima poterit obtinere. Trocheus p̄stat ex pria longa ⁊ altera breui. vt rector. ⁊ solū ponit iu ferto exametri Iambus p̄stat ex p̄ma breui ⁊ altera lōga. vt domi legunt iuuāt. Poni solū in tercio veri usq; metri loco. Anapest; p̄stat ex duab; breuib; ⁊ vltia lōga vt maculāt faciūt. Poni solū in q̄rto ⁊ q̄nto p̄tbametri. nullus q; pedū alius poterit: p̄ter hūc quartū: occupare. Tribachus cōstat ex trib; breuib; vt macula tabula. poni solū in quinto hoc est vltimo p̄tbametri loco. Om̄i syllaba totā q̄ntitatē recipit a vocali quā intra se p̄tinet: Iō de vocalib; vniuersis iuxta p̄sonantiū ordinē quib; p̄locari p̄nt. P̄rio de primis: post vero de medijs syllabis baud steriles regulas plustrabimus.

De primis syllabis A

Latoz a Ante b corripit. vt faber rabid;. stabil; scabies. p̄ter p̄m̄i perfectū ⁊ futuz; indicatiui p̄me p̄iugatois. Excepto to latoz verto. An̄ versus. De grauat ille latoz sub cui; pōdere latoz. Labes fabula scabidus tales pabulū strato. tñ Flacus corripit in finonibus.

Acer. A an̄ c corripit. vt placco bacul; vaco acies acumē p̄ter trach; bachus dacus acer adiectm̄. An̄ vers;. Di artoz acer vir fortis ⁊ improb; acer. Placo. Virgi. ij. eney. Sanguine placastis vētos. gracul; facund; machina. obliq; hui; nois par. byacinctus anceps est que oia excipiuntur.

Plage A an̄ d cor. vt cado madid; radi;. excepē; p̄positis a trās. vt tra duco trado spadix ḡdiu; radix suadeo clades vado rado gades

Valuz A an̄ f cor. vt vaser. demis; safir;. pōt tñ scribi p̄ pb.

A ante g cor. vt ager sagar vag;. p̄ter strages saga vagina stragula magale vagio la ganū pag; fagus pagina ⁊ plaga pvulne re. An̄ versus. Vulnra sē plage regio plaga vl; plaga r̄tere.

An̄ l. p̄ducit. vt alea tal; balista salebra calige balena squalleo p̄ter alo malū adiectie. An̄ vers;. Mala mali malo mala cōtulit oia m̄do. Kalo grecū verbū cū voco fcat. pal; p̄balār palā salū. An̄ versus. An̄ p̄balas p̄halerata p̄balār fregere p̄balangas. p̄halern; ali; aliqñ talētū aluta alipres caligo verbū. valeo ca leo ⁊ cetera poli; syllaba. ⁊ obliq; nois sal neu. gñis.

Liber Quartus

pm̄e. tegula dego eger egis ⁊ egoceros.

Eañ l pducit. vt celū celo las. sp̄lūca telua delubrū electrū spe
lea elisus delicie deleo delibut. excipit veli piūctiu? a volo. Ge
lut gclū scelus celer melos clēlis melior elicio ⁊ cetera polysylla
ba. religio reliquie.

E ante m corripit. vt memoz femur gemo tremo premo nem?
Excipiuntur semē femina demon demo demū remus emulus.
nemo emin? Quidius. Lominus ense ferit: iaculo cadit emin?
ipse. semita femis semiffis. ⁊ cetero q̄z gti excrefcūt.

E ante n pdu. vt frenū senum vena cena tenia tena tenoz tela
r? senus venū. Excipiunt fenestra penitus frenesis penates pe
nes pen? tenus tener teneo venio tenoz bene senex genus gener
vexus ris. venia penetro tenebre eni enigma tenuis

E ante p cor. vt crepo epla tepid? lepus lepor. Excipiunt sepe ce
pa repo sepio repperi ⁊ reppuli scribunt duplici pp. p̄pūciū pre
pes epacta est anceps.

Eañ q corripit. vt neq̄ equ? subst̄tūne seq̄z. Excipiunt nequaq̄
neq̄z. ⁊ q̄ dyphtongos hnt. vt acq̄lis acquus adiectū equoz.

Eañ r corri. vt fer? feroz veru vereoz feretrū ferat seren? seri
es. Excipiunt chere cera cerul? cerule? heres feral? bereo seres po
puli merco seriū sero eruca q̄ro erūna ceroma erugo erigōe ho
ros terus clerus verus spero spera pera pero omis. qd est calcia
mentū rusticiū. seropelline. obliqui a noie aes.

E ante s producit. vt lesus rhexis blesus. Dep̄tis p̄positis. vt re
seco reseruo refero thesis Iesus est ad libitū.

E ante t pducit. vt p̄ter p̄tor letū letus letoz rhexe cetus. Exci
piunt metallū fretū meto v̄to metuo metus metrū retro gctes
peto vtus t̄ctis p̄ matre achillis petaur?

E ante u producit. vt senus euū. Excipit leuo breuis seuerus le
uis leuer. etiā p̄posita corripunt. reuoluo reuenio.

De primis syllabis F.

Añ b corripit. vt cibus cibo tribulus liter subst̄tūne. Ex
ceptis p̄teritis imp̄fectis ⁊ futuris indicatiui q̄rte p̄iuga
tiōis. tibia liburn? qd tñ Iuuenal? corripit. liter adiectū.
et pro v̄nio fibula. viter hibernus ibis auis tribula fibris sibil?
scrito libo libza.

Liber

Iañ c corripit. vt vicū mico dicar. Excipiunt dico terciē vicū?
speculum vicus vican? tricen? fic? ficcedula licū mica sic picus
pica micteria sica. sco variatur. i

Liber quartus

D ante f corripit. vt pfofoz profugus ofella. Excipiunt pposita a pro. vt pffugo profero profui q. pducunt primas. alia que dam breuiant. de quibus sup ofa.

D ante g. pducitur. vt co go cogito. Demuntur togo rogo Logos logicus.

D ante l corripit. vt lolus color colo terciē dol? dolor doleo columba nola scola mola wla. Excipiunt molior deponens. obliq nois sol. tollū. ples moles soloz artis olim colūna toletus sol? **Polipus.** An versus. Polipus est piscis polipus purgatio naris p litus stola colo as. nolo solēnis solers.

D an m. pducit. vt como is. comis roma promio cominus vomer. Excipiunt wmo omasum dñs comus comes coma Lomo as glomus homo wmo stomachus comedo omitto.

D an n corripit. vt tonus honoz sonus tono sono sonus. Excipiuntur pno nonus zona pone none conus tono tonū tonex Lonoz pronus.

D an p corripit. vt scopulus cophinus soppoz sopozus ppago p stirpe. populus pro turba Excipiunt opilio sopio pplis p artore **Pplus.** ppago p vite. An vers? Pplus ē artore pplis collectio gentis. Aitis ppropago bibit inde futura ppropago. copia copulo copula popisima oportunus operioz. q tñ pnt duplici pp scribi.

D ante q corripitur. vt loquoz coquo quoqz coniunctio. cōposita producitur vt vnoquoqz.

Chorus **D** ante r corripit. vt choz? p turba. forum origo moroz mora morioz thozus wzo. Excipiunt chorus pro vento. corā oro thozar nozā a nosco hozā z ora sine aspiratōe p patria. chorall? lorū Gloria serer morus floreo lozica. obliq hozū noim ros fles os mos quoz hozum

D ante s pducit. vt glosa. Demunt rosa. p rosa ē anceps. plui pfeucha. Nestoz. Proseucha cū ch aspirato nō ptimef sub bac regula. qz prima syllaba in s terminat.

Notb? **D** ante t corripit. vt noto as. nota totidē quot? proteru? r notbus pro vento. Excipiunt poto as. quotidie totus notus wñ cloto protteus ptnus r alia in quibus duplex psonans pcedit. obliqui hoz noim tos r cos toto as. notbus p spurio.

D ante u corripit. vt obliq nois tos r iupiter. omis nouus nouo as. nouerca. excipiunt ouū puincia puia? puenio puē? puideo.

De primis syllabis A.

liber Quintus

bubalus. Excipiunt nomina tercie declinationis in alis erecta. vt carnalis venalis australis penalis. obliqui nomini tercie declinationis neutri generis. vt thoralis animalis.

Añ m corri. vt piram? piramis calam? thalamus adamas. excipiunt erecta in amen. vt iuuamen leuamē. gestamē examē folamē. 7 h nomē thimiamā. pposita sunt iuxta simplicia. vt pclamē.

Añ n corripit. vt clibanus libanus sathanas la. mo panio. ganū raphanus. Excipiunt nomina deriuata. vt romanus germanus alemanus müdanus möcanus xpianus samaritanus gar. ganus aranea balanus vulcan? matianū. obliqui nomini tercie declinationis. vt titanis sicz inanis. Cōposita sūt iuxta simplicia. vt vesan? vzbanus q̄ pducunt. centimanus qd̄ corz.

Añ p corri. vt alapa gausape. Excipiuntur papus sinapi.

Añ r cor. vt barbarus catarus. Excipiunt deriuata. vt auar? scolaris binarius ternarius amarus zedo ara. 7 obliqui nomini terminatorum in ar deriuatiue sp̄i. vt torcular forcular calcar. p̄ter obliquos horum nomini nectar cesar hostar aspar iubar. sic q̄s cōposita a par. vt cōparis disparis imparis.

Añ s corripit. vt carbasus. Excipiunt parnasus omasum. sicut deriuata. vt agaso.

Añ t cor. vt ciathus calatus eratho. excipit achates. sicut deriuata vt nostrates penates ornat? p̄nat? armat?. obliqui nomini in as erectiū q̄ in atis gen̄i finiūt. vt abbas calamitas. alia nomina corripit. vt epar epatis. thema atis.

Añ u pducit. vt papauer cadauer. pposita sūt iuxta simplicia vt concauus media breui. ignauus conclauē medijs lōgis.

De medijs syllabis E.

Añ b pducit. vt eptebus. Excipiunt belleterus heres? therebinthus. obliqui nomini celebs.

Añ c pducit. vt apotheca bibliotheca cirotteca. Excipit gredo. Excipiuntur andromede melchisedech esseda. Horatius epla. ij. Esseda festinat pilēta petorita naues. obliqui nomini a pes cōpositorum. vt dupedis tripedis.

Añ f corripitur. vt elefas.

Añ g cor. vt integer. Excipiunt cxtetus tristega.

Añ l pducit. vt loq̄la turela camelus p̄baselus. Excipiunt abi melech angelus.

Eaſ in producit. vt ſupimus racem? poſtrem? extrem?. Excipiunt getſemani. obliq̄ nois byems herem? vehemens alemania. Erem?. Erem? vt Neſtor ait: ſine aſpiratōe ſcribit̄ ⁊ mediā pducit.

Eaſ in pducit. vt amen? alien? lagena arena. camena catena terren?. Excipiuntur bebenus iuuenis helena grece mulieris nom̄ helena

Eaſ p cor. vt edepol̄ intrepid?. Excipitur p̄ſepe.

Eaſ r cor. vt camera cerberus numer? inferi ſuperi itez vter? patera. Excipiunt ſtatera homerus gꝛualter? ſenerus perieuro auſter? chimera galerus megera cratera p̄tlera biberus ſincerus. ⁊ deriuata cetera ⁊ noia i rium finita. vt miſterii cauterii. que tñ p̄t iuxta nutū n̄oz poni. etiā obliq̄ b? nois mulier vatrie ponunt. alioꝝ vero nom̄ corripunt. vt vellus piper paup.

Eaſ s cor. vt lachesis matheſis thxmeſis geneſis. Excipit matheſis p̄ diuinatōe verſus. Scire facit matheſis. ſ; diuinare ma matheſis. theſis. poeſis. freneliſ anceps eſt

Eaſ t pdu. vt toletus māſuetus facetus ſpinetū. Excipiunt auaritas pietas. ⁊ nom̄ e b mōi forme: ametiſt? remciū. ⁊ obliqui i etis creātes a noibus in es formati. vt ſeges tegeſ aries paries p̄ter agnetis lebetis locupletis magnetis quietis. Ante u. pducitur. vt lōgeuns coeuns grandeuus.

De medijs ſyllabis. J

Ante b cor. vt thuribulū veſtibulū. obliq̄ nois calibe. Excipiunt noia in bilis creātia q̄ a q̄rta diu gatōe veniūt. vt ſenſibilis audibilis q̄ tñ repiunt cōia. ⁊ poſita ſūt iuxta ſimplicia. vt plibō longū. elibō breue.

Jaſ c cor. vt clericus anglicus vitricus ruſticus ethicus etbrius. Excipiuntur amic? lectica vmbilic? lūbricus aprius lorica caicus mirica mēdicus formica veſica pudic? vrtica poſtica antica. obliq̄ nom̄ adiectiuoz in r finitoꝝ. vt felix felicis. p̄nix pernicis. Itē obliq̄ hoz nom̄ fenix maſtic lodex. ⁊ obliq̄ nom̄ in r terminatoꝝ femini generis. vt matrix radix meretric. Noia p̄ pria i ic? frequē pdu. Itē noia i cula deſinētia cor. i aſ cula. bilides abid? p̄ſidero deſideriū formido cupido Libido. obliq̄ nois dauid in duabus p̄mis ſyllabis ponuntur ad placitum.

Jaſ f corripit. vt pontifer artifer lucifer ſignifer.

Jaſ ante g corripit. vt fumigo pdigul. excipiunt auriga quadriga

caligo fuligo rubigo siligo origo purigo tētigo castigo. ⁊ cete;
ra pposita a stigo ⁊ fligo.

I añ l corripit. vt nobil nabilis labilis stabilis vapilis nubilus
Excipiunt qñtilis fertilis apilis. ⁊ oia neutra i ile formata. vt
sedile monile ouile. tñ missile facile gracile agile humile sile aqñi
le venatile ⁊ futile corripit. Exilis subtilis asilū ho silis senilis
iuuenilis seruilis pducitur. Oia em noia in ilis finita a noibus
deducta longā hñt i añ lis. vno dēpto. scz paril.

I añ m corripit. vt septimus. excipiunt optim⁹ sublimis. ⁊ noia
in imen desinētia que ex qñta piugatoē fiūt. vt munimē blandi
men lenimen.

I añ n corripitur. vt inqno asinus facin⁹ comin⁹ eminus domi
nus sarcina buccina pserpina lamina elemosyna patina ptinus
acinus nūdine. Excipiuntur erinis ciminū camin⁹ carin⁹ festino
supin⁹ ppino salinū. Noia deriuata in nus. vt cēdrinus media
stinus oleastin⁹ vulpin⁹ qñinus iugurtin⁹. Ea tñ noia que g añ
bmōi terminatoē hñt corripit i. vt oleagina fagina ceterus
que bisus adamas bōber byacictus ⁊ amctist⁹ format breuia sē
vt bisinus bombicin⁹ byacictinus amctistinus. Noia in timus
cadētia si a pmitiua pferūt t pducunt i. vt matutinus a matuta.
vesperinus a vesperta. si nō hñt apmitiua corripit i. vt a sero se
rotinus a cras crastin⁹. Noia i na desinētia pducūt i. vt ppina
pzuina ruina medicina carina farina katherina corallina. preter
mutina pserpina feia pagina machina trutina. Excipiunt obli
qui noim i i finitor. vt deplbin delphinis.

I añ p cor. vt iuniper⁹ sonipes antips. Excipit obstip⁹ cōstipo

I añ r corripit. vt satira zepbirus. Excipiunt delir⁹ papirus sa
pibir⁹. pbirus. p lapide. Uersus. Pro vitro sabyrū. p gēnia pone sa
pbirū butirum.

I añ s corripit. vt cithisus parisus camisia. Excipiunt anchi
ses gauisus paradisus

I añ t cor. vt ypoerita leuita. tonitas agnitus cognit⁹ strepitus
init⁹. excipiunt ista noia leuita iohānita margaritar ⁊ hoz noim
similia q̄ vel locū vel psonā significāt. sunamitis polimica lecbir⁹
aconitū coebitus hermofrodita tersites qñites auit⁹ mellit⁹ tur
ritus. ⁊ filia hoz vocabula sumpta ex noie. pter seruit⁹ ⁊ ambit⁹
et cetera in tis vel in tes pducunt. Aduerbia in itus posita corri
piunt. vt fundit⁹ strepit⁹ radicit⁹ medullit⁹. Noia ex verbis ter

Regule spēales de medijs sylla. Fo. lxxiii

die & q̄rte p̄n gatiōis nata q̄ in itū sup̄ina mittūt p̄ducuntur. vt
mugitus rugitus auditus queſitus. s̄ percitus & concitus aliā
formā h̄nt. Excipiūt obliq̄ noim in is desinentiū. vt ſannitis
a ſannis. q̄ritis a quiris.

I a ſ u p̄ducit. vt oliua decliuus cōiuiua ſaliua. excipit̄ niniue

De medijs ſyllabis **O**.

O Ante b corripit. vt orob⁹ improbus. Excipiunt̄ octoter
drūs & abltūs plales noim anto & duo.

O ante c corri. vt appoca collo. Excipiunt̄ obliq̄ noim
in or exeuntii. vt velor atrox feror p̄cor.

O ante d corri. vt erodus ſynodus. Excipiunt̄ herodes. obliqui
nois custos & inde deſcendentia. vt custodia.

O ante f cor. vt cariofolus.

O āte g cor. vt egloga. Excipiūt̄ noia q̄ a greca v̄ce gogos de
riuanē. vt yſago ga ſynago ga p̄dago gus.

O antel cor. vt ſotoles.

O ān m cor. vt ſalomō necromācia. excipiūt̄ amoniū p̄rizoma

O ān n p̄ducit. vt p̄ſona amiona. obliq̄ a noib⁹ ſermo draco p̄
do & alia. Excipiunt̄ ſardom̄s dyaconus vaſconis britonis & a
lior obliq̄ gentiliū demonis canonis māmona armoni⁹. nomi
na in on q̄ locor̄ vel p̄ſonar̄ pp̄ria ſunt corripit̄. vt ſymeon

p̄ter babilon & calidon. ſidonis ponitur ad placitū

O ante p cor. vt caropus canopus. Excipiuntur europa. byſo
pus: vt Neſtor vocet: aſopus pirop⁹ canopus p̄ regione. **canop⁹?**

O ān r cor. vt amphora camphora. Excipiuntur noia deriuata.
vt ſonozus canozus dulcorus. Excipiunt̄ etiā obliq̄ noim t̄mia

toz & oz. p̄ter obliq̄s hoz artoz memoz caſtoz r̄ctoz equoz mar
moz. ſic & pp̄ria vt hector neſtoz. & deriuata a corpus. vt bycor

poz. hoz eē noim obliq̄ corripit̄ dec⁹ femur robur ebur & icur
O ān s p̄ducit. vt aloſa formoſus ſpecioſus moloſus tenebroſ⁹
ambicioſus moloſſa & moloſſus duplicato s auctore Jobā. toz **moloſſ⁹**

tellio ſcribunt̄.

O ān t p̄ducit. vt azotus remotus. Excipiunt̄ aptota & cetera
compoſita a p̄totus.

O ān u cor. vt Ludovic⁹. p̄poſita. notent̄. vt deuoui remoui.

De medijs ſyllabis **A**.

A Ante b corri. vt incubus ſuccubus coluter. Excipit̄ ſalub̄
ideo ſui obliqui breuiari neq̄unt.

liber Quartus

U añ c p.du. vt cruce caruca caducus manduco fiducia festuca.
obliq̄ bui? nois pollur. *Excipiuntur* volucer educo p̄me.

U añ d p.du. vt obliq̄ bui? nois incus testudo yrundo. *Excipiuntur* obliqui nois pecus.

U añ g p.du. vt crugo lanugo. *Excipit* sanguisuga qd̄ est alienū
a verto sugo. ⁊ obliq̄ bui? nois piunt. piugiū ē anceps.

U añ l corri. vt speculoꝝ speculū sotular nebulo. obliq̄ nois p̄sul.
sedulus emulus p̄dulus sabulū terculus merula q̄rul? *excipiunt*
getulus aduloꝝ curules torcular.

U añ m p.du. vt acumen cacumen alumen. *Excipiunt* incolum?.
contumar autumo.

A nte n p.ducif. vt fortuna lacina lacunar.

A nte p cor. vt vpupa. sic p̄posita a stupco. *Excipiuntur* q̄ non
nūq̄ sunt longa. vt prorupi. nōnunq̄ curta. vt septulū.

U añ r p.du. vt maturus. obliq̄ nois tell? *Excipit* purpura. vt
ba in rio exuntia. vt esurio mercuri? lemures. Obliq̄ noim in
ur finitoꝝ. vt guttur ligur augur. obliq̄ nois satur.

A nte s p.du. vt creusa medusa arcthusa cerusa.

A nte t p. vt astutus delibutus virtutus cōfuto refuto imbuz?
Excipitur arbutus ⁊ p̄posita a simplicibus breuibus. vt cōpu-
to deputo dispuo.

U añ u cor. vt eruue quadruiū. *Vir.* Dulces eruue buz fata
deusq̄ sinebant.

De vltimis syllabis B.

In fine dictionis pducif. vt in om̄i ablatiuo. in om̄i im-
peratiuo p̄ime coniugatōis. In om̄i vocatiuo noim pro-
prioꝝ in as. vt enecas andreas. In his dictionib? interea
preterea postea. in hac d̄positōe p̄tra. In his aduerbijs
vna frustra. in grecis dictionib? vt malea egea tegea. *Excipiunt*
ntūs actūs vtūs vt̄riusq̄ numeroim declinationum. ido ea ⁊
vtra nti ⁊ acti casuum breuem vltimā trāfferunt q̄z ad sua p̄p-
sita. vt eadē vtraq̄. Ac si fuerūt ablatiuī singlares ⁊ in se ⁊ i cō-
positis istis pducuntur. vt ab eadē. ab vtraq̄ medijs lōgis. *Ex-
cipiunt* hē d̄cōnes. vtputa ita. qz numeralia in-ginta anticipem
habent quantitātē.

e corripitur. vt nti ⁊ ablti terciē. vt i sede. ⁊ impatiui terciē
Excipiunt casus p̄ime q̄ d̄yph̄tongon h̄nt. abltiūs quite
sic fame a fames. qm̄ olim quinte fuerat. aduerbia p̄posi-

Regule spēales de vltimis sylla. lxiiii

la s noibus q̄nte. vt q̄re quottidie. dictōes monosyllabe. p̄ter ve
dum est disīunctiua. ne dū ē interrogātis aduerbiū. ⁊ q̄ dū est co-
pulariua. aduerbia reglariter p̄pabilia. vt pulchre. sepe corripit.
fere ⁊ ferme p̄ducūt. dōcōnes grece etiā p̄ducūt. vt p̄gne tiste p̄
nelope. Excipit vtūs in e nois in es. vt atride. suplatiuus ois in e
ericens p̄ducitur. vt minime.

In fine dictiōis p̄ducit. vt ḡtūs scde. vtūs ⁊ abltūs ter-
cie. impatiuus q̄rte. Excipiunt greca in quib⁹ i repit bre-
uis. Virg. Te coridion: o aletī. trabit sua quēq; voluptas
Excipiunt mibi tibi sibi nisi quasi ibi. vbi cū suis p̄positis q̄ po-
nunt ad placitū.

in buco.

o Est anceps. vt indicatiui mōi. gerūdīa. noīa terciē. aduer-
bia. Excipiuntur monosyllaba. datiuī ⁊ ablti scde q̄ scun-
per producantur.

v In nulla dictione latina in calce breuem iuuenimus.

b **D** ⁊ corripit. excipiūt dictōes sincope. vt audit p̄ au-
diuit. fumat p̄ fumauit. In illis em̄ sincope patris manet lō-
ga quantitas. dōcōnes diphthongate. vt baud positōem habēt es
vt amant docent dicunt legunt.

BDE

E producit. vt fac duc ac. Excipit nec la c. bic q̄n est p̄nomē. ⁊
nec ponitur ad placitū.

L

L corripitur. demptis peregrinis. scz il nil ⁊ sol.

V aut p̄cedit vocalē. ⁊ tūc abijcit p̄ ellipsim. vt i **H** Quidij. **S**pe
ctat amabili⁹ iuuenē ⁊ suspirat ab imo. Aut ad eā p̄sonās s̄bse.
quī ⁊ positōe producit. vt forma virū neglecta decet. Aut i
extremo versus collocat ⁊ fit breuis: si in cramento. si in pentha-
metro tribrachū facit.

Quidij
in eplis

M p̄ducit. vt en titan. excipiunt forsan forsitā. i in tñ actūs gre-
ci in an ⁊ i en ⁊ i on f̄minat. e⁹ ḡtūs n̄tīm nō excedit. Alij greco-
rū cas⁹ varie ponūt. vt agamēnō antiphō. Inuenim⁹ tñ n i gre-
cis vocabul nō nūq; remoueri. **E**dclamat danay stimul agame-
no vlētes. In dū etiā ad finē dictiōis adiūgi. Virgi. Aut ⁊ ip̄e
p̄pluto odere foreres. **M**oialatia q̄ ḡtīm corripit. vt nōm̄ nu-
R cor. Demūtur monosyllaba. vt ver par. men breuia sūt.
p̄ter fer p̄par vir ter ether crather gadir aer mulier.

M

R

S queadmodū singlis adiungitur vocalibus: ita diuersus q̄s p̄
nunciacionis h̄s modū. **A**s producit. vt accusatiuus plura
lis prime, indicatiuus prime. Excipiuntur greca in as que for-

As

Handwritten note on a small piece of paper: *En*

Es mant gfm in os. greca accusatiui casus tercię declinatōis. Qui dius. Pictidas inuenies ⁊ rex mille colores. **Es** pdu. vt nomi natiui tercię cū genitiu⁹ singularis nō crefcit. vt lares cedes pu bes sedes strages hercules. ⁊ sic de alijs multis. et noiatiui qui te. idicatiuus secūde. Excipiunt penes ⁊ inqes. **Es** verbū cuz cōpositis. vt ades potes. Noia in es quoz gtūs in itis dñmic i pcedere. vt miles pedes eqs. greca noia i numero plali es vari um habēt. vt archades. **Is** corripit. vt noiatiui ⁊ geniti ter cie. Indicatiu⁹ tercię. Excipiūtur vti ⁊ abli ples. noia in is er euntia q̄ in itis gfm mtrūt. vt quiris samnis. ⁊ cū is p es in ac cufatiuus pluralib⁹ tercię numero pli ponit. Virgili. **Is** adeo incertos ceca caligine soles. Nonosyllaba q̄s tñ dis ⁊ is corri piūtur. licet is pronomē apud Horatiū longū inueniāt. Indica tiuus q̄rte. Sic q̄z tempa a sum ⁊ vto. vt velis possis. sic etiam faris ⁊ quis. **Os** pducitur. Excipiūtur os ossis impos et cō pos. gti noim grecor. ntūs eorundē singularis est anceps. velos lennos chaos. **Os** corripitur. Excipiuntur monosyllaba. vt mus rus thus. gtūs singularis. ntūs actūs vtūs ples q̄rte. No mina q̄ in udis. uris. utis gtōs ponūt in quib⁹ u lōga manet. vt incus plus tellus salus virtus palus. Quāq̄ Horati⁹ forte me tri grauitate coactus palus hreniauerit dicēs. Regis opus ste rilisq̄ diu palus aptaq̄ remis. Breca noia in us q̄ gtōs in odis mittūt pducuntur. vt melampus.

Laucle versificantium.

Primā cuiuslibet metri syllabā de nr̄is saltē generib⁹ que p̄firim⁹ fabricāda longā esse optet. nā sic sol⁹ dactilus ⁊ spondeus locari possunt. vterq̄ aut̄ ex p̄ma lōga p̄stituit. Pulchriū est ⁊ decēs singlos pedes minime finiri in singul⁹ vca bulis. vt si concinna pedū er vltimis verbor⁹ syllab depēdētia et adbesio. nō em̄ sic recte quis faciat. Illū nobis saluū seruet Ju piter almus. qm̄ dictio quis p̄p̄riū pedē facit. q̄q̄ debita sillaba rū mēsurā seruata est. Sz meli⁹ tali ordine quisq̄ p̄suerit. Sal uū illū nobis cōseruet iupiter almus. vt prime duax syllab spō deū faciāt. vtpote. sal il. Deinde postrema sede declinatōis et p̄ ma tercię. vt lum no. sic q̄z deinceps. Id sciat carmina facu rus. nō se posse legitimos facile cadere versus: nisi tñ sinony mo rū sit plenus: atq̄ alterā p̄gruā p̄ incepta altera dictiōe collocet tñ v̄cabula versus rudis primo facti trāserat: mutat: transpo

h
De
m

Regule de cudendis versibus Fo. lxx

uat. et imis anteriora: et primis nouissima p̄stituat. Qd bene mō
nuit Flaccus in arte dicēs. Et male tornatos incudi reddite ver
sus. Vocabulū trissyllabū hīs primā ⁊ vltimā lōgas int̄ quas
est media breuis nisi nunq̄ erit accommodatū. null⁹ em̄ et eo po
terit pedū resurgere. vt caritas ciuitas nuptias vnitas claritas
Sic q̄z dictio q̄tuor breuiū. Eximij decoris erit ⁊ laudi non
parue dabit adiectiuū p̄ interiectas ptes a substantiuo remouisse.
vt si dicat. Pulcher p̄ualidis pugnabat tiro lacertis. Semper
vbi versificās pedē et ordine posuerit accuratissime p̄sideret in
syllaba quavis si p̄positio forsitan interueniret ne p̄ingat cam
breuiari.

Cautele sp̄ciales p̄t̄bametri.

Penthametrū ad describendas sumit̄ miserias. atq̄ ea de
causa elegiaci nomē h̄z sic exametrum. qz fortium ⁊ clarissi
moz heroum gesta canit̄ heroicū nuncupat. Nec pentha
metrū a quoq̄z solitarie factū legimus. s̄z sibi semp̄ desiderat he
roicū. hoc est exametrum p̄cessit. Obseruādū est i carmine elegia
co. ne qd vnq̄z de sensu versus p̄t̄bametri remaneat in explicatū
qd̄ in sequenti versu exometro reddat. sed vel vterq̄ versus pro
prijs sensibus terminet. vel sibi mutuo prior exameter ac p̄t̄ba
meter subsēq̄ns conferant. Inepte em̄ quis ita dixerit. Plā tibi
postem noua scribere frater. amice. Sed iam reuera p̄ctoris an
tietas. Denegat ⁊ prohibet calamū ne sumere possim. In duab⁹
primis p̄t̄bametri locis vel dactilū vel spondeū vel alterū cū al
tero. vel vtrūq̄z repetitū fas est recipere. aut in tercio solus spōde⁹
vel iambus. deinde in q̄rto loco sol⁹ anapestus. in q̄nto idem vel
tribrachus. Si cuiq̄z p̄t̄bametri cauda difficil̄ factu cōsebit̄. cuz
bā relinq̄t. debinc p̄rgēs duos collocet dactilos. ita tñ q̄ eos se
mixtos itez sup̄sit. vt sc̄z et duob⁹ semipedibus altero post duos
pmos relicto: altero post duos vltimos restāte: pes q̄z quintus
accedat. vt Crude spōdeus lis. fa. spōdeus. mam syllaba relinq̄
tur. negligit. dactilus ip̄e su dactil⁹. nā adiuncta syllaba am ad p
ozem semipedē resultat: pes quint⁹. ⁊ versus penthameter efficit̄
Adonestū poetē iudicat nō mō syllabā q̄dem nec polysyllabam
vz dissyllabā dictionē p̄t̄bametri claudere. Di. t̄tiois p̄t̄basyl
labe añ penultima et tetrasyllabe penultima Et tetrasyllabe alte
rā et trissyllaba media exploram⁹. vt puniebant puniebāt. diui
tie diuitis. crateribus crateris. Quic ⁊ cui in versu vñā tñ

Liber quartus

syllabam faciunt. Et etiā vocalis i adverbijis deinde deinceps nō nunq̄ inane exten dīt.

De Privilegijs.

Prius quod duos pedes in primis locis constituti sunt syllaba su-
perest: p̄tertio pede: nō fuerit cure q̄ntitatis eiusdē i vtro
q̄ etiā metro. Nā si brevis ē r̄ vna seq̄t̄ lōga: iambū fa-
ciūt q̄ in tercio statuit. si lōga sp̄ō deū aptū huic loco constitunt,
sin illā brevis: due q̄z sequūt̄ breues. q̄z tribrachū faciunt huic
loco ineptū. P̄ria tñ syllaba vigore p̄thimemoris lōgari p̄t. at
q̄z b̄ pacto dactil̄? eueniet. Si vero sc̄ds pes cū dictōde finit. aut
p̄ria tercij pedis syllaba nō est dictōdis vltia p̄cedētis v̄z media
tūc nō erit p̄sultū vigore huius privilegij brevis admittere. vt si q̄
dicat. Dū tene. dactilus. nob̄ sp̄ō deus: pluuia nunq̄ p̄terit con-
grue subijcere aut quoduis tale primā hūis breuem. Quare nec
pulchre satis edidit carmē q̄ dicit. Diuitias nuptias. ponēs tias p̄
iāto. Sz p̄n̄ dixit Quidis. In liq̄dū redijt extra martis equis.
vbi iambū ex finali verbi redijt syllaba r̄ p̄ria dōnōis extra col-
legit. Alie syllabe q̄ntitas vtriusq̄ metri neminem turbet.
Nā in exámetro si lōga est: sp̄ō deū reddit. si brevis: trocheum.
vterq̄ aut pes eū locū obtinet. In p̄thametro si lōga sit. anape-
stus est. si brevis: tribrach̄. r̄ is loc̄ q̄ntus suscipit vtriusq̄. La-
put exámetro ex duob̄ dactil̄ p̄stās r̄ ex supanti syllaba: aptus
est ad p̄thametri finē r̄ e diuerso. Lōcūna finis r̄ mediū mo-
dulatio nō fit in n̄ris versib̄. atq̄ ista q̄ leonina vocat̄ exigui pu-
temus esse p̄deris. nō addit em̄ honore carmini p̄formis ista so-
noritas si q̄d fecit Alexander egerit. nō opione elegantioris stili:
v̄z etiā tenacioris memoriē eā q̄ citius mēte recordaret iuue-
nes: arbuturam eū fecisse.

De Elepsi r̄ Synaloeppa.

Equela vocalis post vocale aut l̄sam m̄ nūq̄ vicio dabit̄
si ita sint metra p̄dita vt iter scādendū r̄ dinumerandū
pedes atq̄ locos m̄ aut vocal̄ p̄uia possit elidi omitti atq̄
reticeri. vt bñ dixit Quiduis. Ludunt forinose casta est quam
nemo rogauit. vbi vocal̄ a dōnōis casta interimit. r̄ exerto est
Quidi? r̄ syllaba quā: sp̄ō deus exurgit. Sic q̄z in hoc versu. Q̄ntum est
vni posse placere viro. m̄ in dōne quātū collidit. itaq̄ dū h̄cip-
sa elemēta infringunt̄ aut subducunt̄ metro r̄ p̄odus r̄ secundi-
tas carminis extulerat. iam nihil hac in p̄te mende veracit̄ po-
terit demonstrari. Nōnunq̄ tñ curretes vocales integras sua

In re-
medijs

ri videmus. ut in B. Le coridon o aletu. et itez. O vtiua. qd cu in buco. perraro posuerit Virgilius exeplo singlaru no lz ad eodem legis sanctione velle declinare. Sic r Quidi. Et bis ij o aretusa ij o aretusa vocabat. De ypermetro.

It etia synaloepha in omni parte versus etiaz in extrema. vt Proser. Sz rex auctori null? no cognitus orado. Sic et post versum synaloepha q a d sequentis versus caput inte dat. Ubi vero dactil? in sexto loco cernit aut saltē tres syllabe Argi. At tuba terribile sonitu pul ereitat horrida. Dicit qz talis versus ypermeter q no fit nisi sequēs versus a vocali incipi. at. r tunc p synaloephen postrema versus pous syllaba cu pria sb sequētis incidit. vt apud Iuuenalē. Magnaqz detet violata pe na cadurco. Deinde subdit. Et mouisse caput. Sic apud Virgiliu in r. Sternit infelix alieno vulnere celūqz Aspicit. Ibi lū qz cum prima syllaba verbi aspicit facit dactilū per synaloephen. Itē tū aduertendū est qz vbi in metris prendo p pbendo. vicia pro vincula. secla p secula legit: no esse synaloephen: sz sincopā. Auctoritas sepe r necessitas metricoz decreta violat. Virgil? i primo erameri posuit anapestū cū dixit. Flumioz ret eridan? i. Scorz Sic r Horatius. Uchemēs r liquidus. Quidi? in qnto erame tri spondeū recipit in hoc versu. Perfidaqz r radius iuga sōdita matutinis. Itidem Virgili? iambū eodē admisit loco dicens. Veneribus tibi pāpinea grauidus autumno. vbi quintū iam bus ab his syllabis bus au vindicauit. Virgilius in v. primum pron constituit dicens. Litire pascentes a flumine reijce capel las. id est pedem et prima longa r tribus breuibus sub his silla bus reijce ca. De Episyualoepha r Dyeresi.

Sa. vi.

i. Scorz

in buco.

ij. Eney

Virgili.

Exe etia episyualoepha r dyeresi. hoc ē piugatōe dissolu tioneqz syllabaz vtunt poete. vt. Edificant sectaqz ince runt abiete costas. Ubi due prime sillate illi? dictōis ab iete in vnā cōtrahūt. Sic quoqz dicere poterit de hoc versu. Ti tite pascentes a flumine reijce capellas. qz in hoc verbo due prime syllabe i vnā diphthongon insolitam r vulgarem con fluant. atqz adiuncta prima syllaba illius dictōis capellas ex tri bus syllabis dactilus constat. Nonnunq̄ decriit pro duabus sil labis ponitur. sic deest pro vna. vt in decimo. Deest iā terra fu ge. Idēz de his aduerbijs deinde deinceps et debinc videmus

vertical text in the left margin, partially obscured and difficult to read.

Liber quartus

accidere. Due p̄terea vocales q̄ vnam syllabam constituunt: in duas dividū. vt apud Horatiū silue. est trissillabū. Et itē apud Virgī. dicentē. Bulai in medio libabant pocula bachi. Et apud marcialē hui⁹ verbi p̄actōra p̄ma syllaba duas facit. ibi i sine p̄ibametri. q̄ p̄actōra facis. Sic paulin⁹. Sim. pfug⁹ mōi tā. q̄ b̄ndict⁹ yaco. De sissole ⁊ diascole: al̄s errasi.

Didē q̄z p̄inet q̄ vocalis breuis p̄ducit. ⁊ q̄ lōga corripit: illud p̄ diascolen. hoc est p̄ sissole fit. cui⁹ creplū facile inuentū est. Quidius breuē lōgat p̄ diascolen cū dicit. Vitaz dederitis in vndis. vbi hec syllaba ri in verbo dederitis q̄ breuis est p̄ducitur. ⁊ fit p̄ma dactili. Loactus t̄m inceptitudine verbi qd̄ cum q̄tuor: breues habeat ad metrū indispōsitus vni⁹ quātitatē imutasse op̄reprecū fuit. Latio etiā p̄ sissolen lōgā corripit hoc in versu. Nō eodē cursu respōdent vltima primis. vbi media dictionis eod̄ syllaba q̄ lōga est cogit esse postrema dactili breuis. Seduli⁹ p̄mā dictionis sp̄s q̄ longa est corripuit cū diceret. Bliā magna p̄i sp̄ tibi gloria mare. Subdit. Cū sancto spiritu gloria magna p̄i. Dictiones q̄tuor breuiū aut triū breuiū vna p̄iūcta p̄ere mutāt in p̄mis syllabis. vrytalica basilica religio reliquē primaz breuiū ⁊ inapte ad versus apud uatores p̄mas recipiūt lōgas. in cui⁹ argumentū soliti sūt vates i religio ⁊ reliquē litterāl (vt longa redundet positio) gemiare.

De vicis metroꝝ.

Non est aliud metri viciz q̄ si breuis producat syllaba. et lōga corripiat. Est etiā nimias velut vicū fugiendum sententiaz obscuritates. nā qd̄ in prosa volūt veteres obseruari claritatē sermonis. in hac q̄z parte metrica stili nō decet p̄termisissē. p̄tes etiā inutiles abijciende sunt. p̄sertim cum nihil addiderint sensui. Sū. Fac metrū sine q̄ sine nūc sine tunc sine q̄z.

Que sit optima carminis forma.

Vero in exámetro carmine catenatio plurimoz versū solet esse q̄ gratissima. Quod in Bratoze ⁊ Sedulio frequēter inuenies mō duobus. modo tribus. modo q̄tuor aut quinq̄ versibus. nōnūq̄ sex vel septē vel etiā pluribus ad iuicem conueris. Quale est illud. Loto zodome fugiēte chaos dum cerneret vroz. In statuam mutata salis stupefacta remā sit. Ad penam conuersa suam quia nemo retrosum. Moria contempti vitans discrimina mundi. Aspiciens saluandus erit

nee debet arator. Dignū opus exercēs vultū in sua terga referre. **U**ex hmoi cōnerio si vltra modū pcedat fastidiū gignit aut tedium.

De accētibus pauca subiungunt.

Lentus est certa regula ad eleuandū ⁊ depmēdū syllā bā vniuscuiusq; pticule orōnis pñūciatio. Pronūciatio est triplex. scz **W**ellica. **D**etrica. ⁊ **P**rofaica. **W**ellica ē que attēdit in cantu. ⁊ illa adiacet neuima. **D**etrica q̄ attendit in scāsiōne metroꝝ. ⁊ illa adiacet tps. **P**rofaica q̄ attēdit in cōi sermone. ⁊ illi adiacet accētus. **A**ccētus est triplex. **A**cūt⁹. **G**uis et circūflectus. **A**cūt⁹ est q̄ fit p̄ eleuatōem vocis. vt in p̄ma bui⁹ nois dñs. **G**rauis q̄ fit p̄ inclinātōem vocis ⁊ dep̄siōnē. vt i media ⁊ vltima dōcōne dñs. **C**ircūflectus q̄ fit prim p̄ eleuatōem. p̄ tūm p̄ inclinātōem vocis. vt penultima illius infinitiui amare. q̄ tū nō est in vsu nfo. sed pro eo acuto vtimur.

Sequunt̄ regule accentuū:

Ulla dicitio acuit vltimā et natura. nisi greca. vt libie: ⁊ **h**ebraica. vt **D**avid Jacob. **D**icitio mono syllaba quis acutū b̄at: accentū. vt **f**er **l**ex **c**is **r**os **m**os **t**os **s**pes **r**es. p̄ ter p̄iunctiōes encliticas. q; **v**e **n**e. **D**is dicitio dissyllaba acuit p̄mā. i. eleuat. ⁊ in ea p̄dominantē statuit accentū siue lōga sit siue breuis. vt **d**eus **h**ō **a**pta **c**reta **r**oma **v**irgo. **E**xcipiūtur q; p̄ causa. **p**uto **p** sicut. **p**one **p**positio. **v**na **a**duerbiū. **c**ircū **p**repositio **a**duerbia a noisbus vniētia. vt eo illo isto illic illac sic ⁊ als. **v**er **b**a **s**ilr **s**ynopata. vt **f**umat **p** fumauit. **S**yllaba dicitōis itegre in q̄ fuit accētus manet in concisa. vt **n**fas **v**fas **c**uias **a**lpinas. **S**ilr in apocopatis. vt **m**ercuri **g**regori **v**irgili **e**gidi. nisi mutato tpe aut vocali. vt **p**etijt **p** petiuit. **p**etiuit **p**ducebat **m**edia. **s**z qz p̄ **d**eut sum vocaliū tps mutatiū est: accētus remane sit per anpenultimā. dū **s**ynopata dicitio **b**z accentū in syllaba p̄mā nō in vltima. qz media vocalis u sup quā erat accētus itegre amota est. **A**pocopata nōnūq; hnt in vltia accentū. vt **v**ideri **s**atin **e**rin **d**ein **p**roin. **s**ilr ⁊ **h**ec aduerbia falso ⁊ itro. **V**ocabulū polysyllabū accentū habet p̄dominantē in penultimā. si saltē longā fuerit natura aut positio. vt **f**ortuna **n**atura **b**z **p**oeta **c**a tellus **m**etellus **r**ibald⁹. **S**i penultima est breuis: tūc in antepenultimā cadit accētus. siue siue illa lōga sit siue breuis. vt **d**ominus **i**usticia **t**ulius **l**egere **d**ignitas **f**elicitas. **S**i vero penultima e muta et liquida fuerit lōga. lōgā ⁊ in versu esse p̄stat. in orōne

Liber quartus

q̄z accentū mutat. vt latebre tenebre. Cōposita a Verbo factō cū his p̄ticulis male bene cale frige tepe acuit penultimā. q̄uis sit breuis. vt calefacit malefacit. Hoc verbū fit cū suis p̄positis habet in vltia accētū. Etidē p̄posita in e desinētia. vt itro duc benedic benefac. Quedā etiā in vsū nro polysyllaba acuit penultimā breuē. vt fideiūto. vsucapio in secūda p̄sona tercijs personis. satisfidare. vicecomes. vigintiduo. A reglā ista excipiunt cōposita lōgas habentia penultimas. in quib⁹ tñ nō residet accent⁹ s̄z in antepenultimā transferē. vtz p̄posita a q̄n inde intus orsum inaeqs lōge. hoc est vtz in cāpo libero. s̄z in ligato metricoq; stilo accētus p se debet nūq̄ admittit lōgitudinē positōis. Dictiones barbare q̄ latinis carent inflectiōib⁹ vltimā acuit. vt israel. q̄re nostris subdunt inclinatioib⁹. nostras q̄z reglās obseruāt. vt Salomō. Gabriel. Enclitica p̄iunctio ad se vltimē syllabē precedentis trahit accentū. ⁊ in ea ponit accentū. vt tu videsine. dominusue dixit. rē.

Artis grāmaticae introductorii q̄ bene castigati in octo parteseōionis. in p̄structiones. in epistolas conficiendas cū suis p̄cordantijs ⁊ quotis: vna cū registro desup; fere ex Nicolai Peroti grāmatici eruditissimi traditiōibus: a magistro Bernardo Perger translata: sunt feliciter. Vna cū tractatulo quodā p̄ utili prosodie ⁊ arti metroꝝ subseruētī. Impressum Argentine. rvi. K las Garcias. Anno dñi. 1501.

Grāmatices studium quicumq; inq̄rere vellet.
Huius peroti grammata docta valent.

150

Her
culu
de
de
de